

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי
Ezra Orion Collection
Public Art Archive

כותרת: פוליטי, התכתבויות עד 1989
התכתבויות, גזרי עיתון, חוברת, פתקים

מיקום בארכיון

ארגז: 19

תיק: 2

תת תיק: --

Title: Politics, correspondence until 1989
Correspondence, news clips, booklet, notes

Location in Archive

Box: 19

Folder: 2

Sub folder: --

המכון לנוכחות ציבורית
המרכז הישראלי לאמנות דיגיטלית, חולון
לחומרי המקור צרו קשר דרך archive@digitalartlab.org.il

The Institute for Public Presence
The Israeli Center for Digital Art, Holon
For original materials please contact us at archive@digitalartlab.org.il

- ד"ר אביהו רוזן (מכללת תל-חי)
 - אהרן ולנסקי (מ.א. גליל עליון)
 - פרופ' חיים גורדון ורבקה גורדון
 - עמוס עוז
 - ד"ר דני רבינוביץ
 - פרופ' איתן צ'רנוב
 - בית-ברל
 - חיים גורי
 - פרופ' אלכסנדר ברזל (אוני' חיפה)
 - ח"כים:

אוסף עזרא אוריון
 ארכיון אמנות במרחב הציבורי

מכון תוכנות גרפיות
 מרכז אמנות דיגיטלית
 מרכז למחקר אמנותי

- שניאור עינס
 - פרופ' אסא כשר
 - פרופ' יעקב מלפין
 - ועד -

סמינר תאורטי

- Ezra Orion Collection -
 Public Art Archive

אל חברת-יעד גלובלית של יחד הומאני - סובלני - פתוח - דמוקרטי - צודק -
 שיווני - רב-תרבותי - אקולוגי - סביבתי - יצירתי -

עזרא אוריון

Handwritten signature of Ezra Orion.

טבלת זמנים אירועים I

זמן טבלת הזמנים המרחב

סדר זמנים א"י	זמנים משלוח שאר זמנים כל	זמנים אירוע שאר זמנים 1.5 כל 15 שנה	זמנים זמן זמנים זמן זמנים 10000 G שנה 40000	שנה
1.77 ש"י	1.2 ש"י	1.54 0.64 ש"י	3.2 3.4 ש"י	1980
2.8	" 1.8	1.8	4.1 4.8	1995
4.2	" 2.7	1.5	4.9 6.7	2010
<u>6.3</u>	" 4.05	" 2.25	<u>5.8</u> 9.3	2025

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

לחבר גימל האוסף II

לחבר גימל האוסף החדש מתחיל לפיכך 156 שנה
מחיר שווי 48.

שנה	ה'תש"ס	ה'תש"ס מסמך לחבר גימל	ה'תש"ס מסמך לחבר גימל	שנה
	40000 ש"ח	2 15 ש"ח	2 15 ש"ח	
1980	3.2 3.4	0.64	1.2	1.84
1995	4.1 4.8	1.28	2.4	3.68
2010	4.9 6.7	2.56	4.8	7.36
2025	5.8 9.3	5.12	9.6	14.72

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

"הבית הזה הוא כן שוק ממשלתי של שנים אחרות"
 - לכן, משהו, קרבה קאלורית, דג או המינימום למסחר
 מדינת ארצות - הוא זה דברים ^{הקונים} ~~הקונים~~ זה לא
 חזקים בטוח המדינות המלוכנים ופולטים שני המינימום
 המדינת שוק זה המדינות הללו "
 "המדינה הלאומית נטלה לבחור את שני לא המדינה
 זה-לאומית אלא פקדא המדינה שוקן האים המדינה
 את לאומים ~~הם~~ שנים זה ומ זה "

אוסף עזרא אוריון
 ארכיון אמנות במרחב הציבורי

סניף תל אביב
 ESTEAT PUBLIC PRESENCE
 אגף לתערוכות אמנותיות

Ezra Orion Collection
 Public Art Archive

מחלק "אמר בית מאחרי" / יצחק חסדאי
מחלקים למטה ה' נבטו לאור ו' הקטר

בין ומ ישראל לאור ישראל. מודנים כי טרם
דברו של דמ - הטוב המדויק ומצד - הם התקנים
אני אר נבטו לאור. זו דמם אמר, אך לא
כמה. מציאות מצבים ודמ מרד דר ספרא וסו

פולר טנים מאמר מאובן הדג ודמ ימי.

דבר הטנים הלו אסף שרדא אויך, ואחרים ישבו באור
ארכיון מנות במרחב הציבורי
הצא מקומי. א' פ' ס' מלך את שזה
אוצנו ומלמנו

הטבע מאלה ספרו אורם, גבולותם של

הואים מאלה ה' שרדא ציון והצדקה החזקה האור
ספרו של הואים מאלה ה' שרדא ציון והצדקה
החזקה האור ספרו של דמ לאור - הם
מקנים את נבטו ה' אור ישראל לא פולר
מאמר הטוב המדויק ומצד.

(ד' 28)

ח"א ארנולדסון כהנא, מארחג מא' 1921

... ארנולדסון הדגה ארנולדסון ארנולדסון ארנולדסון
פליגה : היטט כה פליגה ארנולדסון ארנולדסון

- היטט כה פליגה

אן פליגה ארנולדסון ... אן פליגה ארנולדסון ארנולדסון
ארנולדסון ארנולדסון ארנולדסון ארנולדסון ארנולדסון

אן פליגה ארנולדסון ארנולדסון ארנולדסון
אן פליגה ארנולדסון ארנולדסון ארנולדסון
אן פליגה ארנולדסון ארנולדסון ארנולדסון

אן פליגה ארנולדסון ארנולדסון ארנולדסון
אן פליגה ארנולדסון ארנולדסון ארנולדסון
אן פליגה ארנולדסון ארנולדסון ארנולדסון

אן פליגה ארנולדסון ארנולדסון ארנולדסון
אן פליגה ארנולדסון ארנולדסון ארנולדסון
אן פליגה ארנולדסון ארנולדסון ארנולדסון

אן פליגה ארנולדסון ארנולדסון ארנולדסון

אן פליגה ארנולדסון ארנולדסון ארנולדסון
אן פליגה ארנולדסון ארנולדסון ארנולדסון
אן פליגה ארנולדסון ארנולדסון ארנולדסון

(א' 11-8)

שנין למיכאל 1929

"מחמיר ארץ צה (הארץ הקדומה) העוסקת בלי הספק
כסא המלך"ם אל עבר הקהל הציוני העוסק אטר
הטנים האחרונים בין חמיר זמור אל עמור אל והדסה
באמצע (דצ 1920) וקין הציוני סנה אל הסנה
אוסף עזרא (אוריון)
ארכיון אמנות במרחב הציבורי
למחיר ומחיר (22-1921) ומחיר גילה לספרה והלטר
בין הקהל הלבן
למחיר הטלגרף
Ezra Orion Collection
Public Art Archive

(דצ' 1921)

אמר טמור - אל מחמיר החצי להגיד קהל אל כן
העוסק הציוני לאחר: שאן העוסק הכא (הדסה)
העוסק פלטר אחרי מכון טרא נטר כה"ס
הן אל קהל מוסר אל אפרים, פק"ים, דמנאים
ומחיר אחרי ומחיר

... י'ס ופנטו בעלמך הרהיג א'י ו' ז'רדן ע'ל גמלך

פאליטיק אמית'ג ...

... ה'ז פ'ינטו אנש'ם רח'ים וז'ם ק'ימוצ'ים, אט'ר א'ל א'ל
אנב'אל ו'אנב'אל לא ה'ר'יט פ'רא'י פ'תק'ן ה'טנ'ם הא'ל

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

א'ר ה'מלך ה'ר'יט א'ר'יט ... א'פ'ילן ה'ז'ם י'טנ'ם
ה'ז'ם כ'אלה ה'מט'ר'ים א'ר'יט א'ר'יט ז'רדן ע'ל

גמלך כ'פ'א ...

(ט' 111)

מה בין שניאל הנאמ הזה לקדמיון של הסדרה
של לפני הקדמיון ?

בפנינו היום לאה לקדמיון חפצו המאה שבה היום
המאה היום הזה האדם הזה כמא, שגלו - הוא היה
לפני ד"ר הנפלא ומה אז הנפלא ואז הנפלא הנפלא
הנפלא הנפלא

הן כמקדמים אלה היו מקדמים ללא ספק ממנה הקדמי
אשר היה לקדמיון שפניו לזה האדם קולטאוקלדי
ומה נשאר לפניו א הכח שלוא מוח האלה
(זה מוח)

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

עיראק תיטול חלק בכל מלחמה

פעמיים החליף אביגדור בן גל את "רפול" בכהונות בכירות: כאשר נתמנה רפ"א אל איתן לאלוף פיקוד הצפון, קיבל יאנוש מידו את הפיקוד על אוגדה בגולן; אחר כך, מ"ק כשלוש שנים, נתמנה לאלוף בן גל לאלוף הפיקוד. יאנוש הוא אלוף הפיקוד הנוכחי, ומטעם זה היו ה"שאלות שהצגנו לפנינו שונות מן ה"שאלות שהפנינו לאלופי הפיקוד ש"קדמו לו.

— המאורע המרכזי שהיה בצפון בתקופה שאתה מכהן כאלוף פיקוד הוא מיבצע לירטאני? מהי ההשפעה של מיבצע זה על ה"אזור?

יאנוש: "מיבצע לרטאני היה המיבצע ה"צבאי הגדול ביותר בהיקפו בתקופת שלום כלשהי, עד כמה שאני זוכר, ובוודאי לאחר מלחמת יום הכיפורים. המיבצע נבע מפעולת המחבלים בכביש החוף. התישג הגדול שלו היתה היציאה ממובלעות מבודדות נוצריות, לאיזור תיץ ולגלירה המתמשכת מתחנה עד הר דב. עובדה הנותנת שליטה, עצמאות וריבונות במידה מסויימת על איזור דרום לבנון. כתוצאה מכך נגרם שינוי מהותי ב"גבול הצפון. השינוי הזה הביא לנו הישגים: נוכחות בהתאם להחלטות שלנו בדרום לבנון, קרש"קפיצה כתוצאה מזה לעבר בסיסים ו"ייעדים של המחבלים ויחד עם זה הביא ל"נוכחות יוניפי"ל.

בתחילה חשבנו שיהיה שינוי חיובי וכך אמנם היה. אולם עם הזמן התה שחיקה ב"יכולת המימוש של עצירת ותבססות המחב"לים על ידי יוניפי"ל. האו"ם נתגלה כאחד

שאיננו יכול למנוע את התבססות הפעילות של המחבלים משטחו. למרות המיבצע והשינויים, ממשיכים ה"מחבלים לפעול מדרום לבנון, סך הכל הפרוי"פיל שלהם וההצלחות שלהם הוא, לדעת, קטן יותר קודם כל בגלל עצם נוכחות הגזרת הבטחון של האיוון שבידי חדאד. זוהי בקדמה חשובה.

בקודה נוספת: על ידי זה שאיזור דרום לבנון הוא איזור חופשי עם 70—80 אלף תושבים תחת השפעה מסויימת שלנו, יש לנו מה שנקרא ב"מלכאות נכסית" יש לנו מה להגיד אלבטון, אלגמא וצמח ונחמיה בור

— האוייב המסוכן של מדינת ישראל היום, במיוחד אחרי הסכם השלום עם מצרים, ו"לדעת כמה אלופים מן העבר, הוא סוריה. כיצד משפיע עליה זו על עובדת הפיקוד?

יאנוש: "עד לתחילת חורף השלום עם מצריים — האוייב המסוכן ביותר מבחינת הפוטנציאל המסוכן עם המסחר בצבא המצרי — היה מקובל להיות "הבעק" ששום מדינה לא תתקוף את מדינת ישראל בל" לקבל את הבטייג או השותפות המצרית.

"היום סוריה היא המדינה הקיצונית ב"יותר בתפיסתה, באידיאולוגיה שלה, באינ"דוקטרינציה האנטי-ישראלית שלה. זאת ה"מדינה שמנסה מבחינה פוליטית-מדינית ל"הוביל את מדינות העמידה האיתנה, או מדינות הסירוב. זאת היא מדינה שבראיה היסטורית שלה היא רואה לפחות חלק מ"מדינת ישראל כדרום סוריה. היא גם מסוכנת בעצם נוכחותה בלבנון, היכולת של מחבלים לתקוף את ישראל בשתי חזיתות נפרדות. אבל את מצרים תחליף עיראק. עיראק היום היא המדינה עם האוכלוסיה הכי גדו"לה ועם הצבא הכי גדול, יחסית, בהשוואה לסוריה ולירדן. עיראק זהה לסוריה בקי"

צוגיותה ואפילו עולה עליה. אחת הסיבות שאולי היא עולה עליה מקורה בכך שאין לה ממה לחשוש מאתנו. אין לה גבול משותף ועל כן היא יכולה להוביל בתפיסתה ללא סיכונים מיותרים. עם כל הסיבות האלה פיקוד הצפון הוא, ביחוד אחרי הסכם השלום, הפיקוד שעומד וערוך מול האוייב המסוכן הממשי אשר יפעל בוודאות כאשר תפרץ מלחמה, אם תהיה מלחמה אני מעריך ש"סוריה ועיראק יילחמו במדינת ישראל.

— לפיקוד הצפון ישנו ייחוד, אומרים, "פי"קוד משפחתי", אומרים, "צבא-ישובים". מהו ייחוד הפיקוד בעיניך?

יאנוש: "הייחודות של הפיקוד בעיני היא שקודם כל אני יודע ואני חש את זה שה"קצונה רוצה לשרת בפיקוד הצפון. דבר שני אני יודע שהחיילים ברובם מעדיפים לשרת בפיקוד הצפון. זהו הסיפוק הכי גדול שיכול להיות לאלוף פיקוד שכולם שואפים לשרת בפיקוד שלו. עכשיו, למה הם רוצים לשרת בפיקוד הצפון? כי הם יודעים שאם נגזר עליהם לשרת בצבא ואם הם מחליטים לקבוע את דרכם בצבא הקבע, הם רוצים להיות במקום שהעשייה הצבאית היא המהותית ביותר, וברור שזה בפיקוד הצפון.

"מדוע העשייה כזו המהותית ביותר? כאן אתה רואה את צבע העיניים של האוייב. אתה חי אתו במגע היום-יומי, גם בלבנון וגם בסוריה, קרי רמת-הגולן. אתה מתאמן ב"אותם המקומות בהם תיאלץ להילחם ולנהל את קרב הקגמה. ואתה רואה את כל המשקים בצבע הגליל, בגולת הלבנון וברמת-הגולן, שלמענם אתה נמצא בצבא, כדי להגן עליהם. לכן פיקוד הצפון זה בועה מיניאטורית של כל ההוויה של עם ישראל במדינת ישראל, ולכן זה הסיפוק הכי גדול שלי לשרת ב"מפקדו."

ארכיון

מחלקת מיזם לאומית

יומן יומים זה 341

מחלקת מיזם לאומית 1932

333 - 342

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

בן אריון
מבית הימנים וילדים א"א

מספר אמנו וילדים 1931

זה - זה

145

1918, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 26

[illegible]

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

$\frac{1}{2} - \frac{1}{2} \quad \frac{1}{2}$

כרמל חמ"ק
פז"מ
מח"מ

לחיים
הישראליים

30/12

אז כנא - לא/ס

כחמישי ק"ה אגביוג-א/ב
שכן אקבי קא-קיא-ע-ח'ח'ח'ח'
אלי מספיק בל אב-ע-ל
בת אמה, גר בת יתרו, גר-ח'ח'ח'ח'
חידויון אקביג-א/ב
אבא צמאי-א/ב
אניגוון פאן אקביג-א/ב
לבדורה כצא ריגן ביג קא-
אמנוג-א-ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'
ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'
ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'
ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'ח'

מטרת הציונות

(1) תא, א. זקסין ציוני זק'מאי - הסכמות זק מקור
(2) הציונות.

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

מכון לחקר תרבות
אמנות ישראלית
מכון לחקר תרבות
אמנות ישראלית

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

בחוק הבין לאומי - ככות ארבעה עשר

טמון, י. אקס'קון פול'ט' של המכה. ערך א"ס.

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

מכון לטכנולוגיה וידידות
INSTITUTE FOR PUBLIC PRESENCE
مركز للتقنية والصداقة

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

ב'ט'ס'מ כולל אחת'מ

(1) ט"ו, ז., לקסיקון ארטמן (ישראל). ס"ק טרור, ס"ק ב'ט'ס'מ.

(2) טמון', י., לקסיקון ב'ט'ס'ט המכה'ל. ע"ק: ישראל, טלח'מ.
אחזק'מ.

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

מכון לזיכרון וידידות
מרכז לאמנות וציבור
מכון לזיכרון וידידות

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

ע"ב. הסקולר. קמרה ה"כ"ב

1. ט"ז, כ, אקס"בן אקס"בן. ז"ב. "א"ב"

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

מכון לתיעוד ופרסום
מכון לתיעוד ופרסום
מכון לתיעוד ופרסום

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

תעתיק ג'אוארבי' וזוארבי' על המכה"

טמזוני, 'אקטיון פוליס' על המכה הימנית. עיקר אוכלוסיה,
עיקר ימני (טקס סטטיסטיקס קסול)

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

מכון לזיכרון ציבורי
מכון לאמנות פומבית
מכון לזיכרון הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

לכונן הריבונות א"י

צוק מילד הציבור

אנציקלופדיה עברית, כ"י, רמון, בתחילת הכרך

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

מכון לזכויות תרבותיות
מכון לאמנות ופילנתרופיה
מכון למחקר ופיתוח

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

מקורות ק"ב ו"א פ"א

(א) נ"ב, א"ה. מ"ה. נ"ה. כ"א. א' 54 - 65
 הפק: נ"ה. ו"ה. מ"ה. א' 2 - 2 ס"ב: הפק:
 ה"ב: נ"ה. ו"ה. (פ"א)
 פ"ה (נ"ה) מ"ה. א"ה. כ"א. א' -
 נ"ה. א' 214 - 218

ה"ב: הפק:
 (ב) נ"ב, א"ה. מ"ה. כ"א. א' 46 - 44. ה"ב: נ"ה.
 אוסף עזרא אוריון
 הפק: מ"ה. א"ה. כ"א. א' 46 - 44. ה"ב: נ"ה.
 ארכיון א"ה. כ"א. א' 46 - 44. ה"ב: נ"ה.
 ה"ב: הפק:
 ה"ב: הפק:
 ה"ב: הפק:

אגרת לקט חוקרי חינוך מאת הרבקה

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

מכון הנוכחות הציבורית
INSTITUTE FOR PUBLIC PRESENCE
מרכז למחקר ופיתוח

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

משרד התחבורה

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

מאת

לשכת שר התחבורה

המעמד

הדרך לפריצת דרך

לבטחון

- ★ בטחון מדינת ישראל מושתת על גבולות בני הגנה.
- ★ צה"ל חזק יהיה מצויד היטב ומוכן ללחימה בכל צבאות האויב.
- ★ את הטרור נכה בכל האמצעים ובכל מקום.
- ★ למהומות בשטחים אין פתרון צבאי ארוך טווח.
- ★ בטחון ישראל יושג מעמדה של כח, על-ידי קידום תהליך השלום ובאמצעות הסכמי שלום.
- ★ ממשלת מערך תקדם את תהליך השלום ותבצע את הסדרי הבטחון הבאים:
 - גבולות הבטחון הם הירדן ורמת הגולן.
 - צבא זר לא יעבור את הירדן מערבה.
 - שטחים שיפוננו יפורזו. בשטחים יוקמו תחנות אתראה ומערכות טילים לפי דרישות צה"ל.
 - לחיל האוויר יהיו "שמים ישראלים עד הירדן" ולצה"ל תישמר זכות המרדף בשטחים.
 - גבולות חדשים ייוצבו תוך הינתקות ממליון וחצי פלשתינאים.
 - תישמר אחדותה של ירושלים בריבונות ישראל לנצח.

מסמך + מחבר

21/3

שפוט?

יבגק רה"ן

71

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

IPQ

נפחטנ

03-692085

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

נוחמה

רסן

" - 692463

ברמן

03 953775

להה

30/3

ה

שיחה

גביה
יגה

29.3.73

לזכר של - רחל

מקום של יצחק - זאבני 13 ז'אנ
מספר 03-720344

הוא את המידע אורחון במסגרת
ארכיון אמנות במרחב הציבורי
שלם של

מכון למחקר ופיתוח
מכון למחקר ופיתוח
מכון למחקר ופיתוח

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

אני מציל (מחשבה פשוטה)

זכור

3 י"ס שדה

רישום קבלת ידיעה טלפונית

2/4

א; תאריך :

ב; מי טלפן :

ג; אל מי :

ד; בשעה :

ה; נושא הידיעה :

אוסף עזרא אוריון

או כיון אנתוניו בנח דוביזי

IP

INSTITUTIONAL PUBLIC PRESENCE
مركز الفن العام

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

אביר אפרון

ו; מי קבל :

גלה אפרון לאחזק

03-841696

מסלול הציורים

02-6753237

ר"ח היסטוריה
אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

10.10

03-5259211

מכון עזרא אוריון
INSTITUTE FOR PUBLIC PRESENCE
מרכז לאמנות הציבורית

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

(22/6)

התערוכה
החדשה

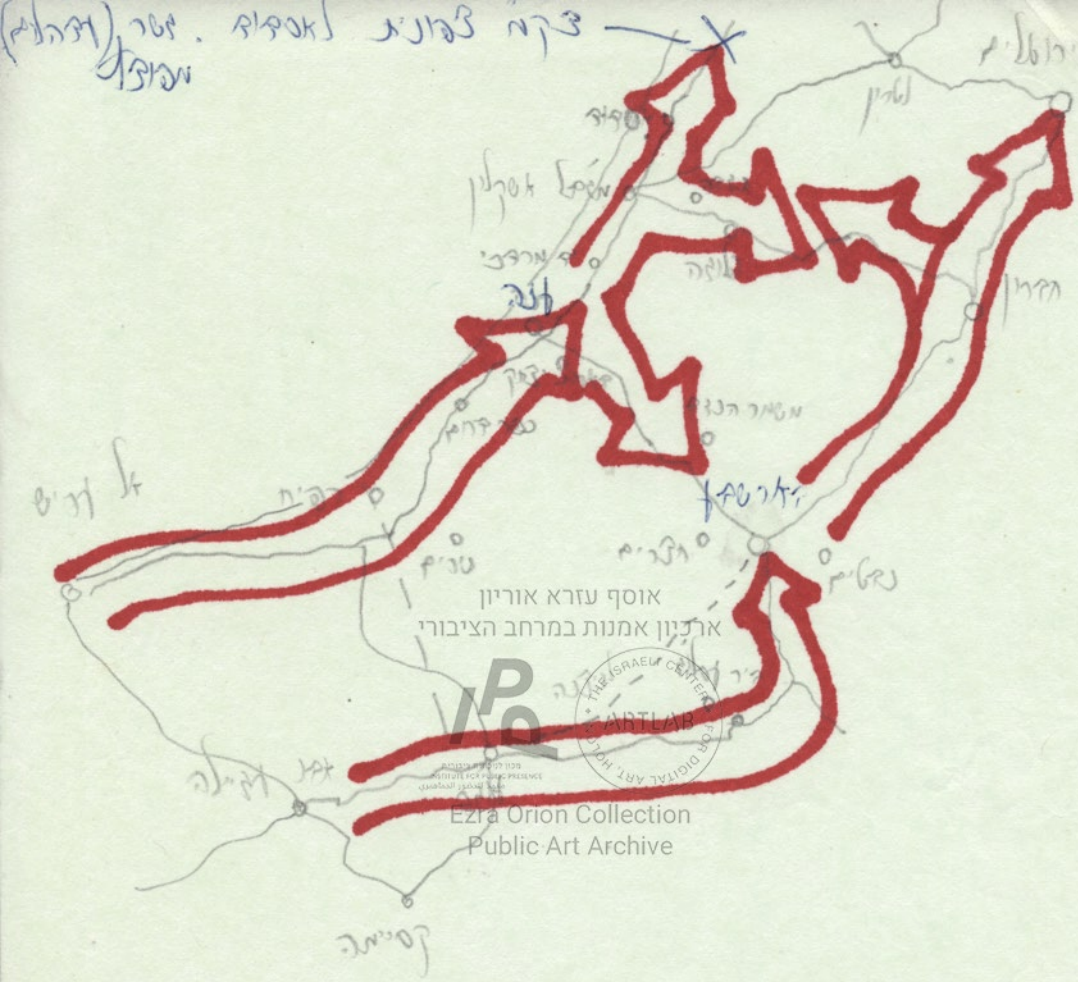
223127-754

למספר זה

↓
למספר

1/4-1
למספר

מ"נ - מספר 6

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

קסטינה

PEACE NOW

population. Close intertwining of Jewish settlers and Palestinians in the territories can only exacerbate tension and fear, while further building and expansion of settlements make reconciliation harder to achieve.

Expansion of settlement activity, such as that announced by the Netanyahu government, will also deliver a clear message to the Palestinians that Israel has no intention of reaching territorial compromise or permitting Palestinian national sovereignty. There must, therefore, be a comprehensive freeze on settlement building during the peace process and until such time as the future of the territories, including the future of the settlements, has been worked out. Inasmuch as the vast majority of settlers moved to the West Bank and Gaza in response to government-sponsored economic and financial incentives, those who want to return to Israel should be financially assisted. For those who insist on remaining in place, it must be made clear that they will have to abide by and respect Palestinian sovereignty and law once they have been established.

There is also the option of border adjustments which would annex a portion of the settlements to Israel, leaving others under Palestinian sovereignty; various combinations are possible subject to negotiated agreements between Israel and the Palestinians. Whatever the ultimate arrangement, the continued presence of ideologically extremist settlers intent upon undermining the very notion of a secure withdrawal and territorial compromise presents a fundamental obstacle to the Oslo accords and permanent agreement. In no case should the settlers have the freedom to resort to unpunished violence or the power to block a peace accord.

Jerusalem:

Jerusalem must remain an undivided city. It must never be physically divided as it was before 1967, nor barriers erected between its major sections. Yet, any rational policy must begin by acknowledging the de facto division of the city by national identity, fear and mutual enmity between Jews and Palestinians. Current policies and final arrangements must respond to the delicate cultural, religious, and political sensitivities of the city's

diverse population. The integrity of neighborhoods, political institutions and religious sites must be respected. Provocative building or placement of housing or institutions in areas where they will disrupt the ethnic or religious character of neighborhoods and the fragile peace should be firmly rejected. Any building necessary to serve the city's expanding population should be responsive to both Jewish and Palestinian growth needs and should not cut Jerusalem Palestinians off from the West Bank. East Jerusalem is the cultural, economic, educational, political, health and social center for the West Bank. Even in the interim period, prior to negotiations regarding possible arrangements within Jerusalem, the closure of the city to West Bank and Gaza Palestinians must be lifted. The present municipal government has supported provocative building that aims to isolate Palestinian areas as well as to reduce the Palestinian population in East Jerusalem by means of refusal of building permits, family separation, denial of identity cards, confiscation of land, and other measures. Unequal access by Palestinians to economic opportunities and rights is incompatible with a united city.

ארכיון אמנות במרחב הציבורי
The Palestinian population of Jerusalem must gain meaningful political expression in areas where it lives. The current municipal boundaries of Jerusalem are of recent origin; post-1967 changes have substantially enlarged the city's borders by adding areas from the West Bank. It is possible, as part of a peace settlement, that Israel may agree to modifications in the city's boundaries. Ultimately, it should be envisaged that two capitals exist within the municipal area: the capital of Israel in the Jewish areas and the capital of Palestine in the Arab areas. The status of the holy sites will be determined through negotiations based on maintaining the religious rights and freedom of worship of all religions. Solutions exist; what is needed is the good will to explore them.

Israel and the Neighboring States:

Jordan:

The signing of the Israel-Jordan Peace Treaty was a development of great importance for the future of Israel in this region. This bilateral treaty had already begun to promote economic cooperation, investment, tourism and other peace dividends as the borders were opened for the flow of people and goods, as well as educational exchange and contacts of varied kinds. The Treaty's provision barring the entry of a foreign army onto Jordanian soil provided formalization of a measure important to Israel's security. The negotiations for all of these and other provisions, including the issue of water resources, could serve as a model for Israel's negotiations with other Arab states. While the achievement of Israeli-Jordanian peace has benefited from the necessary and constructive assistance, including economic assistance of the United States, the factor which ultimately has and will determine to a large extent the durability of this peace is the Palestinian situation. The delays, virtual standstill, on the Israeli-Palestinian track have already affected and to a large degree altered the warm and open relationship that had been developing with Jordan. For all that the peace with Jordan is necessary to Israel, and popular even within the Israeli government, it may be jeopardized by the failure to reach a durable accord with the Palestinians.

Public Art Archive

Syria:

Peace with Syria, Israel's most heavily armed and dangerous neighbor, is vital to a comprehensive regional peace and Israel's security within the region. A peace treaty with Syria must involve four elements: Israeli withdrawal from the Golan Heights to an agreed upon border; full normalization of diplomatic, economic and tourism relationships; security arrangements including demilitarization, force reduction agreements, maintenance of intelligence capabilities and other measures agreed upon by both sides in order to ensure future security and the prevention of conflict. The present Israeli government must continue to seek Syrian agreement to such an accord by, at the very least, resuming negotiations with Damascus - directly or through the

good offices of the Americans. This can only be accomplished by accepting the principle to which the Rabin government was committed and to which the Syrians' had agreed: the depth of Israeli withdrawal will depend upon the depth of the peace. Syria may continue to be recalcitrant, but Israel must make every effort to reduce the tensions that have arisen with Damascus and revive the talks. It is entirely reasonable for Israel to demand that Syria restrain the Hizbollah in southern Lebanon from attacking Israeli communities in the north during any negotiations.

Lebanon:

It is expected that a peace agreement with Syria will extend to Syria's protectorate, Lebanon. While seeking a peace agreement with Lebanon, Israel's interests include the cessation of terrorist attacks from Lebanon and the disarming of Hizbollah, two factors which go hand in hand. Israel's presence in the security zone in southern Lebanon has not provided security to the northern communities of Israel. Instead it has taken a tragic toll in the lives of Israeli soldiers. Israel must seek a political solution to the security problem in the north, through whatever intermediaries possible.

020 לזכרון מרדכי
INSTITUTE FOR PUBLIC PRESENCE
מועד לתחבורה הציבורית

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

Handwritten signature and initials in blue ink, including the word 'Lebanon' and 'N.C.'.

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

Tel Aviv:

9 Karl Neter St.
P.O.B. 29828, Z.C. 61297
Tel. 972-3-5663291
Fax. 972-3-5663286

Jerusalem:

6, Lloyd George St.
P.O.B. 8159, Z.C. 91081
Tel. 972-2-5660648
Fax. 972-2-5617254

15/12/99 1023*

BACKGROUND

PEACE NOW, the Israeli peace movement, was founded in 1978 by 348 reserve officers and soldiers of the Israel Defense Forces. This act was based on the principle which has guided the movement ever since, namely, that only peace with the Palestinians and Israel's Arab neighbors can secure Israel's future in this region.

Through a continuous public effort, PEACE NOW pressed the Israeli government to conduct unconditional negotiations with the Palestinians and Arab states with the aim of achieving mutually acceptable, realistic and durable peace accords ensuring the rights and security of all involved.

As the first and only mass peace movement created in Israel, PEACE NOW mobilized and led the enlightened public of Israel to speak out for peace. In massive public rallies, petitions, meetings and educational efforts, the movement impressed upon the government and the people the growing need and support for peace that existed within the country. From its earliest days, on the eve of the Camp David peace talks with Egypt, PEACE NOW held what was until then the largest demonstration ever held in Israel - one hundred thousand people called upon Prime Minister Begin to reach a compromise with Egypt. PEACE NOW strove to prevent any and every obstacle to the ultimate achievement of peace, in particular the creation and expansion of settlements in the occupied territories, which were designed by the Likud government to make territorial compromise impossible and therefore preclude the possibility of peace with our neighbors. PEACE NOW protested the injustices of the occupation, the violation of human rights, and the reliance upon force in Israel's relations with the Palestinians and the Arab states.

The Lebanon War of 1982 created a chasm in Israeli society, and PEACE NOW led mass protests against this "war of choice", culminating in the demonstration of 400,000 Israelis in Tel Aviv. The movement's efforts were no less intensive and widespread during the Intifada, and PEACE NOW led still another massive demonstration in December 1988 calling upon the government to negotiate with the PLO now that the PLO, the Palestinians

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

לוחמי
הגדוד
ה-101

ת"י

PEACE NOW

representative, had formally recognized Israel's right to exist. This sign that there was a partner for peace was strengthened, in a moving demonstration 31 December 1989, in which PEACE NOW brought together some 15,000 Palestinians and an equal number of Israelis to form a human chain around the walls of Jerusalem in a joint call for peace between our two peoples.

PEACE NOW, as a Zionist, non-party, extra-parliamentary movement, became the one organization in Israel that could rally a massive response from people throughout the country, bringing together political parties, sectoral interest groups with their smaller peace groups, and leading figures from all walks of life. While PEACE NOW amassed people across a broad spectrum united on the need for peace, the movement also sought to lead, to form a vanguard willing to point to the next steps that must be taken, to impact on the public discourse, to accustom the public to those measures that ultimately would be necessary for a lasting peace.

With the historic signing of the Oslo Accords PEACE NOW believed that Israel was well on the way to achievement of our goals. The Israeli government elected in June 1992 opened negotiations with the PLO and signed what was an "historic compromise" for both Israelis and Palestinians involving mutual recognition of the rights of both peoples in this land. A genuine peace process was begun, leading ultimately to the redeployment of the IDF in the Gaza Strip and the West Bank, including withdrawal from most of the major cities and towns, elections to the Palestinian Council, and the beginning of self-rule for the Palestinians in certain areas. The agreement with the Palestinians opened the way to the signing of a peace agreement with the Kingdom of Jordan and the acceptance of Israel in a large part of the Arab world, the doubling of the states with which Israel had diplomatic relations worldwide, and an economic boom reflective of a nascent peace dividend.

These achievements were neither easily nor quickly accomplished. There were many delays and setbacks. Most of the Palestinians remained under occupation, continuing to suffer from land confiscation, periodic closures and the economic as

well as other hardships caused by the closures, as well as the humiliations and indignities of continued Israeli control even of the emerging Palestinian entity. Extremists on both sides made every effort, including violent effort, to sabotage and derail the peace process, seeking, rather, an all or nothing solution based on force.

PEACE NOW's tasks, did not end with the Oslo accords. Even as the movement maintained a constant vigil on the implementation of the accords - urging them forward, seeking to prevent or remove obstacles in their path - PEACE NOW looked beyond these interim agreements to the nature of the final peace agreement to be negotiated with the Palestinians. PEACE NOW undertook an educational effort not only to broaden support for the peace process, but also to produce discussion - and seek possible solutions - to the difficult issues that remained for the final status talks, namely, the issues of the settlements, borders and security arrangements, refugees, water, and the future of the two peoples in Jerusalem.

Building on the credibility and trust created by its long record of opposition to the occupation, PEACE NOW was able to engage the Palestinians in a widespread effort to bridge the abyss between the two peoples. PEACE NOW believed that peace could only be secure if the people, not just our leaders, could see each other as human, could begin to cooperate with each other. Working particularly but not only with young people, PEACE NOW began organizing meetings and dialogues that reached thousands of Israelis and Palestinians. The focus of work thus changed as the peace process progressed, and PEACE NOW began to anticipate the realization of our long-sought goal, the achievement of genuine peace and security for Israel.

Then came tragedy after tragedy: the assassination of Prime Minister Rabin - most ironically at a mass rally under PEACE NOW's slogan of "Yes to Peace, No to Violence;" followed soon after by a series of deadly terrorist attacks in Jerusalem, Ashkelon, and Tel Aviv. Both were acts of religious extremists, fanatics, designed to bring about a halt to the peace process.

PEACE NOW

We cannot let them prove successful

A right-wing-religious government was then brought to power in Israel. A Likud Prime Minister was elected, but he was elected on a peace platform. Understanding that the public in Israel clearly supports the Oslo accords and wants them implemented, Bibi Netanyahu claimed to accept these accords and ran a campaign on the promise to bring "peace with security". Under this government, however, we have witnessed the virtual freezing of the peace process. The final status talks, begun by the Labor government on schedule in May 1996 and recessed until after the Israeli elections of 29 May, have not been resumed. The additional redeployments of the IDF which were to have begun in September 1996 were ignored and the Oslo 2 accord regulating the redeployment in Hebron, due to have taken place in March 1996, was reopened by the Netanyahu government. Only after excruciating delays and direct assistance from the United States, was an agreement achieved on Hebron and a timetable for the remaining redeployments. The government followed this up, however, by unilaterally deciding that the first of the final three redeployments encompass only nine percent of the territory (including, most importantly, only two percent of the area presently under total Israeli control, area C).

In addition to virtually halting the implementation of the Oslo accords, the Netanyahu government announced plans for the expansion of Jewish settlements in the West Bank (and on the Golan Heights), including the building of thousands of new houses and the confiscation of disputed lands, with allocations of at least 900,000,000 IS from the national budget for settlement activity in 1997. Ignoring the extremely tense situation in the territories - which was the result both of the prolonged closure, with all its hardships, and the dashed hopes of the Palestinian population in face of the stalemate in the peace process, and apparently ignoring or not seeking the counsel of the security services or the army, Netanyahu undertook the sensitive - and unnecessary - step of opening an additional tunnel exit under the Old City -- a move vetoed by the late Prime Minister Rabin a number of times because of the sensitivity of the matter. Netanyahu's blunder was the catalyst to an outburst of Palestinian despair, leading to violent conflict and over fifty deaths on the Palestinian side and fifteen deaths on

PEACE NOW

the Israeli side. Several months later, and demonstrating the same disregard for tension and circumstances in the occupied territories, the government began implementation of another decision that had wisely been postponed by the Labor government: building 6,000 units for Jewish housing on Har Homa. An area annexed to Jerusalem following the Six-Day War of 1967 and eventually expropriated for the Jewish housing project, Har Homa lies just between Bethlehem and the villages of Bet Sahur and Umm Tuba. As expected, the beginning of construction has led to renewed Palestinian resistance in the West Bank and terrorist attacks, including violence by extremists on both sides.

Even on the Syrian front, on which talks had been plodding, slowly, prior to the Israeli elections, Netanyahu's refusal to accept that which had already been agreed with the previous Israeli government has led to a total break-down in communication. Coupled with occasional threatening comments from the government, this situation has led to tension in the north. Altogether, justified or unjustified, something of a war-scare has set in within Israel, as some 60 per cent of people believe that there will be war with Syria or the Palestinians; some 70 per cent fear for the future of the country. Indeed a general depression has set in among Israelis, evident in the now admitted decline in motivation to serve in the army or do reserve duty. It is also evident in petitions and letters from parents of young people serving or about to be inducted. It may also be seen in the large numbers of Israelis, especially young people and students, who have turned once again to PEACE NOW to give public expression to their concerns.

Surveys once again show that an increasingly large majority of Israelis favor the Oslo Accords and want to see them implemented. A November 1996 poll found 57% of adult Jewish citizens in Israel preferring a compromise solution with the Palestinians which would include the creation of an independent Palestinian state as well as the evacuation of the settlements located in highly populated Palestinian areas. (Ha-aretz, 6 November 1996).

התאחדות נחמיה
התאחדות נחמיה

PEACE NOW is cognizant and concerned over the possibility of violent clashes and war, as well as the economic, political, and psychological difficulties - domestic, regional and international - already appearing as a result of the Netanyahu government's policies. The sentiments and positions of the Israeli public today provide a stronger base than ever for the efforts of PEACE NOW, and make it incumbent upon the movement, once again, to mobilize and lead the Israeli public. We cannot let this government take us back to fear, bloodshed and perpetual conflict. We cannot - and will not - let Netanyahu destroy the opportunity we had, finally, to secure a peaceful future for Israel.

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

Israel and the Palestinians:

The Occupied Territories:

Israel cannot and must not attempt to continue to rule over two million Palestinians by holding onto the occupied territories. Rule over another people, whether through direct occupation or by the creation of an apartheid-Bantustan type of rule in these territories, is morally wrong and unjust as well as unrealistic and unfeasible. If Israel is to remain a democratic state which also fulfills the Zionist dream of a state for the Jews, it cannot continue to occupy the West Bank and parts of Gaza. The Palestinian issue is at the heart of the Arab-Israeli conflict, and it has become increasingly clear that there is only one peaceful and promising solution to it: the recognition of the Palestinians' right to self-determination which will undoubtedly express itself in the creation of an independent Palestinian state in the West Bank and Gaza. The borders of this state will be determined in the negotiations, with the Green Line as a guide and bearing in mind the security and territorial needs of both sides. Future association or arrangements of the Palestinian State with the Kingdom of Jordan will be determined by the parties concerned. There will, however, be security arrangements, including demilitarization of offensive weapons and a ban on the entry of any foreign army into the Palestinian State, in order to meet the requirements of Israeli security. Security arrangements may follow the pattern set in Sinai, possibly in conjunction with more comprehensive, even regional, security agreements.

Economic Development:

It is essential to enable the Palestinian population to work and improve its economic situation by refraining from closures preventing Palestinians from working in Israel. The unfettered flow of goods and people must be provided by means of mutual agreements. The tangible benefits that will flow to the region through new economic opportunities will be important in promoting and solidifying the peace. Inasmuch as Israel, under consecutive Likud governments, did not permit the creation of any kind of economic infrastructure in the occupied territories, it is Israel's obligation as well as self-interest to assist in a

successful economic development program for the Palestinians, including significant investment by international agencies, governments and private entrepreneurs. Regional trading arrangements, cooperative economic planning and sustainable development that preserves the environment would help to cement the peace to the benefit of all parties.

Refugees:

For years, the possibility of peace with the Palestinians was obstructed by seemingly irreconcilable positions on the refugee issue, as Palestinians claimed the right of return to their homes, and Israel considered this demand an unacceptable threat to its integrity, demography and sovereignty. In the context of a peace agreement, provision must be made for the return of Palestinian refugees to their homeland within the boundaries of the Palestinian State created in the West Bank and Gaza. Family reunion would bring certain numbers of refugees into Israel, as worked out by the two sides in the negotiating process. Attention must be paid to the economic development and absorptive capacity of the Palestinian State and to the interests of the Palestinians who will remain outside. A compensation arrangement for refugees will be agreed upon with international support.

Settlements:

PEACE NOW has consistently held that Jewish settlements in the West Bank and Gaza should not be allowed in any way to impede the peace process. Far from serving some security purpose, many settlements located in heavily populated Palestinian areas are a security liability that have required disproportionate allocation of military personnel and time for the purpose of protection. Such settlements will become even more problematic in the future. The continued presence of highly ideological, often fanatic and violent, Jewish settlers in close proximity to Palestinian populations in places like Hebron is a risk to the peace process and future prospects for living in peace and security. The erection of a large memorial at the entrance to the Jewish settlement of Kiryat Arba on the edge of Hebron, to Baruch Goldstein, who murdered tens of Palestinians at prayer in Hebron in 1994, is one sign of the problematic nature of this

בחפירות מתקופה מאוחרת יותר בתחומה, נתגלו:
 - מזבחות לאלהי שוירוק שמיים ארסו, עזיזו, סואדס.
 - עמודי זיכרון שהוצבו לכבודו של שויר' בדווי, מנהיג שיירות בשם
 סואדס "על שירותיו הטובים... לסוחרים לשיירות ולאחיו האזרחיים...".
 - טבלה משנת 137 לפנה"ס, שמידותיה 1.75 X 5 מ', כתובה יוונית
 ותדמורית, מפרטת מכסים ומיסים שהוטלו על בעלי שיירות וסוחריהן
 שעברו דרך העיר:

מכס על מעבר סחורות - בשמים (מס כבד), תבלינים, עבדים,
 שמן זית, מיני מזון יבש, אריגים, מתכות, עץ.
מכס על מעבר בהמות - גמלים (מס כבד), חמורים, מקנה.
מס על "שימוש בבעלי מקצועות" - סוחרים בשמים, סוחרים אריגים,
 זונות.
מס על שימוש במי העיר - היה שונה בשיעורו משנה לשנה (כנראה,
 לפי כמות הגשמים שירדה באותו חורף).

מס בשמים
 "בעבור משא גמל של שמן ריחני (מור?) המובא בכלי בהט יקח גובה
 המסים 25 דינרים בכניסה ו-13 דינרים ביציאה (מן העיר)...
 בעבור משא גמל של שמן ריחני המובא בנאדות של עור עזים יקח
 גובה המסים 13 דינרים בכניסה ו-7 דינרים ביציאה."

5.7. פשיטה של "כח משימה" סלבקי בשנת 312 לפנה"ס, על פטרס הנבטית
 נמסרת בשמו של הירוקניס אומנות במרחב היצירי
 כח משימה של פטרס, כמאגר זמן שירות נבטיות, ניכר בבירור בפרשה זו
 ומעיד על פרק זמן ממושך, אלי בן מאות שנים, שבו הפעילו הנבטים
 "אימפריות שיירות" נושאת ירוחים גבוהים.

6.7. פלונוס - סופר רומי מאמצע המאה ה-1 לספ"נ, מתוך "היסטוריה
 נפולית": "לאחר שמאספים את הלבנון מעבר לים לסבוסה על גבי
 גמלים ופותחים את אחז משער העיר לשם קבלת המסענים.
 המלכים חוקקו חוק הקובע, כי הלבנון מעבר לים לסבוסה...
 מדרך המלך. בסבוסה גובים הכהנים מס, הלבנון... ואין מתירים
 להביא את המסים לשם לפני ששילמו המס...
 דרך המס נחלקת ל-65 שלבים, שבכל אחד מהם ישנם מקומות חנייה בשביל
 גמלים. מנות קבועות של לבונה יש לש לכוהני הארצות, למלכיהן,
 ולמזכיריהן..."

מלבד אלה עליהם לשלם בכל הדרך, במקום אחד בעד מים ובמשנהו בעבור
 החנייה בתחנות הדרך וכן עבור מצרכי מזון... כך עולות ההוצאות
 ל-688 דינרים, עוד לפני שהגיעים אל הים התיכון ואז יש לשוב ולשלם
 לקציני המס של האימפריה שלנו. משום כך מחיר הלבונה הטובה ביותר
 הוא 6 דינרים, של הסוג הבינוני 5 דינרים ושל הסוג הירוק 3 דינרים
 לליטרה."

7. בפפירוס נצינה מס' 31, 72, 89 - מסוף התקופה הביזנטית, נמסרים
 פרטים שונים המעידים על מעבר שיירות מדבר דרך ישוב זה. הכולט שבהם,
 בפפירוס 31, הוא הבית "בעל 96 המיטות... הקומה העליונה והמגרש הריק
 שבחזית..." כנראה הוא.

8/3

גלויה

+ אלטר

+ סגל

+ סגל

+ וילס

+ מילר

+ סגל

+ סגל

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

ארץ-ישראל-פלסטין

שורות אלו נכתבו מִקֵּד לאחר פיצוץ המתאבדים בירושלים ובחיפה –

שבת 1.12.2001 -

דרוש כושר מנהיגות לזהות ולהוביל באובך הזה אֵל היעד:

תכנית אלון 2002

☐ הפרדה חד-צדדית בין שתי המדינות - על-ידי חומת-גבול מוגנת היי-טק -

- בלי תלות בשום 'עראפאת'

אוסף עזרא אוריון

ארכיון אמנות במרחב הציבורי

☐ דו-מדינה ממערב לירדן

☐ פלסטין מפורזת, ללא צבא, רק משטרה

Ezra Orion Collection

Public Art Archive

☐ עם תשתית שיכון ועבודה למתפגי יחודה ושומרון - מרצונים

☐ ירושלים - קודס דו-בירה עם חומת-גבול מוגנת היי-טק

☐ שום זכות-שיבה ערבית

☐ תיעוש פלסטין על-ידי קהילת האומות המאוחדות

אָל - - האָלף - - השלישי - -

מכון שד בוקר למחקר מדברי
1 כ"א

82181

א"י גאוגר

FOREWORD

The threat of the encroaching desert is one of the most critical issues facing the world as we approach the 21st Century. Coupled with the world population growth, the growing desertification and corresponding decrease in fertile land brings in its wake the mass exodus of population to urban centres, and with it overcrowded cities and socio-economic decay.

In the Middle East there is a critical lack of water resources and technological knowhow and even today 89% of the region is arid. Experts estimate that by the turn of the century a further 25% of the remaining fertile land will become desert.

Much of Israel too, was previously desert and the chronic lack of water continues to threaten the fertility of the land. With this in mind, Israel has developed technology in the field of water conservation and management that has enabled a twelve-fold growth in agricultural production over the past twenty-five years without any increase in land-size.

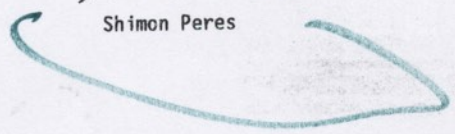
Water resources are oblivious to political boundaries and can only be exploited to the full within a framework of regional cooperation. It is incumbent on all of us to cooperate to take the desert out of the land and to undertake concerted international and regional projects to return fertility to the desert.

The Sde Boker Campus - the home of the Institute for Desert Research, is situated in the heart of the Negev Region, an ideal location for conducting research in the multifarious fields connected to desert life. We welcome the participation and assistance of national and international institutions in establishing this important center.

As we enter an era of peace and cooperation among the states and peoples of the Middle East, there is no objective more crucial and immediate than the struggle to combat desertification.

Shimon Peres

Shimon Peres

THE INTERNATIONAL CENTER FOR COMBATTING DESERTIFICATION AT SDE BOKER

TABLE OF CONTENTS

Foreword, Shimon Peres, Minister of Foreign Affairs	
Introduction, Yehiel Admoni, Chairman of the Steering Committee	5
1. Executive Summary	7
2. Introduction	10
2.1 The Scope of Desertification	10
2.2 Definitions: What is Desertification?	11
2.3 Deserts vs. Desertification	12
2.4 The Causes of Desertification	14
2.5 Steps to Combat Desertification	17
3. International Action in Combatting Desertification	19
3.1 The Role of the United Nations	19
3.2 Other International Initiatives	19
4. The Location of the Center	21
4.1 Why Israel?	21
4.2 Israel's Negev Desert	23
4.3 Why Sde Boker?	24
4.4 Israel's Negev Desert: A Case Study	29
4.4.1 Characteristics of the Negev Desert	29
4.4.2 Desertification Processes in the Negev	30
4.4.3 Israel's Role in the Development of the Negev	30
4.4.4 Ben-Gurion University of the Negev	33
4.4.5 Other Israeli Institutions Involved in Desertification Research	34
4.5 Conclusion	34

5. The International Center for Combatting Desertification	36
5.1 Aims of the Center	36
5.2 Operating Principles	37
5.2.1 Matrix organizational structure	37
5.2.2 Diversifying the Sources of Knowledge	37
5.2.3 Interaction with the Client	38
5.2.4 Evaluation and Selection of Projects	38
5.2.5 Incentive System for Researchers	38
5.3 Components of the Center	39
5.3.1 The Institute for Desert Research	39
5.3.2 The School for Advanced Studies	39
5.3.3 The School for International Cooperation	40
5.3.4 The Information Center	40
5.3.5 Ancillary Components to be Attached to the Center	42
5.4 Organizational Structure of the Center	45
5.4.1 Policy Formulation and Fund-raising	45
5.4.2 Executive Functions	45
6. Personnel and Floor Area Requirements	47
6.1 The Institute for Desert Research	47
6.2 The School for Advanced Studies	48
6.3 The School for International Cooperation	48
7. Physical Design of the Center	49
7.1 Design Aims	49
7.2 Design Principles	49
7.3 The Proposed Plan	51
8. Costs	60
8.1 Building Costs	60
8.1.1 Sources of Funds	60
8.2 Operating Costs	62

APPENDECES

Appendix 1 The Jacob Blaustein Institute for Desert Research	66
Appendix 2 An International Perspective on Efforts to Combat Desertification	84
Appendix 3 MASHAV – The Center for International Cooperation	93

Bibliography

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

Planning Team

Alex Bloch / David Guggenheim -- Architects and city planners specializing in urban planning and architectural design of public institutions - Team Coordinators.

Eli Ilan -- Architect and city planner specializing in desert planning (Institute for Desert Research, Sde Boker).

Gil Yaniv -- Urban geographer specializing in the field of environmental quality.

Yishai Spharim -- Economist (Volcani Institute for Agricultural Research)

Avner Navin -- Director of the Aleph Yissum Company a wholly-owned subsidiary of the Hebrew University; specialist in the planning of organizational frameworks.

Chapter 2 and the case study in chapter 5 were written by Deborah Goldman Golan, Prof. Haim Tsoar and Prof. Yehuda Gradus of the Geography Department at the Ben-Gurion University of the Negev.

Chapter 8 was prepared with the support of Yotam Gadish, Consulting Engineers.

Overall editing -- Ilan Dreier, Daniel Avihai-Kremer
Ezra Orion Collection
Public Art Archive

המכון לפרויקט ציבורי
INSTITUTE FOR PUBLIC PRESENCE

INTRODUCTION

The Foreign Minister of Israel and the Ministry of Foreign Affairs, the Department of Development and Settlement of the Jewish Agency, Ben-Gurion University of the Negev, the Ben-Gurion Heritage, Midreshet Sde Boker and the Genesis Foundation have jointly developed a proposal to establish a Center for Combatting Desertification at Midreshet Sde Boker in Israel's Negev desert.

Political developments heralding an era of peace in the Middle East and the renewal and establishment of diplomatic relations between Israel and most countries of the world, have enabled Israel to offer her experience and involvement in dealing with the phenomenon of desertification, which threatens many areas in the Middle East and other regions, near and far, in the world.

The setting up of a Center as presented below will allow Israel to deepen the knowledge which has been accumulated over many years on the subject of combatting desertification. This will be achieved by extending the activities of the Institute for Desert Research and opening it to the public in the following ways:

- Offering university programs towards advanced degrees (M.Sc. and Ph.D.) to suitable candidates who have a knowledge of English. Research students will be able to conduct research in their fields of interest using the facilities of the Center under the supervision of the Center's research and teaching staff. The program will also be open to lecturers and researchers from other universities who will participate in the Center's research and teaching activities.
- Offering short-term continuing education programs for residents of desert areas, government workers, advisers and decision makers from various countries. These programs will be conducted in all the major languages, thus taking advantage of the presence in Israel of experts who speak the different languages. Within this framework, the Center will hold conferences and other regional and international events on combatting desertification and life in the desert.
- The placement of experts from the pool of experienced manpower in Israel for the implementation of projects for combatting desertification in the world. Besides their professional knowledge, these experts will be able to apply the accumulated experience of work with diversified populations and the planning and implementation of projects in and outside Israel.

The Center will initiate research projects, teaching and continuing education programs in conjunction with national and international organizations, universities and other research institutes throughout the world.

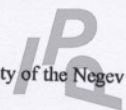
The Center aims to be part of a global network of similar institutions that will be set up to deal with the problem of desertification on a grand scale.

We who are involved in the planning and construction of the International Center for Combatting Desertification are now looking to national and international organizations and philanthropic bodies for assistance in establishing this Center and underwriting its ongoing costs. We are confident that the Center will make a significant contribution in the worldwide effort to combat desertification and improve the quality of life of all who live in the desert.

Yehiel Admoni
Director, Genesis Foundation
Chairman of the Steering Committee

STEERING COMMITTEE

1. Yehiel Admoni
Managing Director
Genesis Foundation
2. Miki Arbel
Director
Research and Development Cooperation Division
Ministry of Foreign Affairs
3. Prof. Yoram Avnimelech
Chief Scientist
Ministry of the Environment
4. Yossi Elihu
General Manager
Corporation of the Sde-Boker College
5. Elchanan Ishi
Advisor to the Foreign Minister
Ministry of Foreign Affairs
6. Eli Keidar
Director-General
Ben-Gurion University of the Negev
7. Benjamin Machnes
Member of the Board of Governors
Member of the Executive Committee
Ben-Gurion University of the Negev
8. Prof. Amos Richmond
Director
The Jacob Blaustein Institute for Desert Research
Ben-Gurion University of the Negev
9. Prof. Uriel N. Safriel
Department of Evolution Systematics and Ecology
The Hebrew University of Jerusalem
and
Head, the Mitrani Center for Desert Ecology
The Jacob Blaustein Institute for Desert Research
Ben-Gurion University of the Negev
10. Yigal Yerushalmi
Director, Negev Region
Department for Rural and Urban Development
The Jewish Agency for Israel

יזם וניהול פרסום
INSTITUTE FOR PUBLIC PRESENCE
Ezra Orion Collection
Public Art Archive

7.3 The Proposed Plan

A number of alternative proposals have been examined. The following general proposal combines the most important design elements.

The International Center for Combatting Desertification will be located in the heart of the settlement (Midreshet Sde Boker) which contains a number of educational institutions other than the desert research institutes. The design will incorporate a linear structure with two arteries of differing hierarchies, the main artery being the new entrance to the settlement. A central pedestrian axis leads from the Cliff to the commercial and administrative center.

73mm The linear development requires points of orientation along its whole length and will emphasize the Cliff and the view from Ben-Gurion's grave, the commercial center and the civic center. The latter is a proposed focal point around which new functions will be developed, some belonging to the Center, others to the settlement as a whole. The proposed civic center will include the municipal buildings, a community center, the Desert Museum, the Information Center and the library, a national center for environmental studies and the Conference Center including an auditorium with up to 800 seats.

The Center for Combatting Desertification will be built around a central plaza and will comprise research departments, the administration of the Center and the School for Advanced Studies.

Other elements which have been incorporated into the plan include the residential functions (permanent housing and housing for visitors) and improvements to the existing road network. An additional entrance to the settlement is proposed along the artery joining the Center, the civic center and terminating at the Cliff. A number of arteries are to be developed for pedestrians and cyclists, all of which will be climatically protected.

מכון לזיהוי מורשת
INSTITUTE FOR PUBLIC PRESENCE
مركز للتراث العام

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

עקרונות הרפורמה המוצעת בשידור הציבורי בישראל

לשידור הציבורי בישראל זכויות היסטוריות רבות בתרומה להתפתחות הדמוקרטיה הישראלית והתגבשות מסורת עיתונאית מקצועית מקומית ברמה גבוהה. עם זאת, השידור הציבורי בישראל נמצא כיום במשבר עמוק, הנובע ממכלול תהליכים שליליים המאיימים על עצם קיומו.

מראשית ימיו ועד היום סובל השידור הציבורי בישראל מרקורד מצטבר של התערבויות ולחצים פוליטיים, הפוגעים ללא הרף במעמדו ובאמינותו הציבורית. מבנה רשות השידור הציבורית נקוב כולו פרצות, המעודדות את הניסיונות להשפיע על השידורים ותכניהם, מתוך אינטרסים ונימוקים הזרים לשיקולים מקצועיים וציבוריים.

עם הקמתם של ערוצי תקשורת אלקטרונית במימון מסחרי, הועמדו בפני השידור הציבורי בישראל אתגרים חדשים לגיבוש ולטיפוח יחודו וזהותו. נראה, שהשידור הציבורי תרם עמד באתגרים אלה וקברניטיו לא הצליחו לגבש תפיסה כוללת של שידור ציבורי, המתאימה לצרכי ישראל. על תפיסה מגובשת שכזו להנחות את התנהגותו והתפתחותו של השידור הציבורי כשירות חיוני בעל אחריות אזרחית, האמור לספק מוצרי תקשורת המתחייבים מצרכי הציבור.

היעדר תפיסה עקרונית כוללת של השידור הציבורי תרם לנכונות של קברניטיו להעמיד את ערוץ 1 על מסלול של תחרות הרסנית עם ערוץ 2 המסחרי, תחרות השוחקת את יחודו ואת הצידוק העיקרי לקיומו הנפרד. הדגש הגובר והולך על אחוזי צפייה עומד בניגוד לבסיס הנורמטיבי והעקרוני של שידור לא מסחרי. מגמה זו של שחיקת הערוץ הציבורי קיבלה לאחרונה חיזוק על ידי קיומה הנפרד של הטלוויזיה החינוכית, שלפי עצם תפקידיה ומהותה הייתה צריכה להיות כלולה במסגרת של השידור הציבורי. למגמות שליליות אלה יש להוסיף את המגמה של הפרסומות המסחרית הזוחלת בדלת האחורית באיטלה של תשדירי שירות ואת היחס הסלחני כלפי שדרני הערוץ הציבורי, העושים שימוש במעמדם לצרכי רווח מהשתתפות בפרסומות מסחריות.

להלן מוצגים עיקרי הרפורמה בשידור הציבורי, כפי שמציע המכון הישראלי לדמוקרטיה:

א. גיבוש תפיסה כוללת של שידור ציבורי

סמכותו של השידור הציבורי באה מן החברה האזרחית ולא מן המוסדות הפוליטיים או הגופים המסחריים

יסוד היסודות בכל תפיסה דמוקרטית של השידור הציבורי הוא, שסמכותו לא באה לו מן המוסדות הפוליטיים או המפלגות הפוליטיות ואף לא מן השוק החופשי, אלא מן החברה האזרחית. התפיסה המקובלת בדמוקרטיות בנות זמננו קובעת, כי המבנה הראוי של מערך התקשורת הלאומית צריך להיות מורכב משתי חטיבות, הפועלות זו לצד זו: החטיבה של השידור הציבורי והחטיבה של השידור המסחרי. במצב זה, קיומם של מקורות מימון לשידור הציבורי, השונים ממקורות המימון של השידור המסחרי, מבטיח במידה רבה את הייחוד של השידור הציבורי ושנותן מן השידור המסחרי. בצורה זו, מכלול מוצרי התקשורת העומד לרשות הציבור, נעשה מגוון ועשיר יותר.⁶

יתר על כן, גיוון עוגת התקשורת הארצית וחלוקתה בין גזרה ציבורית וגזרה מסחרית מאפשר לבסס את מערך התקשורת על איזונים ובלמים פנימיים, המצמצמים את הסכנה של תקשורת הומוגנית או תקשורת הנמצאת בשליטה מונופוליסטית של כוח כלכלי פרטי או כוח פוליטי.

גם מבחינת צרכי החברה והמשטר הדמוקרטי בישראל, ברור שהאלטרנטיבה למונופול המדינה בתחום התקשורת האלקטרונית, כלומר למצב בו הייתה שרויה ישראל עד לתחילת שנות ה-90, אינה מערכת תקשורת שכולה מופרטת, או שכולה מסחרית – אלא מערכת תקשורת דואלית, המשלבת תקשורת ציבורית ופרטית. אי לכך, יש חשיבות לגיבוש תפיסה עדכנית של השידור הציבורי, על אופיו ותפקידיו, בסביבה המסחרית והטכנולוגית של התקשורת בדמוקרטיות בנות זמננו. פרוספור גיימס קר, מחשובי המומחים לשידור הציבורי באנגליה ובאירופה, מציע לבסס תפיסה כזו על מכלול רחב של אמות מידה, הכוללות:

■ מתן משקל לייצוג ערכי מעוותים לצד ערכי הרוב (כולל בתחומי הטעם והתרבות)

- ייצוג ערכים הומניסטיים
- התחשבות בערך המקוריות
- מתן משקל לפונקציה הציבורית של ביקורת הממשל והמדינה
- דגש על ביקורת של החברה כלפי עצמה, באמצעות תכניות דוקומנטציה ותרבות
- כיבוד ערך הויכוח והדין הציבורי
- כיבוד ערך הרציונליות כהנחת יסוד של תרבות פוליטית דמוקרטית
- הגבלת מקומו והשפעתו של הבידור על איכות האינפורמציה (נגד Infotainment)
- שמירה על ניטרליות ביחס לאינטרסים הפוליטיים⁷

ברוח עקרונות אלה יש לברר את התמהיל הראוי של ערכים ועקרונות המתאים לישראל, ואת הדרכים לתרגמו לכללי התנהגות של מערכת

השידור הציבורי.

לצד תפקידיו השוטפים כצינור חיוני לתהליך הדיוני בדמוקרטיה, יש לשידור הציבורי תפקיד רגיש וחשוב במיוחד בתקופת מערכת הבחירות. בתקופה זו, בה גובר מישקל השירות האזרחי של השידור הציבורי, שאלת הגבולות בין חדשות לתעמולה נעשית חריפה במיוחד. בשנים האחרונות מסתמנת מגמה להקטין את פיקוח המדינה על השידורים העיתונאיים ולהגדיל את מישקל האחריות של העיתונאים והעורכים עצמם למניעת טיטיות ופניות בדיווח. מגמה זו היא מבורכת אך ורק במידה שהתשתית המבנית של השידור הציבורי, כולל מקורות המימון, מבטיחה סביבה המעודדת ישום שיקולים עיתונאיים מקצועיים גם מול לחצים פוליטיים וכלכליים. אוביקטיביות בתוכניות חדשות ודוקומנטציה תלויה הן במיקצועיות והן בתנאים המוסדיים-ארגוניים המעודדים ישום קריטריונים מקצועיים. כך, בהיעדר תשתית מוסדית עצמאית, יכול להיפגע תיפקודו של השידור הציבורי בשירות היעדים האזרחיים של המישטר הדמוקרטי, בעיקר בתקופות בחירות.

בישראל, השילוב בין מחויבות לאומית לבין מחויבות דמוקרטית יוצר מתחים בין תפישות מנוגדות על תפקיד השידור הציבורי והתנהגות העיתונאים. למשל, יש חילוקי דעות בין אלה המעמידים בראש דירוג המטרות את האינטרס, המוראל והסולידריות הלאומיים, לבין אלה המדגישים את תפקידיו של השידור הציבורי בדיווח אובייקטיבי וביקורתי כשירות חיוני לאזרחים. עימותים קשים בין השקפות אלה באו לידי ביטוי פעמים רבות. בולטת, למשל, הדוגמה של הויכוח על הכיסוי

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

מכון לזיכרון
מכון לזיכרון
מכון לזיכרון

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

בטלוויזיה הציבורית של התנהגות חיילי צה"ל בזמן האינתיפאדה. בשל ניגודים אלה יש קשיים מיוחדים בביסוס הסמכות המקצועית של עיתונות אובייקטיבית וביקורתית, המכבדת ערכים אזרחיים יותר מערכים לאומיים, או, לפחות, במידה שווה להם. בתנאים כאלה, יש חשיבות יתרה ליישום קפדני של קריטריונים מקצועיים והימנעות מהטיות בדיווח העיתונאי או בתוכניות דוקומנטציה ואקטואליה. עם זאת, יש באותה מידה להימנע מלכפות את התוכניות האלה לעקרונות של סימטריה מלאכותית, אוטומטית, המנסה להשיג שיויון או "הונויות" במחיר ביקורת, עניין לציבור ואובייקטיביות.

בכל מקרה, האיוון ההונן הוא אידאל מרכזי בתפישת השידור הציבורי, אידאל שיש לשאוף להשיגו כל הזמן, אף כי לא ניתן להגשימו במלואו בכל נקודת זמן. מסיבה זו, המימוש של התפיסה העיתונאית, המתאימה לשידור הציבורי, אינו עניין להכונה או בקרה פרטנית אלא מערכת נורמטיבית ומוסדית, אשר במסגרתה מתקיימים, כל הזמן, הבירור והיכוח הציבוריים על הפרקטיקה העיתונאית.

ב. מבנה השידור הציבורי

יש לרכז את כל השידורים הציבוריים תחת קורת גג אחת, עם סמכויות פיקוח מצומצמות מאד של שר אחד בלבד, ולהפקיד את סמכויות פיקוח רחבות בידי מוסדות פיקוח ציבוריים עצמאיים והנהלה מקצועית לחלוטין

כדי שהתפיסה של מערכת תקשורת ישראלית, הבנויה מגזרה ציבורית לצד גזרה מסחרית, תוכל לפעול כראוי, יש צורך במסגרת ארגונית-מוסדית מתאימה.

מבחינת היחס למדינה – יש לבטל את פיזור ערוצי השידורים הציבוריים בין משרדי הממשלה השונים ולהפסיק את עקיפתם וחלוקתם. חדשות לבקרים, כהון פוליטי בין השרים השונים. במקום זאת, יש לרכז את כל השידורים הציבוריים תחת קורת גג אחת, באחריותו של שר עם סמכויות פיקוח מצומצמות, לעומת המוסדות הציבוריים והנהלה של רשות השידור.

בראש ובראשונה, יש לנתק את תהליך מינוי ראשי השידור הציבורי (מנכ"ל וועד מנהל) מן הממשלה ומהשפעת שריה ולכפות אותו לוועדה ציבורית (ניתן בראשות שופט), שהרכב חבריה יסקף שילוב של יצוג השקפות תרבותיות וחברתיות, יחד עם מיומנויות מקצועיות.

כלפי מנים – מבנה ארגוני תקין פירושו מניעת מצב של ריכוזיות כוח בתוך רשות השידור הציבורי, במידה העולה על הדרישות של מנהל תקין והמסכנת את הייצוג הראוי של ערכים והשקפות. מבנה ארגוני תקין פירושו גם מתן חופש פעולה במידה הנדרשת לצוותים המקצועיים של מערך השידור ולעורכים בחטיבות הרדיו והטלוויזיה. ריכוזיות או ביזור יתר, שאינם מקדמים את התמריצים של העובדים לכבד קריטריונים מקצועיים, עלולים לפגוע באיוון הפנימי הנכון של המערכת ובתפקודה. יחד עם זאת, יש לאפשר לגורמים הציבוריים להשפיע על השיקולים של אנשי המקצוע ושל המנהל, תוך שמירת עקרונות בסיסיים של הגינות, ייצוג ואובייקטיביות. לפיכך, מערך רשות השידור הציבורי צריך להיות מבוסס על ערוצי השפעה משולבים של הסגל המקצועי, הסגל המנהלי, ונציגי הציבור.

אחת הדרכים האפשריות להשגת מבנה תקין זה היא "הפרטת" תהליך ההפקה של חלק ניכר מהתכניות המשודרות בערוץ הציבורי, פרט לחדשות. ניתן להוציא את שלב ההפקה של תכניות רבות מהמגזר הציבורי ולהעבירן לשוק הפרטי באמצעות העסקת קבלני משנה. הערוץ הציבורי יבחר את נושאי התכניות ואף ימשיך להפיק תוכניות חדשות ודוקומנטציה, אולם חלק חשוב של הפקת התכניות עצמן יוצע למפיקים פרטיים. במסגרת זו תפעל הנהלת הרשות בעיקר כמערכת, הכפופה למטרות הקבועות בחוק.

בדרך זו יושגו המטרות החיוביות, אותן נועדה ההפרטה להשיג, ללא הפגיעה הכרוכה בהפרטה מלאה. ראשית, ההתייעלות של תהליך ההפקה תתרחש באופן מזורז, מעצם העברת חלק משמעותי של ההפקה לסקטור הפרטי. שנית, כוח העבודה המקצועי הקיים ברשות השידור יוסב ממעמד של עובדי מדינה שכירים למעמד של קבלני משנה של רשות השידור. בנוסף, הואיל ושיקולי העריכה, בחירת קבלני המשנה ובחירת הנושאים יישארו בידי הרשות, הצביון הציבורי של התכניות יישמר.

אנו מציעים, איפוא, לשקול את האפשרות של הפרטה חלקית בתחום ההפקה, כאמצעי לשיפור ויעול פעולות הערוץ הציבורי.

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

ג. מימון השידור הציבורי

האגרה צריכה להיות הבסיס העיקרי למימון השידור הציבורי

חלק בלתי נפרד ממבנה תקין של מערך השידור הציבורי הוא התמהיל הראוי של מקורות המימון המזינים אותו. ישנן כמה שיטות אפשריות של מימון השידור הציבורי:

- אגרת שידור, הנגבית מכל המחזיקים במכשירי טלוויזיה ורדיו וכך הדבר בבריטניה, צרפת, איטליה, ניו-זילנד).
- הקצבה ממשלתית ישירות מתקציב המדינה (כך הדבר באוסטרליה, קנדה, ארה"ב).
- פרסומות מסחריות.
- תרומות פרטיות.
- הגרלה.
- מס מרווחי תחנות השידור המסחריות.
- מכירות של מוצרי תקשורת של הערוץ הציבורי בשוק.

מימון על-ידי הציבור: אגרת שימוש לעומת הקצאה ממשלתית ישירה

שתי השיטות הראשונות, אגרה והקצבה ממשלתית, נסמכות על מימון ציבורי. מהשוואה ביניהן ברור, כי שתיהן מטילות עול כלכלי שווה על ציבור משלמי המס, בין אם ההקצבה נלקחת מתקבולי המסים הכלליים ובין אם היא מוגדרת כמס ייחודי.

היתרון של שיטת האגרה על פני ההקצאה הממשלתית הישירה הוא בהחלשת תלות השידור הציבורי במנגנון ההקצאה האדמיניסטרטיבי של השלטון המרכזי. הקצאה ממשלתית, הנקבעת במשא ומתן בין הרשות לאוצר המדינה, מעניקה כוח לממשלה להתערב בעיצוב תכני השידור. עד כמה שהחלטות ניהול ובחירת שידורים נעשות מתוך לחצים ושיקולים כלכליים, הבטחת מקור ההכנסה הוא גורם עיקרי, הנלקח בחשבון. הממשלה נעשית, דה-פקטו, ל"לקוח" היחיד של רשות השידור – היא קונה את גירעונותיה. השאלה האם הלקוח מבקש תמורה היא, כמובן, אמפירית, אולם מצב שכזה, בו לצד אחד כוח כלכלי מוגבר, מגדיל את

החשש כי ייעשה שימוש כלשהו בכוח. כמובן שהממשלה יכולה להשתמש בכוח אך ורק כדי להשגיח על אופן הניהול הטכני של הרשות, כדי לדחוק ברשות לאמץ כללי ניהול יעילים. אולם הכוח המצוי בידי הממשלה (משרד האוצר), אינו מוגבל לשימוש זה בלבד.

ניתן לצמצם את יכולת הניצול לרעה של התלות הכלכלית ע"י קביעת תקציב הרשות באמצעות חוק ראשי של הכנסת. חוק כזה יכול לקבוע, למשל, שבריר של אחוז מתקציב המדינה כהקצאה קבועה לשידור הציבורי, בצורה בה גובה הסכום לא ניתן למשא ומתן וללחצים בזמן השוטף.

שיטת מימון באמצעות אגרת שימוש יכולה להיות מעוצבת באופן המצמצם את חשיפת פעולות רשות השידור להשפעת הממשלה. דבר זה יכול להיעשות במידה שגובה האגרה נקבע ע"י הרשות עצמה (באישור ועדת הכספים של הכנסת, למשל). אפשרות אחרת היא אישור המחוקק ושינוי בגובה האגרה רק כל כמה שנים. כדי להוציא את הנושא ממח וממכר פוליטי שוטף. שאלה המצריכה התייחסות היא, האם לקבוע מנגנון עדכון לגובה האגרה התלוי בפרמטרים של מימוש מטרות השידור הציבורי.

מכל מקום, האגרה צריכה להיות הבסיס העיקרי למימון השידור הציבורי. האגרה כתשלום אוניברסאלי היא גם הערובה לכך שבדי הציבור, המקיף את כל האזרחים, יש מניה מוסרית לדרוש שהשידור הציבורי לא יהיה זרוע של הממשלה אלא כלי של הציבור על כל גווניו.

מימון מפרסומות מסחריות

ארבע השיטות האחרות למימון השידור הציבורי נסמכות על מקורות מימון פרטיים. החסרונות של מימון באמצעות פרסומות הם ברורים: אותן ההטיות, המשפיעות על בחירת שידורים ע"י הערוצים המסחריים, יסכנו, כאמור, את איכותו הנדרשת של לוח השידורים הציבורי. כאשר ההכנסות נובעות מפרסומות, קיים הפיתוי לבחור לוח שידורים שיגביר באופן מירבי את ערך החשיפה למפרסמים. החירות לקיים שידורים אשר אין להם "הצדקה כלכלית-פרסומית", קיימת באופן פורמאלי, אך קיומה חייב

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

להתחרות בשיקול הענייני של הגדלת התקציב לצרכי שיפור הפעילות. לחסרון זה יש השלכה ישירה על רעיונות ההפרטה של הערוץ הציבורי. במידה שהפרטה כופפת את הערוץ לגורמים המעוניינים ברווחיות מקסימלית, אלה צפויים להסב את לוח המשרדים לטובת מכירת פרסומות, דבר אשר יעקר את יכולתו של הערוץ הציבורי להציע לוח משדרים אלטרנטיבי.

מימון מתרומות וחסינות

שיטת התרומות הפרטיות יכולה להיות נגועה אף היא בחשש, כי לוח השידורים יוגבל לתכנים שיקרצו לתורמים פרטנציאליים או שלחפין לא יפגעו בהם. כמו כן, קיימת כאן בעיית אי-הודאות של ההכנסות מתרומות. הצורך לגייס תרומות עלול לגזול הן זמן שידור והן מאמץ ניהולי, דבר שיפגע, בסופו של דבר, באיכות השידורים עצמם.

מימון מהגרלות

הגרלה מאפשרת לרשות השידור לגייס תמיכה כספית במנגנון של הגרלה כספית כדוגמת מפעל הפיס או הלוטו. מחקרים כלכליים מראים כי מימון מוצר ציבורי באמצעות הגרלה, במקום על דרך תרומה וולונטארית, עדיף לציבור. ראשית, הן התיאוריה והן ניסויים אמפיריים מלמדים כי מנגנון ההגרלה מאפשר גיוס כסף רב יותר מהציבור מאשר תרומות וולונטאריות. שנית, התיאוריה הכלכלית מראה, כי במידה ששיטת ההגרלה נקבעת באופן מחושב, כל מוצר ציבורי אשר עלותו קטנה מהערך שהוא מפק לציבור, יכול להשיג השתתפות מספקת בהגרלה כדי לממן ייצורו. משמע, שיטת ההגרלה יכולה לא רק לפתור את בעיית המימון, אלא גם לסייע בקביעת סוג השידורים שרשות השידור תפיק: רק אלה אשר ישנו מימון מספיק – אלה שימכרו מספיק כרטיסי הגרלה – יופקו וישודרו. באנגליה, הגרלה מוסדרת על פי חוק היא המקור העיקרי למימון מוסדות התרבות במדינה.

הטענה שיש פגם מוסרי במימון על-ידי הגרלה, אינה תופשת בישראל, בה הטלוויזיה הציבורית היא כלי הפרסום הגדול ביותר של מפעל הפיס. בהצעה של המכון הישראלי לדמוקרטיה מושם הדגש על כך שבשונה

ממפעל הפיס, כספי ההגרלה הדנוה ייועדו לטובת הציבור כולו, לקידום תרבות ישראלית, לטיפוח אזרחות ולהבטחת איכות שידורים גבוהה של טלוויזיה עצמאית.

מימון ממיסוי רווחים של השידור המסחרי

באשר למימון ע"י מיסוי חלק מרווחי השידור המסחרי – שיטה זו הוצעה ע"י Lawrence Grossman, מי שעמד בראש ה-PBS, הטלוויזיה הציבורית בארה"ב. כשם שאגרת דלק משלמת עבור תיקוני כבישים, כשם שיוזמים המשתמשים ברכוש ציבורי (מחצבים, מים) משלמים אגרה אשר מסייעת בקיום הרכוש הציבורי, כך ישלמו הערוצים המסחריים מס (2% מהפדיון, על פי הצעתו של Grossman), מעין אגרת תדר המתחזקת את הפן הציבורי בשידורים. היתרון בשיטה זו הוא הקלות הפוליטית בגיוס הכספים, כמו גם הצידוק הענייני, לכאורה, בקשירת רווחי הענף לתחזוק מוצר ציבורי בענף. כמו כן, יצירת זיקה בין תקציב רשות השידור ופדיון הערוצים המסחריים יחייב את הרשות להתאים את פעילותה למחזוריות הכלכלית בענף – להתרחב בעת שגשוג ולהצטמצם בעת מיתון – התאמה מוצדקת, לפחות מבחינה כלכלית.

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

מימון ממכירת תכניות ושירותים

הכנסות ממכירת מוצרי התקשורת של הערוץ הציבורי בשוק הפרטי היא מקור הכנסה ניכר ל-B.B.C., המוכר תכניות רבות בארצות דוברות אנגלית. במקרה הישראלי, השפה העברית מגבילה את הביקוש למוצרי השידור בחו"ל, אם כי אין זה על כל התכניות וודאי לא על תכניות ספורט ומוסיקה.

התמהיל האופטימלי של מקורות מימון לשידור הציבורי

תמהיל מאוזן של מקורות מימון השידור הציבורי, המשלב אגרה, מפעלי הגרלה ומיסוי רווחי המשרדים המסחריים בענף, יבטיח מימון מספיק, חלוקה צודקת של הנטל, גמישות ועצמאות של השידור הציבורי.

השיטות הנראות עדיפות למימון שידורים ציבוריים הן מימון באמצעות האגרה, באמצעות מפעלי הגרלה וע"י מיסוי רווחי המסדרים המסחריים בענף. ייתכן כי מימון משולב שיש בו תמהיל מאזן של שיטות אלה, יבטיח הן מקורות מימון מספיקים, הן גמישות ועצמאות והן פיזור צודק של הנטל.

שידור ציבורי, הפועל לצד השידור המסחרי והמבוסס על קונספציה המגדירה את זהותו ויחודו, מבנה חוקי וארגוני מתאים ושילוב נכון של מקורות מימון – יתרום לחיזוקה ופריחתה של הדמוקרטיה בישראל ולפיכך אין לוותר עליו.

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

מכון לטכנולוגיה דיגיטלית
מרכז אמנות פאבליק ארט
מכון לתאוריה הציבורית

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

Building

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

a Better Future

Peace Now is the oldest peace movement in Israel. Since its formation in 1977 it has led all the main campaigns for peace: in support of the peace treaty with Egypt, the withdrawal from Lebanon, the talks with the PLO and the peace agreements with Syria and the Palestinians. Over the past 20 years, the movement has managed to bring about a turn-around in public views in Israel, from less than 1% of the population supporting the establishment of a Palestinian state in 1967, to over 50% supporting this in 1997.

Peace Now Youth was formed in 1991 as an educational structure and administrative center, which supplies peace supporting youths with the tools to conduct public activity in two parallel areas: internal educational activity among trainees, intended to disseminate peace and democracy messages within the Israeli public; and the dialogue with the Palestinian peace movements.

The Palestinian-Israeli youth dialogue project began during the Intifada, in 1991, 15 PNY members established contacts with a group of Palestinian youths from Ramallah, in what became the pioneer project. These first encounters were held at the height of violent street riots, closure and deportations. Nevertheless, it immediately became clear how effective they are in dispelling prejudice and overcoming national hostility through direct personal contact. Their success drew great public interest, so much so that at several meetings we found 30 youths surrounded by 120 eager media representatives... In view of the results, activities were immediately accelerated, public meetings between hundreds of Israeli and Palestinian youths and a week long summer workshop in Europe were held. Now the project includes thousands of youths, from both nations.

Cross Israel bicycle ride for peace

Aims of the movement

To influence social and political reality in Israel in the most effective ways possible:

- Educational activities promoting values of democracy, human rights and peace
- Informational activity aimed to affect public views
- Recruitment of more youths to activist and supporter circles
- Maintaining the dialogue with Palestinian youths who support peace
- Communicating on a regular basis with youths representing different political movements

Target public

12-18 year olds expressing an active interest in social involvement and political activity.

Peace vigil in Jerusalem

Recruiting new supporters for peace

אוסף עזרא אוריון

ארכיון אמנות ישראל

Structure

A key principle of Peace Now Youth is that the movement is run by the youths themselves, while introducing them to the basics of leadership: initiative, sources of authority and accepting responsibility.

Currently, the movement has 30 main chapters throughout the country, as well as 50 smaller activity groups, where thousands of youths meet and work.

The chapters hold weekly meetings at which the members discuss current issues, are introduced to possibilities for public action in a democratic society, and decide on public activities relating to the current issues. Thousands of additional activists, informed by chapter members regarding planned activities, then participate in the public events.

Each chapter has representatives on the national secretariat, which meets to exchange information concerning regional activities and decide on national programs.

The secretariat consists of committees: information, administration, public relations and a committee coordinating the various regions. An adult coordinator assists each committee in its work.

Joint Israeli-Palestinian cultural evening at a seminar

Weekly Meetings are held by each of the chapter groups. Meetings of the older groups are run by counselors of PNY's "one year service" program, whereas the younger groups are run by leading activists of the older groups, who participated in the movement's summer counselors course and take part in a support program during the year.

The weekly activity includes discussions of current problematic issues and clarification of values of democracy, human and civil rights; understanding the history of the Zionist-Palestinian conflict; understanding the meaning of peaceful coexistence with neighboring nations and religions; as well as discussion of issues relevant to young people's lives, such as education, or drug and alcohol problems.

Public Activity is initiated, planned and carried out by the members. It is they who define goals, target audiences, organizational framework (budget included) and schedule. This activity includes: study of relevant issues through personal experience: trips to sites relevant to the conflict, study-conventions; social and political informational and protest activity: rallies, watches, stands, demonstrations and main traffic junctions; dialogue activities: encounters with members of youth movements of other political persuasions, with Israeli Arab youths and with members of the Palestinian peace youth movements.

A counselors course is held in the summer, where prominent activists in the various chapters are trained to lead the younger groups joining the chapter and coordinate public activities.

Israeli and Palestinian youngsters
at a dialogue encounter

Dialogue meetings with Palestinian youth - the main channel of activities: 15 Israeli-Palestinian dialogue-groups meet once a month, including 12 local youth movements from all the Palestinian towns. We have held national seminars, joint demonstrations, and recently formed a joint executive committee for Israeli and Palestinian youth groups. The joint public activities encourage more and more youths, on both sides, to support peace and democracy, and overcome the traditional mutual demonization.

Trips - educational trips to sites related to relevant issues, or to current events, give members a hands-on feel for various aspects of these issues (defence, places of friction between the two nations, living conditions, planning use of water resources etc.) and encourage a more profound understanding of possible solutions.

National seminars - members of all PNY chapters participate in bimonthly two-day seminars. These serve to study in depth issues on the public agenda (the Oslo agreements, terror, the situation in Lebanon etc.).

Conventions - serve to learn about specific problems on the public agenda. Participants have an opportunity to hear both information (from journalists, academicians or a professional in a specific field) and various opinions and points of view (from politicians and public figures from various factions across the entire political spectrum in Israel).

Public activity - as active, contributing citizens, members are encouraged to make a stand publicly regarding the various issues. Having studied the different aspects of a problematic political or social issue, members form watches and demonstrations for or against government actions; information booths encouraging support of the peace process and of government's implementation of agreements; vigils at major traffic junctions, to arouse public awareness of situations endangering the peace process. In all these activities they hand out fliers and stickers supporting peace.

Dialogue meetings with youth of other political streams - For the past two years, PNY has held dialogue meetings with youth groups representing various trends in Israeli politics: young people from settlements, observant-national youths, etc. In these encounters, youths on both sides can get acquainted with each other's values and attitudes, and reach a more profound understanding of social and political reality in Israel. Thus we seek to overcome the rift in society, achieve some sort of dialogue with those who object to the peace process, and influence their thinking.

Dialogue meetings with Israeli Arab youths - as people living in a country common to both Arabs and Jews, we regard the maintenance of ongoing dialogue and growing cooperation between PNY and Arab youths as highly important. Participants at these encounters discuss questions of national identity and status, cultural coexistence and tolerance in a democratic society, and the part Israeli Arabs play in the peace process. The encounters include mutual visits to homes and schools, and joint social and political activities.

Leaders' training and annual support program - in the summer we hold a training course for prominent activists in the movement, where they are trained as youth counselors. They attend lectures, workshops and personal experiences in guiding a discussion, group processes, feedback and evaluation, recruiting activists, providing the trainees with leadership skills and team work. At the end of the course each chapter team works out a schedule for operating the chapter.

Throughout the year, counselors attend monthly support meetings. In these they give the staff their feedback reactions and those of their trainees, by which they evaluate together their activity, discuss group problems and hear lectures.

At the beginning of winter, principal activists in their senior high school year, who express an interest in joining the PNY's "one year service" program, are approached, trained and selected in monthly meetings and seminars.

Recently we have started three new projects: the development towns project, for those sectors of the Israeli population our activities and messages had not widely reached until now; a training project for Palestinian and Israeli youth counselors; and an information center project that would help increase the program for dialogue with Palestinian youths.

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

PNY's dialogue activities are supported by a grant from the European Commission

Tel Aviv

P.O.B. 29137, Tel Aviv 61297
Tel. 972-3-5665090
Fax. 972-3-5665089

Jerusalem

1, Ben Shatah St.
Tel 972-2-6247317
Fax. 972-26221948

Haifa

12, Hashikma St.
Romema
Tel. 972-4-8260473

Beer Sheva

5c, Assirei zion St.
Tel. 972-7-6285560
Fax. 972-7-6483241

PEACE NOW - the Israeli Peace Movement - was founded in 1978 by 350 reserve officers and soldiers of the Israel Defense Forces. The first and only mass peace movement in Israel, PEACE NOW rapidly became the single most important extra-parliamentary force for peace in the country, attracting hundreds of thousands to its mass rallies and activities.

The first and primary goal of PEACE NOW has been to press the Israeli government to seek peace - through negotiations and mutual compromise - with our Arab neighbors and the Palestinian people. Only peace will bring security to Israel and ensure the future of our people.

PEACE NOW adheres to the Zionist values upon which the State of Israel was founded, believing that a democratic, Jewish state can and must be secured without subjugating another people. In recognition of the simple fact that there are two peoples in this land, Palestinians and Jews, each with a history, claims and rights, PEACE NOW has called for the recognition of the rights of the Palestinians to self-determination in their own state, alongside Israel. To this end, PEACE NOW led the struggle for negotiations with the PLO and together with others succeeded in bringing a turn about in Israeli public opinion from less than 1% in favor of the establishment of a Palestinian state to over 50% supporting this in 1997. In the interests of a secure and lasting peace, it is envisaged that the Palestinian state be demilitarized

of certain weapons, and its western border correspond in general to the green line, open to the movement of persons and goods. Even the tragic scourge of terrorism can best be combated by a realistic and just peace based on mutual agreement.

Born in the struggle for a peace treaty with Egypt and supporting the accords reached with Cairo, PEACE NOW has sought to solidify this peace through exchanges with Egyptian officials and leading intellectuals formerly opposed to peace with Israel. PEACE NOW led the mass movement against the 1982 war in Lebanon, mobilizing 400,000 people in protest and, ultimately, bringing about the Israeli withdrawal from Lebanon. PEACE NOW continues to urge the resolution of issues with Lebanon and the final withdrawal from southern Lebanon by means of negotiation. PEACE NOW has advocated a peace agreement with Syria on the basis of Israeli withdrawal from the Golan Heights in the framework of security arrangements and the establishment of peaceful relations with Damascus. Israel will never be secure so long as it is not at peace with this powerful neighbor.

Many issues remain to be solved in negotiations, particularly with the Palestinians. Perhaps the most sensitive of these is the issue of Jerusalem. A mutually acceptable solution can and must be found, giving expression to the national and political rights of the 170,000 Palestinians of East Jerusalem. The municipal borders, altered by Israel after the Six-Day War, may be readjusted, and the two states may have their capitals in Jerusalem: the Palestinians in the Arab areas, the Israelis in our areas. Religious sites must be open to all.

Over the years PEACE NOW has struggled against the injustices of the occupation and the creation of obstacles to the achievement of peace, including and especially obstacles to the principle of territory for peace. The building of settlements in the occupied territories constitutes the major obstacle to peace, designed by successive Likud governments to prevent the return of land and the creation of a viable Palestinian state. In the framework of a final peace accord, some settlements may be absorbed into Israel, some will be disbanded; those remaining will be subject to Palestinian sovereignty and law.

PEACE NOW PROJECTS

Operation Majority-Save the Peace

Through a nationwide campaign in development towns and among targeted publics such as the large Russian immigration, PEACE NOW is engaged in meetings, information stands and publicity to mobilize the public to speak out to save the peace process begun by the Oslo Accords. This campaign is designed to reach

sectors of Israeli society that our activities and message had not reached before, as well as to galvanize the ever-expanding "peace camp". We seek to saturate the highways and cities of the country with the message of peace, and the urgency to act to prevent the deterioration of the process begun by the late Prime Minister Rabin and threatened today by the policies of the Netanyahu government.

Settlement Watch

A project begun in the wake of the Likud governments' massive building campaign in the occupied territories in the late 1980s, Settlement Watch monitors and documents the expropriation of land, building of new settlements, expansion of existing settlements and the demographic, economic, and security ramifications of these activities in the West Bank and Gaza. This information forms the basis for protest activity as well as lobbying and court appeals. It was our information that was a central factor in the 1992 elections when the Labor Party adopted the call to end the huge allocations to the settlements and to shift priorities to development in lower socio-economic sectors of Israeli society. PEACE NOW continues to publish periodic reports on building in the settlements and the dangers that such expansion presents to the possibility of territorial compromise and the establishment of a viable Palestinian state.

Jerusalem

PEACE NOW, working in coordination with Ir Shalem, seeks to prevent changes in the status quo within Jerusalem prior to negotiations and to minimize the violations of the rights of the Palestinians in East Jerusalem. Through appeals to the courts, vigils, demonstrations and lobbying, the Jerusalem project has been fighting land expropriation and illegal take-overs of houses and areas of East Jerusalem. It has also been opposing the quiet "transfer" of Palestinians from East Jerusalem, undertaken by the Jerusalem municipality and the government by means of withdrawal of identity cards, denial of residence to families and to persons returning from abroad, and other devices such as refusal to grant building permits and economic strangulation through closure of the city to West Bank and Gaza residents.

Dialogue

From the mid-1980s PEACE NOW conducted dialogues with the Palestinian leaders in the territories and abroad in order to develop and understanding of each side's needs and interests. These led to many joint activities, vigils, marches, and symposia aimed at demonstrating that there was a real partner for negotiations. Following the Oslo Accords, the joint activity shifted to broader grass roots dialogue in the belief that peace could be durable only if the barriers and hostility of decades of bloodshed and war were

broken and understanding and cooperation created among the two peoples. With the breakdown of the peace process under the Netanyahu government, the dialogues continue as an important means of keeping channels of communication - and hope - open. The dialogue project today involves hundreds of people, with groups paired between, for example, Ramallah and Jerusalem, Tulkarm and Kfar Saba, Haifa and Nablus, Beersheva and Gaza. Even as other forms of cooperation have suffered in this period of new tragedies and despair, participation and interest in the dialogue has actually grown on both the Palestinian and Israeli sides.

Youth

In 1991 PEACE NOW established its youth wing which rapidly grew to encompass thousands of 12-18 year olds within just a few years. Directing themselves, Peace Now youth engages in mobilization for peace through vigils, demonstrations, and symposia similar to those of the parent movement, but also through youth activities such as bicycle trips, marathons, marches, and artistic endeavors - all designed to publicize the message of peace and engage increasing numbers of young people. A significant part of the youth effort revolves around dialogue and joint activities with Palestinian youth. Beginning often with the stone-throwing children of the intifada and the Israeli youth about to be inducted into the army, the meetings of the youngsters present an emotional as well as intellectual challenge for all concerned. The extraordinary will of these young people to recognize and communicate with each other, to end the bloody conflict and build a basis for peace between their two peoples, has propelled this project to a central place in a peace movement building for the future.

Pace Now Abroad

The Israeli-Jordanian Peace Agreement opened new possibilities for the region, but peace between the peoples of the two countries would not come over night. Upon the initiative of PEACE NOW and of both Jordanian and Egyptian intellectuals, exchanges have begun between us and these neighbors. A determined effort is being made to bring together students as well as adults, to familiarize them with the society and culture of the other, to seek to overcome the mutual suspicion born of so many years of hostility.

No less important are the close ongoing contacts with the Jewish Diaspora, through sister organizations abroad. The efforts of the strong and vigorous AMERICANS FOR PEACE NOW have become an integral part of the struggle for peace. Similar, highly valued activities are also conducted by the CANADIAN FRIENDS OF PEACE NOW, VREDE NU in Holland, LES AMIS DE LA PAIX MAINTENANT in Belgium, THE BRITISH FRIENDS OF PEACE NOW, and others in Europe and parts of Latin America. We believe that Jews who have a concern for the future of Israel also

have a stake in the peace process.

We seek their support and assistance for making peace, just as Israelis have always sought the support of world Jewry for survival and defense.

Israel is the state of the Jewish people; PEACE NOW is its voice for a secure Israel at peace.

ORGANIZATION

PEACE NOW is a non-partisan, volunteer movement with branches throughout Israel, in the major cities and in the kibbutz movement. The branches meet regularly, and send representatives to the National Forum meeting every other week. Policy decisions of the movement are made by the National Forum, while the branches conduct activities often on an autonomous basis. Most branches have local committees which feed into national committees, in such areas as: activities, organization, publicity and written materials, youth, students, new immigrants, development, dialogue, contacts abroad, settlement watch, mobilization. PEACE NOW employs a director-general and a secretary-general, as well as a spokesperson, organizers, coordinators, and youth leaders.

PEACE NOW is open to any and all persons dedicated to the struggle for a peaceful, just and lasting end to the Arab-Israeli conflict and the belief that security, human dignity and a promising future can only come through peace.

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

Tel Aviv:

9 Karl Neter St.
P.O.B. 29828, Z.C. 61297
Tel. 972-3-5663291
Fax. 972-3-5663286

Jerusalem:

6, Lloyd George St.
P.O.B. 8159, Z.C. 91081
Tel. 972-2-5660648
Fax. 972-2-5617254

PEACE NOW

PEACE NOW

PEACE NOW

PEACE NOW

PEACE NOW

נֹאדֵי שָׁלוֹם עֲכָשָׁיו

מִרְצָץ
הַשָּׁלוֹם

אֶת הַגִּיד הַשָּׁלוֹם

מִרְצָץ
הַשָּׁלוֹם

מִרְצָץ
הַשָּׁלוֹם

מִרְצָץ
הַשָּׁלוֹם

מִרְצָץ
הַשָּׁלוֹם

מִרְצָץ
הַשָּׁלוֹם

PEACE NOW

עִם חֹק
עוֹשֶׂה
זֶדֶק

צבור הארכיאולוגים קורא לכל אדם בישראל לעיין בכבוד ראש בהצעה לחוקק חוק חדש הנוגע לקברים ולקבורות. הצעה זו אם תחקבל, עלולה לשנות כליל את אופיה של הפעילות הארכיאולוגית והאנתרופולוגית בישראל. שני זה משמעותו התערבות מידית של גופים שאינם מוסמכים מבחינה מדעית, עם כל גילוי של שרידי אדם, התערבות שפרושה המעשי לא רק הפסקת החפירות אלא גם הפסקה, אם לזמן קצר או לצמיתות של הפעילות המדעית הבאה בעקבותיה. כל זה יעשה לפי שיקולים שאין לגורמים המדעיים כל השפעה עליהם.

ההצעה הנוכחית תשבש את העבודה התקינה עד כדי שיתוקה, שכן מפקיעה היא את הטיפול בחפירות הארכיאולוגיות מידי אנשי המדע ומידי המוסדות המדעיים, אגף העתיקות והמוזיאונים והמועצה לארכיאולוגיה המוסמכים לטפל בנושא זה.

מאז תחילת הפעילות הארכיאולוגית בארץ, זכה הציבור להגליות רבות וחשובות שגרמו לחיזוק הזיקה לארץ ישראל, תולדותיה ותרבותה, שהעמיקו את ידיעותינו בתולדות עם ישראל בארץ ישראל, האירו סתומות מקראיות ותרמו רבות לחינוך הדור. הקשר בין עם ישראל לארץ ישראל בולט מכל אתר ואתר חפור ומשוחזר, היתכן שיושם קץ לפעילות חשובה זו?

הארכיאולוגים והאנתרופולוגים מודעים לצורך בשמירה על כבוד הממ ואינם רואים כל ניגוד בין המחקר לבין השמירה הקפדנית על כך.

אנו פונים אל כל אדם בישראל לתמוך במאבקנו למען המשר המחקר המדעי הארכיאולוגי בישראל ולמען אי-התערבות גורמים חיצוניים הפועלים משיקולים אחרים.

אוסף עזרא אוריון

הסעיף 45 בהסכם הקואליציוני

ארכיון אמנות במרחב הציבורי

יוקדף הלכה למעשה על שמירת החוק הקיים האוסר חפירה וחפירה בקברים. כל עצמות אדם או שרידי אדם שהוצאו או יוצאו מקבר מאיזן תקופה שהיא ונמצאים בכל רשות שהיא יובאו לקבורה מידית בהתאם לחוק. בכל שיתון חפירה שיינתן ע"י הרשויות המוסמכות ייאמר כי אם נמצא בשטח חפירות קבר תופסק החפירה ולא יגדל בקבר ובתכולתו ויש להודיע בכך לרבנות הראשית ולקבל הוראה כיצד לנהוג. תוגש להנהלת הקואליציה הצעת חוק פרטית בענין קברים עתיקים כפי שהוגשה בזמנו להנהלת הקואליציה הקודמת.

הצעת החוק לשמירת מקומות קבורה, 1982

הצעת החוק לשמירת מקומות קבורה, 1982

הודעה על גילוי 1. על אף האמור בהצעת החוק, כל תגלית מקום שיש להניח שהיה מקום קבורה או עצמות ושרידי אדם, חייב להודיע על תגליתו מיידיית לשר לעניני דתות.

הודעת השר לעניני דתות 2. השר לעניני דתות בהסכמת מועצת הרבנות הראשית או נציגי בני הדתות הנוגעות בדבר יודיע למגלה או לנוגע בדבר כיצד לנהוג במקום. עד לקבלת הודעת השר לא תיעשה כל פעולה במקום העלולה לפגוע במקום הקבורה או בעצמות ושרידי אדם.

עונשין 3. העובר על הוראות חוק זה דינו מאסר שישה חדשים או קנס 50.000 שקל.

ביצוע ותקנות 4. השר לעניני דתות ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי בהתייעצות עם מועצת הרבנות הראשית ונציגי בני הדתות הנוגעות בדבר להתקין תקנות לענין חוק זה.

דברי הסבר

תוך כדי עבודות חפירה, בניה, סלילה וכד' מתגלים מקומות קבורה ועצמות ושרידי אדם. כדי לשמור על כבוד האדם, מוצע לנהוג בנושא רגיש זה על פי המקובל אצל הדתות הנוגעות בדבר.

אנא באו ונבין להסתייג נ"ע 1388
החוק - ביום ה' אלול תשמ"ב
1388 (8/8/82) 13
"צבור הארכיאולוגים"
"המכון לזיהוי ארכיאולוגי"
האנטיגוויטיסט גרסי
והאנטיגוויטיסט

אורל הפתח / למח אילא

... השואה לא היגה קרה והם הלכטו חסד'ה שלי
לגד לה פטיון מנכס וסמור. גורם על מיל
פגלסון, פוסט מן אריון וחזרה ללפי חד'ג חד'ג
א"י. היא מקורם לנכס יחסי זה בימי השאלה ...
רפון זה למחל מקד'ה האורל חסר כולט השני
מאז ולד היוס חבב ...

(לה' 80)

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

התהליך המדיני יוצא מהקפאון, האינתיפאדה מתלהטת –

האם אתה יכול לשבת בשקט בבית?

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

- שנת 1989 מסתמנת כשנה מכריעה בתולדות ישראל – **האינתיפאדה** נמשכת כבר כשנה וחצי. יהודים וערבים נפגעים, ערכים בסיסיים ננטשים, צה"ל ניטרל בפעולות שיטור, מיליארדים מופנים לאינתיפאדה במקום לנושאים חברתיים.
- רוב הציבור מבין שרק הסדר של **"שלום תמורת שטחים"** יחזיר את מדינת ישראל לציונות של בטחון ושלום. אך הממשלה מתנכרת לעקרון.
- רוב הציבור מכיר בצורך **לדבר עם אש"ף** כדי לקדם את השלום (67%-53% לפי הסקרים השונים). אך הממשלה מתנכרת גם לכך.
- זה הזמן לפעול לקידום הבטחון והשלום. אנו עושים זאת בכל דרך חוקית אפשרית. בין השאר, אנו מרחיבים את פעולות ההסברה והארגון שלנו **בעיירות-השדה ועיירות-הפיתוח**, ואלפים מצטרפים לפעילות.

ואתה?

- שלום עכשיו פועלת כבר 11 שנה לקידום השלום והבטחון לישראל, מתוך **מניעים ציוניים** ושיקולים של טובת-ישראל.
- **עמדותינו בעבר הוכחו כצודקות**: הלחץ הציבורי לשלום עם מצרים, ההתנגדות להתנחלויות הפוגעות בבטחון, בחוק, בכלכלה ובסיכויי השלום, ההתנגדות למלחמת לבנון, ולאחרונה – הקריאה "לדבר שלום עם אש"ף עכשיו" רק לאחר שאש"ף הכיר בישראל ובהחלטות האו"ם 242 ו-338, והתנער מהטרור.

דו"ח אגף המודיעין של צה"ל וחידו המכון למחקרים איסטרטגיים בנושא ריק מחזקים את גישתנו.

— שלום עכשיו היא תנועת רבבות הפועלת על בסיס התנדבותי מלא, מתוך תחושה של צדקת הדרך וההכרח להגיע לשלום ולבטחון.

■ שלום עכשיו מתמקדת בנושא המדיני. איננו תנועה חברתית — אך אנו מבינים שרק השלום יאפשר לישראל למקד את משאביה בכלכלה ובחברה, בחינוך וברווחה.

— לא במקרה פעילים עימנו אמיר פרץ (ח"כ — לשעבר ראש מועצת שדרות), דדה בן-שטרית (חבר מועצת עיריית ירושלים), ימין סוויסה (יו"ר תנועת "האוהלים"), שלמה אלבו (יו"ר תנועת "המזרח אל השלום"), ימיני בן-דרור (פעיל שכונות ועיתונאי) וחבריהם. גם בין תושבי עיירות-השדה יש לנו תמיכה, ולאחרונה אף הצטרפות לפעילות.

ואתה?

■ שיקולי הבטחון הם נר לרגלינו כתנועה שרב פעילות משרתים ביחידות קרביות, וראה "מכתב הקצינים" בצידו השני של הדף. ארכיון אמנות במרחב הציבורי.

■ אנו ממשיכים בכל המרץ, לקידום השלום והבטחון בישראל.

האם אתה יכול לשבת בשקט בבית?

התקשר בהקדם לאחד מרכזינו: נפתלי רז 02-341729, דדה בן-שטרית 02-413975, מרק פוטש 02-633050, אורה בנסימון 03-426545, גדעון גנות 04-224240, גברי בריגיל 04-895084, חיה נח 057-469029

שלום עכשיו

ת.ד. 24288 ירושלים, חשבון בנק 177887, בנק הפועלים סניף ככר ציון, ירושלים

על ההשחתה של כוחות הבטחון

- מעט מזעיר -

"מ.ד. סיפר לי, כי כאשר נעצר שהה יומיים-שלושה בנקודת איסוף. היחס אל העצירים היה טוב, אבל כבר בדרך למחנה דהריה השתנה היחס לרעה. הנסיעה נערכה בלילה, ועיני כל העצירים היו מכוסות. העצירים נשארו באוטובוס עד הבוקר, ולא הסירו את הפיסויים מעיניהם. בערך בשמונה בבוקר שמע את הקצין שליווה אותם מדבר עם אחד החיילים ואומר כי צריך להכות כמה עצירים. החייל לקח שלושה עצירים, ומ.ד. בתוכם, אל מחסו, ושם היכה אותם בהפסקות במשך ארבע שעות - עד 12 בצהריים.

"התעלפתי" - אומר מ.ד. - "הוא היכה אותנו באלה ובעט בנו בנעליו. לפעמים חבא עוז שניים מחבריו שיעזרו לו. אמרתי לו שלא עשיתי כלום - וזה לא עניין אותו. כאשר התעלפתי, שפכו עלי מים, אבל היו לי פאבים נוראים. הצעקות שלנו נשמעו בכל הסביבה..."

אחרי שלושה ימים דעם בדהריה חלקנו אותנו לאנסאר. הושיבו אותנו בצורה משפילה - כיסו את עינינו, כופפו את ראשינו אל מתחת לחלון, וקשרו את ידינו גבוה מאחורי הגב - וכך נסענו לנגב. בדרך היו החיילים מכריחים אותנו להעליב את אש"ף ואת עראפאת. חברים שלנו שבאו באוטובוסים אחרים סיפרו כי החיילים שליוו אותם הכריחו אותם לקרוא קריאות גנאי גם נגד פרס... היתה אוירה של טרור - היינו בטוחים כי מוציאים אותנו להורג. כמובן, החיילים לא התאפקו מלתת לנו מכה פה ושם. כאשר הגענו לאנסאר אמרו לנו החיילים: לכו לירדן, או למצרים. אמרנו: לא נלך, זאת הארץ שלנו...

הכניסו אותנו למכלאה, והחליפו לנו את בגדינו בבגדי

אסירים. אחר-כך שוב קשרו אותנו, והושיבו אותנו על הארץ עם הראשים למטה. מי שניסה להרים את הראש, צעקו עליו. אחרי כמה שעות של 'התייבשות' הכניסו אותנו לאוהלים - נפלנו על משכבינו תשושים לגמרי. היחס היה קשה, אבל הרגשנו כי איננו תוצאה של פקודות אלא של שְנאת החיילים.

הבעיה היתה שבכל חודש בערך התחלף מחזור, ועד שהצלחנו לרכך מחזור אחד, היינו צריכים להתחיל עם הקשיחות של המחזור החדש. משישה מחזורים (של חיילי מילואים) רק מחזור אחד היה אנושי, הודות לקצין שבאמת ריחם עלינו והשפיע לטובה על חייליו. הוא ניסה לקבוע כללים קבועים שיעזרו לנו, אבל לא הצליח. בימיו הרגשנו בטחון, והמחנה היה רגוע.

סדר היום היה נוקשה: ארבע פעמים ספירות. הארוחות הוגשו בשעות "מוזרות" - בחשך ארוחת בוקר, צהרים בארבע, ערב באחת-עשרה - כך שלא יכולנו לנוח או לישון. הקרטור העיקרי היה להוציא אותנו להתייבש בשמש הקופחת במשך שעות, כשידינו קשורות מאחורי הגב.

היתה בעיה עם המים, לא יכולנו להתרחץ או לכבס את בגדינו. העליבו אותנו כל הזמן, היחס אלינו כמו אל פושעים. היו מכים את חברינו מול עינינו, והדבר היה מרתיח את הדם. לאט לאט התחממה האווירה, והיינו צועקים 'אללה אפבר'! זה היה מרגיז את הסוהרים, והם היו זורקים עלינו רימוני גז מדמיע. כמעט כל אחד בינינו הופה בשלב כלשהו - באנסאר. איש מאיתנו לא ידע למה עצרו אותו.

כל הזמן היו ויכוחים על המצב. רבים מאיתנו היו נייטרלים ביחס ליהודים עד למעצרים, והם נעצרו ללא סיבה. כעת הם שונאים את היהודים. היו מעטים - ואני בתוכם - שאמרו: 'החיילים האלה אינם כל היהודים. יש יהודים טובים שאיתם אפשר לחיות'.

גם החיילים התווכחו. שמעתי פעם שני חיילים מתווכחים.
אחד אמר: צריך להרביץ להם, כי הם זורקים אבנים; השני
אמר: אילו יכולתי, הייתי משחרר את כולם עכשיו"...

("על המשמר", 14.10.88)

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

עדות על המתרחש במיתקן בדהריה, נמסרה מפי חסן ג' מכפר
עין-יברוך שנעצר ל-11 יום, בעשרה לפרוואר השנה ושחרר מבלי
שהואשם בדבר. במהלך שהותו בכלא עבר, לטענתו, השפלות
ועינויים קשים:

"הכלא עצמו שוכן בבניין ישן ששימש את אורות המשטרה
הבריטית והירדנית. ביום הראשון ובמשך כל הלילה הוחזקנו
בחוץ, בגשם, קשורים עם הידיים מאחורי הגב. השומרים הכריחו
אותנו לצעוק: יאסר עראפאת חרא, מניאק וכדומה. מי שהפסיק
לצעוק היכו אותו, לפעמים עד אובדן ההכרה...
באחת החקירות הכניסו אותי לחדר וחייברו לי את הגפיים
לחוטי חשמל. מרוב פחד עשיתי את צרכי במכנסיים. ממכות
החשמל התעלפתי והיה צורך לשפוך עלי מים כדי שאתעורר.
אחר-כך אמרו שצריך לבדוק כמה הראש שלי קשה וחיייל אחד
עמד עליו. באחד הימים הדריך חייל אחד את חברו איך מרביצים
נכון על הבטן שלי, כאילו הייתי שק איגרוף"...

("כל העיר", 22.4.88)

"שוטרי מג"ב התחילו להכות את הפועלים הערבים באכזריות
והתעללו בהם.

הם מרחו קשחת נעלים על הרצפה ופיזרו עליה סוכר...

הם דרשו מאחד הערבים לזחול על ארבע וללקק...

ומאחר הם דרשו לאונן ולשיר"...

("דבר" 11.5.88)

אוסף עזרא אוריון

ארכיון אמנות במרחב הציבורי

"צעירים ערבים שעברו בשער שכם בירושלים נעצרו והועמדו ליד

אחד הקירות ברחוב סואן. הם נצטוו לפשוט מכנסים, לפשוט

תחתונים ובמשך 20 דקות הועמדו וערוותם גלויה. אח"כ נאמר

להם להתלבש. לא נדרשו להזדהות. לא נחקרו ונשלחו לנפסם"...

מכון תיעודי ירושלים
ארכיון אמנות במרחב הציבורי
מרכז המחקר והמחקר

Ezra Orion Collection ("הארץ", 11.5.88)

Public Art Archive

אחר

מג"ד ומ"פ ושני חיילים מחט' "גבעתי" יועמדו לדין בבית-הדין הצבאי על גרימת מוות בנסיבות מחמירות.
ב-2.2.88 בעקבות חקירת של יידוי אבנים במחנה הפליטים אל-בורייג', במרדף שהתפתח בסמטאות המחנה, הם פרצו לביתו של החשוד עקאל איאד, בן 17, כפתוהו והיכוהו.
לאחר מכן גררוהו לשדה סמוך, היכו אותו קשות זמן רב והשאירוהו בשטח. הוא נאסף על-ידי מקומיים ומת בבית-החולים זמן קצר לאחר מכן.
ארכיון אמנות במרחב הציבורי
("קול ישראל", 2.4.89)

צה"ל המליץ למח"ט החשוד בבזות שיעון ממחבל הרוג לסיים את תפקידו...

Section
Public Art Archive

167

(מזכירות מפלגת העבודה 9.11.72)

ח ב ר י ם,

הקשבתי רב קשב לדבריו של פנחס ספיר על כל הנמוקים והתאורים הקודרים והמאיימים עלינו מהשטחים. אני מוכרח להגיד שבעצם רק דבר אחד לא הבינתי - מדוע אנחנו השטחים? למה אנחנו מחכים? אם עומד להתרחש עלינו עתיד כל כך נורא - מה אנחנו עוד יושבים שם? ספיר נתן את המשל של העץ והאדם. העץ לא יז, אבל מדוע האדם לא יז? מדוע אנחנו קשורים לעץ? לשם מה? האם אנחנו חושבים שהפיתוח בעוד חמש שנים יהיה יותר נעים ויותר רך? האם חוסיין בעוד 5 שנים יהיה יותר חזק בעולם הערבי ויותר ויותר כלפי ישראל?

מדוע אחרי נאום כזה לא קם ספיר ומציע למרכז המפלגה את המסקנה היחידה המתבקשת מדבריו: לפנות את מה שאפשר. לא צריך שום הסכם בשביל זה. מקפלים את צה"ל וחוזרים הביתה. למה חיכינו 5 שנים?

שמענו מפי ספיר שהשקענו בסובסידיות כאלה ואחרות מליוני לירות. לשם מה עשינו זאת? מוכרח להיות תשובה הגיונית, שכן מי שמסתכל על העתיד לפי התאור של ספיר, מבין שהסכויים לא ישתפרו, הסכנות תגדלנה. ואם אין בכוחנו לשפר את הסכויים - הבה לפחות נקטין את ההפסדים שלנו.

ברגמן להשקיט את הערבים, ייכשל, כל עוד ההשקפה על שוויון זכויות היא אחד
התנאים לשלום". כלומר אי-שוויון זכויות בין הערבים ליהודים הוא תנאי ערבי
מוקדם להידברות. אצל הערבים, כידוע, לא קמו מעולם תנועות כ"ברית שלום" או
אישים כמגנס או כברגמן. חוץ מזה כולנו יודעים שאין כלל נושא ערבי הדוגל
במדינה פלשתינאית כפי שהיא מצוירת על-ידינו, ואילו היה, אין לי ספק שההנהגה
שלה הייתה עוברת לפת"ח והאוריינטציה שלה - הייתה מעוגנת לברית המועצות.
לכן על מה אנחנו מדברים ?

יש מקום לדון באופציה השלישית: אנו מאמינים שהיהודים וערבים מסוגלים לחיות יחד
באותה הארץ. יש 19 מדינות ערביות עם רוב ערבי ומעטים לאומיים. אין זה חסא,
אין זה בלתי מומרי, אין זה אסור, שחיה מדינה יהודית אחת עם רוב יהודי ועם
מעוט ערבי. זו איננה בלתי-אפשרית. אלא אם כן אנו יכולים לגזור מחדש את הארץ, לפי
ההתיישבות האחרונה של היהודים וערבים - דבר, שדומני, שאנו איננו מוכנים לו
והערבים אינם מוכנים לקבל. הנהגה יכולה להעלות על דעתי מצב שבו במקום לחלק
את הארץ - נחלק את הממשל; דהיינו ברמה אחת יהיה ממשל פדרלי, מדינתו ישראל
וברמה שניה ממשליים מחוזיים; חלוקה זו של הממשל תאפשר מצב שבו כל אזרח יהיה
שווה זכויות, וכל לאום יהנה מהזכות להיות שונה.

כאשר יש בירורים בינינו, מה אומרים? - מאשימים את מישהו חסר-שם ברגע זה,
שכאילו אמר: אין דבר, הערבים ישארו אזרחים ירדנים, וכאילו יש לו כוונה לעשות
מעבריי השטחים אזרחים ממדרגה שניה במדינת ישראל. אני לא שמעתי ביטוי כזה.
אבל, מה שכן שמעתי הוא, שהיו ואיננו רוצים שהערבים יהיו אזרחים ממדרגה שניה
בעתיד (שאינו לו תאריך ואין לו מועד) מוטב שבינתיים הם ישארו מחוסרי עבודה,
כדי לא לקלקל לנו טעם מוסר העבודה העברית. מוסר זה שאין לו מבחן במציאות
והמתעלם מהדילמות המציקות של ההווה משום מה מצטלצל כמוסר עילאי. אנו שבעי רצון
מעצמנו, שגילינו מחדש אמת מתקופה שונה לחלוטין.

אנשים שדגלו בעבודה עברית, דגלו במתן עבודה ליהודים. מי שהיום אומר עבודה עברית דוגל, אולי באופן בלתי-מודע, באי-מתן עבודה לערבים, בחוסר עבודה לערבים. זה הבדל עצום קודם כל מבחינה מוסרית. ומי שאומר שהערבים מועסקים כ"חוטבי עצים ושואבי-מים", אני רוצה לשאול אותו, מה הם יכולים לעשות? הלא הם יכולים להיות מפעילי מחשבים, מנהלי מחלקות בבלינסון? מה הברירה האמיתית שבפניהם - האם לא חוסר עבודה או עבודה שהם יכולים לעשותה?

מדוע אנו מערבים מועדים כאשר אנו מדקדקים במספרים? אפשר להגיד, שהיות ואיננו רוצים להתערב בהתפתחות החברה הערבית, נשאר אותה בדלותה ובענייה. לא נפתח תשתית, שכן היא מחברת משקים וחברות.

אבל אני מודה שגם הממשל הפדואלי - ואינני רוצה להכנס לפרטים - זו מנגינה לעתיד. בינתיים עלינו להחליט, מה שהח ספיר נמנע מלעשות בהרצאתו המפורסמת, לא רק לגבי הבאות, כי אם אל תהיה פני המציאות שבה אנו חיים. אפשר להגיד שאנו אחוזים חלחלה דמוגרפית ומצוקה פוליטית ועל כן נפנה את גבינו ליהודה, לשומרון ולעזה. זה יחסוך לנו הן ספק והן ממן. נמשול בשטחים בכוח הספק, בסווח של זמניות, ביחס של התנכרות. ועל-מנת שלא לפגוע בעקרון העבודה הערבית, נשאר גם בעתיד חוסר עבודה ערבי.

הקשבתי לדברי אלון ולא הבינתי כל כך מדוע שילוב משאיר מקום לפשרה ומיזוג - לא?, אגב, פשרה שלעת עתה מתקבלת רק על דעתו ושלוש שלעת עתה רק הוא, דוגל בו, (אינני מתכוון בקרב היהודים, אלא בקרב הערבים). מדוע, אם יהיה מיזוג, זה יסכן את הפשרה? האט העובדה שהחשמל זורם משוויץ לאיטליה מטשטשת את הלאומיות של האיטלקים או של השווייצרים? האם כל אירופה לא הולכת לשלוב כלכלי והאם אינה שואפת למזוג כלכלי? והאם מיזוג כלכלי פירושו טשטוש לאומי? האם זרם חשמל או

אספלט של כביש או חוט של טלפון הם שקובעים לאומיותו של עם והרגשתו ?

אפשר להגיד: לא נשקיע כספים, כי עניי עירך קודמים. שמעתי זאת בדבריו של ספיר: אין לנו הרבה כסף. יש לנו חובות דיים לנו, לילדינו, לנכדינו ולנינינו. לא נעים לערוך ויכוח כספי. אבל אילו הגדה היתה עוינת, והיינו מתנכרים לה החנכרות שבהכרח היתה מולידה מרד וטרור, (כפי שרבים חשבו שעלול לקרות), זה היה חסכון כספי? מזה היינו מתעשרים? זה היה נזקף לקרדיט שלנו? האם יש רק מערכת סכנות אחת, ואין בלעדיה? האם זוהי הבעיה היחידה העומדת לפנינו ?

אוסף עזרא אוריון

יש פליטים. אפשר לאגיד קנשנו את פתרון בעיית הפליטים למו"מ, לכשיבוא.

לגבי הויכוח שהיה על קרן הנאמנות לפליטים, אינני יודע אם הויכוח נערך במקום הנכון. הוחלט להקים קרן באמצעות לענין הפליטים. והוחלט ששלושה אנשים החברים - פנקוס, ספיר ואנוכי יחליטו ממי לקחת כסף. אנני מבין שועדה כזאת יש לה רוב להחליט ממי לא לקחת כסף ולא ממי לקחת כסף. מי, אנו מצפים, שיתן כסף לפתרון בעיית הפליטים, צרפת? ניגריה? שוויץ? מדינות אלו חייבות לדאוג לספק לנו כספים

לפתור בעיית הפליטים? בהיערכות הסריטוריאליה הנוכחית? פנינו לבנק העולמי

וביקשנו הלוואה לפיתוח הגדה. שאל אותנו נשיא הבנק העולמי שאלה מעניננו:

מי נגיד הבנק המופקד על עזה? האם נאמר שהנגיד של עזה הוא נגיד בנק ישראל?

האם אז יתן הלוואה ויכיר בסיפוח? היות וספיר בקיא ממני בעניני כספים, הוא יכול

היה להגיד לממשלה שאין להקים קרן. אם מקימים קרן, צריך לחת כסף. זו הפעם הראשונה

שאני מדבר על הנושא בפומבי. לא הייתי מעלה את הנושא, אבל משהועלה, ראיתי צורך

להעיר הערה זו. והאם בעיית הפליטים, פתרונה הוא רק ענין של כסף, של 100 מליון

לירות? ולמה נדבר על היהודים בארצות-הברית? הבה נדבר כל אחד עם עצמו - כמה

שווה לנו בכסף לפתור בעיית הפליטים?

ספיר אמר שהוא פגש יהודים באמריקה שהופתעו כאשר שמעו כמה אנו מוציאים על

החזקת השטחים. איך אמר משל? - כל אחד פוגש באנשים המסכימים לדיעווחיו.

גם אני עברתי את אמריקה לארכה ולרחבה וכאשר דברתי על השטחים, אורו עיני

היהודים. הם היו גאים על כך. אבל למה נדבר על יהודים בארצות-הברית?

כל אחד מאתנו, מהיושבים כאן, כמה היה נותן בכדי לפתור את בעיית הפליטים, לא

בירדן, אלא כאן בישראל, תחת ממשל ישראל? ועל מה מדובר בכלל? כל מה שהשקענו

בכסף, תמיד הצליח, ורק כאן אסור לנו לקחת סיכון פוליטיבי? לפני שמדברים

על מחיר, צריך לדבר על ערכו של הדבר. אם הדבר אינו דרוש, לא כדאי להשקיע בו

אגורה שחוקה. אם הוא דרוש - כדאי להשקיע, כדי להשיג אותו. מפלגה פוליטית

צריכה קודם כל להחליט על ערכו של דבר לפני שהיא דנה על מחירו של דבר.

אני יודע שאילו היינו מנסים את הגדה לירדן, במקום קידום חברתי היתה קמה שם

קיצוניות פוליטית לא רחוקה מזו הקיימת בלב. ואני מסכים עם הדוגמה הסוביסית,

שקראתי אותה ואצט אותה, למר - הלעג שהושמע כאילו אין קשר בין פיתוח ובין הרגשה

פוליטית. האומנם? והדוגמה הסוביסית האחרונה אומרת: "בחברות מתקדמות קל יותר

בנין הסוציאליזם וקשה יותר המהפכה הפוליטית; ואילו בחברות מפגרות קלה יותר

מהפכה פוליטית וקשה יותר בנין הסוציאליזם".

בעברית פשוטה: לאידי אמין קל יותר לחולל מהפכה פוליטית מאשר, מה שקוראים הסוביסטים

לבנות סוציאליזם. אבל בחברה מתקדמת אפשר לבנות חברה אחרת שיש לה השלכות על

יצר המרי והמרד והמהפכה של הקיצונים, העומדים בראש חברה שאינה מפותחת, או שמטכנים

את שלטונה.

אני מודה שכאדם וכיהודי קשה לי להסתיר את גאוותי על כך, שבמשך חמש
שנים עלתה ההכנסה לנפש בגדה מ-670 לירות ל-1100 לירות. אני רואה בזה
תמורה חברתית, לא רק הישג כלכלי. תמורה ביחסים בינינו ובין הערבים.
זו הפעם הראשונה ש-2.6 מליון יהודים חיים עם 1.4 מליון ערבים, תחת גג
אחד. זה יכול להיות פנים אל פנים או גב אל גב, ניכר אל ניכר, או שכן
אל שכן. אני גאה בזה שהתוצר הלאומי בגדה הוכפל; אני גאה על זה שהוקמו
117 מפעלים, ושמשפר הסרקטורים גדל כמעט פי עשרה. שמספר כלי הרכב כמעט
הוכפל, ומספר הטלוויזיות עלה מ-8000 ל-40 אלף. אני גאה על זה שאין אבטלה
בגדה. זה מקור לגאווה ולא לבושה. גם זו עבודה יהודית, זה הישג יהודי.
אני גאה על זאת שרבות פועלים העובדים בישראל, במקצועות שאותם הם מסוגלים
לבצע, הם מביאים הבייתה כ-300 מליון לירות לשנה, תמורת העבודה שלהם, זה
לא להם-חסד. אני גאה על זה שהם מתקמים באורח חיים; אני גאה על זה שהאפנדי-
לומד לחכות בחור, כמו בדמוקרטיה נאותה; אני גאה על זה שהפלח לומד להיות
כבן-אדם שווה-זכויות; ואני גאה על זאת שבעיית הפליטים, באמצעות הממשל הצבאי
הישראלי, כמעט ונפתרה בגדה והיא הולכת ונפתרת בעזה; אני גאה על זה שהיו
בחירות חופשיות לעיריות בגדה, ואני אינני יודע כמה כסף זה שווה, אני יודע
מה זה שווה בערכים דמוקרטיים, במושגים אנושיים.

וכל זה כאשר ירושלים היא מאוחדת; כאשר הוקמה הקריה בחרון והוקמו ישובים בבקעה
ובפיתחת רפיח. כאשר הטורר כמעט פסק, גם בגלל העדר תמיכה ערבית לו, וכאשר ילדים
ערבים באים למחנה נופש בישראל, וערבים שרחשו סקרנות חדשה, מעינים מבט שונה
לעבר ישראל, לעבר היהודים שבה, לעבר היהודים אשר תמיד תוארו בצבעים שחורים.
גם ערביי הגדה ועזה, וגם 150 אלף מבקרי קיץ, לא חוזרים לבתיהם דווקא עם האביה
המסורתית שהיתה מנת-חלקם.

אני מפקפק אם המעצמות יביאו שלום למזרח התיכון, על פי רב הם הביאו
סכסוך ולחץ. אינני יודע מתי סאדאת עשה את השגיאה הגדולה שלו, אם כאשר
הכניס את הרוסים, אם כאשר הוציא אותם, או כאשר הוא מחזיר אותם. ישנו
מקום לפקפק אם ארצות ערב יביאו שלום לחושבי ישראל.

אני מאמין לעומת זאת שהמיפגש הקונקרטי הזה - שבין יהודים לבין ערבים
וההכוונה שאנחנו יכולים לתת לו, בזמן שעומד לרשותנו, יכול להיות אקספירמנט
ראשון של שלום. ההחלה עם כשר-יצוא. יגאל אמר כי מי שמתייחס מהשלום -
השלום מתייחס ממנו. אני מסכים לכך. אבל מי שמתייחס להתחיל בשלום, בעצם
ארכיון אמונות במרחב הציבורי
מתייחס מהתחלות. כאן ההתחלה הראשונה של שלום בינינו ובין הערבים.

אני יודע, כאשר ישנה קצת דרווה - שוכחים סכנות אחרות, קצת האמונה רופפת.
כי זה די קשה לקלוט יהודים בחוכנו, קצת חוארנו בצבעים לא מלהיבים.
המזל שלנו הוא שיש לנו עליה טובה, אבל חסר המזל שלנו הוא - שאין אנו קולטים
יפה. העולים טובים מן הקולטים. איך קבלנו את העליה הגרמנית? איזה מקום
פינינו לה בצמרת שלנו, מה קרה לאישים הדגולים שעלו לישראל מגרמניה, ואיך
התייחסנו אליהם? אני זוכר כילד, כאשר חבר שלי יצא עם נערה שעלתה מגרמניה -
אמרו הוא יוצא עם "ייקת" רל"צ. המושג הזה "יקה", איך אנחנו קבלנו אותה?
ומה לא ייחסנו לעליה מצפון-אפריקה - אלג'יר, שרוקו וטוניסיה? ויהדות זו
בנתה את עיירות הפיתוח, הקימה כפרים חדשים, הם הפכו לבוני ערים ומשני מפת
ישראל.

עכשו באים יהודים מרוסיה. וכל אחד חושב שהם לוקחים את הדירה שלו, את
ה"וולוו" שלו. אנחנו קשים מאד בקליטה, לא כל כך בדיבורים שלנו כמו במעשים
שלנו וביחסים שלנו. אף על פי כן ייצר העליה הוא גדול ולא דללו עוד מקורות
הקליטה ועם זה לא פסקו בעיותינו ובעיותיהם.

השינוי הגדול שאנו עדים לו כיום הוא בכך, שכל מה שטענו במשך כל השנים, שאנחנו מביאים את החיים הנאורים למזרח התיכון, שאנחנו מביאים קידום ופיתוח וליברליזציה וסוציאליזם - בא למבחן המציאות עתה. עכשיו אנחנו יכולים להוכיח שאנחנו לא רק אנשי מלל, כי אם מגשימים את הדבר הזה בפועל, מיד, ללא דחיה, ללא תירוצים. בחוכנו ולגבי שכנינו.

חבר קרמק, 100 מליון לירות יותר או 100 מליון לירות פחות - זה לא מאה

המליון היחידים שאנחנו נטלנו סיכון לגביהם.

אוסף עזרא אוריון

ארכיון אמנות במרחב הציבורי

וזה ויכוח רציני מאד, ונכון שאין לנו ויכוח עם הערבים בנדון, כי אין הסכמה ערבית לאף אחת מהעמדות היהודיות, ולא חשוב מאיזה כוון מתחילה פעילותנו, מה שאנחנו עושים ומשקעות העשייה שלנו - הוא הדבר הרציני, אותו צריך לספח גם בפנים וגם להסביר בחוץ. כי אנחנו פועלים מכחה של אמונה ועושים דברים שבתחום המוסר היהודי והאנושי אין להסתכל רק על הסריטוריה - שהיא סטטית ביסודה, אלא על הדינמיקה האנושית שהיא, תקבע את אשר יתרחש על המפה עצמה.

ואם אנחנו בכל זאת נשארים בשטחים - מה אנחנו צריכים לעשות מהיום הזה עד אותו יום גדול ומאושר כאשר נפנה את כל השטחים? מה תהא המדיניות? האם רק התחרות בתאורים קודרים? האם אנחנו יושבים במדינת ישראל ובארץ ישראל רק מפני שישנו ה"ס" הזה של סכנות? אולי ישנו "סס" אחר של סכנות, יותר חמור מזה, אשר מחייב את ישיבתנו בשטחים, ה"ס" אשר בא לכלל מיקוד במלחמת ששת הימים? הלוא אנחנו מוכרחים להיות אנשים סבירים, מה הסבירות שבכל אחת מהעמדות?

אני מאד התרשמתי מחזור המעשים שעשינו, פחות התרשמתי מחזור העתיד כפי שהוא

חוזר על ידי ספיר. אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

אני מאמין שהמדיניות שהתנהלה בשטחים כחמש השנים האחרונות היא אחת ההצלחות וההישגים הגדולים ביותר שהיו למדינת ישראל וההישג הגדול ביותר ביחסים שבנינו לבין הערבים. שכן אנחנו נישאר באזור הזה חמיד והערבים ישארו באזור הזה תמיד. המדיניות שניהל דיין בשטחים היא הנסיון הראשון לשלף את יחסי היהודים והערבים מהקפאון, מהאיבה ומהרוסינה של איבה שאפיינה אותם מאה שנים תמימות. ואין זה דבר מובן שאוכלוסיה של למעלה מ-4 מליון נפש שבין הירדן לבין הים התיכון (דרך אגב, זו אוכלוסיה השווה בגודלה של האוכלוסיה האמריקאית כאשר ג'ורג' וושינגטון נחמנה להיות נשיאה כמעט לפני 200 שנה) והמורכבת משני שליש יהודים ושליש ערבים, בים של איבה, במצב של מלחמה מוצהרת, תגיע לדו-קיום ותתנהל על גשרים פתוחים, על תנועה חופשית, כמעט ללא שפך דם, חוץ רגש של התקדמות כלכלית וחברתית, כאשר הערבים שוב לא נוטים לראות אותנו כפי שנהגו לראות, וגם אנחנו לא רואים אותם כפי שנהגנו בדמיוננו.

הבקורת המוטחת הן מטעמים דמוגרפיים והן מטעמים אידיאולוגיים, יש לה אולי עתיד, אבל עבר ודאי שאין לה, כלומר - היא אינה נשענת על נסיונו של העם היהודי, ואינה פרי האמונה שפיעמה בלבנו.

מתי החיחסנו לבעיותיו של העם היהודי יחס סטטיסטי? וכי מתי היה לתנועה הציונית יתרון סטטיסטי?

אם אני מסתכל על הסטטיסטיקה של העם היהודי במאה השנים האחרונות, מאז החלה תנועת חייבת ציון, אני מוכרח להגיד, שלא מצאתי בה אף מועד אחד שמבחינה סטטיסטית כדאי היה להיות ציוני. לא היה שום נימוק סטטיסטי להיות ציוני. ארכיון אמנות במרחב הציבורי

בשנת 1882 היו בעולם 7.7 מיליון יהודים, מהם היו בישראל 24 אלף - 0.3%. אני יכול לשאול בלשונו של ספיר: "זוהי המדינה המושכת?" - של 0.3%? לאחר עשרים שנה, בשנת 1900, היו בעולם 10.7 מיליון יהודים, בארץ ישראל היו 50 אלף - חצי אחוז. "זוהי הארץ המושכת?" זוהי הארץ המושכת? זוהי הסטטיסטיקה הכבירה - 1/2 אחוז מהעם היהודי בארץ-ישראל? ב-1925, אחרי המנדט הבריטי, כבר הייתה סטטיסטיקה לא רק לגבי היהודים, אלא גם לגבי הערבים. היו בעולם 14.8 מיליון יהודים, מהם 122 אלף בארץ-ישראל - 0.8%. ואילו מספר הערבים באותה שנה היה 661 אלף. כלומר, יחס של חמישה ערבים מול יהודי אחד. אני מחאר לעצמי איזה נאום היה נואם ספיר ב-1925. מה היה אומר מכה הסטטיסטיקה הזאת. בשנת 1940, לפני הקמת המדינה ולפני השואה, היו בעולם 16.7 מיליון יהודים. מספר היהודים בישראל גדל והגיע ל-467 אלף - 2.8% של העם היהודי. האם אז כדאי היה כבר להיות ציוני - מטעמים סטטיסטיים? איזו הבטחה הייתה באחוז זה? ואילו מספר הערבים הגיע למיליון ו-68 אלף, כלומר פי שניים וחצי מהישוב היהודי. איזה נאום היו נואמים אז? באיזה הנמקה היינו הולכים לקראת תכנית בילטמור, שהתחילה להתגבש באותה תקופה?

אני שואל: מתי כדאי היה להיות ציוני - ב-1880, ב-1900, ב-1920, ב-1940 ?
ואם בכל אותן שנים כדאי היה להיות ציוני מאמין, דווקא ב-1972 צריך כבר
להפסיק את זה? דווקא עכשיו הגענו לנקודת השפל בחולדותיו של העם היהודי ?
מדוע ?

אני שואל: מהי בעצם הדרך שכולנו הלכנו בה, אנחנו ואבותינו, אם לא דרך שבה
האמונה הייתה חמיד גדולה מהסטיסטיקה? מה הייתה ראייתנו את העם היהודי,
עם שבדרך או עם שקפא על חפצותיו? ואילו עתה אנו רק השארית האוספת את הכספים
שלו? וכי דללו היום מקורותיו של העם היהודי? וכי השתחרר העם בימינו אלה
מהסכנות הקלאסיות שאיימו על קיומו? האם העם היהודי כיום הוא עם נורמלי,
חופשי, בטוח? האם פסק לחץ של שלטונות זרים על העם היהודי, פסקה איבה גלויה
וחרשית של גויים? קראתי שתי הגדרות מאד פיקנטיות בתחום היהודי.
איליה ארנבורג אמר ברוסיה הסובייטית, כי כל זמן שהיה אנטישמי אחד בעולם,
הוא ישראל יהודי. ואילו אינט'נאלי ויז'ן אחר באמריקה, נורמן פודהור, עורך
ה"קומנטרי" אמר. להיפך, שכל זמן שישאר בעולם יהודי אחד, תישאר אנטישמיות.
שניהם כנראה צדקו. ועדיין יש לנו 12 מיליון יהודים לפרנס את כל בעיותיו ואת
תקוותיו של העם היהודי כולו.

דווקא עכשיו לוותר על האמונה הזאת ועל הדרך הזאת - מדוע? האם למדנו לספור
יותר טוב - ב-1972 שניים פלוס שניים הם ארבעה, וב-1880 הם היו עשר?
היום עלינו לוותר מפני שהתחילה העליה מרוסיה? האם עלינו לוותר בגלל מצוקת
יהודים בדרום-אמריקה? האם עלינו לוותר מפני שישנה פרובלמטיקה אמיתית ליהודים
בארצות-הברית ובאירופה? מה קרה? דללו מקורותיו של העם היהודי? פסקו בעיותיו?
מדוע עלינו להעדיף היום דווקא תהזית סטיסטית על פני חזון ציוני ?

חברים יקרים, אין לי מענות כלפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, היא בחרה בשלושה מספרים "נועזים" ביותר בקשר לעליה בישראל: 40 אלף, או 50 אלף, או 70 אלף לשנה, והיא נעצרה ב-1980, כדי לבשר לנו שמספר היהודים יגיע אז ל-3.7 מיליון.

אין לי ספק שהחיבור שעשתה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה הוא חיבור נכון. אבל מניין לה מרכיבי החשבון? היא ידעה שיבואו יהודים מרוסיה? היא יודעת אין חנה הממסלה הרוסית? היא יודעת מה רצון היהודים לעלות לישראל? אין אפשר לעשות סיכום ברור כאשר המרכיבים אינם ידועים?

הניחוש המאופק של הלשכה לסטטיסטיקה לגבי עליה מלווה, כמובן, בנדיבות רחבת לב ארכיון אמנות במרחב הציבורי

לגבי הריבוי הטבעי ואי-החזרה והעדר השינוי ביישוב הערבי: שם הכל כמנהגו. על טקן מה? יש לכך הוכחות מהעבר? אלה הם חוקי ברזל? אלה נושאים סטטיים?

הסטטיסטיקה היא מקצוע המדע כשהוא עוסק בעבר. ברגע שהסטטיסטיקה עוברת אח קו הגבול שבין ההווה לזיכרון העבר, היא מגדת עתידות. לא יותר מזה.

מכון תוכנית יזומים
מכון תוכנית יזומים
מכון תוכנית יזומים

THE ISRAELI CENTER
FOR DIGITAL ART HISTORY
ARTLAB

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

ספיר הזכיר כאן שהערבים נעדרו מהעבודה ב-2 בנובמבר, יום הצהרת בלפור. חברים יקרים, יד על הלב. בזמן הצהרת בלפור לפני חמישים וחמש שנה, מה הייתה הריאליה של העם היהודי? נערך אז הסכם בין שלושה יהודים, שאינני יודע אם ידעו כיום של מספרים, (אולי רק אחד מהם ידע, אני מסופק אם סוקולוב ידע מספרים, אני מסופק אם וייצמן ידע מספרים, אני מקווה שרושטילד ידע מספרים). הם הלכו לנהל משא-ומתן עם הכח האדיר ביותר בהיסטוריה האנושית - האימפריה הבריטית, ששלטה על רבע מכדור הארץ, ושאלו עליה ש"השמש אינה שוקעת בה לעולם". מה עמד לרשות שלושת היהודים האלה? האם היו להם צבא, חנוכה, עס, נפט, כסף? מה היה להם? מה היה לפני חמישים וחמש שנה? בשטח מי הם דיברו? ומול מי עמדו? מול כח שהיה לו הכל.

מאז חלפו בסך הכל חמישים וחמש שנה, תקופה לא ארוכה בהיסטוריה האנושית. מה נשאר מהאימפריה-הבריטית, חוץ מקצת כאב ראש בבעיות כלכלה, היכן השמש שאיננה שוקעת? באימפריה הבריטית הייתה הודו, ארץ הפנינים, הפלים והמאסות האנושיות, והיתה הדרך להודו - הסואץ, המוביל החשוב ביותר באימפריה של אז. בידי מי הסואץ, מי יושב שם עכשיו? מי חזה את זה? מי מאתנו ראה את זה? זה מה שקרה במציאות לעמנו ולעולם כולו.

אם אני מוכרח כבר ללמוד לקח מהעבר, הרי זה לא לקח סטטיסטי. הלקח הוא שעם נחרץ ונחוש בהחלטתו, עקשני ומאמין - סיכוייו הסטטיסטיים להגיע ליעודו הם גדולים לאין ערוך מהסטטיסטיקה הקרה המוצעת לו מדי פעם בפעם כמנחה בדרכו. עתידה של ישראל ועתידו של העם היהודי הם עניין של אמונה, של הנחות יסוד ושל פעולה נמרצת, ומי שמכרסם בה - מכרסם בו, מכרסם בעצמו.

אולם כאמור, הבקורת שהוטחה כנגד איננה מכוננת רק לחחום הסטטיסטי, אלא גם לתחום

העקרוני. אני רוצה להגיד מראש שאני שייך לאנשים שמאמינים שהמוסר מוכרח להדריך עם ולהציב לו דרך. אני בין המאמינים ש"עולם בחטא יפדה" אני מאמין שלכל עם, כולל העם היהודי והעם הערבי, יש זכות להגדרה עצמית, שאינה נדחית. אם כי כשמדברים על הגדרה עצמית, אנחנו מוכרחים להודות שהיא נתקלת בקושי רב כאשר מסתכלים עליה לא רק במילון אלא גם במפת העולם. שכן כמעט לא תיהכן הגדרה גיאוגרפית שהיא זהה להגדרה לאומית. אין השטחים גזורים ב-100% לפי העמים, וכמעט ואין מדינה אחת בעולם שאין בה מיעוטים לאומיים כאלה או אחרים. זה לא בגד שתופרים אותו לפי מידות הגוף. אפילו 19 המדינות הערביות במזרח התיכון בעצם אינן מדינות ערביות, אלא מדינות שיש בהן רוב ערבי ושיש בהן מיעוטים לאומיים ניכרים. לא שמעתי על ערבי או יהודי שיציע לחלק את המדינות הערביות לפלחים

לאומיים, וירשה לכורדים הגדרה עצמית, לדרוזים הגדרה עצמית, לצ'רקסים, וכשהיו שם קרוב למליון יהודים, גם ליהודים הגדרה עצמית, בתומך ובאמצעות אחרות. גם בישראל שלפני מלחמת ששת הימים היה מיעוט ערבי, האם משהו מאחזנו הציע שתנחן לערביי הגליל, למשל, זכות הגדרה עצמית? האם זה דבר כל כך מוחלט? האם אנחנו עוסקים במונחים מוחלטים, או במינוח יחסי, שאמינותו מותנית בהרכבן של נסיבות שונות ומשתנות לבקרים?

אני מקווה שאין בינינו ויכוח של ממש על עתיד סיני ורמת הגולן, אם כי אני מעריך שגם אילו היינו מציעים לנשיא מצרים, סאדאת, את נוסח מפ"ם לגבי שרם-א-שייח, כלומר נינוחות סימנטית בדבר "נוכחות ישראל", במקום דיבור גלוי ומפורש על "שליטה ישראלית", אני מסופק אם סאדאת היה נתפש בקיסמי הריטוריקה של מפ"ם ועורך חוזה שלום בכתב מפ"ם. אני לא רוצה להיות יותר מדי קל בעניין זה, אבל אני לא חושב שסאדאת מוכן לוותר על שרם-א-שייח בגלל איזה שהוא שארם אחר, שארם מילולי.

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

הויכוח האמיתי הוא לגבי האופציות והעיתויים הנוגעים ליהודה ושומרון ולעזה. כאן לפנינו ארבע אופציות: אופציה אחת לתת את האזורים האלה לחוסיין. אני רוצה להגיד בכל היוסר לחברים, מי שרוצה לתת את הגדה לחוסיין - יתן אותה עכשיו. חבל על הזמן, חבל על המאמץ, ספק אם בעתיד יהיה המצב טוב יותר. תנו את הגדה עכשיו וגמרנו את העניין, תנו אותה באומץ לב, כפי שדרוש בהכרעות מדיניות. האופציה השנייה - אינה יותר מעשיית מהראשונה. כל הדיבור בתחום זה הוא בלשון חידות - מדובר הרבה על הקמת מדינה פלשטינאית נפרדת. יש גם כאלה הנוטים לפתרון פדראלי - זו אופציה שלישית - במסגרת מדינה יהודית (אני לא מדבר על הפדרציה של חוסיין, אני לא מדבר על פדרציה מירושלים מזרחה, כי אם מהירדן מערבה, פדרציה במסגרת של מדינה יהודית) ויש האומרים - זו אופציה רביעית - הבה נשאיר את המצב פתוח. אני מודה שאני ספקן לגבי שתי האופציות הראשונות, ואני חושב שיש מקום לעיין

בשתי האופציות האחרונות.

מדוע אני ספקן? בינינו ובין ירדן שוררים היום יחסים, אשר אם נחלם מהגדרתם ונשפוט אותם על פי מהותם, הם היחסים הרחוקים ביותר ממלחמה שהיו לנו אי-פעם עם מדינה ערבית כלשהי, כולל לבנון. אלה הם יחסים המצטיינים לא רק בצד הפסיבי שבהם - אי התקפה, אי מלחמה, אי הטרדה, - אלא יש בהם גם אקטיב מפורש - גשרים פתוחים לאנשים וחומרים, שלילת מלחמה וטרור, הטתיגות מהרוטים, ונסיון של שמירה על סגנון כלשהו במערכת המגעים שבינינו.

מה שמעניין ביחסים הנוכחים שבין ישראל היא שהם מתקמים ומתהווים באין הסכם של שלום בינינו. אפשר אפילו להפליג ולומר, יכול מאד להיות שזה קרה בגלל היעדר מטא-ומתן על שלום פורמלי בינינו. שכן אילו היינו נפגשים עם המלך, כמועמד ראשון ויחיד של העולם הערבי למטא-ומתן, הייתה עולה מיד בעית ירושלים והיתה עולה בעית הגבולות של הגדה.

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

אני לא שמעתי שחוטין מוכל לקבל את תוכנית אלון. לא שמעתי על יהודים שמוכנים לוותר על ירושלים ואילו היינו דנים בכך - היה הסטס-קו האילם מפנה את מקומו לויכוח רועם, שהיה מחריף והולך, ומגדיר מחנות, ומגייס ארגומנטים עד אשר הוא היה סוחם מציאות שמגמת פניה, אם כי לא שלטיה, הם לעבר השלום.

אינני רוצה לערוך את חשבונותיו של חוסיין. אבל אפילו דבורו היה ברור יותר ומעשיו נחרצים יותר בכוון של הסכם עם ישראל, אינני יודע מה היה קורה באמת; האם הוא היה פורש את סוכת השלום שלו עלינו, או אנחנו היינו מוצאים את עצמנו כרוכים לצדו של שכן, המצפה להבנה ישראלית גוברת והולכת לבדידותו המזהירה או המעמיקה (ואשר חלק וחעמיק) כחוצאה ממעשי היחיד שלו. כמות החסדים מירושלים לרבת-עמון צריכה היתה לעלות לאין-ערוך על מידת השלום שהיתה נושבת בכוון ההפוך.

אני מאמין שנגיע לשלום עם ירדן, אם כי אני בספק אם הדרך לשלום מוכרחה לעבור דיון קולני בדבר הסכמי שלום, המחייבים בהכרח "טיפול" מידי בנושא ירושלים והגדה.

אני מוכן להודות שרעיון של מדינה פלשתינאית נראה לי כמצוץ מהאצבע. אין בו חידוש. כל אימת שרצו המצרים או הסורים או העיראקים לנגח את הירדנים, הם באו עם רעיון כזה. כך הוקמה "ממשלה כל פלשתינה", יצירה מצרית בראשותו של אחמד חילמי, שהתקמה בעזה, ושנולדה ב-1948 ושבה חיים לכל חי ב-1952.

כך הציע ב-1959 קאסם, הרודן העיראקי, להקים "רפובליקה פלשתינאית עצמאית" בגדה, בעזה ו"בשטח ישראל כאשר ישוחרר", לפי הגדרתו; וב-1964 הוקם "הארגון

לשחרור פלשתינה" עד אשר סאדאת הציע לאחרונה להפכו לממשלה פלשתינאית. ובמשך

כל הזמן הזה הכירה הליגה הערבית כמה שנקרא בפיה "ישות פלשתינאית", שם שעליו

חוזרים לאחרונה גם מספר ישראלים. אני מציע לא להתפתח על ידי הדימוי המילולי

ולאבד בעקבות זאת את חוש ההבחנה הישראלי. כאשר הערבים מדברים על "ישות פלשתינאית"

הם מתכוונים לקוואן ולא לתעודת זהות. בשתיים "הישות הפלשתינאית" פירושה השטחים

עליהם חיה מדינת ישראל. וכאשר היהודים מדברים על "ישות פלשתינאית" הם מתכוונים

לשינוי בהגדרה, לכינוי חדש לערבים, כאילו בכוח הכינוי לפצותם על שאיפתם למה שהם

קוראים - שחרור אדמות פלשתינה. זהו בסך הכל משחק פינג-פונג על שני שולחנות

נפרדים, כאשר הכדור אינו עובר כלל משולחן לשולחן.

אין בכך חדש. האלטרנטיבות היהודיות, הנוחות כביכול, או מה שנקרא אצלנו

"היוניות" - הצטיינו מאז ומתמיד בחוסר תמיכה ערבית. אין אלטרנטיבה יהודית,

יונית ככל שתהיה, שהגייס תמיכה ערבית. אפילו כלפי "ברית שלום" גילו הערבים

אולי קצת אהדה, אבל אפס תמיכה. עוד לפני 40 שנה כתב עתון ערבי: "כל נסיון,

אפילו מצד "ברית שלום" או "אגודת ישראל" או מצד אישים כאינשטיין או מגנס או

26/12/72

לכ'

השר שמעון פרס

קבלתי מלשכתך את דברריך במזכירות מפלגת העבודה על עתיד השטחים.
אני מעביר לך בהודמנות זאת את דעתי בנושא (בקיזור):

העקרונות צריכים להיות:

- א. שטח מדינת ישראל צריך לכלול את אותן טריטוריות שהחזקתן השלול אפשרות של התקפה עליה.
- ב. מחן בטוי חלקי ל"ישות הפלסטינאית" במסגרת מדינת ישראל.
- ג. שמירת אופיה היהודי של המדינה הזאת וממשלתה.

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

כיווני הביצוע:

1. גבולות המדינה יהיו גבולות המסגרת האזוריים זעירים בלבד לצורך איפשר פתיחת התעלה.
2. בעזה, יהודה ושומרון, חבל צפון, ישראל, יש להמשיך ולפתח אוטונומיה עד רמה של מדינות מחוזות. לחושבי מחוזות אלה לא תינתן אפשרות להצביע לכנסת, לא לשרת בצה"ל ולא להגר "ארצה".
אח מצבם של הפליטים במחוזות אלה יש להשוות למצבם של חושביהם עד "התבוללות" שלמה.

בהוקרה -

250 - 2
200 - 3
350 - 6

ציונות צלולה

מאת עזרא אוריון

דברים אלה נאמרו לפני 18 שנה, ביום עיון שהתקיים בסמינר למורים, במדרשת שדה-בוקר ב-24 לינואר 1975. נושא יום העיון היה "זכותנו ההיסטורית על ארץ-ישראל".
הנוסח מובא כאן בשינויים קלים בלבד.

אני מתכוון לעשות פה ניתוח מסוים שיכול להראות מידי פעם כניתוח ציני. אינני מתכוון לכך. הכוונה היא לבירור, עד כמה שאפשר בהיר, של המושג "זכותו ההיסטורית של העם היהודי על ארץ-ישראל" ולהצביע על דרך הנראית לי מעבר לו.

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

א. מקורות
□ "סבורים אנחנו... שכל בני האדם נבראו שווים ... מידי בוראם הוענקו להם זכויות מסוימות שאינן ניתנות ליתור"

(מתוך מגילת העצמאות של ארה"ב, 1776)
□ "...בני האדם נולדים חופשיים ושווים בזכויותיהם..."

(מתוך: "הצהרת זכויות האדם והאזרח")

של האסיפה הלאומית הצרפתית, 1789)

□ "...בארץ-ישראל קם העם היהודי... בה יצר נכסי תרבות לאומיים וכלל אנושיים... ולא חדל מתפילה ומתקוה... התכנס הציוני לקול קריאתו... והכריז על זכות העם היהודי לתקומה... לאומית בארצו... זכות זו הוכרה... בהצהרת בלפור מיום... מעמד שלאומה שוות זכויות... ולא פסקו לתבוע את זכותם לחיי כבוד... קנה לו את הזכות להימנות על העמים... הכרה זו של האומות המאוחדות... זוהי זכותו הטבעית של העם היהודי..."

(מתוך מגילת העצמאות של מדינת ישראל, 1948)

□ קשר עמוק לעבר ההיסטורי

עבר זה אינו מקנה לנו 'זכות מנשלים', אך הינו חיוני למערכת השורשים התרבותית-רוחנית שלנו. אין לתאר את קיומנו כעם וכאן ללא מימד זה.

□ לקח ההיסטוריה שלנו במשפחת העמים

לאחר כ-1800 שנה של יחסי מיעוט בקרב 'משפחת עמים' זו, הכוללים נסיונות מעמיקים להתבולל, גזרות, פוגרומים ונסיון מודרני, מתועש, להשמידנו סופית בשנות הארבעים של המאה הזאת - הלקח הוא שבעולם קהה ואלים זה עלינו להיות רוב מכריע על טריטוריה, רוב ברור, ריבוני, בלתי משתנה, ובר-הגנה -

והשאלה באיזו טריטוריה עלינו להיות רוב, הוכרעה כבר הכרעה שאין ממנה חזרה; והוכרעה כך מסיבות רבות ומורכבות, שביניהן אותו מימד-קשר-עמוק נדיר שבין העם הזה והארץ הזאת. וביניהן האיחור הגורלי בהתעוררות הלאומית הערבית -

אוסף עזרא אוריון

□ קיים כאן עם פלשתינאי בעל זכות להגדרה עצמית וזכות זו אין לערפל ואין למחוק, והיא יוכל להנשימה רק חלקית.

□ הציונות לא זכלה להתגשם מבלי לגרום עוול לפלשתינאים

זהו עוול בלתי נמנע, שאין ממנו מנוס. הוא חלק בלתי נפרד מן הטרנדיה הזאת - עלינו להיות עם המודעות הכואבת הזאת, תוך מאמץ הומאני להמעיט בעוול ככל האפשר. לפלשתינאים מגיעה עצמאות והם לא יזכו לה אם אנו רוצים להתקיים - הם יאלצו כמיעוטים אתניים אחרים, להסתפק באוטונומיה מירבית על-פי הנסיבות - אשר עלינו לאפשר לה להתפתח לכדי 'עצמאות-מינוס' - עצמאות מפורזת, תחת בקרה יעילה.

- הערך המכריע, שהוא נקודת המוצא, מעבר לכל פסקי דין של יקירי אומות העולם, הוא ערך קיומנו כאן. הציונות היא לפני הכל, ההחלטה הנחרצת להתקיים כאן כרוב יהודי חד-משמעי. ואחד הערכים היקרים בעם הזה היא רגישותו הבלתי רגילה לעוול, ורגישות זו אין להקהות. עם שני הקטבים הכאובים האלה נחיה כאן - ללא ערפול, ללא אשליות -

ה.

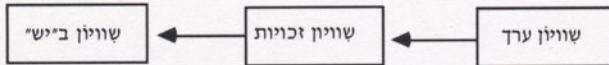
[מפת יעד של ציונות צלולה]

ב. בדיקת מושגים לצורך הדיון

- נבדוק תחילה את המושגים: "זכות", "עם", "יהודי", "ארץ-ישראל".

ב.1. המושג "זכות"

לצורך דיון זה אני מציע לקבוע, שזכות היא יכולת לממש יש מסוים, וכי התביעה ל"זכות" מתבססת על הכרת התובע (פרט, מעמד, ציבור) במכנה משותף חדש - לפיו זכאי התובע לאותו יש שממנו נהנה הנתבע.

הכרה חדשה במכנה משותף: בשוויון ערך - היא השלב הראשון בתהליך התודעתי המתקדם להכרה בשוויון זכויות הנהפכת לתביעה ושואפת לממש שוויון בייש מסוים - חופש ביטוי והתאגדות, חופש לבחור ולהיבחר, רמת חיים נאותה, עצמאות מדינית - ארציות אמנות במרחב הציבורי

ב.2. המושג "עם"

קיימת בתחום זה סעה של מונחים: עדה, קהל, המון, ציבור, מיעוט, שבט, ישות לאומית, עם, לאוס, אומה - תחומיהם של מושגים אלה אינם חדים והם חופפים זה את זה במידה מסוימת. לרוב מעלים כדי להגדיר את כלשהו כ"עם" את המאפיינים הבאים:

- מוצא אתני משותף
- שפה משותפת
- מסורת, דת ותרבות משותפים
- קריטוריה משותפת
- שאיפות משותפות.
- מיד נבחין ש'עמים' רבים אינם מאופיינים על-ידי כלל המרכיבים האלה - 'העם האמריקאי', 'העם הברזילאי', 'העם היהודי' - כמותיות לא מוגדר מספר הנפשות שממנו ומעלה יכול יחד כלשהו להיות מוגדר כ'עם' 1000 נפש - 10,000 נפש - 100,000 נפש - 1,000,000 נפש -

גם **בציר הזמן** לא מוגדר מהו המשך שממנו והלאה נחשב ציבור מעורב
לבעל 'מכנה משותף' - שנה - - 10 שנים - - 200 שנה - - 800 שנה - -
5000 שנה - -

אף אחד מן 'המאפיינים' שהבאנו איננו ניתן להגדרה חדה, ואפשרי כמובן
מספר רב של צירופים בין קבוצות מאפיינים כמו:
מוצא אתני + מסורת ללא טריטוריה - -
טריטוריה + שפה ללא מוצא אתני - -
ועוד -

עלינו להתייחס איפוא אל המאפיינים וגם אל המושג "עם" כמושגים יחסיים.

3.3. המושג "יהודי"

קיימת סיעה של הגדרות והשקפות - - מניפה של הגדרות - -
גם זה לדעת **מושג יחסי** אשתמש כאן בהגדרתו של עמוס עוז, מן המאמר
"ארץ מולדת", אוקטובר 1967:
"...יהודי הוא איש הבוחר בשותפות-גורל עם יהודים... או נידון לשותפות-גורל
עם יהודים... להיות 'יהודי' משמע לסיים התייחסות נפשית כלפי עברם של
היהודים, ויהא זה יחס של נאווה או מועקה... משמע לקיים יחס אל ההווה
היהודי ויהא זה יחס פעיל או סביל... להיות יהודי פירושו לחוש כי במקום שבו
רודפים יהודי על 'היותו יהודי' מתכוונים אליהם".

Ezra Orion Collection

Public Art Archive

4.4. "ארץ-ישראל"
גם זה מושג יחסי. קיימת סיעה של הגדרות גיאוגרפיות, פוליטיות, היסטוריות
ורוחניות - החל מהמרחב שבין הנילוס והפרת (בראשית, טו, 18) דרך "מדן ועד
באר-שבע" - - עם עבר הירדן, בלי עבר הירדן - - ראה את המפה שהגישה
ההסתדרות הציונית בוועידת השלום בֶּרֶסֶאִי 1919 (מפת א. אהרונסון) - -
ראה את סמל האצ"ל - -

טריטוריה זו איננה ניתנת להגדרה חדה וצריך במנוחה להכיר בכך.

לאחר בחינה ראשונית זו ניגש ל-

ג. זכות על טריטוריה

1.1. 'זכות' כתוצאה 'מהבטחה'

"...לזרעך" נתתי את הארץ הזאת מנהר מצרים ועד הנהר הגדול נהר פרת... (בראשית, טו, 18) - זהו הלילה הדקמטי של ברית בין הבתרים, מעמד המשוקע עמוק בתודעת העם הזה. אמרנו קודם שהמושג "זכות" מושתת על **מכנה משותף** - לגבי מי עוד תקפות הבטחותיו של אלוהי ישראל? זוהי 'הבטחה' שהעם הזה הבטיח לעצמו. ודומה שגם אצלנו, החילוניים, עדיין מהווה הבטחה זו נימוק מסוים - מעורפל - מבחינה אובייקטיבית - תוקפה של הבטחה זו - אפסי.

2.1. 'זכות' כתוצאה מנוכחות בטריטוריה

מרכיב זה הוא עיקרי בין מרכיבי 'הזכות' ההיסטורית' ולכן נבחר אותו ביתר פירוט: איך נמדוד 'נוכחות' על טריטוריה? מסתמן מרכיב של **קיום פיסי של מספר נפשות** על-פני חלקת קרקע, מסתמן מרכיב של **זמן** מסתמן יחס גומלין ביניהם: זה + זה = זכות. נבחן כמה אמות מידה אפשריות להערכת 'שיעור הזכות':

נוכחות 'עם' יחיד על טריטוריה הנמדדת ביחידות זמן.

החל ממימי מתחילה 'זכות' להצטרף - אחרי שעה? שנה? מאה שנה?

500 שנה? -

Ezra Orion Collection

Public Art Archive

נוכחות מספר 'עמים' על טריטוריה הנמדדת ביחידות זמן. 'עמים' שונים נוכחים על אותה טריטוריה **בנפרד**, בריזמנית, במדורג - איך נמדוד את זכויותיהם?

מאיזו צפיפות לקמיר מתחילה נוכחותם של בני 'עם' מסוים להחשב כ'מקנה

זכות? - 1 בן-עם לקמיר 15 בני-עם לקמיר 350 בני-עם לקמיר -

- ואם 'עם' גדול וצפוף נכח על טריטוריה שנים מעטות ובמקביל נכח באותה

טריטוריה 'עם' קטן שנים רבות, איך נמדוד את נקודות זכויותיהם -

* אנב, "לזרעך", כולל גם את ישמעאל, את כל בני קטורה -

נוכחות על טריטוריה ללא עצמאות מדינית, או שליטת 'עם' על טריטוריה המיושבת על-ידי עם אחר (כדוגמת שליטת ממלכת יהודה בנגב - לסירוגין) - האם הן מקנות יקודות זכות? כמה - -

1

העדרות - הפסקת נוכחות של 'עם' על טריטוריה - דקה - - שנה - -
מאה שנה - - 1800 שנה - - האם פגה הזכות? האם היא נחלשת בהדרגה?
באיזה קצב - - כמה שנים היא מוסיפה להיות 'מולדתו' של הנעדר - -
לאחר כמה שנים היא מתחילה להיות 'מולדתו' של עם אחר שהתיישב בה במקומו - -
כמה 'נקודות זכות' על 'ארץ ישראל' היו לנו בשנת 1300 לפנה"ס - -
כמה בשנת 400 לפנה"ס - - כמה בשנת 900 לספירה - -
אפשר לאתר אמות מידה נוספות לנוכחות - אלא שלא ניתן - לא באחת מהן, לא בחלקן ולא בכלן יחד, להגיע לקביעה אובייקטיבית כלשהי.
מכאן ניגש לבחון את -

3.1. הנוכחות ההיסטורית של 'העם היהודי' ב'ארץ-ישראל' ונתחיל לצורך הבירור ב- תקופת האבות

המקור היחיד המתאר את נוכחותנו כאן נכתבה תקופה הוא המקרא. אי-שם בחצי הראשון של האלף השני לפנה"ס, קוראים על 'אברהם - יצחק - יעקב' - יוצא מהרן - שכם - בית אל - חברון - באר-שבע - קדש ברנע - גר - שור - אל מצרים וחזרה - - איש, נדמה לי, לא יטען שמדובר פה ביותר מכמה עשרות עד מאות נפש - נוודים עד נוודים-למחצה* - כאשר 'ארץ כנען' מיושבת כבר בצפיפות על-ידי תושבי קבע כפריים ועירוניים - - חצור, מגידו, שכם, גזר, ירושלים, חברון, לכיש, עקד - -
- מד הנוכחות בארץ מדווח: בסביבות האפס - -
ולאחריה תקופת מצרים וארץ גושן - אי-שם ברבע השלישי של האלף ה' לפנה"ס. זוהי, על-פי הטקסט המקראי, תקופת העדרות של ארבע מאות שנה - -

הקדמה

הדירה

- מד הנוכחות בארץ מדווח: בסביבות האפס -
ולאחריה תקופת ההתנחלות - שופטים - סביב המאות 13-11 לפנה"ס -
תקופה של חדירת ראשים 'ישראליים' לתוך כנען, של ישיבה 'בקרב הכנעני'
(שופטים, ג', 5), מאבקים, התבוללות, השתלטות מודרנת -
- מד הנוכחות בארץ מדווח: נוכחות מעורבת -

ומכאן לתקופת המלוכה - בחצי הראשון של האלף הא' לפנה"ס.
בראשיתה - אם נתייחס למלוכות דוד ושלמה, ניתן לאתר רוב 'יהודי'
בארץ ישראל הקטנה + שליטה בפלישתים, באדום, מואב, עמון ואֵם -
עד קטע של הסדר הפורה - אימפריה ישראלית קצרת ימים -

זרע הדת הניסן

את תקופת ממלכות ישראל ויהודה ניתן לתאר כ'מפוחית' התרחבות והתפוצות
של 'ארץ-ישראל', כאשר בתקופות התעצמות קצרות אנו שולטים בטרטוריות
מאוכלסות עמים שכנים - ולהיפך -

ברבע השני של האלף האחרון לפנה"ס נופלות שומרון וירושלם הגלילות לאשור
ולבבל, שקשה לאמוד את היקפן, והבאת עמים ממסופוטמיה, המישיבים
בעיקר את 'השומרון' (מלכים ב', י"ז, 24) - טרנספר אשורי -

הדירה

- מד הנוכחות בארץ מדווח: רוב צנוע, מצטמק -
ולאחריה תקופות גלות בבל, שלטון פרס ושלטון יוון (586-167 לפנה"ס
בקירוב) - ראשיתה תקופת חולשה ולדול ניכר של האוכלוסיה היהודית
בארץ. שומעים על חדירת אוזמים להר חברון ובמהלכה התאוששות מסוימת
סביב מחוז 'יהוד' - במסגרת האימפריה הפרסית, שיבת ציון -
התעצמות דמוגרפית מסוימת, בעיקר ביהודה ובגליל. השומרון, איזור החוף,
הנגב - גיקים כמעט מיהודים -

ובמקביל תחילת הגלות - קהילות יהודיות גדלות בכל המזרח הקרוב -
- מד הנוכחות מדווח: יחסי 50:50 בקירוב.
תקופת בית חשמונאי (167-63 לפנה"ס בקירוב) - השינוי הוא בעיקרו
מדיני - השגת עצמאות גוברת והשתלטות על טריטוריות שכנות ערב מסע
פומפאיס.

* אולי חלק זעיר מתופעת ה'חבירה' הנוכחת במקורות המ צריים והכנעניים.

גיר

- מד הנוכחות מדווח: ללא שינוי ניכר.
ולאחריה התקופה הרומית (63 לפנה"ס ואילך) - הורדוס, נציבים ראשונים, האגרופים, נציבים אחרונים - המרד הגדול - מִצְדָּה - מְרָד בֶּרֶכְכּוֹבָא - בעיקר לאחר דיכוי מרד בֶּרֶכְכּוֹבָא ניטשים איזורים שלמים ביהודה על-ידי היהודים ונמשך ממנו תהליך דלדול רצוף ודעיכת נוכחותנו בארץ לקראת הכיבוש המוסלמי במאה ה־7 לספירה -
- מד הנוכחות מדווח: יחסי אוכלוסין של 50:50 בתחילת התקופה וגלישה לסביבות האפס לקראת סופה.

תקופת הגלות לא הגדרנו בתחילת הבירור את המושג "גלות" - יכולות להיות לו הגדרות שונות וכן תיארוכים שונים. האם התחילה בגלות ישראל לאשור, בגלות יהודה לבבל, או עם רדיפות השלטון הרומי במאה ה־2 לספירה - האם קיימת כיום גלגל אכזר החרט -
ניתן לתאר תקופה זו כ־1800 שנה בקירוב של העדרות כמעט מוחלטת מהארץ, כאשר קהילות יהודיות קטנות ועקשניות נוכחות בה במספר 'מאחזים' -
- מד הנוכחות מדווח: סביבות האפס.

ניתן לסכם את דיווחי מד הנוכחות כ־סביבות האפס' באלף ה־2 לפנה"ס, ב־מפאחית נוכחות בין רוב צנוע - לחס 50:50 - באלף האחרון לפנה"ס ובראשיתו של האלף הראשון לספירה ובהמשך רצף של כ־1800 שנה של 'סביבות האפס' -
נכחנו כאן, איפוא, נוכחות גלית כ־1200 שנה ולאחר מכן נעדרנו מכאן כ־1800 שנה. כמה נקודות זכות על טריטוריה זו צברנו והפסדנו בהיסטוריה זו? וכמה צברו אלה שנכחו ברציפות כאן החל מן המאה ה־7 לספירה, אם לא קודם לכן -

4.1. זכות על טריטוריה כתוצאה של יצירה ייחודית
"...בה צָר נְכִסֵּי תְרָבוֹת לְאוֹמִיִּים וְכָל אֲנוּשִׁים וְהוֹרִישׁ לְעוֹלָם כּוֹלוֹ אֶת סֵפֶר הַסְפָּרִים הַנֶּחֱצִי... (ממגילת העצמאות).

אין מקום בדיון זה להפנס להערכת ספר הספרים הנצחי. נסתפק בכך שנקבע, שאין לדעתנו קשר אובייקטיבי בין יצירה זו לבין זכות עליו. האם זכותו של עם שנוכח בטרטוריה מבלי ליצור בה יצירות רוחניות, פחותה? האם 'זכות היוצרים' מקנה לנו 'זכות מנשלים' - -

5. זכות על טריטוריה כתוצאה של געגועים

"...ולא חדל מתפילה ומתקווה לשוב לארצו ולחדש בתוכה את חירותו..."
(ממגילת העצמאות)

- - לשנה הבאה בירושלים - - לגי במזרח (יהודה הלוי)...

האם געגועים - - תפילות - - עליות לרגל - - מקנים זכות על טריטוריה?

יושב בארץ זו עם ומחוך לארץ מתגעגע אליה עם - -

אובייקטיבית, נראה לנו שהתשובה כאן - שלילית. נקודה.

אוסף עזרא אוריון

ארכיון אמנות במרחב הציבורי

6. זכות על טריטוריה כתוצאה של רדיפות

- - כאן כדאי להאיט את קצב הבירור, כיוון שאנו מתקרבים לימינו אנו. נקנע מציטוט מקורות.

לא נפתח בתיאור ולא בסיכום דרך רדיפות היהודים העוברת באירופה -

לשם עקביות הבירור, עלינו לקבוע שיש להפריד בין לקח הרדיפות לבין 'זכות'

על ארץ זו. 'זכות הנדחים' אינה מקנה לנו 'זכות מנשלים'.

הכנסת

אך אל לקח הרדיפות ואל לקח 'השוואה' עוד נחזור.

ד. 'זכותו' של 'העם הפלשתינאי' על 'ארץ ישמעאל'

על-פי אותה דרך שבדקנו את המושגים בראשית הבירור, יש לקבוע ששלושת המושגים האלה הם יחסיים. עם זאת, נכיר בעובדה, שמבין 'מקורות הזכות' שבחנו לגבי העם היהודי: הבטחה, נוכחות, יצירה רוחנית, געגועים ורדיפות - הסבירה והמשכנעת יותר היא התביעה לארץ זו על סמך הנוכחות

ההיסטורית המקוטעת - שאותה ביררנו קודם

1.1. האם קיים 'עם פלשתינאי'

המושג 'פלשתינה' הוא, כזכור, נוסח רומי של 'פלשת' מתקופת דיכוי מרידות היהודים -

אם נפעיל כאן את אותן אמות מידה עמומות, אותם מאפיינים שבהם השתמשנו בהתחלה: מוצא אֶתְנִי, שפה, טריטוריה, דת ושיפוט משותפים - נגיע למסקנה שזהו 'עם'. הקובע כאן הוא שזהו ציבור אנושי שהגיע להכרה בישותו העצמית ותובע את זכותו למעמד של אומה שות זכויות בתוך משפחת העמים - להיות ככל עם - עומד ברשות עצמו במדינתו הריבונית

--

2.2. הנוכחות ההיסטורית של העם הפלשתינאי בארץ-ישמעאל

מאז כיבוש הארץ על-ידי הערבים המוסלמים, ניתן להכליל ולתאר נוכחות ערבית רצופה במשך 1300 שנה בקירוב, אם לא קודם לכן -

- מיד הנוכחות שלהם מלווה במשך כל התקופה הזו: רוב מכריע.

ניתן לקבוע, שאובייקטיבית זכאי 'העם הפלשתינאי', ויהא מושג זה יחסי ככל שיהא, על-פי כל המגילות לזכויות האדם ועל סמך נוכחותו ההיסטורית בארץ

זו, למקש בה את עצמאותו הלאומית והמדינית, ואם נעמית 'זכות' זו מול 'זכותנו' - נגיע, לדעת, לתוצאת תיקון אם לא חמורה מזה -

'זכותנו' - נגיע, לדעת, לתוצאת תיקון אם לא חמורה מזה

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

ה. ציונות צלולה

ניתחנו עד כאן את זכותנו ההיסטורית של על ארץ-ישראל, כשמושג זה מתכוון יותר ויותר גם לזכות לגשל ממנה את 'הפלשתינאים' - תוצאת הניתוח היא שלילית. אין לנו זכות לכך. נקודה.

ומכאן אנפתה אל התזות שלפיהן, לדעת, עלינו ללכת -

הציונות - היא קודם כל ולאחר הכל - ההחלטה הנחרצת להתקיים -

כאן ועכשו. עלינו להיות מוכנים להגשימה ללא 'זכות היסטורית' -

ולמרות 'זכותם ההיסטורית' של 'הפלשתינאים'. ציונות זו צריכה להתבסס על ארבע נקודות מוצא:

ציונות צולה

דברים אלה נאמרו ב"הרצאה" ביום עיון שנחקיים בסמינר למורים - כאן ב-24 לינואר 1975. נוסא יום העיון היה "זכותנו ההיסטורית על ארץ ישראל".
הנוסח מובא כאן בסינויים קלים בלבד.
ולא מדובר כאן במיצוי הבעיה - -

- - - - -

אני מתכוון לעסוק פה בניתוח מסוים סיריול להראות מיוז פעם כניתוח ציני. אינני מתכוון לכך. הכוונה היא לניתוח, עד כמה שאפשר בהיר, של המושג "זכותו ההיסטורית של העם היהודי על ארץ ישראל" ולהצביע על דרך הנראית לי מעבר למושג זה.
ארכיון אנונימי במרחב הציבורי

מבנה הדיון יהיה:

1. חלק ראשון - מקורות
- עמ' 2
2. חלק שני - בדיקת מושגים לצורך הדיון
- עמ' 2 - 4
3. חלק שלישי - זכות על טריטוריה
- עמ' 4 - 8
4. חלק רביעי - "זכותו" של "העם הפלסטינאי" על ארץ ישראל - עמ' 9
5. חלק חמישי - ציונות צולה
- עמ' 9 - 10

ציונות זו צריכה להתבסס על ארבע נק' דוח מוצא:

א. קשר עמוק לעבר ההיסטורי

עבר זה אינו מקונו לנו "זכות מנשלים" אך הינו חיוני למערכת השרשים החברתית רוחנית שלנו. אין לתאר את קיומנו כעס וכאן ללא מימד זה.

ב. לקח ההיסטוריה שלנו במשפחת העמים

לאחר כ-1800 שנה של יחסי מיעוט בקרב "משפחת עמים" זו, הכולל נסיונות מעמיקים להתבולל הכולל גזרות, פוגרומים ונסיון דורני, מחוץ להשמידנו סופית בשנות הארבעים של המאה הזאת - הלקח הוא שבעולם קהה ואליס זה עלינו להיות רוב מכריע על טריטוריה. רוב ברור, ריבוני בלתי משתנה ובר הגנה - -

והסאלה באיזו טריטוריה עלינו להיות רוב מכריע? כבר הכרעה שאין ממנה חזרה; והוכרעה כך ארכיון אמנות במרחב הציבורי מסיבות רבות ומורכבות שביניהן זהו מימד-קשר-עמוק ונדיר שבין העם הזה והארץ הזאת. וביניהן האחר: הגורלי בהתעוררות הלאומית הערבית - -

ג. קיים כאן "עם פלשתינאי" בעל זכות להגדרה עצמית וזכות זו אין לערפל ואין למחוק.

Ezra Orion Collection

ד. הציונות איננה ולא יכלה להתבסס על כלל/לגיון/עוול "פלשתינאים" זהו עוול בלתי נמנע שאין ממנו מנוס. והוא חלק בלתי נס' מן הטרגדיה הזאת - -

נראה שעלינו להיות עם המודעות וכואבת הזאת, חוץ מאמץ אנושי להמעיט בעוול ככל האפשר. לפלשתינאים מגיעה עצמאות והם לא יזכו לה אם אנו רוצים להחזיקים - הם יאלצו כמיעוטים אתניים אחרים להסתפק באוטונומיה. והאוטונומיה צריכה להיות מירבית על פי הנסיבות.

- - הערך המכריע, שהוא נקודת המוצא, מעבר לכל פסקי דין של "יקירי אומות העולם" הוא ערך קיומנו כאן. הציונות היא לפני הכל ההחלטה הנחרצת להחזיקים כאן כרוב יהודי חד-משמעי. ואחד הערכים היקרים העם הזה היא רגישותו הבלתי רגילה לעוול, ורגישות זו אין להקשות. ועם סני הקטבים הכאובים האלה נחיה כאן - - ללא ערפול וללא אשליות.

א. "טבירים אנחנו... שכל בני האדם נבראו שווים... מידי בוראם הוענקו להם זכויות מסוימות שאינן ניתנות לויתור..."

(מחוך מגילת העצמאות של ארה"ב. 1776)

ב. "... בני האדם נולדים ונטארים בני חורין ושוים בזכויותיהם..."

(מחוך "הצהרת זכויות האדם והאזרח" של האסיפה

הלאומית הצרפתית. 1789)

ג. "... בארץ ישראל קם העם היהודי... בה יצר נכסי תרבות לאומיים וכלל אנושיים...

ולא חדל מתפילה ומתקוה... התכנס הציוני לקול קריאתו... והכריז על זכות העם

היהודי לתקומה לאומית בארצו... זכות זו הוכרה בהצהרה בלפור מיום... מעמד של

אומה טוה זכויות... ולא פסק לחבוע את זכותם לחיי כבוד... קנה לו אח הזכות

להמנות עם העמים... הכרה זו של האומות המאוחדות... זוהי זכותו הטבעית של העם היהודי...

לפי כך נחכנסו, אנו חברי מועצת העם..."

(מחוך מגילת העצמאות של מדינת ישראל. 1948)

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

2. חלק שני - בדיקת מושגים לצורך הדיון

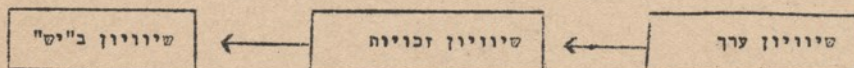
- - - נבדוק תחילה את המושגים: "זכות", "עם", "יהודי", "ארץ ישראל".

1.2 המושג "זכות"

לצורך דיון זה אני מציע לקבוע שזכות היא יכולת לממש "יש" מסוים וכי החביעה "זכות"

מתבססת על הכרת החובע (פרט, מעמד, ציבור) במכנה משותף חדש - לפיו זכאי החובע

לאותו "יש" שממנו נהנה הנחבע.

הכרה חדשה במכנה משותף: בישויון ערך - הוא השלב הראשון בהליך התודעתי המתקדם

להכרה בישויון זכויות הנהפכה לתביעה ושואפת לממש ישויון ב"יש" מסוים -

חופש ביטוי והתאגדות, חופש לבחור ולהבחר, רמת חיים נאותה, עצמאות מדינית וכו'.

קיימת בתחום זה סיעה של מנחים: עדה, קהל, המון, ציבור, מעוט, שבט, ישות

לאומית, עם, לאום, אומה - - -

תחומיהם של מושגים אלה אינם חדים והם חופפים זה את זה במידה מסוימת.

בדרך כלל מעלים כדי להגדיר גוף אחני כלשהו כ"עם" את המאפיינים הבאים:

- מוצא אחני משותף;

- שפה משותפת;

- מסורת, דת ותרבות משותפים;

- טריטוריה משותפת;

- שאיפות משותפות;

מיד נבחין ש"עמים" רבים אינם מאופיינים ע"י כלל המרכיבים האלה - "העם האמריקאי",

"העם הברזילאי", "העם היהודי" - -

כמותית לא מוגדר מספר הנפשות שממנו ומעלה יכול "ציבור" להיות מוגדר כ"עם" -

1000 נפש? - - 10,000 נפש? - - 100,000 נפש? - -
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

גם בציר הזמן. לא מוגדר מספר השנים שממנו והלאה נחשב ציבור מעורב לבעל "מכנה משותף" -

שנה? - - 10 שנים? - - 200 שנה? - - 800 שנה? - -

אף אחד מן "רמאפיינים" שהוזכרו איננו ניתן להגדרה חדה ואפשרי כמובן מספר רב של

צדופים בין קבוצות מאפיינים כמו:
Ezra Orion Collection
Public Art Archive

מוצא אחני + שפה + מסורת ללא טריטוריה - -

טריטוריה + רפה ללא מוצא אחני - -

ועוד...

עלינו להתחמס איפוא אל המאפיינים וגם אל המושג "עם" כמושגים יחסיים.

3.2 מושג "יהודי"

קיימת סיעה של הגדרות והשקפות שונות שאין סעם לפרט אותן כאן.

גם זה לדעתי מושג יחסי. אשתמש לצורך הברור בהגדרתו של עמוס עוז מן המאמר

"ארץ מולדת", אוקטובר 67:

"...יהודי הוא איש הבוחר בשותפות-גורל עם יהודים... או נידון לשותפות-גורל

עם יהודים... להיות יהודי משמע לקיים ההיחסות נפשית כלפי עברם של היהודים

ויהא זה יחס של גאווה או מועקה... משמע לקיים יחס אל ההווה היהודי ויהא זה

יחס פעיל או סביל... להיות יהודי פירושו לחוש כי במקום שבו רודפים יהודי

על היותו יהודי מתכוונת אליהם"

גם זה מושג יחסי. קיימת סיעה של הגדרות גיאוגרפיות, פוליטיות, הסטוריות ורוחניות - החל מהמרחב שבין הנילוס והפרת (בראשית, טו', 18) דרך "מדן ועד באר שבע" - - עם עבר הירדן, בלי עבר הירדן - - ראה את המפה שהגישה ההסתדרות הציונית בוועידת השלום בורסאי 1919 (מפת א. אהרונסון) - -
ראה את סמל האצ"ל - -

המושג איננו ניתן להגדרה חדה יזריח להכיר בכך.

לאחר בחינה ראשונית זו של מושגים ניגש ל -

3. חלק שלישי - "זכות על טריטוריה"

1.3 "זכות" כתוצאה מ"הבטחה" אוסף עזרא אוריון ארכיון אמנות במרחב הציבורי

"לזרעך * נחתי את הארץ הזאת מנהר מצרים ועד הנהר הגדול נהר פרת" (בראשית, טו', 18).
- - זהו הלילה הדרמטי של בריית בין הבתרים, מעמד המסוקע עמוק בתודעת העם הזה.
אמרנו קודם שהמושג "זכות" מושתת על הכרה במכנה משותף - - לגבי מי עוד תקפות הבטחותיו של אלוהי ישראל? זוהי הבטחה שהעם הזה הבטיח לעצמו. ודומה שגם אצלנו, החילוניים, עדיין מהווה הבטחה זו נימוק מטוים - מעורפל.
מבחינה אובייקטיבית - תוקפה של הבטחה זו הוא אפסי.

2.3 "זכות" כתוצאה מנוכחות בטריטוריה

מרכיב זה הוא עיקרי בין מרכיבי "הזכות ההיסטורית" ולכן נבחן אותו ביתר פירוט:
איך נמדוד "נוכחות על טריטוריה"?
מסתמן מרכיב של קיום פיסי של מספר נפשות על גבי הקרקע, מסתמן מרכיב של זמן ומסתמן יחס גומלין ביניהם: זה + זה = זכות.
נבחן כמה אמות מידה אפשריות להערכת "שעור הזכות":

נוכחות "עם" יחיד ע. טריטוריה הנמדדת ביחידות זמן.

הכל ממתי מתחילה "זכותו" להצטבר? -- אחרי שעה? שנה? מאה שנה? 500 שנה? --

אמת מידה ב'

נוכחות מספר "עמים" על טריטוריה הנמדדת ביחידות זמן. "עמים" שונים נוכחים על אותה

טריטוריה בנפרד, בו-זמנית, במדורג -- איך נמדוד את זכויותיהם? --

אמת מידה ג'

מאיזו "שיפוט לקמ"ר זחילה נוכחות: של בני "עם" מסוים להחשב כ"מקנה זכות"? --

1 בן-עם לקמ"ר? 15 בני-עם לקמ"ר? 350 בני-עם לקמ"ר? --

-- ואם "עם" גדול: צפוף נכח על טריטוריה שנים מעטות ובמקביל נכח באותה טריטוריה

"עם" קטן שנים רבות, איך נמדוד את "נקודות זכויותיהם"? --

אוסף עזרא אוריון

ארכיון אמנות במרחב הציבורי

אמת מידה ד'

נוכחות על טריטוריה לא עצמאית מדינה או שליטת "עם" על טריטוריה המיושבת ע"י עם אחר

(כדוגמת שליטת ממלכת יהודה בנגב - לסירוגין) האם הם מקנות "נקודות זכות"? כמה? --

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

אמת מידה ה'

העדרות - הפסקת נוכח: של "עם" על טריטוריה -- דקה -- שנה -- מאה שנה --

1800 שנה -- האם פגה הזכות? האם היא נחלשת בהדרגה? באיזה קצב? --

כמה שנים היא מוסיפה להיות "מולדתו" של הנעדר -- לאחר כמה שנים היא מתחילה להיות

"מולדתו" של עם אחר: ההתייחס בה במקומה? --

כמה "נקודות זכות" על "ארץ ישראל" היו לנו בשנת 1300 לפנה"ס? -- כמה בשנת 400 לפנה"ס?

-- כמה בשנת 900 לפנה"ס? --

אפשר לאחר אמות מידה נוספות לנוכחות -- אלא שלא ניתן -- לא באחת מהן, לא בחלקן ולא בכלן

יחד, להגיע לקביעה אינדיקטיבית כלשהי.

מכאן ניגש לבחון את

ונתחיל לצורך הבירור ב -

תקופת האבות

המסור היחיד המתאר את נוכחותנו הן באותה תקופה הוא המקרא. אי שם בחצי הראשון של האלף השני לפני הספירה. קוראים על "אברהם", על "יצחק", על "יעקב" - יוצא מחרן - חם - בית אל - חברון - באר שבע - קדש ברנע - גרר - שור - אל מצרים וחזרה איש, יומה לי, לא יתכן שמדובר פה ביותר מכמה עשרות עד מאות נפש - נוודים עד נוודים למחצה * - כאשר "ארץ כנען" מיושבת כבר בצפיפות ע"י חושבי קבע כפריים ועירוניים - חצור, מגידו, שכם, גזר, ירושלים, חברון, לכיש, ערד - -

- מד הנוכחות מדווח בסביבות האדם.

ולאחריה תקופת מצרים וארץ גושן

אי שם ברבע השלישי של האלף הב' לפנה"ס. זוהי, על פי הטכסט המקראי תקופת העדרות של כמה מאות שנים - -

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי
בספריה האפס.

ולאחריה תקופת הה' לוח לסופטים

כנראה סביב המאות 13 - 11 לפנה"ס - תקופה של חדירת ראשים "ישראלים" לחוף כנען, של ישיבה "בקרב הכנעני" (סופטים, 5), מאבקים התגללות, השחלטות מודרנה - -

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

- מד הנוכחות בארץ יהודה: נוכחות מעורבת

ומכאן לתקופת המלוכה

בחצי הראשון של האלף הא' לפנה"ס. בראשיתה - אם נתייחס למלכות דוד ושלמה ניתן לתאר כנראה רוב "יהודי". "ארץ ישראל" : יונה + שליטה בפלישתים, באדום, מואב, עמון וארם עד קט, שנהר פרט -

אימפריה ישראלית קצת ימים - -

את תקופת ממלכות ישראל ויהודה ניתן לתאר כ"מפוחית" ההרחבות והתכווצות של "ארץ ישראל" כאשר בתקופות התעצמות קצרות אנו שולטים בסריטוריות מאוכלסות עמים שכנים - וההיפך - -

ברבע השני של האלף השני של ירושלים, התגליות לאסור ולבבל שקשה לאמוד את היקפן והבאת עמים ממסופוטמיה המישיבים בעיקר את "השומרון" (מלכים ב', יז, 24)

- מד הנוכחות מדווח: רוב צנוע, מיטמק.

ולאחריה תקופת גלות בבל, שלטון סוס ושלטון יון (586-167 לפנה"ס בקרוב)

ראשיתה תקופת חולשה ודילדול ניכר של האוכלוסיה היהודית בארץ. שומעים על חדירה אדומים להר חברון ובמהלכה היושבות מסוימות סביב מחוז "יהודה" במסגרת האימפריה הפרסית, שיבת ציון. התעצמות מסוימת בעיקר ביהודה ובגליל.

הסומרים, איזור החוף. הנגב - ריקים כמעט מיהודים.

תחילת הגלות - קהילת יהודיות גלות בכל המזרח הקרוב.

מדוע יכחות מדווח: חס 50:50 בקרוב.

ולאחריה תקופת בית חזקוני (167 - 63 לפנה"ס בקירוב)

השינוי הוא בעיקרו - דינמי - השתנה צמאות גוברת והשתלטות על טריטוריות שכנות.

מדוע יכחות מדווח: ללא שינוי נראה.

ולאחריה תקופת הרום (63 לפנה"ס ואחריה אוריון)

ארכיון אמנות במרחב הציבורי

ברוס, נציבים אשונים, האגף מס, נציבים אחרונים - המרד הגדול - - מרד

ברכוכ - -

בעיקר יחידים מרום בר-כוכבא נכסיהם איזורים שלמים ביהודה ע"י היהודים ונמסר ממנו

תהליך דילדול רצוף וזיכרון נוכחותו בארץ לקראת הכיבוש המוסלמי במאה ה-7 לסה"נ.

מדוע יכחות מדווח: חסי אוכלוסיה 50:50 בתחילת התקופה וגלישה לסביבות האפס לקראת

סופה.

ומכאן לתקופת הגלות

לא הגדרו בתחילת הביור את המושג "לוח" - יכולות להיות הגדרות שונות למושג זה וכן

תיארוכים שונים. האם היתה בגלות יאל לאשור, בגלות יהודה לבבל או עם רדיפות השלטון

הרומי במאה הב' לספיר - -

ניתן להחזיר תקופה זו כ-180 שנה בקירוב של העדרות כמעט מוחלטת מארץ זו, כאשר קהילות יהודיות

קטנות וסגורות מאוד נותרו בארץ במסגרת "מאחזים".

- מדוע יכחות מדווח: סביבות האפס.

ניתן לסכם את דיווחי "מדינוכה" כ"סביבות האפס באלף הב' לפנה"ס

ב"מחנות נוכחות" בין "רוב צנות" - ליחס 50:50 - באלף

האחרון לפנה"ס ובראשיתו של האלף הראשון לספירה -

ובהמשכו רצף של כ-1800 שנה של "טביעות האפס".

נכתבו כאן, איפוא, נוכחות משתנה כ-1200 שנה ולאחר מכן נעדרנו מכאן כ-1800 שנה.

כמה נקודות זכות על טריטוריה זו "צברנו" ו"הפסדנו" בהיסטוריה זו?

וכמה צברו אלה שנכתבו כאן ברציפות החל מן המאה ה-7 לסה"נ? - -

4.3 זכות על טריטוריה כתוצאה של יציאת ייחודית

... "בה יצר נכחי חרבות לאומים וכלל אנשיים והוריק לעולם כולו את ספר הספרים

הנצחיים..." (ממילת העצמאות)

אינן מקום בדיון מוביל זה להכנס הערכת "ספר הספרים הנצחיים". נסחפך בכך שנקבע שאין

לדעתנו קשר אובייקטיבי בין יצירה זו לבין זכות על ארץ ישראל. האם זכותו של עם שנכתב

בטריטוריה מבלי ליצור בה יצירות רוחניות פחותה?

האם "זכות היוצרים" מקנה לנו "זכות ממשלית"? - -

אוסף עזרא אוריון

ארכיון אמנות במרחב הציבורי

5.3 זכות על טריטוריה כתוצאה של געגועים

... "ולא חדל מפילה ומתנחלת לארצו ולחשד בתוכה את חירותו..."

(ממילת העצמאות)

כינוי טריטוריה
ואסמיה סמנטית ופוליטית
שמה למחוק הממשלתי

- - לשנה הבאה בירושלים - - Ezra Orion Collection
Public Art Archive

האם געגועים - - חלילה - - עלי לרגל - - מקנים זכות על טריטוריה?

יושב בארץ זו "עם" ומחוץ לארץ מ: "עם" - -

אובייקטיבית נראה לנו שהחשובה כא - שלילית.

6.3 זכות על טריטוריה כתוצאה של רדינות

- - כאן כדאי להאזין את קצב הביטוי, כיוון שאנו מחקרים לימינו אנו.

נמנע מציטוט מקורו.

לא נפתח בחיבור זה בסיכום דרך ויכוחים היהודים העוברת באירופה. לשם עקבות הכירור

עלינו לקבוע שיש להפריד בין "לקח הרדיפות" לבין "זכות" על ארץ זו.

"זכות הנרדפים" אינה מקנה לנו "זכות ממשלית".

- - - - -

אך אל לקח הרדיפות ואל לקח "הסוג" עוד נחזור.

4. חלק רביעי - "זכ חו" של "העם הפלשטינאי" על "ארץ ישראל"

על פי אותה דרך שבדקו את המוסגים הראשית הבירור יס לקבוע ששלושת המוסגים האלה הם יחסיים. עם זאת נכיר בעובדה שמבין "מקורות הזכות" שנבדקו לגבי העם היהודי: הבטחה, נוכחות, יצירה רוחנית, געגועים ורד ז'וז - הבולטת: המסכנת ביותר היא החביעה לארץ זו על סמך הנוכחות ההיסטורית - שאותה ביררנו קודם.

1.4 האם קיים "עם פלשטינאי"?

(המושג "פלשטינאי": הוא כזכור נוסח רומי של המושג "פלשה" מתקופת דיכוי מרידות היהודים)

- - יתכן כאן ויכוח של שעות ושבועות - -

אם נפעיל כאן את אותן אמות מידה, אותם מאפיינים שבהם השתמשנו בהחלטה: מוצא אתני, שפה, טריטוריה, דת ושאיפות משותפים - נגיע למסקנה שזהו "עם". הקובע כאן הוא שזה ציבור אנושי שהגיע להכרה ביסודות העצמית וחובע את זכותו ל"מעמד של אומה שוות זכויות בחוק משפחת העם" - להיות לכל עם - - עומד ברשות עצמו במדינתו הריבונית - -

2.4 "הנוכחות ההסטורית" של "העם הפלשטינאי" ב"ארץ ישראל"

מאז כיבוש הארץ ע"י הערבים המוסלמים במאה ה-7 לסה"נ ניתן להכליל ולחאר נוכחות ערבית רצופה במשך 1300 שנה ברוב הארץ.

- מד הנוכחות של העם מדווח במשך כל התקופה הזו: רוב מכריע.

ניתן לקבוע שאובייקטיבית זכאי העם הפלשטינאי, ויהא מוסג זה יחסי ככל שיהא, על

פי כל המגילות לזכויות האדם וכל סמך נוכחותו ההיסטורית בארץ זו לממש בה את עצמאותו

הלאומית והמדינית ואם נעמך "זכות" זו מול "זכותנו", ויהא עימות זה ניתן לבחינה ככל

שיהא, נגיע לדעה: לתוצאת תיקו. אם לא חמור מזה.

5. חלק חמישי - ציונות צלולה

ניתחנו עד כאן את "זכותו ההיסטורית" של העם היהודי על ארץ ישראל" כמסומך זה מתכוון יותר

ויותר גם ל"זכות" לנשל ממנה את "העם הפלשטינאי" - תוצאת הניחות היא שלילית.

ומכאן אני פונה אל נקודות המבט שלפנין לדעתי עלינו ללכת.

הציונות - היא קודם כל ולאחר הכל - ההחלטה הנחרצת להתקיים - כאן ועכשיו.

עלינו להיות מוכנים לגשים אותה ללא "זכות היסטורית" ולמרות "זכותם ההסטורית" של ה"פלשטינאים"

מדרשת שדה בוקר בנגב

19/6

התאריך

תיק מס':

אל:

מרסיון
גבעתי לסיפור אולפניאג
קיסראל ומטבח'ס

הנדון:

מקדיר לך בקרב "מ" החברים
אוסף עזרא אוריון
אוריון אמנות במרתף ציבורי

מ/ר

אם אצל לך-ס בקרב
Ezra Orion Collection
Public Art Archive

מסמכים למנוח אה.

מלפיה

עפ"י

המרכז לחינוך סביבתי

ד' ניסן, תשל"ח
14.4.78

לגרשון ריבלין
מכון מורשת
כ.א.ז.

שלום,

תחזית גידול האוכלוסיה בישראל ובשטחים.

על פי דף הנתונים שהעברת לי מדוד נוימן עיבדתי תחזית כללית של
גידולי האוכלוסיות:

אוסף עזרא אוריון

א. יהודים

ב-1977 - 3.2 מליון בקירוב ע"פ חישוב של גידול האוכלוסיה +
10.000 עולים בשנה (מאז הגירה חיובית) בשיעור של 1,3 כל 15
שנה נותן תחזית של 8.6 מליון נפש בקירוב - בשנת 2037.

ב. "לא יהודים"

* בישראל ב-1977 0.574 מליון בקירוב. ע"פ חישוב של הכפלת
האוכלוסיה בשיעור של 3,6 כל 30 שנה - התחזית היא של 7.437
מליון נפש בקירוב - בשנת 2037.

* ביו"ש, ברצועה ובצפון סיני - ב-1977 - 1.123 מליון בקירוב.
ע"פ שיעור גידול כמו בישראל - התחזית היא של 14.554 מליון נפש
בקירוב - בשנת 2037.

סה"כ לא יהודים: 22 מליון נפש בקירוב!

אם תוכל לבקש את ידידיך לאשר תחזית זו.
הרושם הוא קודר ונראה לי שראוי "לחשומת לב".

בברכה,

עזרא אוריון.

המרכז לחינוך סביבתי

י"ח אב, תשל"ח

21.8.78

לכ'
 מר דוד נוימן
 הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
 משרד ראש הממשלה
 ירושלים.

שלום,

אוסף עזרא אוריון
החזית גידול אוכלוסיות בישראל ו"בשטחים"
ארכיון אנתוני במרחב הציבורי

גרשון רבלין העביר לי העתקים מן הזכר ששלחת לו ב-16.3.78.

על פי נחוניס אלה עיברתי "החזית" של גידול האוכלוסיות היהודית והערבית עד שנת 2037, (העתק מצורף).

מאחר וההחזית מראה ב"ישראל הקטנה" - מדינה זו - לאומית וב"ישראל הגדולה" - מצב של מיעוט יהודי בשטח של 7312/3 בקירוב - אורה לך מאוד אם תוכל להתייחס אליה בשנים הללו - נושא זה חשוב לי כאזרח וכמחנך.

בתודה מראש,

עזרא אוריון.

מצורף: העתק.
העתק: גרשון רבלין.

בקשת חומר למכון למורשת-בן-גוריון. שדה-בוקר

1. - הגירת ערבים לא"י בתקופת התורכית שנים,
- בתוכם על הב"ל מתקופת המנדט - שנים, מאיזה ארצות - וכמה.
2. תחזית גידול האוכלוסיה הערבית בא"י.
- "המיעוט הערבי" במדינת ישראל 1948.
- "המיעוט הערבי" כיום (בגבולות 1967).
- האוכלוסיה הערבית בגדמ"ע וברצועת עזה כיום-
- תחזית גידול הערבים בגבולות 1967 בשנת 2000, 2050.
- תחזית גידול האוכלוסיה הערבית בגדמ"ע וברצועת עזה בשנת 2000, 2050.
3. פליטים ערבים מא"י לפי הארצות ב-1948.
- " " " " אוסף עז"א חורס;
- תחזית גידול עז"א שנת 2000, במרחב הציבורי

מכון תרבות וזיכרון
Ezra Orion Collection
مركز للثقافة والذاكرة

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

מאוס
נ.ס.י.ו
ל
זמן

משרד ראש הממשלה
הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
ירושלים 91130

תאריך 16 במרס 1978
באדר ב' תשל"ח

מספר 1211/5107

לכבוד
מר גרשון ריבלין
המכון למורשת בן-גוריון
שדה בוקר

גרשון ידידי,

- חודה על מכתבך מיום 28.2.78 שהגיעני, לדאבוני, רק עתה.
- לא כל הנתונים שביקשתי לקבל קיימים בכלל או קיימים בדינו. אביא, לכן, להלן רק אלה הקיימים:
- א. מספר הלא-יהודים בישראל ביום 8.11.48 - 156,000.
 - ב. " " " " " " 31.12.77 - 574,000.
 - ג. מספר הלא-יהודים באזור יו"ש וברצועת עזה וצפון סיני ביום 31.12.77 - 1,123,400.
אוסף עזרא אוריון
 - ד. תחזית מספר הלא יהודים בישראל עד 1995 - נבואה הלוח הר"ל.
 - ה. אין תחזית לגודל תושבי יו"ש ועזה.
 - ו. אשר לשאלות 1 ו-3 במכתבך אין אצלנו מידע. יחד עם זאת ייתכן ועיון בפרסום שחיבר והוציא לאור חנה לאור פרופ' הוברטו בקי בשם "אוכלוסיית ישראל" (באנגלית) יתן לך מידע, חלקי לפחות, לגבי נקודות אלה.
- אני מקווה כי בכך סייעתי לך בל מועט. אם יהיה בידי לעזור לך עוד - נא הודיעני.
- אני מקבל בעונג הזמנתך לבקר בשדה בוקר ולא אחחר לתאם עמך מועד שיהיה נוח לך.

בברכה וב ידידות,

דוד נוימן

משרד ראש הממשלה
הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
ירושלים 91130

תאריך 16 במרס 1978 באדר ב' תשל"ח

מספר 12115107

לכבוד
מר גרשון ריבלין
המכון לפורשת בן-גוריון
שדה בוקר

גרשון ידידי,

- חודה על מכתבך מיום 28.2.78 שהגיעני, לדאבוני, רק עתה.
- לא כל הנתונים שביקשת לקבל קיימים בכלל או קיימים בדינו. אביא, לכן, להלן רק אלה הקיימים:
- א. מספר הלא-יהודים בישראל ביום 8.11.48 - 156,000
 - ב. " " " " " " 31.12.77 - 574,000
 - ג. מספר הלא-יהודים באזור יו"ש וברצועת עזה וצפון סיני ביום 31.12.77 - 1,123,400
אוסף עזרא אוריון
 - ד. תחזית מספר הלא יהודים בישראל עד 1995 - 1,123,400
ה. אין תחזית לגודל תושבי יו"ש ועזה.
 - ו. אשר לשאלות 1 ו-3 במכתבך אין אצלנו מידע. יחד עם זאת ייתכן ועיון בפרסום שחיבר והוציא לאור המכון לאור מרופ' הוברטו בקי בשם "אוכלוסיית ישראל" (באנגלית) יתן לך מידע, חלקי לפחות, לגבי נקודות אלה.
- אני מקווה כי בכך סייעתי לך וזו מעט. אם יהיה בידי לעזור לך עוד - נא הודיעני.
- אני מקבל בעונג הזמנתך לבקר בשדה בוקר ולא אאתר לחאם עמך מועד שיהיה נוח לך.

בברכה ובידידות,

דוד נוימן

לוח ב/19. — תחזית האוכלוסייה בישראל לשנים 1980—1995, לפי הנחות שונות

Table ii/19. — Projection of population in Israel for the years 1980—1995, by various suppositions

מאזן הגירה 40,000 איש לשנה Migration balance 40,000 persons per year						מאזן הגירה 10,000 איש לשנה Migration balance 10,000 persons per year						קבוצת גיל Age group
לא-יהודים Non-Jews	יהודים Jews		סך כולל Grand total	סך כולל Grand total		לא-יהודים Non-Jews	יהודים Jews		סך כולל Grand total	סך כולל Grand total		
	ילידי אירופה-אסיה Born in Europe-America	ילידי אסיה-אפריקה Born in Asia-Africa					ילידי ישראל Israel born	סך הכל Total				
1980												
646.7	935.5	645.3	1,841.3	3,422.2	4,068.9	646.7	802.4	642.9	1,820.0	3,265.3	3,912.0	סך הכל TOTAL
310.9	60.2	9.8	962.1	1,032.1	1,343.0	310.9	35.8	9.8	950.6	996.3	1,307.2	0-14
177.9	129.1	116.2	619.1	864.4	1,042.2	177.9	94.9	116.0	615.6	826.4	1,004.3	15-29
84.2	181.5	232.0	187.1	600.3	684.5	84.2	152.7	230.5	181.6	564.8	649.0	30-44
53.4	318.9	209.8	61.7	599.8	643.7	53.4	240.5	209.0	60.9	560.4	613.8	45-64
20.3	245.9	77.7	11.4	335.0	355.3	20.3	228.4	77.6	11.4	317.4	337.7	65+
1985												
777.9	1,053.1	632.0	2,211.5	3,896.6	4,674.5	777.9	793.2	627.2	2,160.9	3,571.3	4,349.2	סך הכל TOTAL
366.3	69.3	7.3	1,096.1	1,172.7	1,539.0	366.3	30.2	7.4	1,055.8	1,093.4	1,459.7	0-14
217.7	159.0	71.0	682.9	912.8	1,130.5	217.7	92.9	70.7	676.8	841.4	1,059.1	15-29
104.8	222.2	223.2	326.3	771.7	876.5	104.8	160.7	220.5	314.6	695.8	800.6	30-44
67.1	323.1	238.5	93.6	655.2	722.3	67.1	264.7	236.7	91.4	592.8	659.9	45-64
22.0	279.3	92.2	12.6	384.1	406.1	22.0	241.6	91.9	12.4	347.9	369.9	65+
1990												
925.9	1,153.1	612.7	2,607.8	4,373.6	5,299.5	925.9	773.6	605.5	2,491.9	3,871.1	4,797.0	סך הכל TOTAL
422.6	71.1	7.3	1,196.7	1,275.1	1,697.7	422.6	26.9	7.4	1,112.5	1,146.8	1,569.4	0-14
261.6	188.8	42.5	799.6	1,030.9	1,292.5	261.6	94.3	42.3	791.1	927.7	1,189.3	15-29
133.6	264.1	188.6	466.3	919.0	1,052.6	133.6	167.9	185.2	449.0	802.0	935.6	30-44
82.6	314.3	263.9	127.0	705.3	787.9	82.6	223.8	261.0	121.7	606.3	688.9	45-64
25.4	314.8	110.3	18.3	443.4	468.8	25.4	260.6	109.7	17.8	388.1	413.5	65+
1995												
1,086.8	1,240.5	587.5	3,039.8	4,867.8	5,954.6	1,086.8	748.9	578.1	2,854.1	4,181.1	5,267.9	סך הכל TOTAL
475.2	71.1	7.3	1,303.3	1,381.6	1,856.8	475.2	26.9	7.5	1,169.9	1,204.2	1,679.4	0-14
307.4	210.2	30.1	937.0	1,177.4	1,484.8	307.4	91.6	29.9	917.1	1,038.7	1,346.1	15-29
175.4	264.4	125.7	576.2	966.2	1,141.6	175.4	134.6	122.0	555.3	812.0	987.4	30-44
97.3	366.4	292.3	194.6	853.3	950.6	97.3	241.0	287.6	183.7	712.2	809.5	45-64
31.4	328.4	132.3	28.8	489.3	520.7	31.4	254.9	131.2	28.0	414.0	445.4	65+

לוח ב/19. — תחזית האוכלוסייה בישראל לשנים 1980—1995, לפי הנחות שונות

Table ii/19. — Projection of population in Israel for the years 1980—1995, by various suppositions

מאזן הגירה 40,000 איש לשנה Migration balance 40,000 persons per year						מאזן הגירה 10,000 איש לשנה Migration balance 10,000 persons per year						קבוצות גיל Age group
לא-יהודים Non-Jews	יהודים				סך כולל Grand total	לא-יהודים Non-Jews	יהודים				סך כולל Grand total	
	ילידי אירופה-אמריקה Born in Europe-America	אסיה-אפריקה Born in Asia-Africa	ישראל Israel born	סך הכל Total			ילידי אירופה-אמריקה Born in Europe-America	אסיה-אפריקה Born in Asia-Africa	ישראל Israel born	סך הכל Total		
646.7	935.5	645.3	1,841.3	3,422.2	4,068.9	646.7	802.4	642.9	1,820.0	3,265.3	3,912.0	סך הכל TOTAL
310.9	60.2	9.8	962.1	1,032.1	1,343.0	310.9	35.8	9.8	950.6	996.3	1,307.2	0-14
177.9	129.1	116.2	619.1	864.4	1,042.2	177.9	94.9	116.0	615.6	826.4	1,004.3	15-29
84.2	181.5	232.0	187.1	600.3	684.5	84.2	152.7	230.5	181.6	564.8	649.0	30-44
53.4	318.9	209.8	61.7	590.3	643.7	53.4	290.5	209.1	60.9	560.4	613.8	45-64
20.3	245.9	77.7	11.4	335.0	355.1	20.3	228.4	77.6	11.4	317.4	337.7	65+
1980												
777.9	1,053.1	632.0	2,211.5	3,896.6	4,674.5	777.9	793.2	627.2	2,150.9	3,571.3	4,349.2	סך הכל TOTAL
366.3	69.3	7.3	1,096.1	1,172.7	1,539.0	366.3	30.2	7.4	1,035.8	1,093.4	1,459.7	0-14
217.7	159.0	71.0	682.9	912.8	1,130.5	217.7	92.9	70.7	676.8	841.4	1,059.1	15-29
104.8	222.2	223.2	326.3	771.7	876.5	104.8	160.7	228.5	314.6	695.8	800.6	30-44
67.1	323.1	238.5	93.6	655.2	722.3	67.1	264.7	236.7	91.4	592.8	659.9	45-64
22.0	279.3	92.2	12.6	384.1	406.1	22.0	241.6	91.1	12.4	347.9	369.9	65+
1985												
925.9	1,153.1	612.7	2,607.8	4,373.6	5,299.5	925.9	773.6	605.5	2,491.9	3,871.1	4,797.0	סך הכל TOTAL
422.6	71.1	7.3	1,196.7	1,275.1	1,697.7	422.6	26.9	7.4	1,112.5	1,146.8	1,569.4	0-14
261.6	188.8	42.5	799.6	1,030.9	1,292.5	261.6	94.3	42.3	791.1	927.7	1,189.3	15-29
133.6	264.1	188.6	466.3	919.0	1,052.6	133.6	167.9	185.2	449.0	802.0	935.6	30-44
82.6	314.3	263.9	127.0	705.3	787.9	82.6	223.8	261.0	121.7	606.3	688.9	45-64
25.4	314.8	110.3	18.3	443.4	468.8	25.4	260.6	109.7	17.8	388.1	413.5	65+
1990												
1,086.8	1,240.5	587.5	3,039.8	4,867.8	5,954.6	1,086.8	748.9	578.1	2,854.1	4,181.1	5,267.9	סך הכל TOTAL
475.2	71.1	7.3	1,303.3	1,381.6	1,856.8	475.2	26.9	7.5	1,169.9	1,204.2	1,679.4	0-14
307.4	210.2	30.1	937.0	1,177.4	1,484.8	307.4	91.6	29.9	917.1	1,038.7	1,346.1	15-29
175.4	264.4	125.7	576.2	966.2	1,141.6	175.4	134.6	122.0	555.3	812.0	987.4	30-44
97.3	366.4	292.3	194.6	853.3	950.6	97.3	241.0	287.6	183.7	712.2	809.5	45-64
31.4	328.4	132.3	28.8	489.3	520.7	31.4	254.9	131.2	28.0	414.0	445.4	65+

Introduction. The basic assumption of the following approach is that only a relative definition would be meaningful. The basic goal is to arrive at the minimum set of attributes required of the definitional task.

Symbols. G= general education. E= environmental education, generally. S= E.E. at Sde Boker.

Model.

General high school level educational attributes	Little	Some	Much
1. Knowledge is carefully structured -- i.e. systematically, precisely, at great effort	E	G	S
2. Basic phenomena are defined -- i.e. as the basis of study, as the basis of knowledge structure. Combined with 1 this indicates scientific status	E	G	S
3. Conventional discipline orientation -- i.e. adherence to ordinary field definitions. Minimal innovation re limits.	E,S		G
4. Application orientation -- i.e. concern with practical problems and issues of a field.		G	E,S
5. Specific Methods orientation -- i.e. defining a field partly as a way of seeking knowledge, not only as a body of knowledge. אוסף עזרא אוריון	G	E	S
6. Field work orientation -- i.e. a specific emphasis on study outside of the classroom. אוריון אמות רחוקה היכרות	G		E,S

General high school level environmental education attributes

1. Scientific orientation -- i.e. training in scientific method		E	S
2. Systems orientation -- i.e. training in systematic non-scientific method. *	Ezra-Orion Collection Public Art Archive	E	S
3. Syntactic knowledge structuring orientation -- i.e. ala Schwab etc. This is the most systematic eclectic approach in education.		E	S
4. Inter-disciplinary orientation -- i.e. an integrated approach such as characterizes physical-chemistry or social-psychology. Usually defined in terms of inter-disc. relationships -- such as the chemical relationships among cells, in bio-chemistry.		E	S
5. Multi-disciplinary orientation -- i.e. such as often occurs in planning, when the components independently generate impacts, usually as feasibilities.		S	E
6. Problem awareness development -- i.e. causing students to know about and to care about the environment.		S	E
7. Problem solving skills -- i.e. applied social science and policy science training at the high school level. **			

Where systems work involves quantitative modeling it falls under 1. General Systems Theory can be dealt with under 2 or 1. In our case it is usually 2. Oversimply, this is because we do not test GST, we apply it to our problems. At this point in time this ordinarily means non-scientific modeling.

This is most unusual in high school and perhaps the most important innovation we offer (or can offer, if we so choose).

9/10/78

ת.ת.

סכסוך ישראל

חנה

מבוא ליצירה

4. מ' קרן : דס'ה
בג א ד' 54 - 65
בג ב' ד' 214 - 218
בג ב' ד' 76 - 164

2. ס, נאח : לקסיקון למבחן ישראל

3. שמעון יקב : לקסיקון פילוסופיה
אוסף עזרא אורן
ארכיון אמנות במרחב האיברי
המחבר הנ"ל

4. גליל אפרים : לקסיקון
Ezra Orion Collection
Public Art Archive

5. הרחב' יאסער : האמנות והפוליטיקה

1 - הארז'נאל - לרמלן
 1 - למחן סוס
 1 - יהושע
 2 - אסף עזרא אוריון
 2 - אמנות במרחב הציבורי

מכון למעורבות
 INSTITUTE FOR PUBLIC PRESENCE
 معهد للتواجد العام

Ezra Orion Collection
 Public Art Archive

מדרשת שדה בוקר

THE MIDRASHA OF SDEH-BOKER (COLLEGE OF THE NEGEV)

8/6/76

למחלקת -

אני שמח לך את המורה הבן

- לדיון. נהגו כל כפי האמת.

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

או

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

לחשוב

ספר

חזרה, לקראת, חזרה

חזרה

דניאל אוריון

המושג "דו-קיום" איננו בא לתאר אידייליה. הוא בא לתאר נוכחות משותפת כאן, בו-זמנית, דחוסה, לעיתים עקובה מדם. נוכחים כאן חלקו של העם היהודי וחלק מעמי ערב.

הדו-קיום הזה איננו שאיפה, איש אינו נכסף לו. הוא מצב שבו מתאים את עצמו חלק מן התנועה הציונית לעובדה, שאין מנחה מנוס שפוי, שנוכחים בארץ זו וסביבה לה עשרות מיליוני אדם המגדירים את עצמם תודעתית ופוליטית כ"עמי ערב".

הגדרות ופיקולים

הציונות השפויה היא כיום, ההחלטה הנחרצת לממש ריבונות יהודית, על-רוב יהודי, במישר שטחה של ארץ ישראל; ולרכז בתחום זה את מירבו של העם היהודי.

בלתי נפרדת מהגדרה זו היא ההכרה והמחויבות לכן, שמימוש זה והגשמה זו, יודרכו ויושתו על יסודות וערכי ^שציוניים וסיוויין ערך אדם ועם. שתי אלה סותרות זו את זו במובן חובט של הדברים, ומציאת דרך ופתרון מאוזן ביניהן היא אחת מבקורות ההכרזה.

עלינו להכיר ולהודות בכך שאין ולא הייתה דרך לציונות להתגשם ללא גרימת עוול לערביי ארץ ישראל. אין ספק כיום לחלוטין ולהתחמק מן ההכרה, שעוול לערביי הארץ הינו והיה הנאמץ והנאמץ. הוא המחיר החמור, הבלתי נמנע, למימוש ריבונותם של קרבי עם יהודי ומחננה השמדה - בארץ זו המיושבת ערבים בחלקים ניכרים משטחה הזקער. מודעות כאובה זו, מילכוד מיותר זה, צריכים להדריכנו - להגביל, לאחר, להפחית ככל האפשר עוול זה, חוך רגישות מחמירה עם עצמנו - שאם לא כן אנו נחשפים לתהליכי השחחת ערכי שבוטחו ארוך יעוולו לחלוטין את מהותנו כחברה וכעם יהודי.

כל שלטון משהיה, או שהיה אמיתי ומעמיק להשחית אותם שליטים השולטים בעם נכבש. חרדה זו חייבת להדריכנו בבחירת דרכנו כיום.

וכמה מלים כאן על הציונות הדתית. זו החלה את קיומה בתהליך של החלצות ממגבלות ההמתנה להבלי המשיח ומסלב ראשוני זה הגיעה לשלב שבו היא מגשימה את "המגיף לנו".

בעולם הכרתי הרמטי זה קיימים שלשה טרכיביטס: עם נבחר, ארץ הבחירה והייעוד השמימי.

הישות הערבית, הנוכחת בארץ הבחירה כבר למעלה מאלף שנה ברציפות, אינה נחשבת בעולם הכרתי הרמטי זה, שערביי הארץ שייכים בו לקטגוריה "הכנעני-האמורי-העמלקי" -

ככל שנגזרת ממסלה זו אחרי דחף ליל בין הבתרים (בראשית ט"ו) והאמונה
הבלתי חדירה ב"זכות ההסטורית" לשלול את זכותם של אחרים, ובזכות להגשים
את יעודנו הלאומי על גבם - הולכת ונוצרת בארץ זו מציאות הרת אסון
לדמותנו ולמהותנו כחברה המושגת על ערכים אנושיים ויהודיים. מציאות
העלולה לשלול את עצם הצדקתה הסניטית של הציונות.

הדו-קיום, איפוא איננו שאיפה, הוא הכרה בכך שהוא המסגרת הכוללת להגשמת
האפשרי וטוב נמצא אם ננקוט צלילות ונכיר בכך שבמה זו, היסוד דרך זה
הט בעיקרם חד-סיטריים. עמי ערב ככלל והפלסטינים בפרט אינם שותפים
למבמה זו. נהפוך הוא - הם נמצאים כיום בתהליכים של ריחוק גובר וסינוול
עמדות קיצוניות יותר ויותר. אל לנו להשלות את עצמנו שהשלום עם מצרים
הוא "הסדר ראשון" והחילתו של תהליך. הסדר שלום זה, אם אמנם יחזיק
מעמד, יהיה עוד שנים לא מעטות חריג בבדידותו. לא יוצא "מומנטום" ולא
יהיו "פרטנרים" נוספים. נהפוך הוא - הקיטוב יחמיר וערביי ארץ זו,
משגי צידי הקו הירוק יקשיחו יותר ויותר את עמדותיהם נגדנו. עלינו
להכיר בכך ש"גבולות 1949" חוצים את "העם הפלסטיני" וכי יותר ויותר
נאלץ להכיר ב"ישוב פליסטיני" כוללת משגי צידי "הקו הירוק" - זאת
בייחוד אם תמך פעילותה של הממשלה הנוכחית בדרך לסיפוח "השטחים"
אוסף עזרא אוריון
המאוכלסים.

ארכיון אמנות במרחב הציבורי

פצצה הזמן הדמוגרפית

את הישובי גידול האוכלוסיה בישראל ובשטחים עלינו לעשות ויש לעשותם
בצלילות וללא מניעי בה צנה.

ניתן לחשב את גידול האוכלוסיה בישראל בשיעור גידול של פי 1.3
כל 15 שנה. זאת על פי ההצגה מאז הניבוי של 10.000 נפש לשנה,
שימכור על סיעורו היחסי.

לעומת גידול זה נראה שהאוכלוסיה הערבית תכפיל את עצמה פי 2 כל 15 שנה.

אם שני תהליכי גידול אלה יימשכו בכיוון זה יהיו בארץ זו בשנת 1995
כ-4 מליון יהודים וקרוב ל-3.5 מליון ערבים (כזה כ-4.2 מליון ערבים
בתחומי "גבולות 67").

-- הרי שאנו חיים כאן בדו-קיום עם פצצה זמן דמוגרפית שתחת כחצה יקרוט,
בעוד מספר עשרות שנים, המפעל הציוני - אלא אם כן ננקוט כמה צעדים מרחיקי
לכת.

* כבסיס - ראה נחוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ואל לאר 15 שנים טענה, אטא 2010, י"ז: אהרל כ-5.3 מילין
יבואים וקרוב ל-7 מילין זרים (יבא כ-2.5 מילין זרואי)

הערבים החמיצו את חוזרונות ההסטרות להשמיד את המיעוט היהודי בארץ בשנת 48. חור החמצה זו נחשלו בבהירות מגבלותיהם הלא מעטות, שסייעו בעבר כה רבות להחצמותו של המפעל הציוני. להערכתנו, למרות עצמת הסטר-דמוגרפיה לא יצליחו הערבים להתגבר על מגבלותיהם ולהכריע את ישראל. זאת בתנאי שתהליכי ההתפוררות הפנימית המתקדמת, תהליכי התערערות, אנרכיה ואלימות גוברת, שאנו נתונים בהם, לא יביאנו למצב שבו לא נהיה מסוגלים להתגונן עוד.

וזאת גם בתנאי שנשכיל להעריך הערכות גיאוגרפיה-בטחונות כך שנהיה מסוגלים לבלום ולהדוף כל מהפכה עלינו. שמירה הקער האיכותי בין צ.ה.ל. לבין צבא הערב הולכת ונעשת קשה יותר ויותר. המאמץ המוגבר שיש להשקיע כדי לקיים מער זה מהייב אוחנו. אם לא נהיה מוכנים לעשותו נשלם בקיוסנו.

יכולתם המוגבלת של אירגוני הסדר

מזה 30 שנה פועלים נגדנו ארגוני טרור אלה ואחרים. יותר ויותר יוצרת התקשורת תמונה מוחרזת של כושרם ויכולתם. ומבלי להקל ראש בבעיה ובקורבנות הנגרמים, נראה שסיכום כולל של פעילות כל הארגונים יהיה הוא - שעמדנו בה ונוכל לעמוד בה גם בעתיד. אירגוני הסדר כפופים למגבלות שונות והקף פעילותם הוא מצרני ביחס לעצמתם המספרית ולמשאבים העומדים בפעם לרשותם.

טריטוריות שונות, ובשנים האחרונות בעיקר דרום לבנון, שמשו בסיסי יציאה ובסיסי אש לארגוני החבלה וניצולתם הנמנית של בסיסים אלה היא ביטוי ליכולתם המוגבלת. דרום לבנון היא למעשה "מדינת אש"מ" ואנו חיים אתה בדו-קיום כבר שנים רבות. וכאשר שוקלים אפשרות של "מדינת אש"מ" ביהודה ושומרון עלינו לבחון מהן הסיבות האומיות-מטיכולוגיות שבגללן "נוכל לסבול" פגיעות חוזרות ונשנות בקרית שמונה, מעלות ונהריה "ולא נוכל לסבול" בתל-אביב?

כיווני פעולה מוצעים

*יש לצמצם ככל הניתן את שליטתנו בערביי ארץ ישראל:
- להמשיך ולקיים שיויון אזרחי מלא, ככל האפשר, לערביי "ישראל 67"
- ולהמנע מלספח את אותם "שטחים" המאוכלסים ערבים בצפיפות - הן מן השיקול הערכי והן מן השיקול הדמוגרפי.
*לספח סימון מלא וסיפי את "השטחים" שאינם מאוכלסים בצפיפות - מן השיקולים הבטחוני והיישובי.
*את אותם "שטחים" המאוכלסים בצפיפות יש לפנות חד-אדנית, לבטל בהם את הממשל הצבאי חור הקפתם ב"קו אדום". יהיו אלה איזורים בהם יקויים חופש פעולה של צה"ל בפעולות "שיטור", טריקה, פשיטות, טיהור והפעלה כחות גדולים יותר למי הצורך, ויעצבו חושבי אותם שטחים את עתידם כאשר יבחרו. אם יבחרו במדינה פלסטינאית - נעמוד בכך, בתנאי שתהיה זו מנותקת מנהר הירדן ומוקפת "קו אדום" אומרטיבי.

את גבולותיה של ישראל יש לחגור בחגורת מרחבי פירוז מדרום, ממזרח ומצפון - כדי לענות עוד לטווח עשרות שנים על סבירות גבוהה של מלחמה כוללת או חלקית נגדנו. את שטחי הפירוז האלה יש "להגבר" במכשולים קרקעיים מסיביים כגון הירדן, רכס אדום, נהר הליטני.

* אין להרשות חדירה צבא לבנוני/סורי כלשהו מדרום לנהר הליטני, על שטח זה להיות מפורז בריבונות לבנונית.

ח"קו האדום" שמצפון לנהר חייב להשאר בחוקו.

מגמה התמיכה בחגורה הנוצרית-סיעת שלאורך גבולנו הצפוני היא חיובית ומוצע לבססה ולפתחה עד שיהפך חיץ זה לישות של קבע - אף שאין להפריז בחשיבותו בתנאי מלחמה כוללת.

* אין להתזיר את רמת הגולן לסוריה. יש לספחה כוניה למדינת ישראל ואת העדה הדרוזית הקטנה היושבת בה, לאזרח איזרח מלא.

הדו-קיום עם סוריה לאומיים עוד שנים לא מעטות באיבה החד-סטריה נגדנו. אם וכאשר ישתפרו התנאים, מוצע לפרז את "הרמה" בהדרגה ויהיה זה שטח מפורז בריבונות ישראלית.

* החליץ ההתנחלות ביהודה ושומרון חייב להפסק לאלתר.

הכנית "האוטונומיה" של הממשלה הנוכחית תכלול כבר בטווח של שנים מעטות ותגרויר אותנו למצב בינלאומי בלתי נסבל ולמצבים שיותר ויותר נמצא את עצמנו מפעילים כידונים יהודיים לשמירת "שלטון בחדר עליון" על עם אחר.

אם גב החר המאוכלס יש לפנות חד צדדית ויבחרו המושבים בשטח את עתידם כאשר יבחרו כולל עצמאות מלאה. יהיה זה צעד חשוב בהתמודדות גלולה לכך שעם שווה ערך לזיב כאן למעלה מאלף שנה, שזכותו אינה נופלת ואינה פחותה מזו שלנו "להיות עם חומשי בארצו".

Ezra Orion Collection

* את רצועת הבקעה, מדבר שומרון ומדבר יהודה יש לספח טיפוח סופי ומלא למדינת ישראל ולישבע לפי שיקולים בטחוניים ויישוביים.

* ויורשה לנו משפט אחר על ירושלים. חלקים שונים של עיר זו נראים לנו חיוניים פחות. אין לנו ספק שיש להחזיק ולצמיחתה בעיר העתיקה, בהר-הצופים ובהר הזיתים. פחות חיוניות נראות לנו שכונות שיה ג'ראח, ואדי ג'וז או שועפט. יש לדעתנו מקום לבחון חלוקה מחדש של העיר ואפשרות צרופן של שכונות ערביות אחדות לאיזור המפונה.

קיום לתכנית אב

בדרום - * הקפדה על "סוחר הפירוז" של חצי האי סיני כאשר יפונה.

במזרח - * הקפדה על כך שרכס חרי אדום התלול והמבוחר ישאר מכשול קרקעי ולא יבוצעו בו עבודות פיתוח העברתי שיאפשרו הקיפה מסיבית מכיוון זה.

וכי ישראל זה "שטח דילול".

* מינוי חד צדדי של גב החר המאוכלס, מספר שכונות ערביות בירושלים ורצועת עזה, חוץ הקפתם ב"קו אדום" אומרטיבי.

וקיום מצב פירוז מלא בהוכס. לא האפשר חקמה צבא ערבי כלשהו בתחומי שטחים אלה.

* סיפוח מלא של מדבר יהודה, מדבר שומרון ובקעת הירדן למדינת ישראל. תוך נכונות לפירוז המודרג.
* סיפוח רמת הגולן למדינת ישראל תוך נכונות לפירוז המודרג.
באופן - קיום איזור מעורר בריבונות לבנונית מדרום לנחר הליסני.
* ביטול האיזור הנוצרי-שעי.

הנפת עליה

המכנה העיקרית למפעל הציוני טכונה לטווח ארוך במיעוט הערבי בישראל, כאשר בסבירות גבוהה ילך מיעוט זה ויעלה על דרך האלימות.
מגבלות ערכיות, אנושיות ומעשיות שוללות מאתנו אפשרות לבלוט את גידולו של המיעוט הזה ואת דרישתו החוקית למתן ביטוי סביר לישותו כמיעוט בעל זכויות אזרחיות מלאות. בשנת 1980 ימנה הציבור היהודי כ-3.2 מליון נפש וה"מיעוט" הערבי כ-645 אלף, כלומר יחס של 1:5 - בחחומי "הקו הירוק".

יעד לאומי הוא לקיים מער זה. אם ולאחר שהוצאנו מתחומי הריבונות היהודית את "גב החר הערבי" ואת רצועת עזה, ניתן, אם אמנם נרצה בכך, לקיים את ירוננו הדמוגרפי כאן ע"י הפנייה משמעותית של המאמץ הלאומי לחידוש, הכמלת ושילוש תגומת העליה.
ויהא זה ללא ספק במחיר המהותי שתתגלו אליה שכבות רחבות מן הציבור ויהא זה מחייב שידור מערכות כולל במדינה קרועה לגזרים זו. אך יהא זה ביטוי ליכולת ההתחדשות של הציבור הזה ולכוונו שלא תש.

דו-קיום עם עמי ערב
מאת חציתחן

המושג "דו-קיום" איננו בא לתאר אידייליה. הוא בא לתאר נוכחות משותפת כאן, בו-זמנית, דחושה, לעיתים עקובה מדם. נוכחים כאן חלקו של העם היהודי וחלק מעמי ערב.

הדו-קיום הזה איננו שאיפה, איש אינו נכסף לו. הוא מצב שבו מתאים את עצמו חלק מן החנועה הציונית לעובדה, שאין ממנה מנוס שפוי, שנוכחים בארץ זו וטביח לה עשרות מיליוני אדם המגדירים את עצמם תודעתית ופוליטית כ"עמי ערב".

הגדרות ושיקולים

הציונות השפויה היא כיום, ההחלטה הנחרצת לממש ריבונות יהודית, על ארץ יהודי, במירב שטחה של ארץ ישראל; ולרכז בתחום זה את מירבו של העם היהודי.

בלתי נפרדת מהגדרה זו היא ההכרה והמחויבות לכך, שמימוש זה והגשמה זו, יודרכו ויומחו על יסודות וערכי ציוני ויהודי וישוויון ערך אדם ועם. שתי אלה סותרות זו את זו בתוך חוכם של הדברים, ומציאת דרך ופתרון מאוזן ביניהן היא אחת מבעיותינו החמורות.

עלינו להכיר ולהודות בכך שאין ולא הייתה דרך לציונות להתגשם ללא גרימת עוול לערביי ארץ ישראל. אין מעט כיום להוסיף ולהתחמק מן ההכרה, שעוול לערביי הארץ הינו והיה תנאי להגשמת הציונות. הוא המחיר החמור, הבלתי נמנע, למימוש ריבונותם של ערביי הארץ ומחנזה השמדה - בארץ זו המיושבת ערבים בחלקים ניכרים משטחה הזערע. מודעות כאובה זו, מילכוד מיותר זה, צריכים להדריכנו - להגביל, לאתר, להמחית ככל האפשר עוול זה, תוך רגישות מחמירה עם עצמנו - שאם לא כן אנו נחשפים לתהליכי השחתה ערכית שבטווח ארוך יעוותו לחלוטין את מהותנו כחברה וכציוני יהודי.

כל שלטון משחית, את השחיתות ומעמיק להשחית אותם שליטים השולטים בעם נכבש. חרדה זו חייבת להדריכנו בבחירת דרכנו כיום.

וכמה מליט כאן על הציונות הדתית. זו החלה את קיומה בתהליך של החלצות ממגבלות ההמהנה לחבלי המשיח ומשלב ראשוני זה הגיעה לשלב שבו היא מגשימה את "המגיע לנו".

בעולם הכרתי הרמטי זה קיימים שלשה מרכיבים: עם נבחר, ארץ הבחירה והיעוד השמימי.

היטות הערבית, הנוכחת בארץ הבחירה" כבר למעלה מאלף שנה בציפוח, אינה נחשבת בעולם הכרתי הרמטי זה, שערביי הארץ שייכים בו לקטגורית "הכנעני-האמורי-העמלקי" -

ככל שנגררת ממסלה זו אחרי דחף ליל בין הבתרים (בראשית ט"ו) והאמונה
הבלתי חדירה ב"זכות ההסטורית" לשלול את זכותם של אחרים, ובזכות להגשים
את יעודנו הלאומי על גבם - הולכת ונוצרת בארץ זו מציאות הרח אסון
לדמוחנו ולמהותנו כחברה מושתתת על ערכים אנושיים ויהודיים. מציאות
העלולה לשלול את עצם הצדקתה הפנימית של הציונות.

הדו-קיום, איפוא איננו שאיפה, הוא הכרה בכך שהוא המסגרת הכוללת להגשמת
האפשרי וטוב ננהג אם ננקוט צלילות ונכיד בכך שמגמה זו, חיפוש דרך זה
חם בעיקרם חד-סיטריים. עמי ערב ככלל והמלסטינים בפרט אינם שותפים
למגמה זו. נהפוך הוא - הם נמצאים כיום בתחליכים של ריחוק גובר וסיגול
עמדות קיצוניות יותר ויותר. אל לנו להשלות את עצמנו שהשלום עם מצרים
הוא "הסדר ראשון" ותחילתו של תהליך. הסדר שלום זה, אם אמנם יחזיק
מעמד, יהיה עוד שנים לא מעטות חריג בחדירותו. לא ייוצר "מומנטום" ולא
יהיו "פרטנרים" נוספים. נהפוך הוא - הקיטוב יחמיר וערביי ארץ זו,
משני צידי הקו הירוק יקשיחו יותר ויותר את עמדותיהם נגדנו. עלינו
להכיר בכך ש"גבולות 1949" חוצים את "העם הפלסטיני" וכי יותר ויותר
נאלץ להכיר ב"ישות פליסטינית" כוללת משני צידי "הקו הירוק" - זאת
בייחוד אם תמשך פעילותה של הממשלה הנוכחית בדרך לסיפוח "השטחים"
המאוכלסים.

פצצת הזמן הדמוגרפית

את חישובי גידול האוכלוסיות בישראל ובשטחים עלינו לעשות ויש לעשותם

ניתן לחשב את גידול האוכלוסיה היהודית בארץ בשיעור גידול של פי 1.3 כל 15 שנה. זאת על פי תחזית מאזן הגירה חיובי של 10.000 נפש לשנה, שישמור על שיעורו היחסי.

לעומת גידול זה נראה שהאוכלוסיה הערבית חכפיל את עצמה פי 2 כל 15 שנה.

אם שני תהליכי גידול אלה יימשכו בכיוון זה יהיו בארץ זו בשנת 1995 כ-4 מליון יהודים וקרוב ל-3.5 מליון ערבים (מזה כ-1.2 מליון ערבים בהחומי "גבולות 67").

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

- הרי שאנו חיים כאן בדו-קיום עם פצצת זמן דמוגרפית שתחת מחצה יקרוט, בעוד מספר עשרות שנים, המפעל הציוני - אלא אם כן ננקוט כמה צעדים מרחיקי לכת.

מכון תרבות וידידות
מרכז המחקר והמחקר
מכון תרבות וידידות

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

3/..

* כבסיס - ראה נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ואילו לאחר 15 שנים נכסל, חמש 2010, יהיו אחת כ-5.3 מליון
יהודים וקרוב ל-7 מליון ערבים (מזה כ-2.5 מליון ערבים
בהחומי "גבולות 67").

הערבים החמיצו את ההזדמנות ההסטורית להטמיד את המיעוט היהודי בארץ בשנת 48. תוך התמצת זו נחששו בבחירות מגבלותיהם הלא מעטות, שסייעו בעבר בה רבות להתעצמותו של המפעל הציוני. להערכתנו, למרות עצמתם הפטרו-דמוגרפית לא יצליחו הערבים להתגבר על מגבלותיהם ולהכריע את ישראל. זאת בתנאי שתהליכי ההתפוררות הפנימית המתקדמת, ההליכי התערערת, אנרכיה ואלימות גוברת, שאנו נחזים בהם, לא יביאונו למצב שבו לא נהיה מסוגלים להתגונן עוד.

וזאת גם בתנאי שנשכיל להעריך הערכות גיאוגרפית-בטחונית כך שנהיה מסוגלים לבלום ולהדוף כל מתקפה עלינו. שמירת הפער האיכותי בין צ.ה.ל. לבין צבאות ערב הולכת ונעשת קשה יותר ויותר. המאמץ המוגבר שיש להשקיע כדי לקיים פער זה מחייב אותנו. אם לא נהיה מוכנים לעשותו נשלם בקיומנו.

יכולתם המוגבלת של אירגוני הסדר

מזה 30 שנה פועלים נגדנו אירגוני טרור אלה ואחרים. יותר ויותר יוצרת התקשורת המונה מופרות של כושרם ויכולתם. ומבלי להקל ראש בבעיה ובקורבנות הנגרמים, נראה שסיכום כולל של פעילות כל האירגונים יהדיו הוא - שעמדנו בה ונוכל לעמוד בה גם בעתיד. אירגוני הטרור כפופים למגבלות שונות והקף פעילותם הוא מזערי ביחס לעצמתם המספרית ולמשאבים העומדים בשמם לרשותם.

טריטוריות שונות, ובשנים האחרונות בעיקר דרום לבנון, שמשו במיסי יציאה ובמיסי אש לאירגוני החבלה ויצירתם הנמוכה של במיסים אלה היא ביטוי ליכולתם המוגבלת. דרום לבנון היא למעשה מדינת אש"פ ואנו חיים אתה בדו-קיום כבר שנים רבות. וכאשר שוקלים אפשרות של "מדינת אש"פ" ביהודה ושומרון עלינו לבחון מהן הסיבות הלאומיות-מסיכולוגיות שבגללן "נוכל לסבול" פגיעות חוזרות ונשנות בקריה שמונה, מעלות ונהריה "ולא נוכל לסבול" בתל-אביב?

כיווני פעולה מוצעים

יש לצמצם ככל הניתן את שליטתנו בערביי ארץ ישראל:
- להמשיך ולקיים שיויון אזרחי מלא, ככל האפשר, לערביי "ישראל 67"
- ולהמנע מלספח את אותם "שטחים" המאוכלסים ערבים בצפיפות - הן מן השיקול הערכי והן מן השיקול הדמוגרפי.
אלספח טיפוח מלא וסופי את "השטחים" שאינם מאוכלסים בצפיפות - מן השיקולים הבטחוני והישובי.
את אותם "שטחים" המאוכלסים בצפיפות יש לפנות חד-צדדית, לבטל בהם את הממשל הצבאי תוך הקמתם ב"קו אדום". יהיו אלה איזורים בהם יקויים חופש פעולה של צה"ל בפעולות "שיטור", סריקה, משימות, טיהור והפעלת כחות גדולים יותר לפי הצורך. ויעצבו תושבי אותם שטחים את עתידם כאשר יבחרו. אם יבחרו במדינה פלסטינאית - נעמוד בכך, בתנאי שתהיה זו מנותקת מנהר הירדן ומוקפת "קו אדום" אופרטיבי.

* את גבולותיה של ישראל יש לחגור בחגורת מרחבי פירוז מדרום, ממזרח ומצפון - כדי לענות עוד לטווח עשרות שנים על סבירות גבוהה של מלחמה כוללת או חלקית נגדנו. את שטחי הפירוז האלה יש "להגבר" במכשולים קרקעיים מסיביים כגון הירדן, רכס אדום, נהר הליטני.

* אין להרשות חדרה צבא לבנוני/סורי כלשהו מדרום לנהר הליטני, על שטח זה להיות מפורז בריבונות לבנונית.

ה"קו האדום" שמצפון לנהר חייב להשאר בחוקו.

מגמת התמיכה בחגורה הנוצרית-שיעית שלאורך גבולנו הצפוני היא חיונית ומוצע לבססה ולפתחה עד שיהפך חיץ זה ליטות של קבע - אף שאין להפריז בחשיבותו בתנאי מלחמה כוללת.

* אין להחזיר את רמת הגולן לטוריה. יש לספחה סופית למדינת ישראל ואת העדה הדרוזית הקטנה היושבת בה, לאזרח איזרוה מלא.

הדו-קיום עם סוריה יאופיין עוד שנים לא מעטות באיבה חחד-סטרית נגדנו. אם וכאשר ישתפרו התנאים, מוצע לפרז את "הרמה" בהדרגה ויהיה זה שטח מפורז בריבונות ישראלית.

* תהליך ההתנחלות ביהודה ושומרון חייב להפסק לאלתר.

תכנית "האוטונומיה" של הממשלה הנוכחית הכשל כבר בטווח של שנים מעטות ותגורר אותנו למצב בינלאומי בלתי נסבל ולמצבים שיותר ויותר נמצא את עצמנו מפעילים כידונים יהודיים לשמירת "שלטון בחדד עליון" על עם אחר.

את גב ההר המאוכלס יש למנות חד צדדית ויבחרו החתושבים בשטח את עתידם כאשר יבחרו כולל עצמאות מלאה. יהיה זה צעד הנובע מהתוודעות צלולה לכך שעם שווה ערך נשב כאן למעלה מאלה שנה, שזכותו אינה נוסלת ואינה פחותה מזו שלנו "להיות עם חופשי בארצו".

Ezra Orion Collection

* אח רצועת הבקעה, מדבר שומרון והגליל - יש לספח סיפוח סופי ומלא למדינת ישראל ולישבם לפי שיקולים בטחוניים ויישוביים.

* יוורשה לנו משפט אחד על ירושלים. חלקים שונים של עיר זו נראים לנו חיוניים פחות. אין לנו ספק שיש להחזיק ולצמיחת בעיר העתיקה, בהר-הצופים ובהר הזיתים. פחות חיוניות נראות לנו שכונות שיה ג'ראח, ואדי ג'וז או שועפט. יש לדעתנו מקום לבחון חלוקה מחדש של העיר ואפשרות צרופן של שכונות ערביות אחדות לאיזור הכפונה.

קיום לתכנית אב

מדרום - * הקפדה על "סוחר הפירוז" של הצי האי סיני כאשר יפונה.

ממזרח - * הקפדה על כך שרכס הרי אדום התלול והמבוחר ישאר מכשול קרקעי ולא יבוצעו בו עבודות פיתוח תעבורתי שיאפשרו חקירה מסיבית מכיוון זה.

וכי ישאר זה "שטח דילול".

* מינוי חד צדדי של גב ההר המאוכלס, מספר שכונות ערביות בירושלים ורצועת עזה, תוך הקפתם ב"קו אדום" אופרטיבי.

וקיום מצב פירוז מלא בחוכם. לא האפשר הקמת צבא ערבי כלשהו בתחומי שטחים אלה.

- * סיפוח מלא של מדבר יהודה, מדבר שומרון ובקעת הירדן למדינת ישראל. תוך נכונות לפירוזם המודרג.
- * סיפוח רמת הגולן למדינת ישראל תוך נכונות לפירוזם המודרג.
- בצמון - * קיום איזור מפורז בריבונות לבנונית מדרום לנהר הליטני.
- * ביסוס האיזור הנוצרי-שעי.

תנופת עליה

הסכנה העיקרית למפעל הציוני טמונה לטווח ארוך במיעוט הערבי בישראל, כאשר בטבירות גבוהה ילך מיעוט זה ויעלה על דרך האלימות. מגבלות ערכיות, אנושיות ומעשיות שוללות מאתנו אפשרות לבלוט את גידולו של המיעוט הזה ואת דרישתו החוקית למתן ביטוי סביר לישותו כמיעוט בעל זכויות אזרחיות מלאות. בשנת 1980 ימנה הציבור היהודי כ-3.2 מליון נפש וה"מיעוט" הערבי כ-645 אלף, כלאמר יחס של 1:5 - בחחומי "הקו הירוק".

יעד לאומי הוא לקיים מער זה. אם ולאחר שהוצאנו מתחומי הריבונות היהודית את "גב ההר הערבי" ואת יציאת עזה, ניתן, אם אמנם נרצה בכך, לקיים את ירוגנו הדמוגרפי כאן ע"י הפנייה משמעותית של המאמץ הלאומי להידוש, הכפלה ושילוש תנופת העליה. ויהא זה ללא ספק במחיר דם החיים שהסגללו אליה שכבות רחבות מן הציבור ויהא זה מחייב שידור מערכות כולל במדינה קרועה לגזרים זו. אך יהא זה ביטוי ליכולת ההתחדשות של הציבור הזה ולכוונו שלא תש.

*

- קריס לתכנית - אב -

= ✕ פינוי מידי של גב ההר המאוכלס ורצועת עזה- תוך הקפתם "בקר אדום"

= ✕ סיפוח מידי של מדבר יהודה, מדבר שומרון, הבקעה ורמת הגולן.

מבוא

התנועה הציונית החילונית, השפויה, מתקרבת לקו העצירה שלה.

התהליך, הבמשך מסוף המאה הקודמת ואופיין כסדרה של דחפי- זיבוק- קדימה, כאשר הזיבוק האחרון היתה מלחמת ששת הימים, מגיע בשנים אלה לסיורו.

משנת 67 מתבקשת רבעשית דחופה יותר ויותר תכנית אב לדו-קיום עם עמי ערב, תכנית שיותר על פיה הנוולות הטורפים של ההגשמה הציונית.

תקופה אחרונה זו מתחלקת לשתיים: שנות "הלא להחליט" של ממשלת "המערך", תוך הגשמה מהוססת של "תכנית אלון" מחד והתפשרות עם התנחלות זוחלת של "גוש אמונים" מאידך, הלשנים האחרונות, שבהן, לראשונה; הגיעה הציונות **הבינאית** - דתית לשלטון, הפכו לדחיה במרד אל האסון.

יוצעו כאן הערכת מצב, הכרעה, גבולות ומהלכים.

Ezra Orion Collection

הציונות השפויה כיום, התחלת התבוננות

למשש ריבונות יהודית, זל בסיס של רוב יהודי מכריע, במירב שטחה של ארץ יפ-אל.

ולרכז על זאדמה הזאת אז מירבו של העם היהודי.

בלתי בפרדז מהחלטה זו היא ההכרה והמחויבות לכך שמימוש זה והגשמה זו, יודרכי ויושתתו על יסודות ערכי צדק אנושי ושירותן ערך אדם ועמים.

שתי קביעות אלה בוגדות וטותרות זו את זו סתירה נוקבת החודרת עד שרשי הדברים.

עלינו להכיר צוללות ולחודות בכך שלא היתה ואין לציונות דרך להתגשם כאן ללא גרימת עורל לערביי ישראל. עורל זה היה והינו אחד התנאים להגשמת הציונות. הוא המחיר החמור, הבלתי נמנע, שאין מברס ממנו, של מימוש ריבונותנו כאן.

מחברים אלה נוסחו קמט 1979 ואני משפיל את
מחברים מחבר"ם, כמפלגת ימין וכלי מחור.
2/...

המימוש והמחיר הם מיצוי היסטורית העם הזה בקרב "משפחת העמים", שקר הסיכום התחתון שלה היו מחנות ההשמדה.

הדרך השפויה היא דרך של פתרון פצוץ.

בארץ זו חיים כיום כ-2 מליון ערבים במולדתם. כדי לא לגרום עוול לערבים אלה עלינו לחדול מלהתקיים, לסגת מארץ זו ולשוב אל חיק "משפחת העמים". יהיה בכך פתרון למיילכוד הכאוב הזה, ולא מעטים ישמחו לו— אך לא זאת היא החלטת הציבורות.

מהו, איפוא, שיעור העוול לערבים שהתבועה הציבורית מוכנה לעמוד בו כ"מחיל"?

כיום אנו במצאים כבר פער לשיעור זה.

גם הדרך והאפשרויות להמשיך, ולתאחד ולזהות ולשלב "בשטחי הארץ השרומים"— מתקרבות לסופן. ארכיון אמנות במרחב הציבורי (85) היא היצירה הזו. שתפסח בין שני העמים כאן. הסתרגנו זה בזה ושטחים ביכרים עברו מיד ליד.

הבטישה הערבית ההמונית, תוך הוצאות תופעת פלוטים הוסיפה "שטח" ארץ שרומים" לרשות תהליך התאחדות היהודית. עם תום הזיבוק האלים של 48 מצאנו את עצמנו שולטים ב—"מיעוט ערבי" בן כ- 150,000 נפש. עם תום הזיבוק של 67 אנו שולטים ב—"מיעוט ערבי" בן כ- 2,000,000 נפש — הירחקנו לכת.

ההגשמה הציבורית הגיעה לשלב שבו היא צריכה לבצע "שיפור עמדות לאזור". אל "קר העצירה" יש להתקדם בכמה גזרות, ובכמה גזרות יש אלכו לסגת.

העם היהודי בארץ מבוהל כיום ז"י ממשלת הציבורות הבית"רית-דתית. בעולם תת-הכרתי, הרמטי זה קיימים שלשה מרכיבים: עם נבחר, ארץ בחירה ו"כבעני". ככל שבגרות ממשלה זו ע"י חזית ליל בין הבתרים* והאמונה בזכות ההיסטורית בחסד השמימי להוסיף ולהתנחל על גבו של "הכבעני", להתנחל כשליטים— בזכות, שליטים כמצב סרפי— הולכת ונוצרת במהירות בארץ זו ומסביבה מציאות הרת אסון.

את חישובי גידול האוכלוסיה ב"ישראל" וב"שטחים" יש לעשות ללא מביעי בת-יעבה*.

כיום ניתן לחשב את גידול האוכלוסיה היהודית בארץ (ילודה, עליה ירידה, תמותה) בשיעור של פי 1.3 לכל 15 שנה. לעומת זאת בראה שהאוכלוסיה הערבית הכפילה ותכפיל את עצמה פי 2 כל 15 שנה. אם תהליכי גידול אלה יימשכו, יהיו בארץ זו, בשנת 1995, כ-4 מליון יהודים וקרוב ל-3.5 מליון ערבים (מהם 1.2 מליון ב"תחומי 49"). לאחר 15 שנים בוספות, בשנת 2010, יהיה בארץ מיעוט יהודי בן כ-5.3 מליון ורוב ערבי של קרוב ל-7 מליון (מהם כ-2.5 מליון בתחומי 49).

הרי שאבו חיים כאן בדו-קיום עם פצצת זמן דמוגרפית שתחת מחצה יקרוס, בעוד מספר עשרות שנים, המפעל הציוני.

אל בשלה את עצמנו בנושא "אזרחי ישראל הערביים". בסיבות צבאיות ופוליטיות שעיצבו את גבולות 49 תחמו במסגרת "מדינת ישראל" 154,000 ערבים (שהיו בו פי-4 מאז). התהליך שבו מתפתחת התודעה "הפלסטינית" במזרח התיכון, כולל כמובן גם ציבור ערבי זה "שהקו הירוק" לגביו הוא פיקציה. יותר ויותר באלץ להכיר ב"ישראל פלסטינית" משני צידי קו זה במאבק ערביי ישראל על מתן "זכויות לגיטימיות" ילך בשנים הקרובות ויחריף. אך כאן מגיעה הציונות לקו העצירה הקיומי שלה. תחת מימשל זכויות לגיטימיות" אלה תקרוס מדינת ישראל.

Ezra Orion Collection

על ציבור הערבי במדינת ישראל תש"ח בתחומי ה"קו הירוק", בגזר קיום בלתי שלם, קיום שלא יכלול ריבונות והוא חלק מן "המחיר", חלק מן העול הבלתי במבע הגזרים מן ההחלטה לממש ריבונות יהודית- כאן ועכשיו. והוא הדו-קיום הכאוב, היומיומי, המיוסר, המיועד לגו במשך והולך אל העתיד עד מעבר לטווח הראייה.

אך הוא רק 1 הבעיה.

3

את גב ההר המאוכלס ואת רצועת עזה- יש לפנות. את האיזור שבין "הקו הירוק" במערב "לקו בני פדיל- בני געים" במזרח, יש לפנות פינני צבאי ומימשלי מלא, לאלתר, עד האחרון.

ריוקף האיזור ב"קו אדום" אופרטיבי- תמנע ע"י צה"ל הופעת או הקמת צבא כלשהו בתחומר. הפירוז יומש בו ע"י חופש פעולה צה"לי: פעולות "שיטור", סדיקה, טיהור והפעלת כוחות משולבים לפי הצורך, השיטה והעיתוי הגדרשיט.

המאמץ

תאופר שר הקמת "מדינה" פלסטינית, ב"שטחים" - יעצבו תושבי האזור את ישותם המדינית כפי שייבחרו ולר גמ תהה זו "מדינת אש"פ". עצמאותם תהיה מדינית אך לא צבאית במדינת. "מדינות אש"פ" על גב ההר וברצועה יחמירו במידת מה את מצבנו הצבאי אך ויתורנו מרצון על מעמד של כובשים ישפר באורח משמעותי את כוחנו כעם, את מעמדנו הערכי, המוסרי - ואלה המכריעים כאן ואף יכריעו במאבק הצבאי, אם לא יהיה מבוסס ממנו.

ההתנחלויות ישארו לקמול.

וממזרח "לגב ההר הפלסטיני" יסופחו מדבר שמרון, בקעת הירדן, ומדבר יהודה סיפוח שלם וסופי למדינת ישראל - ללא גמגומים עוד, ותוגשם בהם התיישבות והערכות צבאית צפופה.

המשא ומתן על תכנית הנפל של "האוטונומיה" יתמוטט בעתיד הקרוב. מראשיתה היתה זאת "קרבספציה" שרולבו בה דחף ברית בין הבתרים ואובאה עצמית מופלגת מצד ממשלה זו, עם בכונות מצרית מפורכחת לטאטא את פצצת הזמן מתחת לשטיח, כדי לזכות בחצי האי סיני, ללא ידור.

לאחר ההתמוטטות ילך המצב ויחמיר אם לא ישתנה הכיוון בעוד מועד. השאלה ההמלטית אם לדבר עם אש"פ או לא - היא שולית. אנו נוטים להבהיל את עצמנו במדחף "מדינת אש"פ" ויש מקום להערכת איום זה לגופו.

אין ספק שאש"פ יתמקם "במדינה הפלסטינית" שתקום. לא יהיה זה אש"פ יעיל יותר, מעולה יותר מזה שאנו חיים אותו בשכונות מאז שנות הוומישים והששים. סיכום כולל של פעילות כלל ארצית החלה במסגרת למעלה משני עשורים, כאשר לאורך כל תקופה זו גהנו מתמיכה כספית צבאית ומדינית רחבה, הוא: מטריד.

בשרם שלב לא הצליחו ארגונים אלה להוות איום רציני לקיומנו ואף לא להיות "הדק" לעימות ביבנו לבין צבאות ערב.

המצב השורר בעשור האחרון בדרום לבנון יכול לשמש מודל למדינת אש"פ בגבולנו כאשר מדיביזה של מחבלים ערוכה בו ומבצעת ממנו פעולות כפי יכולתה, יעילותה וכבוסה במסגרת המערכת הבינערבית והבינלאומית.

- בוכל לעמוד בכך.

זאת בבטא שמרחב ישראלי בעומק של כ-20 ק"מ ינתק מדינה זו מן הירדן ובתנאי שבשמרון ובגליל את "משפחת העמים" לכך שאנו מורואים פירוזה של "מדינה פלסטינית" זו. כן יש צורך בסריז שינתק את רצועת עזה מסיני.

ההערכה שממלכת ירדן הינה "פרטנר" פוטנציאלי להמשך תהליך השלום - היא מוטעת. והאפשרות שירדן תהיה "למדינת סרוב", בן אם עקב מהפך פנימי או עקב התערבות "אחים" מבחוץ, ריאלית יותר מן הסיכוי להמשך "המומבטום".

אין לנו מה להציע לירדן על פי "המודל המצרי", לא בוכל למסור, לפנות או להעביר שום שטח לריבונות ירדנית. אף לא שעל. הירדן הוא קר העצירה שלנו.

אם תרצה "המדינה הפלסטינית" המפורזת להתקשר קשר זה או אחר עם ירדן - זכותה.

5.

6. אין לבו מה להציע לסוריה על פי "המודל המצרי". קו התילים הוא קו העצירה שלנו "וההתקונים הקוסמטיים" המיבמליים האפשריים, כולל מסירת קוביטרה, בעשו כבר במסגרת הסכם ההפרדה ב-74.
את רמת-הגולן יש לפתח על ישוביה, על העדה הדורזית הקטנה שבה- סיפוח שלם וסופי, ללא צמנומים עוד ולהגשים בה התישבות צפופה.

בוכח סוריה, ירדן עיראק וכוחות עזר שונים "ממשפחת העמים" יש להתכונן לדו-קיום עוין עוד שנים רבות. יתכן שלא יחול שינוי בכך בטרם יתרחשו במדינות אלה תהליכים של מיתון ודמוקרטיזציה שיביאו גם להרפיית השבאה ודחפי הבקם האי רציונאליים כלפיו.
הגדרה ברורה ובחצת של קו העצירה שלנו תאפשר תהליכי השלמה, ולו גם איטיים.

7. חצי האי סיני הנרחב, הריק כמעט מאוכלוסין, יכול היה מאז 67 להיות מרחב להגשמה הציובית, לו היה גדול יותר, חצי יותר, ציובי יותר; ללא אסוף עזרא אורין אבל חלק מכריע מבין במחנות ההשמדה אין היה להאחז בו האחזות מסיבית ואף לעמוד בגד מצרים. זאת לא עשינו אלא במעט. איבנו ולא נהיה "מעצמה" במזרח התיכון. כמאן שהמלכים לפיני ופירוז סיני, כנסיס להסדר פלום עם המצרים היו ונתנם קבנים. זאת בתנאי שישמר "טוהר הפירוז" גם במקרה של מהפך פנימי במצרים.

8. בדרום לבנון אין להרשות חירות צבא ערבי כלשהו, ויהא זה סורי, "לבנוני" או אחר. בהר הליטבי חייב להשאר "קו אדום" אופרטיבי. דרומה ממנו יש לקיים חופש פעולה של צה"ל ולוודא את טוהר הפירוז.

את החגורה הבוצרית שיעית יש לתגבר ולסייע בהפיכתה לישות קבע. אט אט ה~~א~~רגילו הסורים את "משפחת העמים" להשתלטותם על רובה של לבנון. יש לפעול בהתמדה לסילוקם, עד האחרון.

9. מדינות ערב וארגוני המחבלים הצליחו לקיים את תופעת הפליטים כבוסא צורב ואיבו מרפה.
ראוי להפריד כאן בין שאלת האחריות ההסטורית לבין עובדת הסבל האנושי. שום צד איבו יכול להתחמק מאחריות להוצרות התופעה. האחריות היא משותפת, אך מאחר ואין כיום להפריד בין שיבת "הפליטים" ל"בתיהם" מחיסולה של מדינת היהודים- לא יאפשר פתרון זה כל עוד אנחנו פה. ואילו סבלם של הפליטים צריך שיכביד גם עלינו. מן הדין שבסייע, לכשויוצרו תנאים לכך, בשיקומם על פני המזרח הערבי.

לטובת מי פועל הזמן

10.

תלוי בנו, בעיקר בנו.

הערבים החמיצו את ההזדמנות ההסטורית, שאולי לא תחזור, להשמיד את הישוב היהודי בארץ. במלחמת תש"ח. החמצה זו חשפה חוסר יעילות, פירוד ושנאה פנימית. מכלול המגבלות שנתגלו תרמו בעבר ויתרמו גם בעתיד להתגשמותו והתעצמותו של המפעל הציוני. למרות עצמתם הפטרו- דמוגרפית והמדינית, לא יצליחו הערבים להתגבר על מגבלותיהם ולהכריעו.

זאת בתבאי שתהליכי ההתפוררות הפנימית המואצת, תהליכי התערערות, אנרכיה ואלימות גוברות שאנו בתוכם בהם כבר כשני עשורים; לא יביאנו למצב שבו לא נהיה מסוגלים להתגונן עוד. ובתבאי שנשכיל להעריך גיאוגרפית, בסחורית וחברתית כך שנהיה מסוגלים להדוף עוד מספר התקפות כוללות עלינו על קו העצירה ומעבר לו. ארכיון אמנות במרחב הציבורי

גבולות

11.

את מדינת ישראל יש לתגור בחגורת מרחבי בטחון תוך האחזות בשטחים פנויים מאוכלוסין שעוד נותרו.

Ezra Orion Collection

Public Art Archive

- * שטח מפורז בחצי האי סיני - בריבונות מצרית.
- * שטח הררי בלתי עביר ודליל כוחות בהרי אדום שממזרח לערבה. יש למבוע פיתוח תעבורתי של איזור זה ע"י ירדן.
- * שטח מפורז ברצועת עזה - בריבונות עצמית מוקף "בקר אדום".
- * שטח מפורז בגבול החר המאוכלס - בריבונות פלסטינית, מוקף כנ"ל, כולל השכונות הערביות החדשות של ירושלים.
- * מדבר יהודה, מדבר שומרון והבקעה - שטח ריבוני ישראלי עם בכונות לפירוז בסווא ארוך.
- * רמת הגולן - שטח ריבוני ישראלי, עם בכונות כנ"ל.
- * דרום לבנון - שטח מפורז בריבונות לבנונית + "קו אדום" צפונית לליטני + חגורה בוצרית - שיעית מבוססת.

12.

הסכנה העיקרית למפעל הציור, גם אם יערך על קו העצירה המוצע, טמונה לטווח ארוך ב"מיעוט" הערבי בישראל, כאשר בסבירות גבוהה ילך "מיעוט" זה ויעלה על דרך האלימות לצורך הגשמת "זכויותיו הלא-גיטימיות".
מאבק זה צפוי ^{מאבק} יותר ויותר ^{מאבק} ויחסי ^{מאבק} ככל שיימשכו הגמגומים, הערפול נחוסר ההחלטה לגבי מעמדם של "השטחים".

ב- 1980 ימנה הציבור היהודי בארץ כ-3.2 מליון והערבי כ-645 אלף= יחס של 1:5 "בתחומי 48". תוך 30 שנה יחמיר יחס זה ל-1:2.

יעד לאומי הוא לקיים את הפער הדמוגרפי הנוכחי ע"י הפנייה משמעותית של המאמץ הלאומי לחידוש, הכפלת ושילוש העליה, משולבים ביעול והעמקת תהליכי הקליטה ובלימת הירידה מהארץ. ויהיה זה ללא ספק במחיר רמת החיים המנופחת שהסתגלו אליה שכבות רחבות מן הציבור, ויהיה זה פחית שידוד מערכות כולל במדינה קרועה לגזרים זו.
יהיה זה ביטוי לכושר התנגדות שלבו

הצעת מהלכים

13.

- א. יבוצע מהלך משולב, בו זמני: פינוי מלא של גב ההר ורצועת עזה תוך מיקוד התשומות וההוצאות העצמאיות, על פתח העצמאות "לעם הפלסטיני" במקביל סיפוח מלא של מדבר יהודה, ושמרון הבקעה ורמת הגולן.
- ב. תוגשם התיישבות מסיבית בשטחים המסופחים.
- ג. יופעל "קו אדום אופרטיבי" מסביב לשטחים המפונים.
- ד. יוכפל שיעור העליה.

הדו-קיום איבנו שאיפה. הוא הגשמת האפשרי במירב הצדק האפשרי. לכן עלינו להסתגל ולכך יצטרכו להסתגל גם הערבים.

- קיום לתכנית - אב -

- * פיצוי מידי של גב ההר המאוכלס ורצועת עזה- תוך הקפתם "בקר אדום"
- * סיפוח מידי של מדבר יהודה, מדבר שומרון, הבקעה ורמת הגולן.

מבוא

התנועה הציונית החילונית, השפויה, מתקרבת לקר העצירה שלה.
התהליך, הנמשך מסוף המאה הקודמת ואופיין כסדרה של דחפי- זיבוק-
קדימה, כאשר הזיבוק האחרון היתה מלחמת ששת הימים, מגיע בשנים אלה
לסיומו.

מסבת 67 מתבקשת ובעשית דחופה וזמנה ליהודי- תכנית אב לדו-קיום עם עמי
ערב, תכנית שיתוו על פיה הגבולות הסופיים של ההגשמה הציונית.

תקופה אחרונה זו מתחלקת לשתי שנות "הלא להחליט" של ממשלת "המערך",
תוך הגשמה מהוססת של "תכנית אלו" מחזקת התפטרות עם התנחלות זוחלת של
"גוש אמונים" מאידך, ולשנים האחרונות, שבהן, לראשונה; הגיעה הציונות
הבינ"רית- דתית לשלטון והובילים הפכו להיות במורד אל האסון.

יוצעו כאן הערכת מצב, הכרעות, גבולות ומהלכים.

1. הציונות השפויה כיום, היא ההחלטה הנחרצת:
לממש ריבונות יהודית, על בסיס של רוב יהודי מכריע, במירב שטחה
של ארץ ישראל.

ולרכז על האדמה הזאת את מירבו של העם היהודי.
בלתי בפרדת מהחלטה זו היא ההכרה והמחויבות לכך ששימוש זה והגשמה
זו, יודרכו ויושתתו על יסודות ערכי צדק אנושי ושיויון ערך אדם
ועמים.

שתי קביעות אלה בוגדות וסותרות זו את זו סתירה בוקבת החודרת עד
שרשי הדברים.

עלינו להכיר צלולות ולהודות בכך שלא היתה ואין לציונות דרך
להתגשם כאן ללא גרימת עוול לערביי ישראל. עוול זה היה והינו אחד
התנאים להגשמת הציונות. הוא המחיר החמור, הבלתי במנע, שאין מבוט
ממנו, של מימוש ריבונותנו כאן.

המימוש והמחיר הם מיצוי היסטורית העם הזה בקרב "משפחת העמים", שקר הסיכום התחתון שלה היו מחנות ההשמדה.

הדרך השפויה היא דרך של פתרון פצוץ.

בארץ זו חיים כיום כ-2 מליון ערבים במולדתם. כדי לא לגרום עוול לערבים אלה עלינו לחדול מלהתקיים, לסגת מארץ זו ולשוב אל חיק "משפחת העמים". יהיה בכך פתרון למילכוד הכאוב הזה, ולא מעטים ישמחו לו— אך לא זאת היא החלטת הציבורות.

מהו, איפוא, שיעור העוול לערבים שהתנועה הציבורית מוכנה לעמוד בו כ"מחיל"?

כיום אנו במצאים כבר מעבר לשיעור זה.

גם הדרך והאפשרויות להמשך, ולחלוקה ולחלוקה, "בשטחי הארץ השוממים"— מתקרבות לסופן. ארכיון אמנות במרחב הציבורי

תוך כדי המאבק האלים, שהתפתח בין שני העמים כאן. הסתרגנו זה בזה ושטחים ביכרים עברו מיד ליד.

הבטישה הערבית ההמונית, תוך הוצאות תופעת פליטים הוסיפה "שטחי ארץ שוממים" לרשות תהליך ההאחזות היהודית. עם תום הזיבוק האלים של 48 מצאנו את עצמנו שולטים ב—"מיעוט ערבי" בן כ-150,000 נפש. עם תום הזיבוק של 67 אנו שולטים ב—"מיעוט ערבי" בן כ-2,000,000 נפש — הירחקנו לכת.

ההגשמה הציבורית הגיעה לשלב שבו היא צריכה לבצע "שיפור עמדות לאחור". אל "קו העצירה" יש להתקדם בכמה גזרות, ובכמה גזרות יש אליו לסגת.

העם היהודי בארץ מבוהל כיום ע"י ממשלת הציבורות הבית"רית-דתית. בעולם תת-הכרתי, הרמטי זה קיימים שלשה מרכיבים: עם נבחר, ארץ בחירה ו"כנעני". ככל שבגרות ממשלה זו ע"י חזית ליל בין הבתרים* והאמונה בזכות ההיסטורית בחסד השמימי להוסיף ולהתחל על גבו של "הכנעני", להתבחל כשליטים— בזכות, שליטים כמצב סופי— הולכת ונוצרת במהירות בארץ זו ומסביבה מציאות הרת אסון.

3. את חישובי גידול האוכלוסיה ב"ישראל" וב"שטחים" יש לעשות ללא מביעי בת-יענה*.

כיום ניתן לחשב את גידול האוכלוסיה היהודית בארץ (ילודה, עליה ירידה, תמותה) בשיעור של פי 1.3 לכל 15 שנה. לעומת זאת בראה שהאוכלוסיה הערבית הכפילה ותכפיל את עצמה פי 2 כל 15 שנה. אם תהליכי גידול אלה יימשכו, יהיו בארץ זו, בשנת 1995, כ-4 מליון יהודים וקרוב ל-3.5 מליון ערבים (מהם 1.2 מליון ב"תחומי 49"). לאחר 15 שנים בוספות, בשנת 2010, יהיה בארץ מיעוט יהודי בן כ-5.3 מליון ורוב ערבי של קרוב ל-7 מליון (מהם כ-2.5 מליון בתחומי 49).

הרי שאנו חיים כאן בדו-קיום עט פצצת זמן דמוגרפית שתחת מחצה יקרוס, בעוד מספר עשרות שנים, המפעל הצירובי.

אל בשלה את עצמנו בנושא "אזרחי ישראל הערביים". בסיבות צבאיות ופוליטיות שעיצבו את גבולות 49 תחמו במסגרת "מדינת ישראל" 154,000 ערבים (שהיוו פי 4 מאז), התהליך שבו מתפתחת התודעה "הפלסטינית" במזרח התיכון, כולל כמובן גם ציבור ערבי זה "שהקו הירוק" לגביו הוא פיקציה. יותר ויותר באלץ להכיר ב"ישות פלסטינית" משני צידי קו זה ובאקו-ערביי ישראל על מתן "זכויות לגיטימיות" ילך בשנים הקרובות ויחליף את כאן מגישה הצירובות לקו העצירה הקיומי שלה. תחת ממשל זכויות לגיטימיות" אלה תהווה מדינת ישראל.

Ezra Orion Collection

על ציבור הערבי, המדינה תש"ח בתחומי ה"קו הירוק", בגזר קיום בלתי שלם, קיום שלא יכלול ריבונות והוא חלק מן "המחר", חלק מן העוול הבלתי במגע הבגזרים מן ההחלטה לממש ריבונות יהודית- כאן ועכשיו. והוא הדו-קיום הכאוב, היומיומי, המיוסר, המיועד לבו במשך והולך אל העתיד עד מעבר לטווח הראייה.

אך הוא רק 1 הבעייה.

3

4. את גב ההר המאוכלס ואת רצועת עזה- יש לפנות. את האיזור שבין "הקו הירוק" במערב "לקו בני פדיל- בני צעים" במזרח, יש לפנות פינוי צבאי ומימשלי מלא, לאלתר, עד האחרון.

ניוקף האיזור ב"קו אדום" אופרטיבי- תמנע ע"י זה"ל הופעת או הקמת צבא כלשהו בתחומי. הפיוז יממש בו ע"י חופש פעולה זה"לי: פעולות "שיטור", סדיקה, טיהור והפעלת כוחות משולבים לפי הצורך, השיטה והעיתוי הבדרשיים.

תאופר הקמת "מדינה פלסטינית" ב"שטחים" - יעצבו תושבי האזור את ישותם המדינית כפי שייבחרו ולו גם תהה זו "מדינת אש"פ". עצמאותם תהיה מדינית אך לא צבאית ובטחוניית. "מדינות אש"פ" על גב ההר וברצועה יחמירו במידת מה את מצבנו הצבאי אך ויתורנו מרצון על מעמד של כובשים ישפר באורח משמעותי את כוחנו כעם, את מעמדנו הערכי, המוסרי - ואלה המכריעים כאן ואף יכריעו במאבק הצבאי, אם לא יהיה מבוסס ממנו.

והתבחלויות ישארו לקמול.

וממזרח "לגב ההר הפלסטיני" יסופחו מדבר שומרון, בקעת הירדן, ומדבר יהודה סיפוח שלם וסופי למדינת ישראל - ללא גמגומים עוד, ותוגשם בהם התיישבות והערכות צבאית צפופה.

המשא ומתן על תכנית הנפל של "האוטונומיה" יתמוטט בעתיד הקרוב. מראשיתה היתה זאת "קורספציה" ששרלבו בה דחף ברית בין הבתרים וארגון עצמית מופלגת מצד ממשלה זו, עם נכונות מצרית מפורחת לטאטא את פצצת הזמן מתחת לשטיח, כדי לזכות בחצי האי סיני ללא ירידה לאחר ההתמוטטות ילך המצב ויחמיר אם לא ישתנה הכיוון בעוד מועד.

השאלה ההמלטית אם לדבר עם אש"פ או לא - היא שלילית. אנו נוטים להבהיל את עצמנו במדבר "מדינת אש"פ" ויש מקום להערכת איום זה לגופו.

אין ספק שאש"פ יתמקם "במדינת הפלסטינית" שתקום. לא יהיה זה אש"פ יעיל יותר, מעולה יותר מזה שאנו חיים אותו בשכונות מאז שנת החמישים והשישים. סיכום כולל של פעילות כלל ארצית החלה משל למעלה משני עשורים, כאשר לאורך כל תקופה זו נהנו מתמיכה כספית צבאית ומדינית רחבה, הוא: מטריד.

בשום שלב לא הצליחו ארגונים אלה להוות איום רציני לקיומנו ואף לא להיות "הדקל" לעימות ביבנו לבין צבאות ערב.

המצב השורר בעשור האחרון בדרום לבנון יכול לשמש מודל למדינת אש"פ בגבולנו כאשר מדיביזה של מחבלים ערוכה בו ומבצעת ממנו פעולות כפי יכולתה, יעילותה וכושרה במסגרת המערכת בביערהבית והביבלאומית.

- בוכל לעמוד בכך.

זאת בבבאי שמרחב ישראלי בעומק של כ-20 ק"מ ינתק מדינה זו מן הירדן ובתנאי שבשומרון ובגליל את "משפחת העמים" לכך שאנו מורודים פירוזת של "מדינה פלסטינית" זו. כן יש צורך בטרז שיתק את רצועת עזה מסיני.

ההערכה שממלכת ירדן הינה "פרטנר" פוטנציאלי להמשך תהליך השלום-היא מוטעת. והאפשרות שירדן תהיה "למדינת סרוב", בן אם עקב מהפך פנימי או עקב התערבות "אחים" מבחוץ, ריאלית יותר מן הסיכוי להמשך "המומנטום".

אין לנו מה להציע לירדן על פי "המודל המצרי", לא בוכל למסור, לפנות או להעביר שום שטח לריבונות ירדנית. אף לא שעל. הירדן הוא קו העצירה שלנו.

אם תרצה "המדינה הפלסטינית" המפורזת להתקשר קשר זה או אחר עם ירדן - זכותה.

6. אין לבר מה להציע לסוריה על פי "המודל המצרי". קר התילים הוא קר העצירה שלנו "והתיקונים הקוסמטיים" המיזמליים האפשריים, כולל מסירת קרביטרה, בעשו כבר במסגרת הסכם ההפרדה ב-74. את רמת-הגולן יש לפתח על ישוביה, על העדה הדרוזית הקטנה שבה - סיפוח שלם וסופי, ללא גמגומים עוד ולהגשים בה התישבות צפופה.

בוכח סוריה, ירון עיראק וכוחות עזר שונים "ממשפחת העמים" יש להתכוון לדו-קיום עוין עוד שנים רבות. יתכן שלא יחול שינוי בכך בטרם יתרחשו במדינות אלה תהליכים של מיתון ודמוקרטיזציה שיביאו גם להרפיית השבאה ודחפי הנקם האי רציונאליים כלפיו. הגדרה ברורה ובחצת של קר העצירה שלנו תאפשר תהליכי השלמה, ולו גם איטיים.

7. חצי האי סיני הרחב, הריק כמעט מאוכלוסין, יכול היה מאז 67 להוות מרחב להגשמה הציונית, לו היה גדול יותר, חזק יותר, ציובי יותר, לולוי אוכל חלק מכריע מגופו במחנות ההשמה. אוסף עזרא אורון ארכיון אמנות במרחב הציבורי מסיבית ואף לעמוד בגד מצרים. זאת לא עשינו אלא במעט. איננו ולא נהיה "מעצמה" במזרח התיכון. מכאן שהמהלכים לפינוי ופירוז סיני, כבסיס להסדר שלום עם המצרים, היו דחייקים. זאת כתבאי שישמר "טוהר הפירוז" גם במקרה של מהפך פנימי במצרים.

8. בדרום לבנון אין להרשות חדירת צבא ערבי כלשהו, ויהא זה סורי, "לבנוני" או אחר. בהר הליטני חייב להשאר "קר אדום" אופרטיבי. דרומה ממנו יש לקיים חופש פעולה של צה"ל ולוודא את טוהר הפירוז. את החגורה הנוצרית שיעית יש לתגבר ולסייע בהפיכתה לישות קבע. אם אט הירגילו הסורים את "משפחת העמים" להשתלטותם על רובה של מדינת "לבנון". יש לפעול בהתמדה לסילוקם, עד האחרון.

9. מדינות ערב וארגוני המחבלים הצליחו לקיים את תופעת הפליטים כנושא צורב ואינו מרפה. ראוי להפריד כאן בין שאלת האחריות ההסטורית לבין עובדת הסבל האנושי. שום צד אינו יכול להתחמק מאחריות להוצרות התופעה. האחריות היא משותפת, אך מאחר ואין כיום להפריד בין שיבת "הפליטים" ל"בתייהם" מחיסולה של מדינת היהודים - לא יאפשר פתרון זה כל עוד אנחנו פה. ואילו סבלם של הפליטים צריך שיכביד גם עלינו. מן הדין שנסייע, לכשיווצרו תנאים לכך, בשיקומם על פני המזרח הערבי.

לטובת מי פועל הזמן?

10.

חלוי בבו, בעיקר בבו.

הערבים הומיזו את ההזדמנות ההסטורית, שאולי לא תחזור, להשמיד את הישוב היהודי בארץ. במלחמת תש"ח. החמצה זו חשפה חוסר יעילות, פירוד ושנאה פנימית, מכלול המגבלות שנתגלו תרמו בעבר ויתרמו גם בעתיד להתגשמותו והתעצמותו של המפעל הציוני. למרות עצמתם הפטרו - דמוגרפית והמדינית, לא יצליחו הערבים להתגבר על מגבלותיהם ולהכריענו.

זאת בתנאי שתהליכי ההתפוררות הפנימית המואצת, תהליכי התערערות, אברכיה ואלימות גוברות שאבו בתוכם בהם כבר כשני עשורים; לא יביאו למצב שבו לא נהיה מסוגלים להתגובן עוד. ובתנאי שבשכיל להערך גיאוגרפית, בטחונות וחברתית כך שנהיה מסוגלים להדוף עוד מספר התקפות כוללות עלינו על קו העצירה ומעבר לו.

ארכיון אמנות במרחב הציבורי

בבולות

11.

את מדינת ישראל יש להגור בחגורת מרחבי בטחון תוך האחזות בשטחים פנויים מאוכלוסין שעור בותרו:

Ezra Orion Collection

Public Art Archive

- * שטח מפורז בחצי האי סיני - בריבונות מצרית.
- * שטח ההרי בלתי עביר ודליל כוחות בהרי אדום שמזרח לערבה. יש למבוע פיתוח תעבורתי של איזור זה ע"י ירדן.
- * שטח מפורז ברצועת עזה - בריבונות עצמית מוקף "בקר אדום".
- * שטח מפורז בגבול ההר המאוכלס - בריבונות פלסטינית, מוקף כנ"ל, כולל השכונות הערביות החדשות של ירושלים.
- * מדבר יהודה, מדבר שמרון והבקעה - שטח ריבוני ישראלי עם בכונות לפירוז בסווה ארוך.
- * רמת הגולן - שטח ריבוני ישראלי, עם בכונות כנ"ל.
- * דרום לבנון - שטח מפורז בריבונות לבנונית + "קר אדום" צפונית לליטני + תגורה בוצרית - שיעית מבוססת.

12. הסכבה העיקרית למפעל הציוני, גם אם יערך על קו העצירה המוצע, טמונה לטווח ארוך ב"מיעוט" הערבי בישראל, כאשר בסבירות גבוהה ילך "מיעוט" זה ויעלה על דרך האלימות לצורך הגשמת "זכויותיו הלאגיטימיות".
מאבק זה צפוי שיהיה יותר ויותר היסטרי ככל שיימשכו הגמגומים, הערפול וחסר ההחלטה לגבי מעמדם של "השטחים".

ב- 1980 ימנה הציבור היהודי בארץ כ-2.3 מיליון והערבי כ-645 אלף= יחס של 1:5 "בתחומי 48". תוך 30 שנה יחמיר יחס זה ל-1:2.

יעד לאומי הוא לקיים את הפער הדמוגרפי הנוכחי ע"י הפנייה משמעותית של המאמץ הלאומי לחידוש, הכפלת ושילוש העליה, משולבים ביעול והעמקת תהליכי הקליטה ובלימת הירידה מהארץ. ויהיה זה ללא ספק במחיר רמת החיים המנופחת שהסתגלו אליה שכבות רחבות מן הציבור, ויהיה זה מחייב שידוד מערכות כולל במדינה קרועה לגזרים זו. ארכיון אמנות במרחב הציבורי
יהיה זה ביטוי לכושף ההתערבות שלנו -

הצעת מהלכים

13.

א. יבוצע מהלך משולב, בו זמני: פינוי מלא של גב ההר ורצועת עזה תוך מיקוד התשומות וההשקעה העצומה, על פתח העצמאות "לעם הפלסטיני" הצעת מהלכים של מדבר יהודה, שומרון, הבקעה ורמת הגולן.

- ב. תוגשם התיישבות מסיבית בשטחים המסופחים.
- ג. יופעל "קו אדום אופרטיבי" מסביב לשטחים המפונים.
- ד. יוכפל שיעור העליה.

הדו-קיום איבנו שאיפה הוא הגשמת האפשרי במירב הצדקה והאפשרי. לכך עלינו להסתגל ולכך יצטרכו להסתגל גם הערבים.

דו - קיום עם עמי ערב

- קיום לתכנית - אב -

* מינוי מיוחד - של גב החר המאוכלב ורצועת עזה - תוך הקפתם "בקו אדום".

* סיפוח מיוחד של מדבר יהודה, מדבר שומרון, הבקעה ורמת הגולן.

מבוא:

התנועה בציונות החילונית, השפויה, מתקרבת לקו העצירה שלה.

התהליך, הנמשך מסוף המאה הקודמת יאופיין כסדרה של דחפי-זינוק - קדימה, כאשר הזינוק האחרון היתה מלחמת ששת הימים, מגיע בשנים אלה לסיומו.

משנת 67 מתבקשת ונעשית דחופה יותר ויותר תכנית-אב לדו-קיום עם עמי ערב, תכנית שיתורו על פיה הגבולות הסופיים של ההגשמה הציונית.

אוסף עזרא אוריון

תקופה אחרונה זו מתחלקת לשתיים: שנות "הלא להחליט" של ממשלת "המערך" תוך הגשמה מהוססת של "תכנית אלון" מתוך והתפשרות עם התנחלות זוחלת של "גוש אמונים" מאידך, ולשנים האחרונות, שבחן, לראשונה, הגיעה הציונות הבת-רעה - דתית לשלטון וחברות הפכו לדתורה במורד אל האסון.

מכון תוכנית ג'מס
ארכיון סמיתסוניאן
מרכז המחקר והמחקר

יוצרו כאן הערכה מצב, התנועה, ובגלל זה, המהלכים.

Public Art Archive

1. הציונות השפויה כיום, היא ההחלטה הנחרצת:

לממש ריבונות יהודית, על בסיס של רוב יהודי מכריע, במירב שטח של ארץ ישראל

ולרכז על האדמה הזאת את מירבו של העם היהודי.

בלתי נפרדת מהחלטה זו היא ההכרה והמחויבות לכך שמימוש זה והגשמה זו, יודרכו ויושגו על יסודות ערכי צדק אנושי ושיוויון ערך אדם ועמים.

שתי קביעות אלה נובדות וסותרות זו את זו סתירה נוקבת החודרת עד שרשי הדברים.

עלינו להכיר צוללות ולהודות בכך שלא היתה ואין לציונות דרך להתגשם כאן ללא גרימת עוול לערביי ארץ ישראל. עוול זה היה והינו אחד התנאים להגשמת הציונות, הוא המחיר התמור, הבלתי נמנע, שאין מנוס ממנו, של מימוש ריבונותנו כאן, המימוש והמחיר הם מיצוי היסטורית העם הזה בקרב "משפחת העמים", שקר הסיכום התחתון שלה היו מחנות ההשמדה.

הדרך השפויה היא דרך של פתרון פצוץ.

בארץ זו תיים כיום כ- 2 מליון ערבים במולדתם. כדי לא לגרום עוול לערבים אלה עלינו לחדול פלחתיקים, לסגת מארץ זו ולשוב אל חיק "משפחת העמים". יהיה בכך פתרון למילכוד הכאוב הזה, ולא מעטים ישמחו לו - אך לא זאת היא התלטת הציונות.

מהו, איפוא, שיעור העוול לעם הערבי שהתנועה הציונית מוכנה לעמוד בו כ"מחיר"?

כיום אנו נמצאים כבר מעבר לשיעור זה.

2. גם הדרך והאפשרויות להמשיך, להאחז ולהתישב "בשטחי הארץ השוממים" - מתקרבות לסופן.

הורך כדי הסאבג האלים, שהתפתח בין שני העמים כאן, הסתובבו זה בזה ושטחים ניכרים עברו מיד ליד. אוסף עזרא אוריון ארכיון אמנות במרחב הציבורי

הנטישה הערבית ההמונית, תוך הנוצרות תופעת הפליטים הוסיפה "שטחי ארץ שוממים" לרשות תהליך ההאחזות היהודית. עם תום הזינוק האלים של 48 מצאנו את עצמנו שולטים ב-"מיעוט ערבי" בן כ- 150,000 נפש. עם תום הזינוק של 67 אנו שולטים ב-"מיעוט ערבי" בן כ- 2,000,000 נפש -- הירחקנו לכת.

ההגשמה הציונית הגיעה לשלב שבו היא צריכה לבצע "שיפור עמדות לאחור". אל"קו עזירה" יש להתקדם בכמה גזרות, ובכמה גזרות יש אליו לסגת.

העם היהודי בארץ מנוהל ע"י ממשלת הציונות הבינלאומית - דחית. בעולם תת-הכרתי, הרמטי זה קיימים שלשה מרכיבים: עם נבחר, ארץ, בחירה ו"כנעני". ככל שנגררת ממשלה זו ע"י חוית ליל בין הכתרים* והאמונה בזכות ההיסטורית בחסד השמימי להוסיף ולהתנחל על גבו של "הכנעני", להתנחל כשליטים - בזכות, שליטים כמצב סופי - הולכת ונוצרת במהירות בארץ זו מציאות הרת אסון.

* בראשית - ט, 6.

3.

את חישובי גידול האוכלוסיה ב"ישראל" וב"שטחים" יש לעשות ללא מניעי
בה - יענה **

כיום ניתן לחשב את גידול האוכלוסיה היהודית בארץ (ילודה, עליה,

ירידה, חמות) רשיעור של פי 1.3 לכל 15 שנה - לעומת זאת נראה

שהאוכלוסיה הערבית הכפילה והכפיל את עצמה פי 2 כל 15 שנה. אם תהליכי

גידול אלה יימשכו, יהיו בארץ זו, בשנת 1995, כ-4 מליון יהודים וקרוב

ל-3.5 מליון ערבים (מהם 1.2 מליון ב"חחומי 49"). לאחר 15 שנים

נוספות, בשנת 2010, יהיה בארץ מיעוט יהודי בן כ-5.3 מליון ורוב ערבי

של קרוב ל-7 מליון (מ:ם כ-2.5 מליון ב"חחומי 49).

הרי שאנו חיים כאן בדו-קיום עם פצצת זמן דמוגרפית שתחת מחצה יקרוס, בעוד

מספר עשרות שנים, המפעל הציוני.

אל נשלה את עצמנו בנושא "אזרחי ישראל הערביים" נסיבות צבאיות ופוליטיות

שעיצבו את גבולות 49 תחמו בחסגרת "מדינת ישראל" 154,000 ערבים

(השתרבו פי-4 מאז). התהליך שבו מתפתחת התודעה "הפלסטינית" במזרח

התיכון, כולל כמובן גם ציבור ערבי זה "שהקו הירוק" לגביו הוא פיקציה.

יותר ויותר נאלץ להכיר ב"אזרחי ישראל הערבים" ומאבק ערביי

ישראל על מתן "זכויות ולגיטימציות" נלחם בשנים האחרונות ויחריף - אך כאן

מגיעה הציונות לקו העצירה הקיומי שלה. תחת מימוש זכויות לגיטימיות

אלה תקרוס מדינת ישראל. זכויות אלה לא ינתנו.

על הציבור הערבי, שנקלע בתום קרבות חש"ת בחחומי "הקו הירוק", נגזר

קיום בלתי שלם, קיום שלא יכלול ריבונות והוא חלק מן "המחיר", חלק מן

העוול הכלתי נמנע הנגזרים מן ההחלטה לממש ריבונות יהודית - כאן ועכשיו.

והוא הרו - קיום הכאוב, היומיומי, המיוסר, המיועד לנו נמשך והולך אל

העתיד עד מעבר לזוהר הראייה.

אך הוא רק $\frac{1}{3}$ הבעייה.

את גב ההתאבדות ואת רצועת עזה - יש לפנות. את האיזור שבין

"הקו הירוק" במערב "לקו בני דויל - בני נעים" במזרח, יש לפנות פיננסי

צבאי ומימשלי מלא, לאחר, עד האחרון, אבטל בלמים: (א) שטחי קרקע ונחלות

ויוקף האיזור ב"סדר אדום" או-רטיבי - חמנע ע"י צה"ל הופעת או הקמת צבא

כלשהו בחחומי. הפירוז ימומש בו ע"י חופש פעולה צה"לי מלא: פעולות

"שיטור", סריקה, סיהור והפעלה כוחות משולבים לפי הצורך, השיטה והעיתוי

הנדרשים.

תאופשר הקמת "מדינת פלסטינית" ב"שטחים" - יעצבו תושבי האיזור את ישותם

המדינית כפי שייבחרו ולו גם חזה זו "מדינת אש"פ". עצמאותם חחיה מדינית

אך לא צבאית ובסחונות. "מדינות אש"פ" על גב ההר וברצועה יחמירו במידת

שה את מצבנו הצבאי אך ויחזקנו מן-צדן על מעמל של כובשים ישפר באורח

אם ויבטלנו את המצב הנוכחי ונעשה את ישראל כחלק מן המדינה

משפחות את כוחנו כעס, את מעמדנו הערכי, המוסרי - ואלה המכריעים
כאן ואף יכריעו במאבק הצבאי, אם לא יהיה מצוס ממנו.

והתנחלויות ישארו לקמול.

וממזרת "לגב ההר הפלסטיני" יסופחו מדבר שומרון, בקעת הירדן, ומדבר
יהודה סיפוח שלם וסופי למדינת ישראל - ללא גמגומים עוד, ותוגשם בהם
התיישבות והערכות צבאית צפופה.

המשא ומתן על תכנית הנפל של "האוטונומיה" יתמוסס בעתיד הקרוב,
מראשיתה היתה זאת "קונספציה" ששולבו בה דחף ברית בין הבתרים ואונאה
עצמית מופלגת מצד ממשלה זו, עם נכונות מצרית מפוכחת לטאטא את פצצת הזמן
מתחת לשטיח, כדי לזכות בחצי האי סיני ללא יריה.

לאחר התחמוטות ילך המצב ויחמיר אם לא ישתנה הכיוון, בעוד, סועד,
השאלה ההמלטית אם לדבר עם אש"פ או לא - היא שולית. אנו נוטים להכחיל
את עצמנו כמושג "מדינת אש"פ" ויש מקום להערכת איום זה לגופו.
אין ספק שאש"פ יתמקם "במדינת הפלסטינית" שהקום, לא יהיה זה אש"פ יעיל
יותר, מעולה יותר מזה שאנו חיים אתו בשכנות מאז שנות החמישים והששים.
סיכום כולל של פצילות כלל ארגוני החבלה במשך למעלה משני עשורים, כאשר
לאורך כל תקופה זו נחנך מהמיכה בספינת צבאית ומדינית רחבה, הוא מסריד.

בשום שלב לא הצליחו ארגוני אלה להוות איום רציני לקיומנו ואף לא
להיות "הדק" לעימות ביננו לבין צבאות אחרות.

המצב השורר בעשור האחרון בדרום לבנון יכול לשמש פנדל למדינת אש"פ
בגבולנו כאשר כדיביזיה של מחבלים ערוכה בו ומבצעת ממנו פעולות כפי
יכולתה, יעילוה וכושרה במסגרת המערכת הבינערבית והבינלאומית.

- נוכל לעמוד בכך.

זאת בהנאי שמרחב ישראלי בעומק של כ-20 ק"מ ינתק מדינה זו מן הירדן
ובהנאי שנשמור ונרגיל את "משפחת העמים" לכך שאנו מורדאים פירוזה של
"מדינה פלסטינית" זו.

ההערכה שממלכת ירדן הינה "פרסנר" פוטנציאלי להמשך תהליך השלום - היא
מוטעת. מאז שגדל אנו "מחבר ללאן מחסין" - ירדן לא גרה
המפצה הגדולה מאתנו על המסב אלא, לא לפי סוריה וירדן.
האפשרות שירדן תהיה "למדינת סרוב", בן אם עקב מהפך פנימי או עקב התערבות
"אחים" מבחוץ, ריאליית יותר מן הסיכוי להמשך "המומנס"ם.

אין לנו מה להציע לירדן על פי "המודל המצרי", לא 'נוכל למסור, לפנות או
להעביר שום שטח לריבונות ירדנית. אף לא שעל. הירדן הוא קו העצירה שלנו.
אם תרצה "המדינה הפלסטינית" המפורזת להתקשר קשר זה או אחר עם ירדן -
זכותה.

6. אין לנו מה להציע לסוריה על פי "המודל המצרי". קו התילים הוא קו העצירה שלנו "וההתיקונים הקוסמטיים" המינמליים האפשריים, כולל מסירת קונייטרה, נעשו כבר במסגרת הסכם ההפרדה ב-74. את רמת הגולן יש לספח על ישוביה, על העדה הדרוזית הקטנה שבה - סיפוח של וסופי, ללא בגומים עוד ולהגשים בה התישבות צפופה.

נוכח סוריה, ירדן, עיראק וכוחות עזר שונים "משפחת העמים" יש להתכונן לדו-קיום עוין עוד שנים רבות. יתכן שלא יחול שינוי בכך בטרם יתרחשו במדינות אלה תהליכים של מיתון ודמוקרטיזציה שיביאו גם להרפיית השנאה ודחפי הנקם האירציונאליים כלפינו. הגדרה ברורה ונחרצת של קו העצירה שלנו תאפשר תהליכי השלמה, ולו גם איטיים.

7. חצי האי סיני הנרחב, הריק כמעט מאוכלוסין, יכול היה מאז 67 להוות מרחב להגשמה הציונית, לו היה עם זה גדול יותר, חזק יותר, ציוני יותר, לולא אוכל חלק מכריע מגופו במחנות ההשמדה --- ניתן היה להאחז בו האחרות מסיבית ואף לעמוד נגד מצרים. זאת לא עשינו אלא במעט. איננו ולא נהיה "מעצמה" במזרח התיכון. מכאן שהמהלכים לפינוי ופירוז סיני, כבסיס להסדר שלום עם המצרים הן והינם נכונים. זאת כחנאי שישמר "טוהר הפירוז" גם במקרה של מתפר פנימי במצרים.

8. בדרום לבנון אין להרשות חדירה צבא ערבי כלשהו, ויהא זה סורי, "לבנוני" או אחר. נהר הליטני הינו לחשן "קו אדום" אופרטיבי. דרומה ממנו יש לקיים חופש פעולה של צה"ל וללרוא את טוהר הפירוז.

את החגורה הנוצרית שיעית יש לתגבר ולסייע בהפיכתה לישות קבע.

9. אט אט הירגלו הסורים את "משפחת העמים" להשתלשלותם על רופה של מדינת "לבנון". יש לפעול בהתמדה לסילוקם.

10. מדינות ערב וארגוני המחבלים הצליחו לקיים את תרופת הפליטים כנושא צורב ואינו מרפה.

ראוי להפריד כאן בין שאלת האחריות ההסטורית לבין עובדת הסבל האנושי. שום צד אינו יכול להתחמק מאחריות להוצרות התופעה. האחריות היא משותפת, אך מאחר ואין כיום להפריד בין שיבת "הפליטים" ל"בתיים" מחיסולה של מדינת היהודים - לא יאפשר פתרון זה כל עוד אנחנו פה, ואילו סבלם של הפליטים צריך שיכביד גם עלינו. מן הדין שנסייע, לכשיווצרו תנאים לכך, בשיקומם על פני המזרח הערבי.

לשובת מי פועל הזמן?

10.

תלוי בנו, בעיקר בנו.

הערבים החמיצו את ההזדמנות ההסטורית, שאולי לא תחזור, להשמיד את הישוב היהודי בארץ. במלחמת הש"ת, החמצה זו חשפה חוסר יעילות, פירוד ושנאה פנימית, מכלול המגבלות שנתגלו חרמו בעבר ויתרמו גם בעתיד להחגשמותו והתעצמותו של המפעל הציוני. למרות עצמתם הפטרו - דמוגרפית והמדינית, לא יצליחו הערבים להתגבר על מגבלותיהם ולהכריענו.

זאת כתנאי שתהליכי ההתפוררות הפנימית המואצת, תהליכי התערערות, אנהפיה ואלומת גוברות שאנו נתונים בהם כבר בשני העשורים, לא יביאנו למצב שבו לא נהיה מסוגלים להתגונן עוד. ובתנאי שנשכיל להעריך גיאוגרפית, בטחונית וחברתית כך שנהיה מסוגלים להדוף עוד מספר החקפות כוללות עלינו על קו העצירה ומעבר לו.

אוסף עזרא אורן
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

גבולות

11.

את מדינת ישראל יש לחגור בחגורת מרחבי כסחון תוך האחזות בשטחים פנויים מאוכלוסין שעוד נותרה:

- * שטח מפורז בחצי האי סיני - בריבונות מצרית.
- * שטח הררי בלתי עביר ודליל, כחגורת ההר, אדום שממזרח לערבה. יש למנוע פיתוח תעבורתי של אזור זה על ידי ירון.
- * שטח מפורז ברצועת עזה - בריבונות עצמית, מוקף ב"קו אדום".
- * שטח מפורז בגב ההר המאוכלס - בריבונות עצמית, מוקף כנ"ל, כולל השכונות הערביות החדשות של ירושלים.
- * מדבר יהודה, מדבר שומרון והבקעה - שטח ריבוני ישראלי עם נכונות לפירוד בסווא ארוך.
- * רמת הגולן - שטח ריבוני ישראלי - עם נכונות כנ"ל.
- * דרום לבנון - שטח מפורז בריבונות לבנונית + "קו אדום" צפונית לליטני + חגורה נוצרית - שיעית מבוססת.

כ"ו ק"א - הנהגת אדום, ק"מ

תאריך _____

אל: _____

ג.א.נ.,

הנני שמח להודיעך כי הנהלת המדרשה החליטה לאשר את העלאתך
בדרגה כדלקמן:-

מדרגה נוכחית _____ לדרגה _____
אוסף עזרא אוריון
תוקף ההעלאה מיון סמכות במרחב הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

ב ב ר כ ה ,

מנחם אשל
מנהל המדרשה.

העמק: גזברוח (לביצוע)
מנהל המוסד/המחלקה
ועד העובדים
ת.א.

7/12/79

גבולות

נ-ז-נ-ז
1
2
3
4
5

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

IPQ

מכון תרבות וידיעות
מכון תרבות וידיעות
מכון תרבות וידיעות

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

17. יאסן

27. אביה

37. סרס

47. ברנה

57. ויטמן

67. לויס

77. הרצוג

87. קר"ר

97. אהר"מ / יואל

107. ס' צהר

ה' מוסקאליץ 14, תל אביב

11+ סטנדרט + 3 נ: מקומות 80/1/80 (+ ציור נאור)

12+ חמאן

13+ אבא: אבן

14+ משה אר

15+ יגאל און

16+ און-ח

17+ קאמ

18 חמאן

19 יגאל

20 ל-ב/אר

21 יגאל וזנב "אורנים"

22 יגאל און 80/5/80

+ אב'נבר

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

או

מכון למחקר ופיתוח
מכון למחקר ופיתוח
מכון למחקר ופיתוח

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

פ. 51. 10

מסמך

תאריך: 1982
מספר: 1000

מ"נ עמ"מ - מ"נ עמ"מ
מ"נ עמ"מ - מ"נ עמ"מ
מ"נ עמ"מ - מ"נ עמ"מ
מ"נ עמ"מ - מ"נ עמ"מ

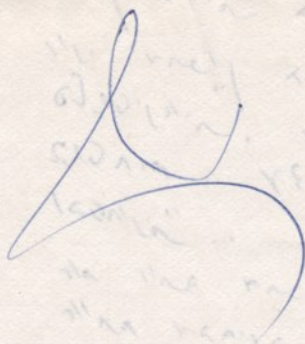
אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

מכון לזיכרון עזרא אוריון
INSTITUTE FOR PUBLIC PRESENCE
מכון לזיכרון עזרא אוריון

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

9.12.12

הכנסת

חבר הכנסת
מאיר חיי

לשכת אלוהים
מזרח שבת הירק
הר - העד

לשכת אלוהים, שבת הירק

קצת זמן געבירן
הנהגה שבת, זיכרון
העלמה יקד
לשכת אלוהים, שבת הירק

אוסף ישראל אלוהים
ארכיון אמנות במרחב הצבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

לשכת אלוהים, שבת הירק
העלמה יקד
לשכת אלוהים, שבת הירק

לשכת אלוהים, שבת הירק
העלמה יקד
לשכת אלוהים, שבת הירק

לשכת אלוהים, שבת הירק
העלמה יקד
לשכת אלוהים, שבת הירק

אוסף עזרא אוריון

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

IPQ

יזם: תוכנית עתידים
אוסף אמנות ציבורי
מחלקת תרבות
משרד התרבות והעניינים

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

מחיר 10 ש"ח

הכנסת

חבר כנסת
פנינה דהגל

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי
15/11/17

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

ארכיון אמנות במרחב הציבורי

הי פנינה

שר הבטחון

הקריה, ב' בכסלו תשי"מ
ב' בדצמ' 1979

ק/ 011453

לכבוד
עזרא אוריון
מדרשת שדה-בוקר

שלום רב,

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

תודה על מכתבך מיום 7.12.79 ועל תזכירך.

מכון תרבות גרמניה
אמנות אסטרטגיה ופיתוח
מרכז לתרבות הלאומית

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

בברכה,

עזר ויצמן
שר הבטחון

אפ/

כ"ח חז"ר

15.12.79

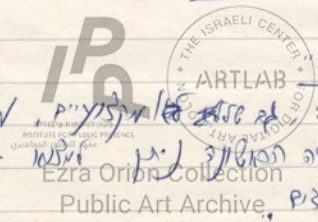
סער-הקמ

למצב שטח

- שמי שרבה בתקופת ימי קדם עם עמי אחר, מסיבוג של דומים
 בעצמו, והתרגם רק בימים אלו לעיון רבין בומב - והתאמן מלפני ואחרי.
 - אולי זה לא רק שיש לי הרבה בענין, הרבה אלו לא גרש
 מתרגם נדמה, אבל בלעדי העלמה אפיק. איתן ב יאלי (היום)
 בסתירה מתקופת ראובן! דף לא אחרת ה מה שפירא
 מובן. ביו י, דף, ה' דף אפיק אלו אלו (השנים) איתן ה (המבט היתר)
 במובנים שיתר אלו חשבו וסג.

אסר לקופה ראובן י בלו מופקט (הנחשאלה לא סר)
 א) דהיבס, (הסלילי לאו).
 ב) אמרס הפיונג אהבטלוג.

א) בוג העני (הפסלילי לאו) (הפסלילי לאו).
 ב) חלק (הפסלילי לאו) (הפסלילי לאו) במרחב הציבורי

א) בליג דהיבס (הפסלילי לאו)
 - במבט ה העק (הפסלילי לאו) (הפסלילי לאו) (הפסלילי לאו)
 אהבטלוג, בלו בקטלוג (הפסלילי לאו) (הפסלילי לאו) (הפסלילי לאו)
 הערב איתן ה הערב.
 - איתן שטח בעק, ביו, העק ספסל, איתן שטח הערב (הפסלילי לאו)
 בלו במסע, שטח הערב (הפסלילי לאו) (הפסלילי לאו) (הפסלילי לאו)
 העק בלו איתן הערב (הפסלילי לאו) (הפסלילי לאו) (הפסלילי לאו)
 הערב איתן הערב (הפסלילי לאו) (הפסלילי לאו) (הפסלילי לאו)
 - איתן הערב (הפסלילי לאו) (הפסלילי לאו) (הפסלילי לאו)
 איתן הערב (הפסלילי לאו) (הפסלילי לאו) (הפסלילי לאו)
 איתן הערב (הפסלילי לאו) (הפסלילי לאו) (הפסלילי לאו)
 איתן הערב (הפסלילי לאו) (הפסלילי לאו) (הפסלילי לאו)

א) איתן הערב (הפסלילי לאו)

איתן הערב (הפסלילי לאו) (הפסלילי לאו) (הפסלילי לאו)

(הסובייטים) היו אמריקאים ביותר: ד) חננא חמורא לאוהה היחידה

(2) תהיה λ חלקי יחיד

(3) התשלום בביטוי של שאלות (התפקוד)

(המחבר) (המחבר) (המחבר), רב של ויזניץ קרקעית, יליד גורצ'ין בן ה'תק"פ) אשתו
הנכונה (המחבר) (המחבר) איש נכבד בעל שם, המורה עליו (אשר)

(4) הקטל ההמוני. אם הקטל היהודי - בקולות

אברהם בן גרשון אבנעזר המכונה שמואל הלוי, תלמיד גדול מנחם קרב מנחם גרשון
המאבנעז, אך אברהם מנחם אל-סמך המהר"ר נר לוי קרעלס (לדוד דוד)
שליטן המעקל. הוא מלמד את "מנחם המעקל" הירושלמי, גאון (אברהם בן דוד
המאבנעז) המלמד הירושלמי המעקל.

אני שומעו, גער און רעג הערענדיק וואס איר זענט, רעכטן

מכתב עם יתומי/ות - סיוע מזהר/ממנהל י סוכה של משרד החקלאות

מזכר ומטהי אלני יום ויום. אפי' כחולותיה, אפית חיותו וגדלותה,
אוסף שורא אוסין
את כל המעלה והמעלה (אליו) את כל המעלה (לכל). (בג)

[illegible]

התשובה היא: כן, אבל רק אם תהיה מסוגל להבין את המציאות.

ראש אברהם וצפנתא תמורת פריהם וצדקתיהם
הוא ראש אברהם וצפנתא תמורת פריהם וצדקתיהם

Handwritten text: *עזרא אוריון קולקציע* / Ezra Orion Collection

את האנשים

א. - נעשה כפי שנקרא בזה הדין. אצל עמנו ואלה לא נעשה כל פסוק ופסוק.

[illegible]

חשוב + שיתפים האחריות העולם / כלכלה מורכב הפתילות כלול - מורכב

לכבוד אייר שנת אלף תתק"ס
ביום פירות זרעם לחבתי יחידי, (א) לזכר זרעם זרעם זרעם

(2) שווקי סכמי חסד

(3) אמרתי חתור ג' (תום) באלבי, ג' (תום) חתור.

הכיון של "קונסומציון" ממשל בין ישראל, יהודה ומואב
וירדן" טאגה מציג, לא נראה לי רלוונטי. 15-10
טנים הקדומים, לפחות. לא נראה לי צל של סיכוי
לפך מילוח הקדום ומח"ציוג טעה יט להיחלף
ההתפתחות הטבעית. פ. "קונסומציון",

מחצית, "קונסומציה" או פ. גבולות מציגה אחת
יכול לקום לא מילוח עם מציגים אלא רק חזיון
הדדי, כן, של הצדדים וצמח. היסוד, "שירדן"

וגם אינו טעה, גם הפלסטינים - מונחיה - אלט, יסכיה
מילוח צמח סחיה אחרים אלו גבולות מציגה כצאת
הוא להדרכת, אחרים

האם זה שיצאו חופים אחרים "טסין" לטולט א
גם, גוף להל, מילוח וחיות מילואות אחת
וגם ההתפתחות פנימית הנכונה ?

אינו שט לטור של פועל "טור" טסח "מחצית" לטני"
טנאלל למצד מטהה של המציגה הפלסטינית, כפי
לופא אג פירצה. אק אלה ינחץ מפה
צבואי להטון ולהקיים, טלא טקסח ממנה
הצבוא לטולט.

2. נכון שהצגתי קצת אג'נדה אג'נדה פירוש
 לאני שטחים של חסינות "מחסינות" כגון ירמון
 ולמטון. נראה לי שהחופש של ציון למטון -
 מהגרים כגון: כמטר, מחלי לדרדר או רימונים
 של "למטון", הצליחה עוד מחשבת העדוק להסס
 קו אג'נדה "הצפון" ללכת כפי צאצאיה אחר לאני
 הסורים ולתקופה לאני כל צאצא ספיר אחר.
 קו שחציוס לו אנו מקימים "פועל טיטור" נצד
 מחלים לפי הצורך
 אג'נדה העדוקים
 יצאנו, רק שני צדדים מחשבות: כפי דעה
 וכפי צדד. נראה לי שיש טיטור אג'נדה
 חסינות וצאצאים מחלים, נגן וחיוני, לשמור אג
 הרבה הנה אג'נדה ודיר לבוא שיון מחשבות
 שאם לא כן גופר חצי החצוץ צבא מחלה
 מאד מחממת.

-- ההצגה הקלה היא שהציונות הספירה "מחשבת צרכים"
 כפי מדל - - ופי אג'נדה מאגרים
 אג'נדה.

ההקדמה

לפא

12/1/80

דני סלום -

קמל אר מנחם ואני יונה ואיו קאדל

אוסף עזרא אוריון
צרכיון אמנות במרחב הציבורי

מסכים, אני מסכים, אגן, קדח, הדגל, מסכה, מסכים, פנים, דורגן

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

היון. לאה, טמני, גליל, מימין... גליל, וטמניאל...
קדח, אה, גליל, המסכה, - - - "אגן, ד, מסך
סדן 12.

מסכים, אגן, טמני, כל, דמני, הוא, חנה, לאה -
טמני - דמני - דמני - טמני. כל, הדגל, וטמני

מגורשים בן ומגורשים חטא
וכאן מידה הטלה - מה חטאים ?

אני ח"מ לך כנגד ואחרת טאנע מוצא קאכ'י
כוסר לסדור, להקים מנוחה למדון ידך חסדאים,
לך מאלו תפוסים משהים משהים, בטכניק - -

אוסף תזרא אורחין
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

- האם אתה מאמין בזה (הדמיה) הדמיה יכולה
להקים ולהחליט מהלך פניה לך איש חסרה אפילו

Ezra Orion Collection
The Art Archive

היכל המזקקים אלה ומהם פיצ'ג
אתה כנגד להסיר משהיה "ולא המדק"

- מ'י ?

כנגד

לפני

מחבר "פיוט פאולה" והצמנה לעדרכה

המערכת והמינהלה : בית האיחוד, תל-אביב, רח' דובנוב 10 טל. 250231

יום: בבוצ, ה' שבט תשל"ח
23.1.80

לשכא שלום -

הנניך יוסי-קיום עם אמי ערב" (נמצא
כעת בסיקוב קביאה אצל חב"י מדינת
שפחה. ג-מנת לציג את התהליך, אודה
לך את טאול-שפחה אלו, למערכת,
עצמית עסקים משפחתיים ממו.
הנני אנו נודעה לפנים בשפחה
מציגם פתישים-פרקטיים. במקרה זה אנו
המקובי בניה. גבולות בעל מ'מדים ערכיים
וכוחניים חשובים, ולכן נשקף בחיוב
כרסום הפניות.

הקבוצה נודעה לך על התאמתן הסיפית.

בדינת,
באסי צימית
עוין שפחה

ידיעות אחרונות

עתון הערב של ארץ-ישראל

YEDIOTH AHRONOTH

THE EVENING NEWSPAPER OF ISRAEL

Management and Editorial :

הנהלה ומערכת:

Tel-Aviv, 138 Petach-Tikva St. P.O.B. 109, Tel. 257172 טל. 109, תד. 138, תל-אביב, דרך פ"ת 138, תד. 109, טל. 257172

3 בספטמבר 1979

איג'רסיסת בן גוריון בנגב המכון למושט בן גוריון שדה בוקר
IX. 5
נתקבל

לכבוד

מר גרשון ריבלין

המכון למושט בן-גוריון

אוניברסיטת בן-גוריון עזרא אוריון

ארכיון אמנות במרחב הציבורי

באר-שבע

IP

מכון תרבות ציבורית
Public Art Institute
מרכז המחקר והמחקר

א.נ.,

Ezra Orion Collection

Public Art Archive

לצערנו לא נוכל לפרסם את מאמרו של אוריון עזרא.

רצ"ב מוחרז אליך החומר.

בכבוד רב

מזכירות המערכת

דו-קיום עם עמי ערב
מאת תצפיתן

המושג "דו-קיום" איננו בא לתאר אידיליה. הוא בא לתאר נוכחות משותפת כאן, בו-זמנית, דחוטה, לעיתים עקובה מדם. נוכחים כאן חלקו של העם היהודי וחלק מעמי ערב.

הדו-קיום הזה איננו שאיפה, איש אינו נכסף לו. הוא מצב שבו מחאים את עצמו חלק מן התנועה הציונית לעובדה, שאין ממנה מנוס שפוי, שנוכחים בארץ זו וסביב לה עשרות מיליוני אדם המגדירים את עצמם תודעתית ופוליטית כ"עמי ערב".

הגדרות ושיקולים

הציונות השפויה היא כיום, ההחלטה הנחרצת לממש ריבונות יהודית, על ארץ יהודי, במירב שטחה של ארץ ישראל; ולרכז בתחום זה את מירבו של העם היהודי.

בלתי נפרדת מהגדרה זו היא ההכרה והמחויבות לכך, שמימוש זה והגשמה זו, יודרכו ויוטחו על יסודות וערכי צדק אנושי ושוויון ערך אדם ועם. שתי אלה סותרות זו את זו בתוך תוכם של הדברים, ומציאת דרך ופתרון מאוזן ביניהן היא אחת מבעיותינו החמורות.

עלינו להכיר ולהודות בכך שאין ולא היתה דרך לציונות להתגשם ללא גרימת עוול לערביי ארץ ישראל. אין שום כיום להוסיף ולהתחמק מן ההכרה, שעוול לערביי הארץ הינו והיה תנאי הכרחי להגשמת הציונות. הוא המחיר החמור, הבלתי נמנע, למימוש ריבונותם של קרע עם ודיוף שלטון ומחנות השמדה - בארץ זו המיושבת ערבים בחלקים ניכרים משטחה הזערע. מודעות כאובה זו, מילכוד מיוסר זה, צריכים להדריכנו - להגביל, לאחר, להפחית ככל האפשר עוול זה, תוך רגישות מחמירה עם עצמנו - שאם לא כן אנו נחשפים לתהליכי השחתה ערכית שבטוות ארוך יעותו לחלוטין את מהותנו כחברה וכציבור יהודי.

כל שלטון משחית, את הממשלה ומעמיק להשחית אותם שליטים השולטים בעם נכבש. חרדה זו חייבת להדריכנו בבחירת דרכנו כיום.

וכמה מלים כאן על הציונות הדתית. זו החלה את קיומה בתהליך של החלצות ממגבלות ההמתנה לחבלי המשיח ומשלב ראשוני זה הגיעה לשלב שבו היא מגשימה את "המגיע לנו".

בעולם הכרתי הרמטי זה קיימים שלשה מרכיבים: עם נבחר, ארץ הבחירה והייעוד השמימי.

הישות הערבית, הנוכחת בארץ הבחירה כבר למעלה מאלף שנה ברציפות, אינה נחשבת בעולם הכרתי הרמטי זה, שערביי הארץ שייכים בו לקטגורית "הכנעני-האמורי-העמלקי" - -

ככל שנגזרת ממשלה זו אחרי דחף ליל בין הבתרים (בראשית ט"ו) והאמונה
הבלתי חדירה ב"זכות ההסטורית" לשלול את זכותם של אחרים, ובזכות להגשים
את יעודנו הלאומי על גבם - הולכת ונוצרת בארץ זו מציאות הרת אסון
לדמותנו ולמהותנו כחברה המושחתת על ערכים אנושיים ויהודיים. מציאות
העלולה לשלול את עצם הצדקתה הפנימית של הציונות.

הדו-קיום, איפוא איננו שאיפה, הוא הכרה בכך שהוא המסגרת הכוללת להגשמת
האפשרי וטוב ננהג אם ננקוט צלילות ונכיר בכך שמגמה זו, חיפוש דרך זה,
הם בעיקרם חד-סיטריים. עמי ערב ככלל והפלסטינים בפרט אינם שותפים
למגמה זו. נהפוך הוא - הם נמצאים כיום בתהליכים של ריחוק גובר וסיגול
עמדות קיצוניות יותר ויותר. אל לנו להשלות את עצמנו שהשלום עם מצרים
הוא "הסדר ראשון" ותחילתו של תהליך. הסדר שלום זה, אם אמנם יחזיק
מעמד, יהיה עוד שנים לא מעטות בחינתו. לא יווצר "מומנטום" ולא
יהיו "פרטנרים" נוספים. נהפוך הוא - הקיטוב יחמיר וערביי ארץ זו,
משני צידי הקו הירוק יקשיחו יותר ויותר את עמדותיהם נגדנו. עלינו
להכיר בכך ש"גבולות 1949" חוצים את "העם הפלסטיני" וכי יותר ויותר
נאלץ להכיר ב"ישות פליסטינית" כוללת משני צידי "הקו הירוק" - זאת
בייחוד אם תמשך פעילותה של הממשלה הנוכחית בדרך לסיפוח "השטחים"
המאוכלסים.

פצצת הזמן הדמוגרפית

את חישובי גידול האוכלוסיות בישראל ובשטחים עלינו לעשות ויש לעשותם

ניתן לחשב את גידול האוכלוסיה היהודית בארץ בשיעור גידול של פי 1.3 כל 15 שנה. זאת על פי תחזית מאזן הגירה חיובי של 10.000 נפש לשנה, שישמור על שיעורו היחסי.

לעומת גידול זה נראה שהאוכלוסיה הערבית תכפיל את עצמה פי 2 כל 15 שנה.

אם שני תהליכי גידול אלה יימשכו בכיוון זה יהיו בארץ זו בשנת 1995 כ-4 מליון יהודים וקרוב ל-3.5 מליון ערבים (מזה כ-1.2 מליון ערבים בתחומי "גבולות 67").

אוסף עזרא אוריון
הרי שאנו חיים כאן בדו-קיום עם פצצת זמן דמוגרפית שתחת מחצה יקרוס, בעוד מספר עשרות שנים, המפעל הציוני - אלא אם כן ננקוט כמה צעדים מרחיקי לכת.

3/..

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

* כבסיס - ראה נחוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ואילו לאחר 15 שנים נלפס, שנת 2010, יהיו בארץ כ-5.3 מליון יהודים וקרוב ל-4 מליון ערבים (מזה כ-2.5 מליון ערבים "גבולות 67")

הערבים החמיצו את ההזדמנות ההסטורית להשמיד את המיעוט היהודי בארץ בשנת 48. תוך החמצה זו נחשפו בבהירות מגבלותיהם הלא מעטות, שסייעו בעבר כה רבות להתעצמותו של המפעל הציוני. להערכתנו, למרות עצמתם הפטרו-דמוגרפית לא יצליחו הערבים להתגבר על מגבלותיהם ולהכריע את ישראל. זאת בתנאי שתהליכי ההתפוררות הפנימית המתקדמת, תהליכי התערערות, אנרכיה ואלימות גוברת, שאנו נתונים בהם, לא יביאונו למצב שבו לא נהיה מסוגלים להתגונן עוד.

וזאת גם בתנאי שנשכיל להעריך הערכות גיאוגרפית-בטחוניות כך שנהיה מסוגלים לבלום ולהדוף כל מחפה עלינו. שמירת הפער האיכותי בין צ.ה.ל. לבין צבאות ערב הולכת ונעשת קשה יותר ויותר. המאמץ המוגבר שיש להשקיע כדי לקיים פער זה מחייב אותנו. אם לא נהיה מוכנים לעשותו נשלם בקיומנו.

יכולתם המוגבלת של אירגוני הסדר

מזה 30 שנה פועלים נגדנו ארגוני טרור אלה ואחרים. יותר ויותר יוצרת התקשורת תמונה מופרזת של כושרם ויכולתם. ומבלי להקל ראש בבעיה ובקורבנות הנגרמים, נראה שסיכום כולל של פעילות כל הארגונים יחדיו הוא - שעמדנו בה ונוכל לעמוד בה גם בעתיד. ארגוני הטרור כפופים למגבלות שונות והקף פעילותם הוא מזערי ביחס לעצמתם המספרית ולמשאבים העומדים בשפע לרשותם.

טריטוריות שונות, ובשנים האחרונות בעיקר דרום לבנון, שמשו בסיסי יציאה ובסיסי אש לארגוני החבלה וליכולתם הנמוכה של בסיסים אלה היא ביטוי ליכולתם המוגבלת. דרום לבנון היא למעשה "מדינת אש"פ" ואנו חיים אתה בדו-קיום כבר שנים רבות. וכאשר שוקלים אפשרות של "מדינת אש"פ" ביהודה ושומרון עלינו לבחון מהן הסיבות הלאומיות-פסיכולוגיות שבגללן "נוכל לסבול" פגיעות חוזרות ונשנות בקרית שמונה, מעלות ונהריה "ולא נוכל לסבול" בתל-אביב?

כיווני פעולה מוצעים

*יש לצמצם ככל הניתן את שליטתנו בערביי ארץ ישראל:
- להמשיך ולקיים שיויון אזרחי מלא, ככל האפשר, לערביי "ישראל 67"
- ולהמנע מלספח את אותם "שטחים" המאוכלסים ערבים בצפיפות - הן מן השיקול הערכי והן מן השיקול הדמוגרפי.
*לספח סיפוח מלא וסופי את "השטחים" שאינם מאוכלסים בצפיפות - מן השיקולים הבטחוני והיישובי.

*את אותם "שטחים" המאוכלסים בצפיפות יש לפנות חד-צדדית, לבטל בהם את הממשל הצבאי תוך הקפתם ב"קו אדום". יהיו אלה איזורים בהם יקויים חופש פעולה של צה"ל בפעולות "שיטור", סריקה, פשיטות, טיהור והפעלת כחות גדולים יותר לפי הצורך. ויעצבו תושבי אותם שטחים את עתידם כאשר יבחרו. אם יבחרו במדינה פלסטינאית - נעמוד בכך, בתנאי שתהיה זו מנותקת מנהר הירדן ומוקפת "קו אדום" אופרטיבי.

*את גבולותיה של ישראל יש לחגור בחגורת מרחבי פירוז מדרום, ממזרח ומצפון - כדי לענות עוד לטווח עשרות שנים על סבירות גבוהה של מלחמה כוללת או חלקית נגדנו. את שטחי הפירוז האלה יש "לתגבר" במכשולים צוקניים מסיביים כגון הירדן, רכס אדום, נהר הליטני.

*אין להרשות חדירה צבא לבנוני/סורי כלשהו מדרום לנהר הליטני, על שטח זה להיות מפורז בריבונות לבנונית.

ה"קו האדום" שמצפון לנהר חייב להשאר בתוקפו.

מגמת התמיכה בחגורה הנוצרית-שיעית שלאורך גבולנו הצפוני היא חיובית ומוצע לבססה ולפתחה עד שיהפך חיץ זה לישות של קבע - אף שאין להפריז בחשיבותו בתנאי מלחמה כוללת.

* אין להחזיר את רמת הגולן לסוריה. יש לספחה סופית למדינת ישראל ואת העדה הדרוזית הקטנה היושבת בה, לאזרח איזרוח מלא. הדו-קיום עם סוריה יאופיין עוד שנים לא מעטות באיבה החד-סטריט נגדנו. אם וכאשר ישתפרו התנאים, מוצע לפרז את "הרמה" בהדרגה ויהיה זה שטח מפורז בריבונות ישראלית.

* תהליך ההתנחלות ביהודה ושומרון חייב להפסק לאלתר.

תכנית "האוטונומיה" של הממשלה הנוכחית חסל כבר בטווח של שנים מעטות וחגור אותנו למצב בינלאומי בלתי נסבל ולמצבם שיותר ויותר נמצא את עצמנו מפעילים כידונים יהודיים לשמירת "שלטון בחדד עליון" על עם אחר. את גב ההר המאוכלס יש לפנות חד צדדי ונבחרו התושבים בשטח את עתידם כאשר יבחרו כולל עצמאות פרינית מלאה. יהיה זה צעד הנובע מהתוודעות צלולה לכך שעם שווה ערך יושב כאן למעלה מאלף שנה, שזכותו אינה נופלת ואינה פחותה מזו שלנו "להיות פשוט כארצנו".

*את רצועת הבקעה, מדבר שומרון ומדבר יהודה - יש לספח סיפוח סופי ומלא למדינת ישראל ולישבם לפי שיקולים בטחוניים ויישוביים.

*ויורשה לנו משפט אחד על ירושלים. חלקים שונים של עיר זו נראים לנו חיוניים פחות. אין לנו ספק שיש להחזיק ולצמיחות בעיר העתיקה, בהר- הצופים ובהר הזיתים. פחות חיוניות נראות לנו שכונות שיח ג'ראח, ואדי ג'וז או שועפט. יש לדעתנו מקום לבחון חלוקה מחדש של העיר ואפשרות צרופן של שכונות ערביות אחדות לאיזור המפונה.

קיום לתכנית אב

בדרום - * הקפדה על "טוהר הפירוז" של חצי האי סיני כאשר יפונה.

במזרח - * הקפדה על כך שרכס הרי אדום התלול והמבוחר ישאר מכשול צוקני ולא יבוצעו בו עבודות פיתוח תעבורתי שיאפשרו תקיפה מסיבית מכיוון זה.

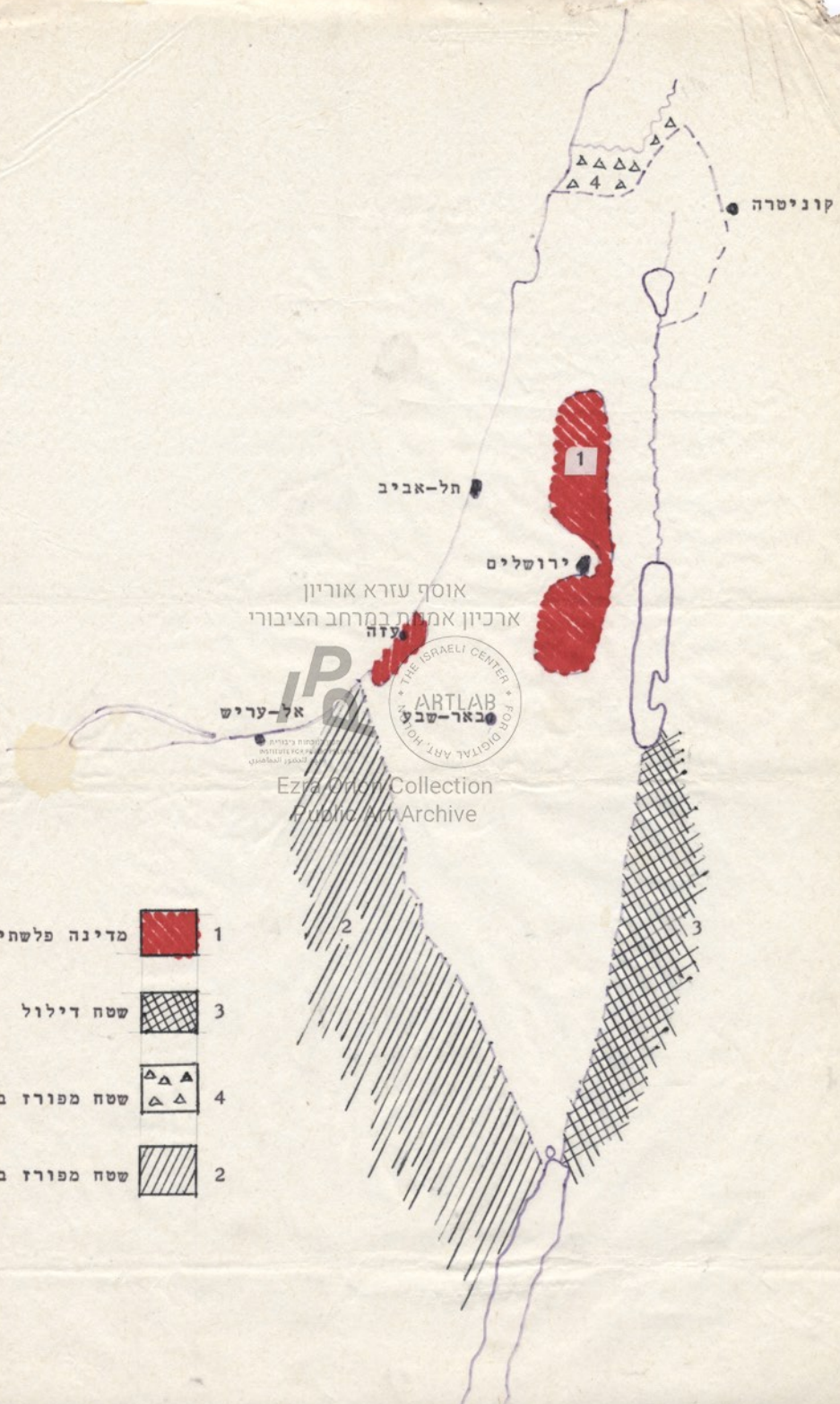
וכי ישאר זה "שטח דילול".

* פינוי חד צדדי של גב ההר המאוכלס, מספר שכונות ערביות

בירושלים ורצועת עזה, תוך הקפתם ב"קו אדום" אופרטיבי.

וקיום מצב פירוז מלא בתוכס. לא תאפשר הקמת צבא ערבי כלשהו

בתחומי שטחים אלה.

קוניטרה

תל-אביב

ירושלים

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

עזה

אל-עריש

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

1 מדינה פלשתינאית

3 שטח דיילול

4 שטח מפורז בריבונות לבנונית

2 שטח מפורז בריבונות מצרית

WE MISSED the turnoff to Eilon Moreh the first time round. Only after turning back and being misdirected by the Arab owner of a roadside stand, were we finally shown the right track by an army patrol.

Track is the word. The way to the latest Gush Emunim settlement which dominated the news in and from Israel for most of the winter months leads over a narrow potholed road which branches off the Jerusalem-Nablus highway and passes through the Arab village of Deir el-Hatab. There the pavement and the potholes end and turn into a tortuous path of steamrollered earth which climbs up through a youngish pine forest to the settlement.

Eilon Moreh, which was relocated at the present site from nearby Rujeib to the accompaniment of much political controversy two months ago, consists of several rows of white prefab houses interspersed by concrete security shelters which sit on, rather than under, the ground. The homes are supplemented by a number of precast concrete buildings in various stages of completion — these will be the community's public buildings: electric generator shed, grocery, synagogue, school and kindergarten.

At the moment the buildings clearly outnumber the adults at Eilon Moreh: 40 prefab homes plus the public and general buildings for only 20 families. The sense of the place being occupied by no more than a handful of people is intensified during the daytime by the fact that nearly all the men are away working either in Gush

precious liquid into the settlement's plastic tanks.

Visitors are generally welcome as a link with the outside world and an opportunity for carrying out the holy work of proselytizing for the cause.

We were greeted by one of the few men who works in Eilon Moreh itself, the settlement's secretary, Benny Katzover, who is also one of the founders and leading activists of Gush Emunim.

Katzover invited us into his home for a talk, which was cut short by the arrival of hundreds of Passover holiday trippers, for whom Eilon Moreh is the latest object of political pilgrimage.

Katzover, a well-built man in his early thirties, looks like the typical kibbutznik sabra — with only his small knitted kippa identifying the segment of the Orthodox spectrum from which Gush Emunim arose.

He has been in the "settlement in the territories business" for the past 12 years, from the early days of Kiryat Arba near Hebron through Gush Emunim's first scrape with international notoriety in its abortive settlement attempt at Sebastia and its subsequent successful try at Kaddum in the mid-1970s, to the most recent attempt to force the government's hand at Rujeib, the first site of Eilon Moreh.

We could see Rujeib through Katzover's living-room window, about five kilometres to the southwest on the other edge of the plain that empties into the narrow defile between the ancient twin mountains of Ebal and Gerizim, which is where Nablus-Shechem begins.

It is a view to warm the heart

The view from Jebel Kabir

'It is difficult to dismiss the suspicion that despite all the drama and contention surrounding Eilon Moreh's founding, it too will eventually prove irrelevant,' writes The Post's YOSEF GOELL after a visit to the controversial Gush Emunim settlement on a hilltop in Samaria.

Photographs by Isaiah Karlinsky.

Public Art Archive

also carried out nearly exclusively on state-owned land.

The Gush's insistence on furthering settlement in the heavily populated Arab "heartland" in Samaria, however, led to the demand for a change in the law.

This demand assumed greater urgency after last fall's High Court of Justice ruling which found the seizure of privately-owned Arab land at Rujeib illegal, because it did not have a firm foundation in Israel's security needs.

During the hearings Gush spokesmen appeared before the court to deny Chief of Staff Rafael Eitan's deposition concerning the security aspects of the Rujeib site. The seizure of small plots of Arab land at the site was justified by the right of Jews to settle throughout Judea and Samaria, they said, and national security mumbo-jumbo legalisms were necessary to sanctify that right.

KATZOVER stepped outside to show us what the problem meant in terms of Eilon Moreh. The settlement has been set up in the middle of a small stand of pine trees that comprised a Jordanian government afforestation project. The forest is on government land, but the rocky, unforested mountainside around it is claimed by private owners. The topography of the area clearly eliminates the possibility that Eilon Moreh will ever be an agricultural settlement. But limiting the settlement to the state-owned lands on the Jebel Kabir hills will put paid to the grandiose plans for a Jewish city next to Shechem with which Katzover inspires his dotting Herut (M

of Kedumim (Kaddum), half an hour's drive west of Nablus, or further away at their regular jobs in the coastal plain.

THE PREFAB homes come in two sizes, 40 and 60 sq. m., with the larger homes reserved for families with five children or more. Furnishings vary according to individual means.

None of the Gush Emunim settlements are in the traditional mould of the collective kibbutzim or the cooperative moshavim. Theirs are communities of individual families. What binds them together is the ideal of settling in the ancestral lands of Judea and Samaria, but every family is responsible for making its own living.

The homes are tight but trim, with two or three bedrooms, modern kitchens and toilet facilities. Although not mobile homes, the prefabs are built on a base of metal girders which are attached to four ground anchors by large bolts. The prefabs, which are regarded as temporary homes, were mostly brought over by forklift and trucked from Rujeib, which was abandoned by the settlers in terms of a court order — brought by Arab landowners — after a long delay.

THE SETTLERS have had no problems obtaining gas for cooking and heating from Israel-based gas companies. Electricity is supplied by two small generators and water is trucked up to the arid mountainside. When we were there a water truck was unloading its

and fire the imagination of any true believer in the Greater Land of Israel movement. And there can be no doubt that Katzover and his wife, and the other 19 couples in the prefabs on Jebel Kabir-Eilon Moreh, are true believers.

Although a leading spokesman for Gush Emunim, Katzover lacks the strange glint in the eye and the mystic mannerisms that are the trademark of his better known comrade, Hanan Porat. His forte would seem to be the basics of making a new community work. But the message he and Porat bear is essentially the same.

IT IS NOT the specific site of Jebel Kabir or of Rujeib that is important; the proximity to Nablus-Shechem is the point. It is essential and urgent to establish as widespread a Jewish presence in Judea and Samaria as possible; and the closer this presence is to the large concentrations of Arab population in these territories, the better.

"Today we have more than 20 settlements with several thousand Jews and this makes a difference, for such beginnings tend to have a dynamic of their own," says Katzover. "Such a network requires a commitment to laying on telephones, electricity, bus transportation and all the other elements that will ensure that the Jewish presence here is permanent."

"It's difficult to put your finger exactly on the red line of such a presence beyond which it will prove impossible to dislodge us. But it is obvious that this is only the beginning and

Eilon Moreh's children at play. The settlement probably has more structures (40 pre-fab houses, plus public buildings) than adults (20 families).

that we must expand as quickly as possible."

The stumbling blocks that thwart such expansion are the major issue exercising the Gush these days, and are the immediate cause of the hunger strike by its representatives in front of the Knesset. Their demand is that the Begin government amend the law to make it possible to expropriate private Arab-owned land in the territories for the purpose of establishing new Jewish settlements.

PREVIOUS Labour governments and the present Likud-National Religious Party coalition have stated that the expropriation of private Arab land would never be necessary to further the plans for Jewish settlement, since state-owned land was more than sufficient for this purpose.

Under Labour this was more

or less the case, as that party's *de facto* settlement policy was largely guided by the Allon Plan, which restricted Jewish settlement to areas largely devoid of Arabs. But even then there were exceptions, as in the case of private lands outside Hebron that were seized for the establishment of Kiryat Arba.

Gush Emunim's first abortive settlement try in Sebastia occurred at a disused railway terminal which was on state land. The subsequent wearing down of then Prime Minister Yitzhak Rabin's opposition to Gush settlement, partly as a result of an alliance between the Gush and the defence minister at the time, Shimon Peres, resulted in their settling in an abandoned Jordanian army camp in Kaddum.

The first wave of Gush settlements under the aegis of the Likud government's settlement czar, Ariel Sharon, was

Religious Party audiences.

The siting of Eilon Moreh also raises a secondary issue which has generally been overlooked, that of the clash between settlement goals and the traditional Zionist — and more modern ecologist — reverence for trees in this semi-arid country.

Quite a number of trees have been chopped down to build the minuscule settlement and the road leading to it.

A similar situation has developed at another West Bank settlement, Neve Zuf.

The Gush, as a single-minded movement determined to establish a Jewish presence throughout the territories, apparently is unconcerned about the damage to the environment. But their cavalier attitude undermines the precarious ecological balance in the countryside they claim to love and in which they are determined to enact their confrontation with the Arabs. And this cannot but lose them support among the large, wavering group of Israelis in the middle for whom the destruction of trees is tantamount to sacrilege.

And it is clearly confrontation that the Gush is determined on, otherwise there is no explanation for picking such sites as Rujeib and Jebel Kabir, which do not figure even in Ariel Sharon's famous map of settlements he feels essential to counter the perpetual threat from an Arab West Bank.

GUSH SPOKESMEN tend to clam up when asked how the in-

The West Bank: where the Likud has failed

In no other country do the two main parties differ so sharply on a central issue of national policy as do Labour and Likud over the territories, writes ABBA EBAN, MK.

IN AN INTERVIEW with Mark Segal (April 6), Moshe Dayan is described as having "made the interesting point that there was little to choose between the Likud and the Labour Alignment as far as their attitudes towards the territories were concerned."

Whether wishful thinking is more interesting than hard reality is a matter of psychological taste. But the very assumption of proximity between Labour and Likud attitudes is breathtakingly inaccurate. There is no country in the world in which the two main parties differ as sharply on a central issue of national policy as do the Likud and Labour on the question of the territories. These differences had less operative effect before the current peace process began. Today, when the future of the territories is not a matter of mere debate, but a subject of active negotiation with the Egyptian and American governments, these differences stand out sharply on Israel's political horizon. They cannot be flattened out or wished away by semantic guile. There has to be a choice one way or the other.

Nor are the differences subsidiary and tactical. They reflect disparate visions of what Zionism, Israel and the Palestinians are all about. The Likud and the Labour movement do not mean anything like the same things when they use these terms.

them permanently from the Arab world is bound to fail.

The Arabs in those territories and the Jewish citizens of Israel do not share any memories, emotions, loyalties, dreams or ambitions. A Labour government, acknowledging this reality, would seek to create such conditions, including defensible boundaries, as would enable them to join their kinsmen across the Jordan in an Arab state in which the Palestine people would have effective control of their future.

We do not believe that Israel will have peace, security, creative growth or the fulfilment of its Jewish vocation if it is so constituted that between one-third and one-half of its inhabitants are opposed to the central purposes of the state, apathetic or hostile to its flag, alien to its faith and culture, contemptuous of its Zionist vision, encouraged to resistance by neighbouring countries, and encouraged in their secessionist ambition by the opinion of all mankind.

The idea that the Arabs in the territories could somehow be "digested" by an Israeli state and absorbed into an Israeli system of rule has been refuted by the empirical experience of the past 13 years. During that period Israel has had a monopoly of power. Turbulence has been minimal. The bridges and frontiers have been open. From this experience the

The partition principle is integrally linked with Israel's status within the international system. In the bright dawn of Zionist hopes, when the Palestine Arabs were of much vaguer identity and smaller dimension than today, the world community could not be convinced that the Zionist enterprise must embrace the whole of the country. When the Zionists asked for recognition of the right of the Jewish people to reconstitute Palestine as their national home, the text was rigorously amended to the idea of reconstituting their national home in Palestine.

The notion that the history of nations has inflicted a Solomonic judgment on this land, and that territory and sovereignty must be shared, not monopolized, has run like a consistent thread through the modern political history of this land. The main body of Zionism and of Israeli diplomacy had the genius to swim with the tide of that idea and take it at the flood.

Revisionist Zionism, followed by the Likud, resisted the tide as resolutely as King Canute — and just as effectively.

Partition and Israeli statehood became so intimately linked at the revolutionary phase of Israel's modern history that the Likud's attempt to refute the partition idea sends a shock reaction throughout the international system and puts a mark of interrogation over the

"Let us talk sense and truth to the Israeli people and the world."

of thought, can be understood by reference to the answers that they give to four questions:

To Rule or Not to Rule?

The most recent statements of the Labour Party's policy contain the proposition that "we do not favour Israeli rule permanently over a million additional Arabs in Judea, Samaria and the Gaza area." There is no truthful sense in which a Likud supporter could say anything of this kind. Mr. Begin quite definitely envisages an Israeli monopoly of sovereignty and power in the whole of Eretz Yisrael. After a few years of autonomy (interpreted by the Likud as the delegation of a few para-municipal powers under the overriding authority of the military administration), the Likud is committed to seek the application of Israeli sovereignty to the whole of Eretz Yisrael.

This ambition does not merely augur a crisis five years hence. A government that aims at Israeli sovereignty in an undivided Eretz Yisrael after the lapse of five years will act immediately in such a way as to block all contradictory choices in the future. This involves such a grudging, parsimonious, reserved interpretation of autonomy as to make the formula worthless even as a prescription for co-existence in the interim period. An Israeli government that aspires to Israeli sovereignty five years from now is not likely to make any substantial transfer of power to a country-wide Arab authority today.

The Labour movement, on the other hand, does not regard the million Arabs of the West Bank and Gaza as an aggregate of individuals who have to make the most and the best of a minority status. In our conception they are a separate collective entity with national attributes which demand that they have a specific destiny outside the Zionist adventure to which they do not belong. Any attempt to detach

them from the Jewish state with a sharper sense of separatism, a more passionate rejection of an Israeli political context and more international endorsement of their secessionist ambition than anyone could have conceived when they first came under Israeli control. The idea of a unitary Palestine has failed both as an idea and as a reality.

It is preposterous to say that "there is little to choose" between the idea of not imposing Israeli rule on these people and the idea of imposing it.

Partition or Not?

The collision of views on the future of the Arab population has an automatic corollary in a conflict over the future of the territories in which it lives. The Likud doctrine proclaims that "there shall never be a boundary between the River Jordan and the Mediterranean Sea." The Labour view is that there must be such a boundary, demarcated in such a way as to exclude the densely populated Arab areas from the state of Israel. How Mr. Dayan or anyone else can fail to diagnose this as an ideological chasm defies imagination.

The Labour movement has constantly accepted the partition principle since it became a theme of practical politics four decades ago. Just as a seismic shock can cause a profound fissure in a landscape, so can the effects of a long historical development create such a duality of national identities and social environments as to make a unitary structure coercive and morally fragile.

In the Labour view Israel's rights in Eretz Yisrael are supported and inspired by a long historic connection. But history did not end with the destruction of the Jewish kingdoms, and it is profoundly un-historic to exclude 13 centuries of Muslim presence from the tapestry of this country's historic experience.

significance of Israel as a Jewish state."

In any case, it is eccentric to say that between the Labour policy of a new and better partition and the Likud doctrine that "there shall never be a boundary," there is "little to choose."

What Kind of Autonomy?

Coming events cast their shadow behind. In theory, it should be possible for those who differ on the permanent solution to agree on an interim agreement that leaves the future open. In practice, it is difficult to detach the two stages from each other.

If your aim is to prevent the West Bank and Gaza Arabs from ever being politically separated from Israel, you will do everything today to block that option tomorrow. The result will be an autonomy proposal limited to personal status, deprived of any power of enactment even on a subordinate level, and hedged in with such restriction as to make "full autonomy" virtually empty.

One of the sources of the current deadlock lies in the wish of the Likud leadership to evade the calculated risk inherent in any full or broad interpretation of the autonomy idea.

Since the Labour movement does not regard an eventual separation of the West Bank and Gaza Arabs from Israeli jurisdiction as a nightmare, it would be far less inhibited in negotiating an autonomy agreement. It would legitimately deny the self-governing authority the right to proclaim statehood or to conduct foreign or security policy or to dismantle Jewish settlements in the West Bank and Gaza. But it would not seek to dictate to the self-governing authority on other matters or to suppress its right of free expression and assembly or to limit it to municipal functions. Above all, a Labour government would seek the Jordan connection which Mr. Begin is bound by his own philosophy to reject.

autonomy for the territory and autonomy for the inhabitants is a semantic illusion even though it is embodied in the Camp David text. It would have reality only if the "inhabitants" were scattered throughout a territory together with a medley of other populations, as in the Austro-Hungarian, Russian and Ottoman Empires, or like the Jews in Eastern Europe for whom Dubnow and other Jewish historians sought a form of "autonomy."

In the words of James Bryce, "the chief practical use of history is to deliver us from plausible historic analogies." In this case the analogy is not even plausible. The "inhabitants" live in heavy solid mass in a territory where they form 99 per cent of the population, all of the same national hue. To believe that an autonomous status of the inhabitants will not rub off on the territory is sheer illusion.

A Labour government would probably determine the "specified locations" laid down at Camp David for Israel's security needs, exempt those areas from the application of Arab self-rule and thus lay the foundations for a territorial agreement. But since in our vision the bulk of the territories and populations are destined for an Arab jurisdiction we would be able to breathe new life into the autonomy talks by a freer approach to the question of the powers of the self-governing authority. **Where to Settle and Where Not to Settle.**

It is untrue to state that "there is little to choose" between the Likud and the Labour movement in their approach to settlement policy in the territories. There was no international support even of the elective policies of Labour governments. But there was nothing like the furore with Security Council meetings contemplating support of Palestine statehood under PLO auspices.

principles which are totally absent in the Likud's policies. We established settlements with clear security justification; we acted within Israeli law, avoiding conflict with the courts (unlike Elon Moreh); we obtained parliamentary support (unlike Hebron); we did not settle in populated Arab areas with the aim of blocking the option for eventual territorial concession; and we abstained from arbitrary inflammation of tensions through intruding into the heart of an embittered Arab environment with quixotic plans for useless yeshivot.

In our interpretation, the existence of rights includes the right to exercise them with abstinence, tact and occasional renunciation. Every one of these principles is violated in the extraordinary Hebron decision adopted by a minority of the Cabinet without parliamentary support!

The duty of a citizen includes not only what the law allows him to do, but what his conscience and social culture advise him to do. A family of secular habits in dress, smoking and travel has a "right" to insist on living in Mea She'arim or the Orthodox quarters of Bnei Brak. But the exercise of that "right" would be sheer vulgarity.

THE ESSENTIAL relationship between the Likud and the Labour movement is not consensus, but conflict. Far from seeking to conceal this fact, we should proclaim it with pride. Our policies are all enacted within the democratic context. We reach decisions, not by fictitious harmony but the interaction of alternative and contradictory choices. Let us talk sense and truth to the Israeli people and the world. There are divergent avenues of approach to our regional and international predicaments, and we should mark the signposts clearly — and sharply.

OPINION

ONCE AGAIN, President Sadat has proved himself to be a master of public relations and negotiation. Before he left for the United States, he had succeeded in focusing world attention on his case and creating an atmosphere of expectation. We have already noted in these columns the very controlled nature of the Egyptian approach to the development of relations between Israel and Egypt.

At every stage, Sadat has dictated the tempo of the process. At his command, the tap opens and the process is speeded up; it is turned down and things move slowly. He takes advantage of all the political media machinery available not least that provided by a democratic Israel.

In so doing, he reveals an intimate knowledge of the personalities on our public scene, lavishing praise and affection on those whom he believes to be susceptible to such blandishments, and impliedly criticizing those on whom he wishes to bring pressure, principally Prime Minister Begin.

At every stage, he concentrates on his demands from Israel, while successfully projecting the image of the moderate, sensible statesman frustrated by the tactics of the man he portrays as his intractable Israeli counterpart, on whom he lays the blame in advance for any potential failure of the negotiations.

IT IS INTERESTING to note how he invariably orchestrates the entire scenario in preparation for a visit to Washington. First comes one of the perennial outbursts in the Egyptian press and media attacking Mr. Begin and his govern-

The Sadat technique

CHAIM HERZOG analyzes President Sadat's negotiating technique, as masterly as it is dangerous.

ment. Parallel to this, he directs his remarks to the Israeli public, via the Israeli media, by-passing the government and creating a feeling of anticipation by indicating vaguely the existence of some new plan.

As part of the scenario, Sadat's internal problems suddenly achieve considerable prominence and coverage, to such a degree that the impressive coverage of a mass demonstration in Assiut protesting some of the President's policies is made available even to Israeli television.

If one adds to this President Sadat's very courageous but calculated move in granting asylum to the former shah of Iran and thus standing up bravely to the Khomeini regime, an act calculated to strengthen his position in American public opinion, one cannot escape the feeling that one is viewing a superb example of consummate orchestration in preparation for international negotiations in a performance which by far outclasses the Israeli team and leaves it in the shadows.

In a recent public appearance, Theodore Mann, the chairman of the Conference of Presidents of Major Jewish Organizations in the U.S., commented on the similarity of the scenarios that have emerged on different occasions during the negotiations. There seems to have been no small degree of coordina-

tion between President Sadat's moves and those of the U.S. administration.

Thus, in January 1978, during the negotiations at the Hilton Hotel in Jerusalem, the political committee in which the Egyptian and Israeli foreign ministers and Secretary of State Cyrus Vance participated agreed rapidly on five agenda items out of seven, after some 48 hours of negotiation. Then, to the amazement of everybody and to the acute embarrassment of the secretary of state, the Egyptians, on President Sadat's orders, walked out. Sadat came to Washington thereafter to see President Carter.

Although it was obvious that the Egyptian president had not given the negotiations a fair chance by any standard, the burden of the attack launched by the U.S. administration was directed against Israel.

At that point, the U.S. administration brought the parties together in a move that ultimately led to the Camp David meetings in September 1978. The Camp David accord called for an Egyptian-Israeli peace agreement within three months, namely, by December 1978. Again, the scenario repeated: a series of attacks by the Egyptian press duly echoed in the American press, and pressure by Secretary of State Vance on the Israeli government.

A situation had developed that called clearly for pressure on Egypt, but the U.S. administration pressured and abused the Israelis. This brought about a strong Jewish reaction. Washington moved into the breach once again with a pacifying gesture. Mr. Begin was invited to the U.S. and in February 1979 President Carter came to Cairo and Jerusalem. In March 1979 the Israel-Egypt Peace Treaty was born.

WHAT IS BY NOW becoming a familiar exercise was repeated some weeks ago when, in the midst of very sensitive autonomy negotiations, the rug was pulled out from under Ambassador Linowitz's feet and the U.S. government supported a Security Council resolution calling for the dismantling of Israeli settlements, describing the West Bank as "Palestinian territory" and calling Jerusalem "occupied territory."

Jewish and Israeli reaction was strong and bitter. American Jewry was outraged because the U.S. administration had not appreciated that it was crossing a very delicate line and was impinging on the national Jewish consensus on Jerusalem. The U.S. government admitted its error and once again stepped into the breach. President Carter invited President Sadat and Mr. Begin to Washington.

What seems to emerge from this recurring pattern, as Theodore Mann pointed out, is that President Sadat is apparently not interested in Israeli concessions coming easily. His purpose is to create that impression of an intransigent, recalcitrant Israel being dragged squealing to the negotiating table with concessions being extracted from it by a U.S. administration committed to his, Sadat's support.

In evaluating this negotiating technique as a function of Sadat's requirements, it is very important to remember that the main and crucial negotiations, namely, those with Jordan and with the Palestinian Arabs, who have given him no mandate still lie ahead.

There is no doubt that Israel has been outmanoeuvred and out-matched in negotiation to an alarming extent. The errors are evident for all to see. On many occasions, such as in the unfortunate and ill-advised decision by a cabinet minority on Hebron, Israel has played directly into the hands of its opponents and has endangered its negotiating position. At no stage has it succeeded in explaining its case adequately to world opinion.

A properly planned and coordinated counter-offensive designed to expose the Egyptian tactic, which is legitimate and effective from President Sadat's point of view, and to present Israel's case convincingly, is the thing that will create a balance in public opinion.

Israel has made tremendous concessions, but they are ignored by all parties.

The author was formerly Israel's ambassador to the UN.

THE POLEMICS over Jewish historical claims to Judea-Samaria and Jews' legal right to settle there have become an international and domestic issue. As such, they tend to obscure and to divert attention from the major question of Israel's basic security.

Unlike religious or legalistic

finite array of routes at its disposal. Alternatively, it could use the flatlands themselves. The enemy would be able to fan out, making maximum use of its numbers, and be in a position to bisect Israel at her narrow "waist" within a matter of hours. To repel an enemy

political-historical claims, an argument based upon the imperatives of security is based on clear topographic, demographic and technical evidence, and is both immediately comprehensible to the intelligent layman and unaffected by political vicissitudes.

The critical importance of the territories, which many Israelis refer to as Judea and Samaria, is a function of the topography of the region, the organization of the Israel Defence Forces and the potential enemy, and the geographic distribution of Israel's industrial and population centres.

THOSE WHO have not personally visited the West Bank find it difficult to understand Israel's insistence on retaining responsibility for the security of the area.

The most important physical feature of the territory is the cis-Jordanian Judean and Samaritan mountain range which runs parallel to the Jordan River to its east, and which dominates Israel's vulnerable heartland — the narrow Coastal Plain to the west — where two-thirds of Israel's population and industry is concentrated.

Prior to 1967, the distance from Israel's eastern border to the sea varied from a mere 15 kms. near Netanya to a little over 37 kms. at Haifa. Metropolitan Tel Aviv, and Israel's desert capital of Beersheba could be hit by 175 mm. guns mounted in hills of Judea-Samaria. The resort city of Netanya and the industrial city of Hadera could be pulverized by 155 mm. guns. The port cities of Haifa and Ashdod could be shelled by 180 mm. cannon. Anti-aircraft missiles placed in the overlooking hills could close off a large portion of Israel's air space and completely neutralize the country's international airport at Lod. At a moment's notice, Israel could be almost completely cut off

The vital hills of Judea and Samaria

The imperatives of security

A case for the territories based on strategic considerations is far more intelligible than one based on religious or legalistic claims, writes YEHUDA WEINRAUB.

from the outside world, her population decimated, her economy reduced to ruins. Today the cities are outside artillery range. More important, the mountain ranges are a natural fortress against an attack launched from the east.

The steep, inaccessible eastern slopes serve as a wall, jutting up between the Jordan Valley and the Israeli Coastal Plain. An attacking armoured force crossing the Jordan River (which is negotiable at several bridges and natural passes) would be forced to make its way upward through difficult terrain, limited in its ascent to five existing roads. The steep mountainous terrain does not permit armour to

manoeuvre, and the attacking force would not be able to spread out and take advantage of its numbers. Such an attacking force, advancing slowly, would be an easy target for a small, defending force which could block the narrow mountain passes. The defenders could also move troops along a north-south road, to block various axes of advance.

The gentle western slopes of the mountains, leading down to the Coastal Plain, are well-dotted with routes and facilitate the rapid dispatch of reinforcements from "central Israel" to the mountaintops. The bulk of the IDF's order of battle is comprised of reserves, and in the event of a surprise attack the vastly

outnumbered regulars would be able to take advantage of the topography and hold off the enemy thrust until reserve formations could be mobilized and reinforcements sent to the front.

BUT TOPOGRAPHY is a double-edged sword. In the hands of Israel, it would allow a small defending force to stave off a massive enemy onslaught. Should the area fall to enemy hands, the advantages would be reversed. An attacker installed in the Judea-Samaria mountains could literally flood Israel's vital Coastal Plain with tanks, streaming them down the moderate western slopes over an almost in-

onslaught launched from such an opening position would be most difficult, and major tank battles would have to rage within or near populated areas.

Another essential contribution of the mountains of Judea-Samaria to Israel's security is that of early-warning capability. The mountains enable visual surveillance of the Jordan Valley; electronic surveillance facilities installed on the mountains can spot enemy aircraft as soon as they clear the Gilead and Moab mountain chain across the Jordan River. This would afford a bare minimum of advance warning. Should Israel's borders return to the pre-1967 line, Israel would be able to spot such hostile aircraft only once they clear the Judean and Samaritan mountains and advance warning would be reduced to mere seconds. Even without a large-scale enemy offensive, small bands of terrorists in Judea and Samaria could cut off the approaches to Jerusalem, with mortar or rocket bombardment and keep the capital itself under constant threat. Alternatively, individual terrorists positioned on the hills overlooking Ben Gurion International Airport would be able to fire salvos of surface-to-air missiles at all incoming or outgoing planes.

Israel cannot gamble with the lives of her citizens. She cannot rely upon the assurance of the international community, the frailties of which were illustrated in Munich in 1938. Nor can she depend on an international police force to control terrorist activity. Even well-meaning international forces cannot eliminate terrorist infiltration, as the UNIFIL experience has sadly proven.

The only sure guarantee of safety for Israel's inhabitants is Israel's military presence in Judea and Samaria.

The author lectures on literature at Bar-Ilan University.

indigenous Arab population fits into their plans. Some of the more wild-eyed members cannot restrain themselves from speaking of their hopes for the eventual supplanting of the Arabs; but the representative leadership either ignores the Arab factor altogether or speaks in very general terms of the need for the Arabs to adjust to the eventual domination of the territory by Jewish settlers, as a condition for peaceful co-existence. But sometimes even these leaders slip.

Addressing a visiting group of middle-aged and elderly Herutniks from Netanya, Katzover explained the importance of settlement in the area: "The Arabs have taken over the country because they live on the land. That's why it will be so difficult to uproot them."

No one in the adulating audience batted an eyelid at the concept of uprooting. The only explanation possible is that they and Katzover and his Gush comrades see the surrounding Arabs as an alien presence.

But no one in the audience responded positively to Katzover's exhortation that more Jews emulate the Arabs by living on the land.

WHICH BRINGS us back to one of the ironies concerning the human and political forces involved in Israel's settlement activities in Judea and Samaria.

Menahem Begin's Herut and its Revisionist precursor were always the territorial maximalists and the protagonists of "integral nationalism" in the Zionist movement. But they always sneered at the Labour movement's policy of step-by-step settlement of the country.

As a result, when Herut even-

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

Similarly today, even if one admires the pioneering attributes of many of the Gush members, one can only deplore the very real harm they have done to Israel's image and political position abroad through the solicited publicity that has been a hallmark of their exploits.

The Gush's true-believer dissident nature is reflected in its disdain for all demands that it tailor its activities to the patterns dictated by a broader reading of Israel's interests than that provided by its own intense tunnel vision. This disdain has been a constant in the Gush's approach to the elected governments of this country.

Katzover admits that a large number of Gush members were instrumental in founding the new, right wing Tehiya Party last year, as an expression of their disappointment with the Likud and their parent party, the NRP.

He adds, however, that in recent months the view that the Gush should refrain from too close and exclusive an association with Tehiya — so as not to burn all its bridges — has been gaining ground among members.

Katzover is certain, however, that an overwhelming majority of Gush settlers would vote for Tehiya instead of the Likud, a possible separate Herut list, or the NRP, "none of whom have passed the acid test of turning their rhetorical promises into major settlement deeds on the ground."

SUCH AN exclusive association between the Gush and Tehiya may well prove to be the factor relegating it to total marginality in the event of Labour return-

to the constant provocation of Gush Emunim's very existence.

But despite all the hostility, Emunim's influence on prospective settlers has been negligible. The hundreds and possibly thousands of visitors and moral supporters who flocked to Eilon Moreh during the Passover period were not candidates for settlement.

The judgment of irrelevance after nearly a decade of activity derives from a weighing of this inability to project its élan and beliefs to a periphery larger than the original founding group, against the momentum of its inexorable gravitation to a marginal position on the political spectrum.

KATZOVER notes the advantage in the significantly smaller budgets needed for the establishment of non-collective and non-farming bedroom communities like Eilon Moreh, which he puts at IL30-60m., compared with the IL300-400m. needed for each settlement in the Golan and the Jordan Rift Valley.

His comparison, however, raises the question of the comparative commitment and tenacity of the people in the two types of settlement.

One of the criticisms levelled against the Gush settlers is that many if not most of them retain their apartments in the cities of pre-1967 Israel, renting them out for goodly sums. The charge is one of "de-luxe pioneering."

To my mind, this criticism misses the point. In Israel today there is no question that the Gush settlers are voluntarily subjecting themselves to relative hardship in their daily lives and to a marked decline in

tually succeeded in gaining power and embarked on its own settlement programme, it had no settlers of its own but had to depend on the Gush Emunim graduates of the NRP's *yeshivot hesder* (religious seminaries whose students also do army service).

Katzover exaggerates somewhat in his figures. The 20 or so Gush settlements he speaks of include a goodly number of Potemkin villages and number considerably fewer than 1,000 adults. Herut, however, has nearly none of its own members in these projects which are practically the only tangible result of its own territorial policies.

The Begin government does not control the Gush, just as the previous Labour government could not. If the Gush has taken a page from Labour's settlement book, it has also copied large chunks from Begin's history of dissidence. What the Gush shares with Begin's IZL underground of the 1940s is the conviction that the "effete" majority and their established institutions are endangering the common goal due to their weakness, loss of faith and possibly even treachery.

WITH THE perspective provided by the passage of 35 years, and even with a personal admiration for the heroic nature of the IZL and LHY fighters of the '40s, one cannot forget the grave danger posed to the cause of Jewish statehood at that time by their wilful and at times irresponsible actions.

(Top) Benny Katzover greets a 'pilgrimage.' (Above) Katzover home in Eilon Moreh. (Bottom) Arab watchman at settlement's entrance.

ing to power, especially if the new government is freed of the traditional dependence on the National Religious Party.

As for Eilon Moreh itself, it is difficult to dismiss the suspicion that despite all the drama and contention surrounding its founding, it too will eventually prove irrelevant.

Even if it grows big enough to incorporate 100 families and thus rivals its parent settlement at Kedumim, it will not alter the fact that 100,000 Arabs live in neighbouring Nablus. Nor would the addition of several thousand Gush settlers to today's figure of between 700 and 800 throughout the territories, change the fact that well over one million Palestinian Arabs live in the West Bank and Gaza.

For an assessment of the success or failure of Gush Emunim after more than half-a-dozen years of intensely publicized, frenetic activity — half of them under a supportive Likud government — one would have to judge its effects on Israeli society.

The Gush has made a major "contribution" to the dangerous internal political polarization and the breakdown of consensus on major issues that have characterized this period. Indeed, one gets the impression at times that the Peace Now movement, at the opposite pole, may have been tempted to close up shop and fade quietly from the scene following the signing of the peace treaty with Egypt were it not for its visceral need to react sharply

standard of living, apartments in Gush Dan or Jerusalem's better neighbourhoods notwithstanding.

The continued possession and maintenance of these second homes, however, does raise the question of how determined these people will be in sticking to their bedroom settlements when the going gets rough under another government or more intense international pressure for evacuation. There is of course a small core of true believers for whom such considerations do not apply.

AND WHAT are the prospects of the Gush and of Eilon Moreh under a probable Labour government?

Katzover notes that the Gush's first major breakthrough — approval for settling at Kaddum — was brought about by the application of internal Labour Party pressure on Prime Minister Rabin to give in to their demands. He is politic enough not to mention that major support for the Eilon Moreh group from within Labour came from then-Defence Minister Shimon Peres as part of his campaign against Rabin. Is the Peres of 1980 the same Peres of 1975?

"As far as I can see," Katzover told his Herut visitors from Netanya, "today's Labour Alignment is very different from the Labour of the mid-'70s. It has lost its way, turned spineless, and joined in legitimating the general atmosphere of weariness to continue the national struggle." □

Palestinian Deportations Last We

West Bank Rage Keeps Jordan From Peace Talks

By DAVID K. SHIPLER

AMMAN, Jordan — The trip from the capital of Israel to the capital of Jordan is only about 60 miles through the hills of the Judean desert and across the Jordan River. But it is a journey through a looking glass, into a set of confounding mirror images of the intractable Arab-Jewish conflict.

From one side, the holy city of Jerusalem looks historically and eternally Jewish; from the other, inherently and forever Arab. There, the Israeli occupation of the West Bank seems a birthright and a guarantee of security, here, an alien intrusion assuring insecurity. In Israel, the people deserving a homeland after a long history of prejudice and discrimination are taken to be the Jews; in Jordan, those who need a place of belonging after rootlessness and rejection are the Palestinians.

These are some of the illusions that refuse to be shaped into a common picture of the future, despite the West Bank's continuing role as a source of Israel's troubles. In the United Nations last week, the Security Council called on Israel "as occupying power" to permit the return of three West Bank officials it had "illegally" deported after terrorists killed six Israelis in Hebron the week before. Lately, some Israelis — better at debating with each other than with the Arabs — have talked of a "Jordanian option," to return part of the West Bank to Jordan in exchange for demilitarization. Jordan has dismissed the idea. While Shimon Peres of Israel's opposition Labor Party discussed his Jordanian proposals with President Carter late last month, King Hussein was ridiculing the Peres suggestions.

"I can't see much happening in that area," the King declared. "We in Jordan could not bargain over an inch of Palestinian territory, over any Palestinian rights. Unfortunately, Labor was in power in Israel up to the time Mr. [Menachem] Begin appeared on the scene as Prime Minister, and no success was achieved [toward peace]." Formally, the King insists that Israel must withdraw from all territories

occupied in 1967, including East Jerusalem, which most Israelis favor perpetual Jewish control.

It follows that the Camp David accord is a appeal for Jordan. They require Israel to define a measure of "autonomy" to 1.5 million Palestinians living under Israeli occupation, but no promise of ending the occupation. Jordanian and Palestinian representatives are meeting in the Palestine Liberation Organization's headquarters in Amman for negotiations, but clearly leave decisive decisions in Israeli hands. Consequently, neither Jordanians nor Palestinians have joined the Egyptian, American and Israeli negotiators. The talks remained dead last week and Egyptian President Anwar Sadat asked for an indefinite suspension. The United States, in its first important action since the Camp David accord, has asked the State, to summon home the American ambassador to Israel and Egypt and the United Nations Middle East envoy, Sol M. Linowitz.

Jordan Ambivalent on Palestine

Without the green light from the Palestinian Liberation Organization, King Hussein, no West Bank or Gaza peace talks can be expected to stand for election. And local council these talks produce. And turnout at the polls is likely. As a result, the Jordanian position is likely to be perceived as ready looking beyond what is perceived as the Camp David. On the surface, King Hussein's position seems firm and unambiguous. "We have a minimum position and a maximum position, only one position," he said. Yet when the questions are asked, uncertainty creeps in. Jordanians find it as difficult as Israelis to forth a clear vision of their goals for the future. Many of its 700,000 Palestinian Arabs, who have family and economic ties to Jordan; many hold the more radical, anti-Hussein position. P.L.O. They resent, as a threat to their position, a separate state, what they describe as a surge in Jordan's effort to consolidate its position.

In Amman also, there seems to be no enthusiasm for absorbing the politically active Palestinians into Jordan or for casting it loose as an independent Palestinian state. The official position, though, is "that under conditions of freedom, a Palestinian state will choose something that will live with and accept." But in a long conversation, what links he thought the West Bank would have, if the Palestinians got their way. King appeared to reflect uncertainty and anxiety. "The natural links are very strong," he said, "and I believe that inevitably they will be, in some form or another. But I believe in an attachment by Palestinians to a Palestinian identity, as there is on the Jordanian side to a Jordanian identity. But the relations will be relations of one family, and I suppose there is a possibility of a separate Palestinian state, but there is a very strong possibility that such a state will have very strong links with the other part of the state which is here in Jordan, for its own security, its own continuity, for its own survival and initial stability of the area and its future.

"But," he added, "as a matter of principle

le, I find it

The irreconcilable issue is Jerusalem. "When you are talking about Hussein," one official explained, "you are talking about someone at the end of a long dynasty reaching back to Mohammed. Under Hussein, Jerusalem was lost. He has a sense of history. He does not want to be remembered as the one who lost Jerusalem." In short, the King wants Jerusalem back. And it is safe to say that the Israelis will never give it back as long as they have a bullet and a gun.

Contact / Alon Reiningger

יחזקים	4.4	"
חזקים	3.2	סגור

תכנית אלון 1982

מאת אלוף (מיל.) אהרן יריב

"התכנית שהונחה על שולחנה של ממשלת הליכוד הלאומי ביולי 1967, (כחודש לאחר סיומה של מלחמת ששת הימים) היתה פרי של שני מרכיבים:

- א. נסיונו של יגאל ולקחיו ממלחמת הקוממיות. כפי שאמר בזמנו: "הרי רק בגלל לחץ מערבי, עורמה ערבית וחולשת דעת עברית עוצבו גבולות שביתת הנשק (1949) כפי שעוצבו".
- ב. השקפתו וחזונו הצינלי והחברתי. ארכיון אמנות במרחב הציבורי

ביסודה של התכנית היתה מונחת שאיפתו לשלום, ליישוב הסכסוך ולקיום בטחונה של מדינת ישראל. על כן פסל יגאל מדיניות "אף שעל" כי היה משוכנע שהיא תנציח את הסכסוך. כן פסל ויתור על כל השטחים - דהיינו, גם על מה שחינוי לבטחונה של ישראל, וקיצוצה של קצו ביקור וינציח את המלחמה, כדבריו: "חזרה לגבולות הקודמים" חזרה למלחמה". כמדינאי מנוסה היתה לו תחושה, עם סיומה המוצלח של מלחמת ששת הימים, שאסור לאבד זמן ושיש לנקוט יוזמה ללא שהיות יתרות, פן תאבד הזדמנות היסטורית.

כפי שנאמר, היו ליגאל דעות ברורות לגבי כל השטחים, אבל במועד הנזכר לעיל הוא הציג בממשלה רק את התכנית הנוגעת ליהודה ושומרון ורצועת עזה. חושבני, שהסיבה לכך היתה, שלגבי סיני ורמת הגולן גיבשה ממשלת הליכוד הלאומי הצעה שהועברה לממשלת ארה"ב שעיקרה: נכונות לסגת לגבול הבין-לאומי בדרום ובצפון תמורת חוזי שלום. שני עקרונות הינחו את יגאל בעיבודה של התכנית במהדורות

הראשונה ובמהדורות שבאו לאחר מכן. מחד גיסא - קביעת גבול
שִׁקְנָה בטחון מירבי, מאידך גיסא - הכללת אוכלוסיה ערבית
קטנה ככל האפשר.

בעיית הגבול המזרחי שלנו בקטע שבין עמק בית-שאן לים-המלח
מבטאת את הבעיה הגיאוגרפית החשובה ביותר שלנו. הסיבות
לכך הן שני המרכיבים העיקריים שלה - בטחון ודמוגרפיה:
א. איזור חיפה-ת"א-ירושלים מהווה את השטח החיוני של מדינת
ישראל. להוותנו זהו שטח חסר כל עומק אסטרטגי.

ב. צה"ל הוא צבא מילואים ומולו עומדים צבאות ערביים סדירים
גדולים ומצויינים היטב. כל מה שידוע לנו מורה על כך

שצבאות אלה ילכו ויגדלו בכוח-אדם ובציוד, וזה האחרון -

איכותו תלך ותשתפר מכאן שהצורך לרודא מתן שהות מספקת

לגיוסם של המילואים בשעת חירום והבאתם במהירות לחזית,

עוד יחריף. צורך זה מחייב תוספת עומק אסטרטגי גם בעידן

טילי קרקע-קרקע ומסלולים מתקדמים המצויינים בטייל אויר-

קרקע ופצצות. כל צעק אלה יכולים לגרום לאבידות ולנזקים

ולשיבוש מוראל האוכלוסיה, אך אין בכוחם לכבוש שטח.

כיבוש יכול להיעשות רק על-ידי כוחות יבשה, וכדי לעמוד

מול אלה - עלינו להיות מסוגלים לגייס את כוחות המילואים

של צה"ל ולהביאם לחזית לפני שכוחות היבשה יחדרו לתוך השטח

החיוני שלנו ויחצו אותו במיצר שבין טול-כרם לים-התיכון.

ניתן לומר שתכנית אלון מציבה קו הגנה ישראלי על הירדן,

ועל-ידי כך מוסיפה עומק אסטרטגי לשטחה החיוני של מדינת

ישראל. ברור, לאור הנ"ל, שהקו חירוק כגבול מזרחי הוא

הרה-סכנות למדינת ישראל. לעומת זאת יש לטעון:

- א. הירדן אמנם אינו נהר אדיר ומכשול כדוגמת תעלת סואץ, אבל הוא מכשול יחסי שיעקב חציה על-ידי כוחות יבשה גדולים.
- ב. בקעת הירדן מעניקה מרחב תמרון מסויים לכוחותינו, שתפקידם יהיה לעכב כוחות אויב מתקדמים מן המזרח מערבה.
- ג. המורדות שממזרח לרכס הרי שומרון נותנים אחיזה טובה לכוח מגן ומעבך.
- ד. שפת הרכס עצמה, המתנשאת לגובה של כ-800 מ' מאפשרת תצפית מצויינת וכן מקום טוב למתקני התראה יבשתית ואוירית וכן לסוללות טילי קרקע-אוויר.
- ה. תכנית אלון גם מרחיבה את פרוזדור ירושלים ועל-ידי כך מחזקת את בטחון בירתנו.

אפשר לטעון שלרצועה של אורך הירדן וים-המלח אין עומק מספיק, אך יש לזכור שאין היא עומדת בפני עצמה, אלא נסמכת באגפיה על שטחים של מדינת ישראל, בהם יש עומק ניכר יחסית. כן יש להביא בחשבון את ההגנה שהשטח הנדון של יהודה ושומרון יהיה מפורז לפחות מנשק כבד, לבסוף, יש לזכור שתפקידם של הכוחות הישראליים הסדירים במקרה זה לא יהיה לעצור את כוחות האויב, אלא לעכב אותם די הצורך, כדי לאפשר את גיוס כוחות המילואים ואת הגעתם לחזית.

הצגתה של תכנית אלון לא תהיה שלמה אם לא אתייחס גם לטענות הפוסלים אותה מסיבות מדיניות. חלקן מבוסס על הטענה, שאם ישרור שלום בינינו לבין השכנים, ובעיקר ירדן, הרי אין ממה לחשוש וממילא אין צורך במה שתכנית אלון מיועדת להקנות לנו. חלקן של הטענות מבוסס על ההנחה שאין סיכוי שהתכנית תתקבל על-ידי הצד השני: הרי ידוע שחוסין אמר במפורש שתכנית אלון איננה יכולה לשמש פתח למשא-ומתן.

אשר לטענה הראשונה, הרי היא יוצאת מנקודת ראות פשטנית
 מדי. אין להעלות על הדעת מעבר חד וחלק משנים ארוכות של מצב
 מלחמה למצב של שלום אמת, שבו יתקיימו ללא שהיות, בתוקף
 החתימה על חוזה שלום, יחסים נורמליים שלווים ונלבבים בין
 הממשלות ובין האוכלוסיות. טבע הדברים ידרוש תקופת מעבר
 ארוכה, שבה צפויים - בצד ההתקדמות בנורמליזציה והסיכויים
 לשלום מלא ויציב - גם סיכונים לבטחונה של ישראל מצד השכנים
 במזרח ובצפון. יהא הפתרון לגבי יהודה, שומרון ורצועת עזה
 אשר יהא - מצב גיאוגרפי-אסטרטגי איתן של מדינת ישראל בגבולה
 המזרחי, ירתיע גורמים תוקפניים ויעודד גורמים מתונים.
 כן יש להביא בחשבון, שהאיזור שבו אנו חיים הוא איזור
 שיש בו אי-יציבות אינהרנטית ויידרש זמן רב עד שיבואו על
 פתרון כל הבעיות הגורמות לאי-יציבות זו. הסכסוכים הקיימים
 בפועל ובכוח עלולים ליצור על נקלה מצב, שבו יבואו איומים
 על בטחונה של ישראל דווקא ממזרח.
 יש מי שיטען שהוא מקבל את התשובות לעיל, אבל אם כך - הרי
 הפתרון איננו בקריעת שטחים מיהודה, שומרון וסיפוחם לישראל,
 אלא קביעת נוכחות צבאית ישראלית ממושכת לאורך הירדן. מה עוד
 שהסכם קמפ-דיויד על שלום במזרח התיכון מאפשר נוכחות צבאית
 ישראלית באתרים מסויימים (Specified security locations)
 לתקופת המעבר של חמש שנות האוטונומיה ולא יקשה להאריך תקופה
 זו במסגרת חוזה שלום. על כך אשיב, שהנסיון ההיסטורי מוכיח
 את הקושי שבהחזקת כוחות צבאיים לתקופה ממושכת בשטח
 שהריבונות עליו אינה בידיה של המדינה בעלת כוחות צבאיים
 אלה. וכעבור תקופה לא ארוכה מביא הלחץ של בעלי הריבונות
 לפינויים. יש מי שאומר: אם כך, מוטב לספח את כל שטח יהודה
 ושומרון ועל-ידי כך תיפתר בעיית הבטחון מחד גיסא, ומאידך

גיסא - יבואו על סיפוקם מאוויים היסטוריים ודתיים יהודיים. אבל פירושו של דבר - התעלמות מן הסיבוכים המדינים הכרוכים בחיסול שאיפותיהם של התושבים הפלשתיניים לישות פוליטית וראייתם אותנו ככובשים זרים המחזיקים בשטח לא להם, ואף רואים בשטח המדינה נחלה שנגזלת מהם.

איש לא יוכל להתעלם מכך, שלפי מחקרים סטטיסטיים אמינים יהיו הערבים הפלשתינאים, במקרה של סיפוח יהודה, שומרון ורצועת עזה, 50% מאוכלוסיית מדינת ישראל בסביבות שנת 2015.

יתרה מזאת. סיפוח ישים קץ לתהליך השלום עם מצרים, שבעבורו כבר שילמנו מחיר יקר של פינוי סיני, וכל זה יהיה לשווא. הסיפוח גם יגרום לסיבוך יחסינו עם ארה"ב ויעמיד אותנו בודדים ומבודדים בשעת מבחן צבאי עם שכנינו, כשהעם חצוי בדעתו.

אשר לטענה השלישית, שלמעשה אין כל סיכוי שהתכנית תתקבל על-ידי גורם כלשהו שיש לו נגיעה לנושא, הרינו לומר שאם מתייחסים לנושא האוטונומיה לחושבה יהודה, שומרון ורצועת עזה ברצינות, ניתן להגיע להסכם עם מצרים וארה"ב (אף בעזרתה של ארה"ב), שבעקבותיו תשמש האוטונומיה כתקופת מעבר שתאריך יותר מחמש שנים. במשך תקופה זו ייסוגו כוחות צה"ל (בהתאם להסכם קמפ-דיויד) לאיזורים שהם זהים פחות או יותר עם השטחים המוגדרים בתכנית אלון, כמתואר לעיל. כך יונח יסוד ראשוני. לדעתי ניתן להעלות פתרון פלשתינאי או ירדני-פלשתינאי בקנה אחד עם מהדורה מתוקנת של תכנית אלון, עם או בלי חילופי שטחים עם ישראל. כשאני אומר "מהדורה מתוקנת", כוונתי לכך שניתן לצמצם את השטחים שיחולקו למדינת ישראל במידה רבה (אך עדיין לשמור על היסודות העיקריים של התכנית).

ממשל רייגן גם כיום ניתן לשכנוע בעניין זה. ואף יימצאו גורמים נכבדים במערב-אירופה העשויים לתמוך בתכנית במהדורה סבירה אם הצגתה תלויה במעשים שיוכיחו את נכונותנו להתקדם בנושא הפלשתינאי."

(מתוך מאמר ב"דבר", 7.4.82)

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

על ההנהגה

מאת ס. יזהר

Ezra Orion Collection

"...מה יוצא? יוצא שהמסוכן היום איננו כל-כך באבן שבידי הנער המייִדה - אלא באבן הזו התקועה במוחות המאובנים האלה. במוח המזקין הזה שלא למד כלום ולא ?למד כלום. המוח שלא המציא כלום, שלא פרץ כלום, שאינו מתכוון לפרוץ, נטול שום דמיון, לא יוצר מצבים חדשים, ולא מקדם מהלכים חדשים, חסר שום גמישות ורק מאובן על סיסמאות מאובנות. מה מסוכן יותר ממוחות מאובנים?..."

(מתוך מאמר ב"דבר", 24.2.88)

תכנית אלון 1982

מאת אלוף (מיל.) אהרן יריב

"התכנית, שהונחה על שולחנה של ממשלת הליכוד הלאומי ביולי 1967, (כחודש לאחר סיומה של מלחמת ששת הימים) היתה פרי של שני מרכיבים:

א. נסיונו של יגאל ולקחיו ממלחמת הקוממיות. כפי שאמר בזמנו:

"הרי רק בגלל לחץ מערבי, עורמה ערבית וחולשת דעת עברית

עוצבו גבולות שביתת הנשק (1949) כפי שעוצבו".

ב. השקפתו וחזונו הציוני והחברתי.

ביסודה של התכנית היתה מונחת שאיפתו לשלום, ליישוב הסכסוך

ולקיום בטחונה של מדינת ישראל. על כן פסל יגאל את מדיניות

"אף שעל", כי היה משוכנע שהיא תנציח את הסכסוך. כן פסל ויתור

על כל השטחים - דהיינו, גם על מה שחיוני לבטחונה של ישראל,

כי זה יעודד קיצוניות וינציח את המלחמה, כדבריו: "חזרה לגבולות

הקודמים פירושה חזרה למלחמה".

כמדינאי מנוסה היתה לו תחושה עמוקה שהמחלוקת של מלחמת

ששת הימים, שאסור לאבד זמן כשיש למקוטעין מוחלף ושהיות יתרות,

פן תאבד הזדמנות היסטורית.

כפי שנאמר, היו ליגאל דעות ברורות לגבי כל השטחים, אבל

במועד הנזכר לעיל הוא הציג בממשלה רק את התכנית הנוגעת

ליהודה ושומרון ורצועת עזה. חושבני, שהסיבה לכך היתה, שלגבי

סיני ורמת הגולן גיבשה ממשלת הליכוד הלאומי הצעה שהועברה

לממשלת ארה"ב שיעקרה: נכונות לסגת לגבול הבין-לאומי בדרום

ובצפון תמורת חוזי שלום.

שני עקרונות הינחו את יגאל בעיבודו של התכנית במהדורתה

הראשונה ובמהדורות שבאו לאחר מכן. מחד גיסא - קביעת גבול

שיקנה בטחון מירבי, מאידך גיסא - הכללת אוכלוסייה ערבית

קטנה ככל האפשר.

בעיית הגבול המזרחי שלנו בקטע שבין עמק בית-שאן ליס-המלח

מבטאת את הבעיה הגיאוגרפית החשובה ביותר שלנו. הסיבות לכך

הן שני המרכיבים העיקריים שלה - בטחון ודמוגרפיה:

א. איזור חיפה-ת"א-ירושלים מהווה את השטח החיוני של מדינת

ישראל. להוותו זהו שטח חסר כל עומק אסטרטגי.

ב. צה"ל הוא צבא מילואים ומולו עומדים צבאות ערביים סדירים גדולים ומצויינים היטב. כל מה שידוע לנו מורה על כך שצבאות אלה ילכו ויגדלו בכוח אדם ובציוד, וזה האחרון - איכותו תלך ותשתפר. מכאן שהצורך לוודא מתן שהות מספקת לגיוסם של המילואים בשעת חירום והבאתם במהירות לחזית, עוד יחריף. צורך זה מחייב תוספת עומק אסטרטגי גם בעידן טילי קרקע-קרקע ומטוסים מתקדמים המצויינים בטילי אויר-קרקע ופצצות. כלי נשק אלה יכולים לגרום לאבידות ולנזקים ולשיבוש מוראל האוכלוסיה, אך אין בכוחם לכבוש שטח. כיבוש יכול להיעשות רק על-ידי כוחות יבשה, וכדי לעמוד מול אלה - עלינו להיות מסוגלים לגייס את כוחות המילואים של צה"ל ולהביאם לחזית לפני שכוחות היבשה יחדרו לתוך השטח החיוני שלנו ויחצו אותו במיצר שבין טול-כרם לים-התיכון.

ניתן לומר שתכנית אלון מציבה קו הגנה ישראלי על הירדן, ועל-ידי כך מוסיפה עומק אסטרטגי לשטחה החזקתו של מדינת ישראל. ברור, לאור הנ"ל, שהקו חזק וקבוע ומצביח על חסינות ישראל למדינת ישראל. לעומת זאת יש לטעון:

א. הירדן אמנם אינו נהר אדיר ומכשול כדוגמת תעלת סואץ, אבל הוא מכשול יחסי שיעכב חציה על-ידי כוחות יבשה גדולים. ב. בקעת הירדן מעניקה מרחב תמרון מסוים לכוחותינו, שתפקידם יהיה לעכב כוחות אויב מתקדמים מן המזרח מערבה. ג. המורדות שממזרח לרכס הרי שומרון נותנים אחיזה טובה לכוח מגן ומעכב.

ד. שפת הרכס עצמה, המתנשאת לגובה של כ-800 מ' מאפשרת תצפית מצויינת וכן מקום טוב למתקני התראה יבשתית ואוירית וכן לסוללות טילי קרקע-אוויר.

ה. תכנית אלון גם מרחיבה את פרוזדור ירושלים ועל-ידי כך מחזקת את בטחון בירתנו.

אפשר לטעון שלרצועה שלאורך הירדן וים-המלח אין עומק מספיק, אך יש לזכור שאין היא עומדת בפני עצמה, אלא נסמכת באגפיה על שטחים של מדינת ישראל, בהם יש עומק ניכר יחסית. כן יש להביא בחשבון את ההנחה שהשטח הנותר של יהודה ושומרון יהיה מפורז לפחות מנשק כבד. לבסוף, יש לזכור שתפקידם של הכוחות הישראליים הסדירים במקרה זה לא יהיה לעצור את כוחות האויב, אלא לעכב אותם די הצורך, כדי לאפשר את גיוס כוחות המילואים ואת הגעתם לחזית.

הצגתה של תכנית אלון לא תהיה שלמה אם לא אתייחס גם לטענות הפוסלים אותה מסיבות מדיניות. חלקן מבוסס על הטענה, שאם ישראל שלום בינינו לבין השכנים, ובעיקר ירדן, הרי אין ממה לחשוש וממילא אין צורך במה שתכנית אלון מיועדת להקנות לנו. חלקן של הטענות מבוסס על ההנחה שאין סיכוי שהתכנית תתקבל על-ידי הצד השני: הרי ידוע שחסיין אמר בפירוש, שתכנית אלון איננה יכולה לשמש פתח למשא-ומתן.

אשר לטענה הראשונה, הרי היא יוצאת מנקודת ראות פשטנית מדי. אין להעלות על הדעת מעבר חד וחלק משנים ארוכות של מצב מלחמה למצב של שלום אמתי, שבו יתקיימו ללא שהיות, בתוקף החתימה על חוזה שלום, יחסים נורמליים שלווים ונלבבים בין הממשלות ובין האוכלוסיות. טבע הדברים ידרוש תקופת מעבר ארוכה, שבה צפויים - בצד ההתקדמות בנורמליזציה והסיכויים לשלום מלא ויציב - גם סיכונים לבטחונה של ישראל מצד השכנים במזרח ובצפון. יהא הפתרון לגבי יהודה, שומרון ורצועת עזה אשר יהא - מצב גיאוגרפי אסטרטגי איתן של מדינת ישראל בגבולות המזרחיים וירתיים גורמים תוקפניים ויעודד גורמים אנתוניטטיים במרחב הציבורי

כן יש להביא בחשבון, שהאזור שבו אנו חיים הוא איזור שיש בו אי-יציבות אינהרנטית ויחדש עוד זמן רב עד שיבואו על פתרון כל הבעיות הגורמות לאי-יציבות זו. הסכוכים הקיימים בפועל ובכוח עלולים ליצור על נקלה מצב, שבו יבואו אינשים על בטחונה של ישראל דווקא ממזרח.

יש מי שיטען שהוא מקבל את החשובות לעיל, אבל אם כך - הרי הפתרון איננו בקריעת שטחים מיהודה ושומרון וסיפוחם לישראל, אלא קביעת נוכחות צבאית ישראלית ממושכת לאורך הירדן. מה עוד שהסכם קמפ-דיויד על שלום במזרח התיכון מאפשר נוכחות צבאית ישראלית באתרי בטחון מסויימים (Specified security locations) לתקופת המעבר של חמש שנות האוטונומיה ולא יקשה להאריך תקופה זו במסגרת חוזה שלום. על כך אשיב, שהנסיון ההיסטורי מוכיח את הקושי שבהחזקת כוחות צבאיים לתקופה ממושכת בשטח שהריבונות עליו אינה בידה של המדינה בעלת כוחות צבאיים אלה. וכעבור תקופה לא ארוכה מביא הלחץ של בעלי הריבונות לפינויים. יש מי שאומר: אם כך, מוטב לספח את כל שטח יהודה ושומרון ועל-ידי כך תיפתר בעיית הבטחון מחד גיסא, ומאידך גיסא - יבואו על סיפוקם מאוויים היסטוריים ודתיים יהודיים. אבל פירושו של דבר - התעלמות מן הסיכונים המדיניים הכרוכים בחיסול שאיפותיהם של התושבים הפלשתיניים לישות פוליטית וראייתם אותנו ככובשים זרים המחזיקים בשטח לא להם, ואף רואים בשטח המדינה נחלה שנגזלת מהם.

איש לא יוכל להתעלם מכך, שלפי מחקרים סטטיסטיים אמינים יהיו
הערבים הפלשתינאים, במקרה של סיפוח יהודה, שומרון ורצועת עזה,
50% מאוכלוסיית של מדינת ישראל בסביבות שנת 2015.
יתרה מזאת. סיפוח ישים קץ לתהליך השלום עם מצרים, שבעבורו
כבר שילמנו מחיר יקר של פינוי סיני, וכל זה יהיה לשווא.
הסיפוח גם יגרום לסיבוך יחסינו עם ארה"ב ויעמיד אותנו בודדים
ומבודדים בשעת מבחן צבאי עם שכנינו, כשהעם חצוי בדעתו.
אשר לטענה השניה, שלמעשה אין כל סיכוי שהתכנית תתקבל על-ידי
גורם כלשהו שיש לו נגיעה לנושא, הריני לומר שאם מתייחסים לנושא
האוטונומיה לתושבי יהודה, שומרון ורצועת עזה ברצינות, ניתן
להגיע להסכם עם מצרים וארה"ב (אף בעזרתה של ארה"ב), שבעקבותיו
תשמש האוטונומיה כתקופת מעבר שתאריך יותר מחמש שנים. במשך תקופה
זו ייסוגו כוחות צה"ל (בהתאם להסכם קמפ- דייויד) לאיזורים שהם
זהים פחות או יותר עם השטחים המוגדרים בתכנית אלון, כמתואר לעיל.
כך יונח יסוד ראשוני. לדעתי ניתן להעלות פתרון פלשתינאי או
ירדני-פלשתינאי בקנה אחד עם מהדורה מתוקנת של תכנית אלון, עם
או בלי חילופי שטחים עם ישראל. כשאנחנו באומה "מהדורה מתוקנת",
כוונתי לכך שניתן לצמצם את השטחים שיחולקו למדינת ישראל במידה
רבה (אך עדיין לשמור על היסודות העיקריים של התכנית).
ממשל רייגן גם כיום ניתן לשכנע בעניין זה. ואף ימצאו גורמים
נכבדים במערב-אירופה העשויים לתמוך בתכנית במהדורה סבירה אם
הצגתה תלווה במעשים שיוכיחו את נכונותנו להתקדם בנושא הפלשתינאי.

Ezra Orion Collection
Public Art Archive
(מתוך מאמר ב"דבר", 7.4.82)

המרכז מחיפה לקו הפסקת האש עם ירדן

המרכז מתיא רבתי לקו הפסקת האש עם ירדן

המרכז מירושלים לקו הפסקת האש עם ירדן

סוף ר.ק. שבועות שהמספרים של המרחקים בין הריכוזים

העיוניים הגדולים הם המרחק והשטח עם ירדן אינם מרשימים מבחינה אבסולוטית, הרי הם מאוד מרשימים מבחינה יחסית. היינו, בשפות אלה למספרים של המרחקים לקו הפסקה, על כן ניתן לומר שהכניית אלון מצביה קו הגנה ישראלי על הירדן, ועיי' כך מוסיפה עומק אסטרטגי לשטחה העיוני של מדינת ישראל. ברור, לאור הניל, שהקו הירוק כנבול מרחיק הוא ההרשאות למדינת ישראל. לעומת זאת יש לשקול:

א. הירדן אמנם אינו גור אדיר ומכשול כדוגמת תעלת סוא, אבל הוא מכשול יחסי שיעכב תציה עיי כוח גדול.
ב. בקעת הירדן מעניקה לנוח מרחב תחזון מסוים לכוחותינו, שהפקדים יהיה לעכב כוחות ארבי מתקדמים מן המזרח מערבה.

ג. הנכנות לרגלי שפת הרכס של הרי שומרון גונות אחיה מזהב לכוז מן ומעכב.

ד. שפת הרכס עצמה, המהפגזת לגובה של כ-100 מ' מאפי שרת תצפית מיוזנת וכן מקום טוב למתקני התראה יבשית ואווירית וכן לסוללות טילי קרקע-אוויר.

ה. הכניית אלון גם מרחיבה את פרונטר ירושלים ועיי כך מחזקת את כוחות כירחנה. אפשר לשקול שלרצועה שלארץ הירדן ורימלה אין עומק מספיק, אין יש לכוזר שאין הוא עומדת בפני עצמה. אלא נסמכת באפס על שטחים של מדינת ישראל. בהם יש עומק ניכר וחסות. כן יש להבא בחשבון את ההנהגה שהשטח הנותר של יהודה ושומרון יהיה משורר לפחות ממש כבד. לבסוף יש לכוזר שהפקדים של הכוחות הישראליים במקרה זה לא יהיה לעצור את כוחות הארבי, אלא לעכב אותם די הנור, כדי לאפשר את גיוס כוחות המילואים ואת הכוחות לחיות.

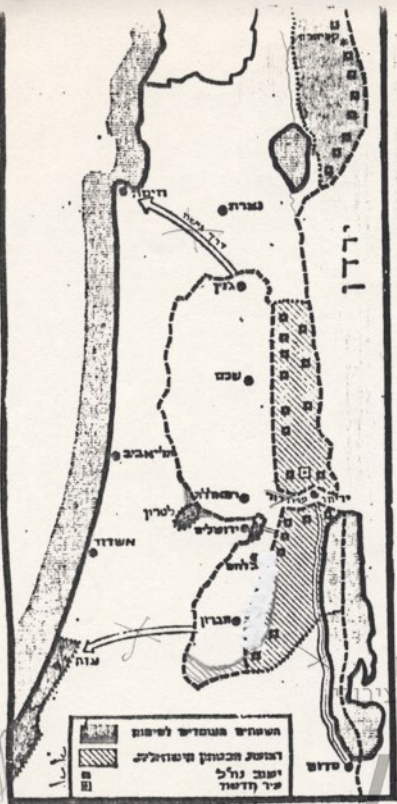
הצגתה של הכניית אלון לא חזרה שלמה אם לא אחייה גם לשענת המסלול אורה מבינות מדינות. חלקן מכוסות על השטח, שאם יחשבו שלום בינינו לבין השכנים, ובעיקר ירדן, הרי אין מה לחשוש ומבטל אין צורך במה שהכניית אלון מיוזנת להקנות לנו. חלקן של השטחים המכוסים על ההנהגה שאין סיכוי שהכניית חתקבל עלידי הגד השני; הרי ידוע שהיטין אבר מיוזנת, שהכניית אלון אלגנה וכלת לשמש פחה למשאומן.

אשר לשענת הראשונה, הרי היא יוצאת מנקודת ראות פסטיט מרי. אין להעלות על הדעת מעבר חן וחלוקת משנים ארוכות של מבצ מלחמה למכב של שלום אמתי. שבו יתקיימו ללא שוחד. בחוקי ההתחלה של חוקה, יחסיים גורמליים שלווים ולבדיים בין הממשלות ובין האוכלוסיות, טבע העניינים גם יחדוש חקוקת מעבר ארוכה, שבה יתקיימו - בצד התחזון מה גורמליות ויחסיים - להגיש שלום. מלא יציב - גם סיכונים לכוחותה של ישראל מצד השכנים במזרח ובצפון את התחזון לגבי יהודה, שומרון ורצועת עזה אשר היא - בעצ גורמליים סביר של מדינות ישראל וכלל המדינות יהיו גורמים ויחסיים ויחדד גורמים מתונים.

כך יש להבא בחשבון, שהאויב יושב אנו חיים ואחיו שיש בו ארצינות איהונות וירדש עד וכן את עד שימאל על שחרון כל הבניות והרעמות לאיציבות זו, ההסכוכים הקיימים בשול ובכוח עלולים ליצור על קבלה מעב, שבו יבואו אחייהם על במתנה של ישראל דווקא ממזרח.

יש מי שישקו שלוא מקבל את התשובות לעיל, אבל אם כך - הרי התחזון אינו בקריות שחיים מדינת ושומרון ומסיחה לירשאל, אלא קביעת טמכות צבאית ישראלית ממשכת לאורך הירדן, כפי שמציעה הכניית אלון או ברקוק לה. מה עוד שהסכם קספדיורידי של שלום במזרח התחזון מאפשר נוכחות צבאית ישראלית באזורי הכוחות המסוימים (Specified security locations) לתקופת העבר של חמש שנות האוטונומיה ולא יקשה להאריך תקופה זו במסגרת חוזה שלום. על כך אשיב: שההסכם היסודי מוכיח את הקשיב שבוותנות כוחות צבאיים לתקופת ממשכת בשטח שהציר נות עליו אינה בידה של המדינה בעלת ההקחות הצבאיים האלה. ולעבור תקופה לא ארוכה הלחץ של בעלי הריכוזות מכל עבר יענייה. יש מי שאומר: אם כך, מוטב לסמח את כל שנת הירדן ושומרון ועיי כך תחזיר בציית הכסחון מחד גיסא, ומאידך גיסא - יבואו על סיפוקם מאויים הסטוריים והחיים. אבל מירושלם של דבר - התחזות מן הסיכוכים המדיניים והכוכים בחיטול שאיתותהם של החושבים הלסי' הנייה לישות מולטית ואחיהם אחנו כוכוכים וריים הנגלות קים בשטח לא לחן. אורויים בשטח המדינה נחלה שגולות מהם.

יורה מואז. סימול ישים קן לתחזין השלום עם מערים, שבעבור כבד שילמנו מחיר יקר ונשקל בימים הקרובים מחיר יקר ונשקל נוסף, וכל זה יהיה לשוא. השקפות גם יגורם לסיכור איציבות עם ארעהי ויעמיד אותנו מדינות ומדינות בשעת מבחן שיש בו ענייני, כשענין חזר בדעתו. אם יסעו מכל הרה שקפיהם זו וכל מלכותה, הרי לא יוכל להתעלם מן שלוש מקרים פסיכטיים אדנים יהיו הערבים והשלי' הנתיים. במקרה של סימול יהודה, שומרון ורצועת עזה, 50 אחוז מאוכלוסייתה של מדינת ישראל - גורם שישב-בט-השלי'

מפת הכניית אלון

אשר לשענת השנית, שלמעשה אין כל סיכוי שהכניית חתקבל עיי גורם כישהו יש לו גניעה לנושא הריני לומר שאם מתייחסים לנושא האוטונומיה לתושבי יהודה, שומרון ורצועת עזה ברצינות, ניתן להגיע להסכם עם מערים ואר"ב (אף בצורתה של אר"ב) בעקבותיו תשמש האוטונומיה כמקדמת מעבר שחזר (בהתאם להסכם קספדיורידי) לאחוזי שטח וזוים חזלי יותר עם השליטה המדינית של הכניית אלון, כמחזר לעיל. כך יונה יסוד ראשוני. לדעתנו ניתן להכניס את שחרון פלשתינא או ירדן-פלשתינא כקנה אחת עם מדינות מחקנת של הכניית אלון, עם כל בלי חילוף שחיים עם ישראל. כשאני אומר, במאורח מחקנת, כוונתי לכך שניתן לצמצם את השטחים שיוחזרו למדינת ישראל במידה רבה ואך עיוון לשמור על היותה העצמאית של המדינה - אלא במסגרת - במקרה - אחרון - יתן - לאון - את העצמאית - המדינה - חילוף פסיכטי. מפני ריינו גם כיום ניתן לשבוע בעניין זה, ואף יימלאו זכרים: כבדלום במעבר אירופה העשויים להחזר תצפית במאורח סבירה את הגנהה תלויה במעשים שיוכיחו את נכונותו להתקדם בנושא הפלשתינא.

הדרך שבה הולכת ממשלת הליכוד בראשות של מנח בגין בטיפול בבעיית יהודה, שומרון ורצועת עזה לא רק שלא תאפשר ביצועה של הכניית אלון, אלא תגרום לכך שבסופו של דבר נצטרך לזרז את רובם הגדול של השטחים, ומבמרת המב יתקן הן הירוק" כדי ללול את הישגיו של העשויים המוקמים על שפת הרכס המערבית של הרי שומרון.

אשר למעבר, הרי נבאר במצע של לקראת הכנסת העיי' רית: (ע' 8), במשלת ישראל העומד על כך, כי לעת שלום - המעבר של כוחות הצלי' וההתחייבות אכלול את בקעת הירדן (לרבות צפון מערב ירדן) ויש ציון מבינות ירושלים דרום ורצועת עזה. יהיו ללולות בשטחה הריכוזי של ישראל. כן יושב! אך אינו באש כלל, אם לא חסרי משלנת הצבאית אכן חושבים בנאמר מלונד וכדור, חוששי שיש לא תעביטם של לירדש העמדה הווא משיגה חזות מדי לערבים ויש לא מעשים העשויים שהיא משיגה יותר מדי לערבים, ויש לא המסיים הקיים במצע בעניין הגורן הוא בלי נכבז מבחינת פלשתינית, מניס-משלמת, אבל - מן השול המכסימלי מדינית בכל מקרה, אין הוא פוחד את המשלנת מסיגה במוקד דם או במאורח וישה שעה אחת קרוב ומחזיר כל חזרת לקבל את העמדה ווא תכל המשלנת לזאבא כראוי למשנה - למען הכניית אלון.

(מקור מאמר: "הצטרף", 1982/7/4)

ל. כר

בחודש אפריל נתבשרנו על "החלטה גדולה" של ממשלת המלחמה הנוכחית, ושל מחלקת ההתישבות של הסוכנות (מ. דרובלס), לפיה יוקמו עשרות ישובים נוספים וירחבו ישובים קיימים ביהודה-שומרון-וחבל עזה, בהקף שיביא עד שנת 2010 לאוכלוסיה יהודית של 1.2 מליון נפש באותם שטחים - "כמו האוכלוסיה הערבית". מיהו קהל-המטרה של ההונאה הזאת ?

כל מי שלרשותו ידע בסיסי, ניר ועפרון, יודע שהאוכלוסיה הערבית מכפילה את עצמה פי 2 כל 15 שנה. זו שבתחומי הקו הירוק הוכפלה פי 4 בשנים 1948-1978. מליון ומאתיים אלף פלסטינים מאכלסים את "השטחים" כבר ברגע הזה. אם תתגשם ואם לא תתגשם "תכנית 30 השנה" של הממשלה הזאת, יחיו שבשטחים" בשנת 2010 כ - 4.8 מליון פלסטינים !

אזרחי ישראל הערבים יגיעו אז לכ - 2.6 מליון, כלומר - 7.4 מליון ערבים בתחומי "ארץ ישראל השלמה". אם נהיה אופטימיים ונניח שהאוכלוסיה היהודית תגדל, חרף הירידה, בשיעור של 10,000 נפש לשנה, נגיע באותו תאריך לסביבות 5 מליון נפש בתחומי "ארץ ישראל השלמה". זוהי פצצת זמן דמוגרפית, חברתית ופוליטית במאיימת על מדינת היהודים כבר בטווח נראה לעין.

הרשף מתקדם במעלה הפתיל במהירות אך בלחש. את הנתונים האלה יש לתלות על כל קיר, על כל דלת. תפילא ל יוצר לדין הציבור ממשלה מסומנת .

1983

24.3.83

לשכת ארנון טל. 5.

אני שולח לך את הסלילה להפצה את מלחמת ארנון
לשכת קריאת מאמר (מלחמת ארנון), ממנו הסגל סומנו
לפי המלחמה - 5 פות.

הסלילה משפחה באופן פשוט ולא כל כך למעלה בלילה
(למשל, "טל. 5" דומה את כלל לא את הסלילה, גם
בכאן עדיין נראה מה כלל הילד) ועם הפה הסלילה למעלה,

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

התא' למלחמה (ולקח) הוא שנה בלילה, כלל שנה בלילה
התא' למלחמה, מ-4.6.82 עד 20.9.82 (הוא המלחמה)
אם מלחמה-ב"ל.

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

אם נוסח הסלילה נראה לך, אנא נסה לרד אם אנשים נוספים
בסלילה מוכנים אם הם למלחמה. את הילד שולח כלל בלילה.

אם אתם מסכים למלחמה הסלילה - אנא, אם אתם חושבים ל' את הילד.
לדוג, ארנון טל. 5, את כלל בלילה (מלחמה), את ומלחמה פתח' נש
הסלילה באצ'ר במחזור/לוח וס"מ' נש באצ'ר המלחמה
ב"ל.

באצ'ר מלחמה
מלחמה לוח

טל. 5 02-431864

מלחמה ואצ'ר 02-667141

[ב-5.4 את יולא למלחמה]

כותרת ראשית

זבע שמואל ב

מ.ק.ו. 91071

ג.ז. 7145

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

א.ז. 101201-5202

ר"ח למנהג 17
ג.ז. א.מ.ק.

66029

64646-3803

נחום מרדכי

"חכמה לאי מקשה"

"א.ל.א.מ.ד.מ."

נחום 26/4

נחום

12/4

לא שלום-עכשיו, כן לתוכנית אלן

ככל שהולפת השנים, ככל ששלום-נות המערב בחירות 77 ו'81 מתרחק קום והולכים, מבלי שזאת ציבור שנכשל כבר פעמיים רצופות במימון הדמוקרטי העיקרי במדינה זו יגלה שזו התאווה או התנערות, מתרחבת הספי קוח באיו מידה מסוגל עיבור זה להתאושש.

אט אט יצאו סביבנו בועה של תונה רדיקלית, הומאניטית, שפיה, מיעוט קטן והולך של רגשים, מכותר באספי סוף, מחפד כמשיח כשרות-טוהר נשק, כשרות-חופש-ביטוי, כשרות-הלי כים-דמוקרטיים וכו', בעוד ששפעת חיות הדעת שלו קטנה והולכת. יקונו את עצמנו לחדשים של פעימה מהססה, סלילת, הנדחת אחרי הממשלה העב שוית ורונת: לא כך... לא ברוק כך... כאשר בחינתו, לפני הקלעים, מפוזר כמה מחללי-שעוריות, עם בחורשים מפנינה תנועת-מחאה סים-פאטית, נוקה, כעין "משמר ערפי של יומקים פצועים רשת" (גור). נוח לנו עם תנועת שלום-עכשיו.

הם לנו, מאחורי הסניור הזה אנתנו והים לצלישים של השמאל הירוקלי בעולם המערבי, והו סוס נגמפיו לחסר המעש שלנו, המעלה בירכין חיוניות ואקטיביות שהתאדו ואינם.

הימן חף לנו את הכוזה, הורה ושומרון מחסכות במהירות שובים ושיכונות-לילות כמחלת עור; כשתשובה אינו לכך רפה, נוהליה, הטרדה אי אמו, מארכים פרלמנטריים וחסיפות חכים שוליים מעבר לפניה.

הציונות האקטיבית שהובילה את העם הזה עד השנים האחרונות, לא היה רק המואנים, אלא תנועה למען שלום עמים, לא לינה לזכויות אדם; היה לה איפיון קרקע מובנה, של היאחות והתערות פסיח במירב תשעה אפסירי בארץ מסוכסכת זו, הציונות האקטיבית לא הציעה את השלום כמטרה התחילית אלא כמטרה סופית, לאחר שתושבים היהאחות הפסיח יושע רוב יהודי במירב שטחי ארץ-ישראל, הדואלוג עם הערבים היה אמור להיות מוגבל עד לאחר מימוש מטרתיה העיקריות. היא היה גם מודעת לכך שלמימוש מטרה תיה אלה היה מחיר, באכידות, האם נחלשנו מכדי להגשים הלאה ציונות תחת לחץ? ככבר אז והיה ליתא של ציבור שעבר כן את פרשה המלח? אנתנו מספידים יפים, אפס לקונו על 'מלך הכיכור', הכיכור הם חלק אורגני של העכשיו ולא יועילו לנו העז' קוח "פאסיים".

יכולה להנהיג, לשכנע, להוביל, מותנה בכורש לתקצת את המורכבות למטרות אופרטיביות - לרשימה קצרה מאד של מטרות בורות - ולנוע לקראת הגשמתן כשהאח מציע לציבור להצטרף אליה כמגשים, במובן של 'אחרי', לא 'פסית', לא 'עשרה מטרות' ראלית, לא 'אופציה רינדית', לא 'שלום עשיתי היום מטערי' ישה תפיסה אחת, שהציעה פיתרון סכרי לציונות השמאלית וכבישה היה 'תוכנית אלן': להכליל במדינת-ישראל

כל שטח דל אוכלוסין שעדיין נותר בארץ-ישראל מעבר לקו הירוק, תוך שליטה במינימום האפשרי של אוכלר סיה ערבים. זאת צריכה להיות מפת המטרה שלנו - מן הירדן ועד גבול מטעי היותים של גב ההר המאוכלס (כולל רמת הגולן). את המפה הזאת יש לחלול על כל קיר, זהו מיתאר קר העצירה שלנו. עד אליו יש לקדם את ההתיישבות העובדה, במוצה ובכי פורש, שמאל ציוני המיישב את מדבריות יהודה ושומרון ומכליל במדינת ישראל לא יתרוצץ אחרי נציגי אש"ף בכירות אירופה ולא ימחין בקוצר-רוח בחור ההמתנה של חוסיין. זמנו של ירדילע עם הפלסטינים הגיע וזמנו של שלום אינם יגיע, לא שלום כמכירת חיטול של ציבור מוחש, כמכירת ויתור, כבורות המטרות צריכה לחול על כל הנוגעים בדבר, במקביל, ברזמניה לתחת מפת-המטרה על השולחן, בו בליה, יש להצחיר על כוונה למתן עצמאות-מפורדת לגב ההר המאוכלס ורצות עזה.

אם מחיר ההגדרה העצמית של מפלגת העבודה יהיה פירוק המערך, יש לבחור בכך, עדיפה פארלימנטרית עצמית של מספר מפלגות שמאליות מוגדרות היטב על פני האוכך הנוכחי, חסר הסיכוי.

אוסף עזרא אורין

עזרא אורין, מחתש שרה-בוקר

ממשלה? מכשלה

אף כי אני גוי עדיין ב'1983, נרמה שמכחינה של ממשלה הליכוד הגיעה כבר 1984: אחת כיצד נוכל להסביר את החלפת השמאל השמאלית שהתנהגה בקרואה למלחמה 'שלום' ולשק 'אמח' כן החלטה הממשלה לקרוא למלחמה הנדורה והעקובה מרם כשם 'שלום הגליל', ולהקמה התנהלות כשם עילית בשם 'ברכה ושלום', התנהלות זו שהיא מוקש אדיר בדרך לשלום, ואלו הראש שתקרי 'קללה ושלום' ואלו לגוף שתקים אותה ראוי לקרוא 'מכשלה' ולא 'ממשלה'.

דוד איש-שלום, רמת-גן

"יהודים בפלסטינה"

בכתבה על אילן הלוי ("מאורי אדיב עד סרטארי" "במרת ראשית" 19, שהיתה מעניינת, שולבו בתוך שפע הפרטים הגיוגרפיים, הערות פסיכולוגיות והערות שונות, אולד דומני שיש מה להוסיף. מה היה פשוט של קורין לינג? - הוא לא היה סם כסיר-חבר, אלא מנהיג המוכר של מפלגה נורודי. היה אמנם קטנה, אבל נורודית, פשעו שאת השלטון אשר עמו סירב להע- גיק לו קיבל מן הכובש הזה. גם הוא הצדיק את מעשיו בהכינוי ביהושע שכל מעשיו הם לטובת נורודיה, ושהולך וגדל מספר הנורודים המכונים שיש לחיות בשלום עם שליט נרמניה".

כמובן, לא רדויתו עשרה לקיווילינג, אלא מעשיו שהחזר לעיל. קשה להניח שאילן הלוי יזכה להיות הקריוולנג של ישראל, גם איה הוא יהודי הראשון המצטרף לאויבה של ישראל, ארבים אשר נשבעו באמנה וכדם להרוס את החברה הישראלית, לפרק את מסורת השלטון שלה ולהחזיר אותנו למצב של "יהודים בפלסטינה", ובאמת, אם כדברי אילן הלוי, יש פה פשוט "יהודים בפלסטינה" (ולא לאום יהודי), מדוע לא יחיו להם גם יהודי פלסטינה כשאר כל אחיהם בארצות מוגדרים (או יגדלו כליו בין אירופה, אמריקה ואפריקה)?

אלא שהשאלה העיקרית אינה נובעת ממעשיו שלו, אלא ממחורלנו שלנו. מה עם מעונות אורחות ישראליות אולטו טיח לכל אדם המתגלגל לארץ כשתותאי היחיד לכך הוא - שנולד לאם יהודית? אילו היה אדם כזה צריך לשחוח בישראל שנים אחדות בטרם נחליש - הוא ואנתנו - שאכן ראוי הוא שיתערה בארץ כאוה, ואילו היתה התאורחתו של אדם כזה מותרת בחובה להישבע אמונים למדינה המעניקה לו אזרחות (שבערה שלא יוכל לתת אדם שוהא נגד קיומה של ישראל) - יתכן שלא היינו מגיעים כלל למצב זה, שאכן המכונה "ישראלי" מרבה בשם ארבינו.

האמנם לא נוכל לתת מחסה ליהודים הנוקפים א מעוניינים במקלט מבלי לתת להם פרטוקציה של מטרון מן החובה להתארח בדרך הרגילה? מבלי להעניק להם מיד את הזכות לבחור ולהיבחר לכנסת? מבלי לאפשר להם להשתכח, כן ביישראל הירוקה, בין בשטחי שליטתו של צה"ל, בין בעולם הגולל, כשתותי "ישראלי" על מצחם ודברנו ישראלי כביסם?

עוזי אורין, מוצא עילית

כמה שורה הפילוג

על סמך הסקר של ד"ר מניה צמח (דח), מגיע אליהו חסין למסקנה כי "השיקול האלקטורלי העומד ביסוד ההספה לפירוק המערך" נסמך על "הסיס מופקפק" ("במרת ראשית" מס' 18). הסקר מצביע על כך, שבהליכה מפוצלת לבחירות תושע עלייה של שלושה מנדטים (או שניים, אם מביאים בחשבון ירידה של מנדט אחד בשנייה).

חסין רואה תוצאה זו כלא משמעותית, כי "עעות הדגימה" היא מספקת משמער תחת כדי לא להחשיב בכלל עלייה קטנה זו (ז). לא ברור לי, כיצד חושבה טעות הדגימה הזו, אם היא אכן קיימת, יש לה השלכה גם לכיוון ההפוך. לפיכך, באותה מידה שהסקר מצביע לכאורה כי לא תהיה עלייה למערך המהפכני, הוא מצביע על אפשרות של עלייה בשישה מנדטים. המסקנה הכוונה היא שחסין יתחיל להסיק מסקן זה ומההסח מכוח על "עעות הדגימה", אליבא דאליהו חסין, היא כי מערך מחפיק לא ייצא מוספר ועשוי להרוויח בין אפס ליישה מנדטים.

האם גם לאור מסקנה זו אין שיקול אלקטורלי להתפלג?

שמעון שפירא, רמת-גן

קובל המון

על סמך סקר של ד

בני ער

64% מעריכים בו כראש-מנו וואה לתקופה

מזה שכועות, אם לאג אינם מחקשים להבין? עצמו, של מחזורי התנהגות הופעתו חיוורת, אומית, כשהיה בנו שריו, מה דובר יוכר אחר במעמק שיא-ישל בסופולריות כסד, אם בכלל, שש כלפיו?

לפי הזמנה של 'במרת' מחמור: רבמחור: 4% את הערכים של 1,078 ממשלה, בסולם של ההתשובות הבאות, המסקנה טוב-מאוד - 29%; מחשבות: ובמחור: 4% מן ההשורות לשאלות ניכרת מאלה שנשמרו בחור על השנה שצברה נעה והשליטת בין 15 ל20%

משמע, אם היתה להחלט השפעה על תצורת הציבור השינית כלבה, למעשה ה פחות-אוינות לפני המלח תופעה זו מתבררת על המראיינים לקוב בשם ההממשלה, בהשוואה למעוד באחרים, כדלקמן:

אחריל	בין
46	נבון
18	רבין
8	פרס
5	אחרים
6	פחות מ-2%
17	אין תשובה

מבחינת ענייניו הפעם הממשלה נמצא מוביל בראש ביותר, ארד טובים מה חרשים אחרים, אם מביאים אוטומטית בדעת-הקהל - ממהות הציבור מעדיף אוח ואילו בעיית ריבוי הפולר של, כמו שהיא נגזרת מהע שאינם נוהים אחר ראשה

לא לשלום-עכשיו; כן לתכנית אלון

ככל שהולפת השנים, ככל ששכחנו
נות המכרז בבחירות 77, '81 מותר
קיס והולכים, מבלי שזו ציבור
שנשלל כבר פעמיים וצפופה במכוח
המקורית העיקר במדינה זו יגלה סימני
התאוששות או התגברות, מתרבים הספי
קות באיוס מירה מסוגל עדיין ציבור זה
להתאושש.

אט"אט ציורו סביבנו בוקה של תונה
רדיקלית, הומאניסטית, שפויה. מיטוט
קטן והולך של רגישות, מכותר באספי
סוף, מחסך כמסגרת כשירות-הורח
נשק, כשירות-חופש-ביטוי, כשירות-חלי
כיס-דימוקטיים וכו', בעוד שהשפעת
החוק הדעת של קטנה והולכת. ויקנו
אל עצמנו להדמיט של עימות מהססת,
סנילית, הגדרת אחרי הממשלה העכ
שוית ורונטת. לא כך... לא בדיק
כך... כאשר בחינתו, לפני הקלעים,
מפויים כמחלולי-הנעדרות, פעם
בחושיים מפני הנעדרת-מחאה סמ'
פאטית, נוקה, כעין "משמר רועי" של
נימוקים פצוצים קשה (גורר).

נוה לנו עם תונה שלום-עכשיו.
קמים לנו, מאחורי הסינור הזה אנתון
זוכים לגלישים של השמאל הירקלית
בעולם המערבי, הזה עוממי להוסר
המעש שלנו, המעלה בדיקון חיוניות
ואקטיבים שהתאדו ואים.

המיני חטק לנו את הכדור, הורח
ושומרון מחסכת במחירות ישיבים
ושיכוניליות כמחלת עור; כשחשבו-
חזו לך רופח, נהולות, הטרדות-
אמרי, מאריבים פרלמנטריים וחטיפות
כיים שוליים מעבר לסניה.

הציונות האקטיבית שהובילה את
העם הזה עד השנים האחרונות, לא היה
רד הומאניזם, או תונה למען שלום
עמים, או ליגה לזכויות אורח; היה לה
איפיון קרקע מובנה, היה לה האחוזה
התעוררת פיסית כמירב השטח האפשרי
בארץ, מוסכסכת זו, הציונות האקטיבית
לא הציעה את השלום כמטרה התחלית

אלא כמטרה סופית, לאחר שהושג
ההאחוזה הפיסית וישג רוב יהודי
כמירב שטחי ארץ-ישראל, הריאלוג עד
הערכים שלה אמור להיות מובנה על
לאחר מימוש מטרותיה העיקריות, היא
היתה גם מודעת לכן שלמימוש מטרות

חיה אלה יהיה מחיר, באכידות, האם
נחלשנו מכדי להגשים הלאה ציונות
תחת לחץ כבד? האם וחי לאיות של
ציבור שעבר כבר את פרשת המים שלו?

אנתון מפסידים פים? אפשר לקונן
על 'מלך הכיכרות', הכיכרות הם חלק
אורגני של העכשיו ולא יועילו לנו העז'
קוח "פאסיים".

יכולה להגיד, לשכנע, להוביל,
מותנה בכורש לתמצת את המורכבות
מטרות אופטימיות - רשימה צרה
מאד של מטרות בדרות - ולנוע
לקראת הגשמתן כשאתה מציע לציבור
להעטרך אליך כמגשים, כמכוב של
אחרים, לא שפירח, לא שפירח-טרטר
ריאלי, לא 'אופציה רדינית', לא שלום

עכשיו הים מטרות.

ישנה תפיסה אחת, שהציעה פיתרון
סביר לציונות השמאלית וכיטויה היה
'תוכנית אלון': להכליל במדינת-ישראל

כל שטח דל אוכלוסין שעדיין נותר
בארץ-ישראל מעבר לקו הירוק, תוך
שליטה במינימום האפשרי של אוכלו
סיה ערבית, זאת צריכה להיות מטרה

המטרה שלנו - מן הירדן ועד גבול
מטעי היתים של גב ההר המאוכלס
(כולל רמת הגולן). זאת המטרה הזאת יש
לחלוק על כל קיר. זהו מיתר קר

ההצירה שלנו, עד אילי יש לקדם את
ההתיישבות העובדת, במזרח ובמ'
מורש, שמאל ציוני המיישש את מדבריות
יהודה ושומרון ומכילים במדינת-
ישראל לא יתרוצץ אחרי נצני אש"ף

בכירות אירופה ולא מתון בקוצר-רוח
בחרר ההמתנה של חוסין, זמנו של
ריאלוג עם הפלסטינים הגיע וזמנו של
שלום איתם יגיע. אל שלום מכביר

חיפול של ציבור מוחט, מכביר וחתור,
בחיירות המטרות צריכה לחול על כל
הנוגעים בדבר, במקביל, בזמנית
להתחל מפת-המטרה על השולחן, ב
בלויל, יש להצטרף על כוונת למתן
עצמות-מפורות לגב ההר המאוכלס

ורצועת עזה.
אם מחור ההגדרה העצמית של
מפלגות העבודה יהיה פירוק המערך, יש
לכתור בכך. עדיפה קואליציה מנצחת
של מספר מפלגות שמאליות מוגדרות
היטב על מני האובך הנוכחי, חסר
הסיכויים עזא אורין

ארכיון אורין, מדרשת שדה-בוקר

ממשלה? מכשלה

אף כי אנו חיים עדיין ב-1983, נדמה
שמבחינתה של ממשלת הליכוד הגיעה
כבר 1984: אחרת כיצד נוכל לתסביר את
החלפת השמאל השמאלית שהתחילה
בקראת מלחמת שלום - ולשקר
אמתי? כך החליטה הממשלה לקרוא
למלחמה הנוראה והעקובה מדם בשם
שלום הגליל, ולהקמת התנהלות שכס'

עילית בשם 'ברכה שלום'. התנהלות זו,
שהיא מוקש אדיר בדרך לשלום, מן
הראוי שתקרא 'קללה ומלחמה' ואילו
לנוח שהקים אותה ראוי לקרוא 'מכשלה'
ולא 'ממשלה'.

דוד איש-שלום, רמת-גן

"יהודים בפלסטניה"

ככתבה על אילן הלוי ("מאורי אדיב
עד סרטאוו" "בזאת ראשית" 19),
שהיה מעניית, שולבו בתוך שפע
הפרטים הבינוניים, אירוע דומי שיש
גיות והערכות שונות, העולם דומי שיש
מה להוסיף. מה היה פשעו של קויד?

ליג? - הוא לא היה סתם שכיר-חרב,
אלא מנהיגה המוכר של מפלגת נורוד
גית. אמנם קטנה, אבל נורודית. פשעו
היה, שאת השלטון אשר עומד סירב להע'
יק לו, קיבל מן הכובש הזר. גם הוא

הצדיק את מעשהו בהבדלו ביטחון שכל
מפשיי זה לטובת נורודית, והיה
גדול מספר הנורודים המכנים שיש
לחיות בשלום עם שליטי גרמניה."

האם גם לאור מסקנה זו אין שיקול
אקטורי להחלפה?

שמעון שפירא, רמת-גן

כמכוב, לא דעותיו עשוהו ל'קוידוליג',
אלא מעשהו שהוכרז לעיל.

קשה להניח שאילן הלוי יזכה להיות
הקוידוליג של ישראל. גם אין הוא
יהודי הראשון המצטרף לאריה של
ישראל, איבים אשר נשבעו באמתה

ובכנס להרוס את החברה הישראלית,
לפרק את מסודות השלטון שלה ולהחזיר
אותנו למצב של 'יהודים בפלסטניה'
ובאמתה, אם כדברי אילן הלוי, יש מה

פשוט 'יהודים בפלסטניה' (ולא לאום
יהודי), מדוע לא יחיו להם גם יהודי
פלסטניה כשאר כל אחיהם בארצות-מגור
ריהם (או ינדרו כהלי בין אירופה,
אמריקה ואפריקה)?

אלא שהשאלה העיקרית אינה נובעת
ממעשיו שלו, אלא ממחלוליו שלו. מה
טעם מונעת אחרות ישראלית-אומית
טית לכל אדם להתגלגל לארץ שנתחתי

היחיד לכן הוא - שנולד לאם יהודית?
אילו היה אדם כזה צריך לשחוק בישראל
שנים אחרות בטרם נחלים - הוא ואנשי
- שאכן ראוי הוא שיחזרה ארצו

כאורח, ואילו היה התאורחותו של אדם
כזה מוחית כחובה לחיבוע אמוניים
למדינה המעניקה לו אזרחות (שבועה
שלא יוכל לתת אדם שהוא נגד קיומה

של ישראל) - ייתכן שלא היינו מגיעים
לכל למצב זה, שאדם המכונה 'ישראלי'
מכר בשם איביו.

האמנם לא נוכל לתת מחסל ליהודים
הנוקמים או מעוניינים במחסל מבלי
לתת להם פורטקציה של פטור מן
החובה להתאחר בדרך הרגילה? מבלי
להעניק להם מיד את הוכות לבחור

והיחיד לנסות? מבלי לאפשר להם
להסתובב, בין בישראל הירוקה, בין
בשטחי שליטתו של צה"ל, בין בעולם
הגדול, כשתחיות 'ישראל' על מצחם
ורכונן ישראלי בכיסם?

עוזי אורנן, מוצא עליית

כמה שווה הפילוג

על סמך הסקר של ד"ר מינה צמח
(דחק), מגיע אליהו חסין למסקנה כי
השיקול האקטורי העומד ביסוד
ההספה לפירוק המערך' נסמך על
'בסיס מופקע' ("בזאת ראשית" מס'

הסקר מצביע על כך, שבהליכה
מפוצלת לבחירות תושג עלייה של
18). הסקר מצביע על כך, שבהליכה
שלושה מנדטים (או שניים, אם מביאים
בחשבון ירידה של מנדט אחד בשנייה).

חסין רואה תוצאה זו כלא משמעותית,
כי "טעות הדגימה" היא מספיק משמעותית
תחת כדי לא להחשיב בכלל עלייה קטנה
(1) ו, לא ברור לי, כיצד חושבת טעות
הדגימה הזו, אך היא אינן קיימת, יש
למה השלכה גם לביטחון ההפוך.

לפיכך, באותה מידה שהסקר מצביע
לכאורה כי לא תהיה עלייה למערך
המפוצל, הוא מצביע על אפשרות של
עלייה בשניים מנדטים. המסקנה הנוכחית
היחידה שניתן להסיק מסקר זה ומההס'
המכונת על "טעות הדגימה" אלה-
דאליהו חסין, היא כי מערך מופוצל לא
יצא מופסד ועשוי להרוויח בין אסס
לשישה מנדטים.

האם גם לאור מסקנה זו אין שיקול
אקטורי להחלפה?

שמעון שפירא, רמת-גן

קוב המון

על סמך סקר של

בג

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

ע

לא לאות

לכבוד ממשלת ישראל

אנו החתומים מטה, חיילים וקצינים מכל זרועות צה"ל, שרתנו במלחמת לבנון עשרות ימים. בקבלנו את צווי-הגיוס מילאנו את חובתנו האזרחית כנדרש על-פי החוק. עשינו זאת הפעם בלב כבד, בידיעה ברורה שלא היתה זאת מלחמת "אין-ברירה".

הממשלה יצאה למלחמה מרובת הקרבות בלבנון למרות שידעה שאין צעדה זה זוכה להסכמה לאומית. בכך פגעה הממשלה באחד היסודות החשובים ביותר של צה"ל כצבא-העם – הזדהותו של כל אזרח עם המטרות עבורן הוא נלחם.

כיום ברור למעלה מכל ספק שהמטרות האמיתיות של ההרפתקה בלבנון דבר אין להן עם המטרה עליה הכריזה הממשלה בפתחת המלחמה. את אבטחת שלומם וחייהם של תושבי צפון-הגליל ניתן היה להשיג באמצעים אחרים, ללא הקרבת חייהם של מאות מחברינו ופציעתם של אלפים אחרים.

אל המלחמה הזאת הלכנו על-פי צו החוק אך לא על-פי צו הלב. אין אנו גאים על השתתפותנו בה ואין לנו כל חפץ ב"מזכרת" ממנה.

החתומים מטה מודיעים בזאת לממשלת ישראל:

איננו חפצים לקבל את

אות מלחמת לבנון

להלן רשימה חלקית של חותמים:

רס"ן (מיל.) סאלמאן אבו רכאן, עוספייה
סא"ל (מיל.) עזרא אוריון, עוספייה
סגן (מיל.) מדרשת שדה-בוקר
סמל (מיל.) אלון אמודאי, גבעתיים
סגן (מיל.) עמרי ביכובסקי, ק. ניר-דוד
סמל (מיל.) עמרם בנובוי, ק. דמת-השופט
סרן (מיל.) איתן בן-נתן, ק. דמת-השופט
סגן (מיל.) אהוד בן-סעדיה, ת"א
סמל (מיל.) צבי בר-דוד, ק. מגן
רב"ט (מיל.) דדה בן-שטרית, עיר-גנים י"ם
סמ"ר (מיל.) אלי ברונשטיין, י"ם
רב"ט (מיל.) עופר גול, חולון
סגן (מיל.) חנו גינת, ק. סמר
רס"ן (מיל.) נמרוד גפן, מ. בן-עמי
רס"ל (מיל.) עמוס גרבצקי, ת"א
רב"ט (מיל.) מרדכי גרשון, ר"ג
סגן (מיל.) משה דולינסקי, יסוד-המעלה
סמ"ר (מיל.) יהודה הרפז, ק. משמר-העמק
סגן (מיל.) יוסף זיו, ת"א
על העצומה רשאים לחתום כל מי שגויסו לשירות מילואים של שלושה ימים רצופים לפחות ובכל גיוור בין ה-5.6.82 לבין ה-29.9.82. הצטרפו עתה. לא נוכל לממן עוד מודעה בעתון זה.

על העצומה רשאים לחתום כל מי שגויסו לשירות מילואים של שלושה ימים רצופים לפחות ובכל גיוור בין ה-5.6.82 לבין ה-29.9.82. הצטרפו עתה. לא נוכל לממן עוד מודעה בעתון זה.

דרגה	שם	כתובת	חתימה

יום שישי, ט"ז באייר, תשמ"ג – 29.4.1983

יחידות החתימות:

השר למספר

יום ב'

לה

שירות ההוצאות.

— לאות —

יחיד הכרם ירושלים 694/153346.

שלום עכשיו

ח-ן בנק : הבנק הבינלאומי סניף שלומציון ירושלים 409/084778

№ 06946

קבלה מס'

המסמך נמצא בבעלות המוסד

Ezra Ornan Collection
Public Art Archive

נתקבל מאת

עבור

סה"כ

תאריך

בשיק/חזומן

חתימה

400.-
18/4/82

Handwritten signature in blue ink.

Handwritten signature in blue ink, possibly reading 'אוריאל' (Uriel).

סולקו של אשה זכורה - ואחר, אם נאמר כלל שמה, אז משה לפני
זה ימי עמנו למה הביטאות ונתן למען, טרם חזקה, כהנה

22/10

שר הכלכלה והתכנון

ירושלים, ה' טבת תשמ"ו
16 דצמ' 1985

לכבוד

מר עזרא אוריון

מדרשת שדה בוקר

84990

לעזרא אוריון, שלום רב.
אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

תודה על מכתבך אלי, בעקבות הראיון ב"ידיעות אחרונות".
הגורם העיקרי בשנים האחרונות לפער המרחב היתה האינפלציה, שהיא סרטן חברתי
וכולכלי.

אכן, הכלכלה היא רק אמצעי, אולם האלטרנטיבה להבראה בתחום זה, היא אבטלה
המונית ועושה החלשים ללא סיכוי לשיקום.

"אנמי" זו תחושה סוביקטיבית. איני חושב כך. העובדה שאיני מדבר באלים מילולית
ובאורח בוטה, אינה רק חיסרון באקוסטיקה הפרועה של ישראל דהיום, לדעתי.

בברכה,
גדי יעקבי

לכ'!

ח"כ גד יעקבי

מפלגת העבודה

משכן הכנסת, ירושלים

שלום -

קבלתי את תשובתך מ - 10.5 .

נראה לי כי מה שחשוב אינו "לנחל ויכוחים אמיתיים וכואבים עם מדיניות שוגה" וגם לא

"למנוע ויכוחים חוזרים ונשנים על שכר שרים וח'כים" אלא להפיל את ממשלת הליכוד ;

וכי לשם כך יש להתחיל ברצינות רבה הרבה יותר למח שהגדרת כ"ענין של תדמיות והתרשמויות".

השאלה הגורלית לגבינו ולגבי מפלגת העבודה היא : האם יהיה בכוחה לשנות משמעותית ובכנות

את תדמיתה ? ובעיקר את תדמית מנהיגותה אמנות במרחב הציבורי

לא חסרים לנו "מחלוקים כואבים" אנחנו רוצים בהם. חסרים מאוד בזירה הזאת

מופת אישי ואמינות. ואחד הנדבכים הראשונים של אלה הינה דוגמה אישית. לו הראתה

"האופוזיציה" שמץ מופת של האדוקה החגורה ל לו היתה סיעת המערך מוותרת כאיש אחד על, למשל,2000 שקל משכרכם החודשי, היה בכך משהו מאתר מזגל של אמינות.

דוגמא אישית קשורה כמעט תמיד בהורדת ידו של המנהיג, וזו אחת חסיבות לכך שהינה

כה נדירה.

כמה שונה, התנהגותית, מנהיגותכם "החדורה תחושת שעת חירום כלכלית" מזו של הימין ?

בתסכול -

עזרא אוריון

נ.ב. : ב"דיעות אחרונות" מיום ו'

14.5 בקוב "שכר ממוצע במשק"

בשיעור של פחות מחצי משכר הח'כים !

הכנסת

ירושלים, כ"ז באייר התשמ"ג
10.5.83

לכבוד

עזרא אוריון

מדרשת שדה בוקר 84990

לעזרא אוריון שלום רב,

אוסף עזרא אוריון

קבלתי את מתנתך ממאתריך 10.5.83

אני מצטער על ניסוחיך המעידים על דרך ראייתך את הויכוחים הכואבים והאמיתיים שאני וחברים אחרים מנהלים עם המדיניות השוגה הקיימת. גם אילו טיעונך בנושא השכר היה נכון, אינני סבור שכך אתה יכול וצריך לראות את הויכוח הלאומי הבא לכלל ביטוי בכנסת. לא נשלתי חלק בהחלטת ועדת הכספים בנושא שכר חברי הכנסת, שכן אינני חבר בה. אולם פירתי הנושא עם יו"ר ועדת הכספים, ח"כ שלמה לורנץ, ועם מרכז סיעת המערך ח"כ עדי אמוראי, והם הסבירו לי כי כדי למנוע ויכוחים חוזרים ונשנים על שכר השרים והחכ"ם החליטה הועדה עוד לפני שנתיים להצמיד שכר זה לשכר הממוצע בישראל. השנה לא עודכן שכר השרים וחברי הכנסת. השכר שנקבע כולל את הוצאות הרכב והאשל של חברי הכנסת, אשר רובם אינם גרים בירושלים ושוהים בה כשלשה ימים בשבוע.

אינני בטוח שהסבר זה יניח את דעתך, אבל זהו הסבר ענייני ומדויק.

כל השאר הוא עניין של תדמיות והתרשמויות.

בברכה,
ח"כ גד יעקבי

לכ'

ח"כ גד יעקבי

מפלגת העבודה

משכן הכנסת, ירושלים

שלום -

תן לי להעביר לך מסר כאוב.

זה עתה בישרה התקשורת שחברי הכנסת העליון לעצמם ואוהסר החדשי ל-50 אלף שקל, נטו .

עוד בטרם נמוגו הדי "התקפתך העזה" על שר האוצר מלפני מספר ימים באותה כנסת.

אתם מצטיירים כ-120 אוליגרכים השואכים טובות הנאה לעצמם תוך ביום מאבקים

פרלאמנטאריים נוכח פני אומה נאצית.

איך אינכם חשים בכך ? איך כאנשי מפלגת העבודה (שלא להזכיר את "השמאל") אתם מוכנים

להשתייך לשחיתות הזאת ?

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

בתסכול

עזרא אוריון

מדרשת שדה בוקר

נ.ב. : צל"ש לרפי סויסה

הבולט בבדידותו בנושא זה .

כך השתנה השכר הריאלי

(כל השינויים ביחס לינואר '82)

אפריל '83	ינואר '83	יולי '82	אפריל '82
26,957	22,945	14,193	11,233

השכר
הממוצע
(בשקלים)

השינוי
הריאלי
בשכר

הסכומים, בשקלים, המובאים בחלק העליון של הציור, מציגים את השכר החודשי הממוצע ברוטו בארבעה מועדים שונים. הנתונים, באמצע הציור (על רקע שחור), משקפים את השינוי הריאלי (בשחוזים, כמובן) בשכר החודשי הממוצע במשק ביחס לחודש ינואר 1982.

ירושלים, י"ז בטבת תשמ"ח

7 בינואר 1988

לכבוד
מר עזרא אוריון
מדרשת שדה-בוקר

עזרא היקר,

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי
חודה על מכונת הדפוס 7 בדצמבר 1987.

העיקר, לדעתי, הוא להגיע לשולחן המו"מ. כל מפה חדשה
את הסיכוי לפתוח במו"מ, רק לכשיפתח מו"מ נוכל לדון על מפות.

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

בברכה,

שמעון פרס

לשמעון -

תכנית אלון במרכז מסע הבחירות

- תקציר -

ניתוח מצב

תכונה מהותית המאפיינת את הנהגת מפא"י-מערך מאז פרישת ב"ג*, היא חוסר היכולת להחליט. זוהי הנהגה היוצרת מאז שושלת של מצבי תיקו זמניים היוצרים מציאות מחמירה והולכת.

מלחמת 67 האירה היבט חיובי שלה: היסוס מוצדק לפני קבלת ההחלטה לפעול ובעקבותיו פעולה נמרצת, אשר יצרה תוך מספר ימים מציאות גיאופוליטית חדשה. מציאות זו חייבה החלטה נוספת, טוטאלית: דמותה של מדינת ישראל שממערב לירדן - וכאן חשפה הנהגה זו את חוסר יכולתה להחליט החלטות-על. מהות זו מאפיינת אותה מאז ועד רגע זה.

מזה 20 שנה אנחנו "מחכים לסלפון מחסידין" (משה דיין) ומנסים לשווא להפיק מדיומים דיאלוגיים את... לאחרונה פרויקט הועידה הבינלאומית כמבוא ל... פורום בינלאומי כמבוא ל... עד היום לא נתקלתי בטקסט בהיר אחד שבו מבוטאות מטרותינו באותו "משא ומתן ישיר" מעורפל.

ההגשמה הציונית לא הייתה את התגשמותה בשום שלב בהסכמת השכנים למשא ומתן. התנייה זו היא פריז של חוסר יכולת המזוהה מאז תום מלחמת ששת הימים.

זכותו הגדולה של יגאל אלון והתכנית ה-1967, היא להביא לכס באוקטובר 1967. ומחדלו הקיבוץ, התיסטור, חוסר יכולתו להביא את ממשלות אשכול-גולדה-רבין לביצועה בשנים 1967-76. במקום לאמצה ולבצעה באורח חד-צדדי, נמרץ, תוך מספר חודשים, עברו עלינו 20 שנה של "לא להחליט", של אינספור ניסוחי ביניים, מעורפלים, קסיננג'רים, על נכונות לוותר על שטחים (איזה?)... על רוב יהודי (באיזה גבולות?) במציאות דינאמית מחמירה והולכת.

חוסר היכולת לשנות במשך 40 שנותיה של מדינה ראשונית זו את שיטת הבחירות ש"נתפרה על הברך" ב-48, הוא היבט נוסף של החולשה הזאת, היוצר שוב ושוב ממשלות תיקו לאומיות, מסורבלות, המתרצות לפנים מיעוטים דתיים משתלטים והולכים.

* שאינני מחסידיו.

תנועת העבודה קיימת כדי להגשים במדינה זו, במזרח-תיכון אלים זה, חברה יהודית ברובה הגדול, חילונית, דמוקרטית ושיוויונית; החותרת לשלום כולל בינה ובין שכנותיה. ממטרת-על זו נגזרת מפת אלון: הכללת כל שטח ארץ-ישראל המיושבים ערבים בדלילות - דרום הר חברון, מדבר יהודה, מדבר שומרון, בקעת הירדן ורמת הגולן - בתחומי מדינת ישראל.

ממפת-יעד זו נגזרת דרך הפעולה: פינוי חד-צדדי של גב ההר המאוכלס ורצועת עזה בלוח זמנים קצר; המשך חיצולי ההדברות אחרי שכנינו לאחר מכן ועל בסיס פינוי זה; והשקעת המאמץ העיקרי הלאומי (סוף-סוף) בקידום ופיתוח הכמותי והאיכותי של הנגב, הגליל ורמת הגולן.

בחירות 88

העמימות המאפיינת את מסעי הבחירות האחרונים של המערך אכן מבטאת את מצבו העמום, את העדר מטרת-העל הבהירה, החיזור המשפיל אחרי רסיסי המפלגות הדתיות, תדמית הכחול-לבן, ליכוד ב'...

מה שדרוש לנו קריטית כיום הוא אימוץ מוצהר, צלול, נחוש, של מפת ארץ-ישראל העובדת או מסע בחירות יחיד, נחרץ, שבמרכזו תופיע, משורטטת, חזותית, מפה זו, על השלכותיה הדמוגרפיות, הכטוניות, הדמוקרטיות, ההומניסטיות וכו'.

לבוחר הדמוקרטי צריך להתכבד (סוף-סוף) מהו המערך.

שמעון, אין ספק, שלכו דרוש לו כוח לקפיצה קוונטית, לחריגה משגרה ממושכת, ונכונות ציולה לשאת גם במחירה. לטובת החתירה ארוכת הטווח, המהותית, הערכית, של תנועה מאפילה, אובדת דרך זו.

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

לשמעון -

תכנית אלון במרכז מסע הבחירות

- תקציר -

ניתוח מצב

תכונה מהותית המאפיינת את הנהגת מפא"י-מערך מאז פרישת ב"ג*, היא חוסר היכולת להחליט. זוהי הנהגה היוצרת מאז שושלת של מצבי תיקו זמניים היוצרים מציאות מחמירה והולכת.

מלחמת 67 האירה היבט חיובי שלה: היסוס מוצדק לפני קבלת ההחלטה לפעול ובעקבותיו פעולה נמרצת, אשר יצרה תוך מספר ימים מציאות גיאופוליטית חדשה. מציאות זו חייבה החלטה נוספת, טוטאלית: דמותה של מדינת ישראל שממערב לירדן - וכאן חשפה הנהגה זו את חוסר יכולתה להחליט החלטות-על. מהות זו מאפיינת אותה מאז ועד רגע זה.

מזה 20 שנה אנחנו "מחכים לטקס המאס קיין" (משה דיין) ומנסים לשווא להפיק מדיומים דיאלוגיים את... לאחרונה פרויקט הועידה הבינלאומית כמבוא ל... פורום בינלאומי כמבוא ל... עד היום לא נתקלתי בטקסט בהיר אחד שבו מנסחות מטרותינו באותו "משא ומתן ישיר" מעורפל.

ההגשמה הציונית לא היתנה את ההגשמות בשום שלב בהסכמת השכנים למשא ומתן. התנייה זו היא פרי של חוסר יכולת המזוהה מאז תום מלחמת ששת הימים.

זכותו הגדולה של יגאל אלון, שהתחיל את ההגשמה הגיאופוליטית שהציע לכם באוקטובר 1967. ומחדלו הגדול, ההיסטורי, חוסר יכולתו להביא את ממשלות אשכול-גולדה-רבין לביצועה בשנים 1967-76. במקום לאמצה ולבצעה באורח חד-צדדי, נמרץ, תוך מספר חודשים, עברו עלינו 20 שנה של "לא להחליט", של אינספור ניסוחי ביניים, מעורפלים, קיסינג'ריים, על נכונות לוותר על שטחים (איזה?)... על רוב יהודי (באיזה גבולות?) במציאות דינאמית מחמירה והולכת.

חוסר היכולת לשנות במשך 40 שנותיה של מדינה ראשונית זו את שיטת הבחירות ש"נתפרה על הכרז" ב-48, הוא היבט נוסף של החולשה הזאת, היוצר שוב ושוב ממשלות תיקו לאומיות, מסורבלות, המתרוצצות פליס מיעוטים דתיים משתלטים והולכים.

* שאינני מחסידיו.

תנועת העבודה קיימת כדי להגשים במדינה זו, במזרח-תיכון אלום זה, חברה יהודית ברובה הגדול, חילונית, דמוקרטית ושיוויונית; החותרת לשלום כולל בינה ובין שכנותיה. ממסרת-על זו נגזרת מפת אלו: הכללת כל שטח ארץ-ישראל המיושבים ערבים בדלילות - דרום הר חברון, מדבר יהודה, מדבר שומרון, בקעת הירדן ורמת הגולן - בתחומי מדינת ישראל.

ממפת-יעד זו נגזרת דרך הפעולה: פינוי חד-צדדי של גב ההר המאוכלס ורצועת עזה בלוח זמנים קצר; המשך חיזורי ההדברות אחרי שכנינו לאחר מכן ועל בסיס פינוי זה; והשקעת המאמץ העיקרי הלאומי (סוף-סוף) בקידום ופיתוחם הכמותי והאיכותי של הנגב, הגליל ורמת הגולן.

בחירות 88

העמימות המאפיינת את מסעי הבחירות האחרונים של המערך אכן מבטאת את מצבו העמום, את העדר מטרת-העל הבהירה, החיזור המשפיל אחרי רסיסי המפלגות הדתיות, תדמית הכחול-לבן, ליכוד ב'...

מה שדרוש לנו קריטית כיום הוא אימוץ מוצהר, צלול, נחוש, של מפת ארץ-ישראל העובדת ומסע בחירות-בהיר, נחרץ, שבמרכזו תופיע, משורטטת, חזותית (!) מפה זו, על השליכותיה הדמוגרפיות, הבטחוניות, הדמוקרטיות, ההומאניסטיות וכו'.

לבוחר הדמוקרטי צריך להתברר (סוף-סוף) מהו המערך.

שמעון, אין ספק, שלכה דרוש לו כוח לקפיצה קוונטית, לחריגה משגרה ממושכת, ונכונות ציולה לשאת גם במחירה. לטובת החתירה ארוכת הטווח, המהותית, הערכית, של תנועה מאפירה, אובדת דרך זו.

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

אורגן
סוף. עזרא

לא "שלוש עכשו" אלא הגשמת תכנית אלון

עזרא אוריון*

תקציר

השמאל המדוכדך, הפסימי, משדר זאת באוזני עצמו. מה שחינוכי כיום הוא מיפוי בהיר של מטרת הציונות העובדת, על-פי תכנית אלון, וביצועה החד-צדדי לאלתר.

1. השמאל המעורפל

קינה על גירושם של 4 "מסיתים" ליד חצבייה - -

קריאות ביניים נרגשות נגד הצעת "הטרנספר" של גנדי - -

שיירה של הצעות סרק לאי-אימון בממשלת ה"סטטוס קוו" - -

זעקות התקשורת על מגבלות חופש הסיקור - -

כרוז מחאה של סופרי ישראל (חתומים...) - -

כרוז מחאה של אמני ישראל (חתומים...) - -

- הפגנת עשרות מול בלח האש הממשלה - הפגנת אלפים בככר מלכי ישראל - "אם לא שלום עכשו אי מהי?!" (23.1.88) - -

"מתקפת הסברה" של צה"ל השומר על טוהר הנסק הקר - הפותח בסדרת השתלמויות למפקדים בנושאי השתלטות על שטחים בנויים מאוכלוסים אוכלוסיה עוינת - (תחזית) בקרוב יושלכו פרקים תורתיים ומבצעיים בנושא זה בבי"ס למכ"ם ולקצינים, בקורסי מ"פיים, מ"גדיים ובמכללה לפיקוד ומטה -

Public Art Archive

צה"ל פנה לאחרונה לתעשיות הבטחוניות, לכנס צוותי מוחות לפיתוח פתרונות מתוחכמים לפיזור הפגנות - דרושים צוותים של מוח יהודי - -

(תחזית) בקרוב יוציא צה"ל מכרז לעיצוב מחדש של סמלו: במקום שילובים של חרב וענפי זית - שילובים של חרב ואגדי אלות - -

* 20 שנה במדרשת שדה בוקר. פסל מדברי, מג"ד חי"ר מילואים ברוב שנות ה-70.

אט אט יצרנו סביבנו בועה של דכדוך הומאניסטי - - שלמה ניצן, שטרס
הושתק, מקריא פתקים כל ערב שבת מול כמה עשרות הומאניסטים מצפון
תל-אביב - - מיעוט פוחת והולך, מכותר ברוב ימני-דתי - - מפיק
הפגנות מחאה סימפטיות במרחב ירושלים-גוש דן. כעין "משמר עורפי של
נימוקים פצועים קשה" (ח.גורי) - -

מתי הוחלפה הקידומת "התיישבות עובדת" ב"הומאניזם"? - -

- - הימין חטף לנו את הכדור. הוא הקים את חניטה שלו על ג'בל כביר.
יהודה ושומרון מתכסות ישובי וילות כמחלת עור - -

מאהלי אימוני החורף הריקים בנגב. החי"ר "משליט סדר" בעזה ובחאן יוניס
במקום להתאמן בלחימה על מערך סורי מבוצר - - השלטת סדר - -
יד חזקה - - יד ברזל - - אגרוף ברזל - -

שמאל צודק, יפה ותלוש - -

2. הערכת מצב

אמר פעם לאט אדם נבון: אתה צודק, אבל אתה לא משכנע - -

נכון שמאז הפסקת האש במוצאי שבת 10.6.1967 עובר על מדינה זו תהליך
של השחתה, המתרחש בזמן כרמות שונות ובתחומים שונים, המסתעפים
זה לתוך זה ומשפיעים אחדות. תהליך זה כולל את השחתת צה"ל, השחתת
משמר הגבול, המשטרה והשב"כ.

נכון שבשנים 1967-1977 שלטת במדינה זו ממשלת השמאל המתון והיא
אשר החמיצה את אותו עשור בלתי חוזר לעיצוב מציאות גיאופוליטית
הומאניסטית ממערב לירדן.

נכון ששום רשות בינלאומית לא הסמיכה אותנו לשלוט ולהשליט סדר בגדה
וברצועות עזה, וכי אנחנו שולטים בהם על-פי מודל אפגניסטני משחית.
לא צה"ל שוגה בהם באופן מעקבותי, שגויס בהם באופן חמור שרי הליכוד
והאגף הימני של המערך.

אך לא נכון שצריך לסגת מכל "השטחים" ולאפשר הקמת מדינה פלסטינאית
חמושה עם גבול מזרחי פתוח לשריון ירדני, סורי, עירקי ואירני.

לא די שאתה מתריע על פצצת הזמן הדמוגרפית, שמשמעותה רוב ערבי
בארץ-ישראל לקראת אמצע המאה הבאה. עליך להציג אפשרות גיאופוליטית
לקיום חברה יהודית הומאניסטית במזרח התיכון אליום זה.

הויכוח על וועידה בינלאומית כמבוא... הוא מישני. זהו ויכוח מערפל.
הוא שולי להגדרה מחדש של מטרת הציונות עכשו.

מה שחטר לשמאל בדור האחרון היא יכולת להתוות מחדש את מפת היעד של הציונות, של ההתיישבות העובדת.

זכותו הגדולה של יגאל אלון היתה החווית תכניתו הגיאופוליטית שהציע בסתו 1967; ומחדלו הגדול של אלון היה חוסר יכולתו לכופף את ממשלות אשכול-גולדה-גלילי-רבין, לבצעה בשנים 1967-77.

מהותה של מפה זו היא סינכזה בין מיצוי הפוטנציאל של שטחים להתיישבות יהודית באיזורים דלילי אוכלוסיה ערבית; של אחיזה איתנה בשטחים חיוניים להגנתה של מדינה זו; ושל שליטה מזערית בשטחים המאוכלסים ערבים בצפיות. מפה זו צריכה להיות קו העצירה של הציונות. מפה זו יכולה לאפשר לצ"ל, המוכר לנו על יתרונותיו ומגבלותיו, להעריך (ולו בתנאי הפתעה) ולהדוף מתקפות שריון ורגלים משוריינים ומוצנחים בקני-מידה שטרם הכרנו בדור האחרון. מי שחושב ששדה הקרב העתידי יהיה רב-שיח של טילים וקרני לייזר, או דיאלוג תרמו-גרעיני, שוגה.

מי שעולות להכריע את המדינה הזאת הן מסות של אלפי טנקים ונגמשי"ם, אשר חצו את הירדן ממזרח וניתקה בין טול-כרס ונתניה. תכנית אלון היא מפת נ.ט. מזרח תיכונית שפויה, הנשענת באגפה הימני על חצי-האי סיני המסתובב, ובאגפה השמאלי על רפיפות לבנונית בשטח הררי קשה לעבירות.

יכולת להנהיג, לשכנע, להוביל, מותנה גם בכושר לתמצת את המורכבות לכדי מטרות פעולה ספרות, דתיות וחיות.

אם מיועדת תנועת העבודה להגשים במדינה זו חברה יהודית, חילונית, דמוקרטית ושיוויונית, התחלת שלות כולל במזרח-התיכון העכשווי, עליה לאמץ גיאופוליטית את מפת אלון כמפת מטרה: במזרחה של מדינת ישראל יושלבו רמת הגולן, בקעת הירדן, מדבר שומרון, מדבר יהודה ודרום הר חברון. הקו יעבור בגבול מטעי הזיתים של גב ההר: ממגדל בני פדיל במזרח השומרון עד בני נעים ממזרח לחברון ודהריה בדרומה.

יבוצע פיננסי צבאי חד-צדדי לאלתר, תוך מספר חודשים, של גב ההר המאוכלס ורצועת עזה. התנהלויות יהודה, שומרון וחבל קטיף שיבחרו להתפנות, יפוצו; ואחרות ישארו וישתלבו בישות המדינית החדשה.

ינקטו אמצעים לקיום פיקוח יעיל על פירוזם של השטחים שיפוננו.

תאפשר בלוח זמנים קצר הקמת מדינה פלסטינאית מפורזת בגב ההר המאוכלס וברצועת עזה, עם דגל, פרלמנט, ממשלה והמנון ובלי כוחות מזוינים.

שמאל ציוני המיישב את מדבריות יהודה ושומרון לא ישקיע מאמץ מופרז בהתרוצצות אחרי נציגי אש"ף בבירות אירופה ולא ימתין בקוצר רוח 20 שנה בחדר ההמתנה של חוסיין. את המשא ומתן עם הפלסטינים ועם הירדנים יש לנהל כשכנים ולא כשליטים, לאחר פינויים החד-צדדי של "השטחים", כפי שפינינו לא מזמן את בחמדון, את הרי השוף, את צור ואת צידון.

עם מפה זו ומצע אופרטיבי זה יש ללכת לבחירות הקרובות ומעבר להן.

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

מכון תרבותיות בישראל
Ezra Orion Collection
مركز الثقافة الإسرائيلية

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

קינוק בג'בליה

(סוף מעמוד ראשון)

להם בחיים הוא לאכול משהו ולישון, וחוזר חלילה.

„אייאפשר להחזיק אנשים בתנאים כאלה וישראל, שהיא בעלת דימוי של ארץ דימוקראטית, מודעת לכך. ההתפוצצות באיזור מובנת". לשאלה אם בריטניה מוכנה לעזור במצוקת הפליטים אמר כי בריטניה עזרה במידה מסוימת אך העזרה העיקרית חייבת לבוא בסיוע בינלאומי ובהסכם עם הפלשתינאים.

קינוק בשטחים – בעמודים הראשונים

דפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — תמונתה של הגברת קינוק המזועזעת מביקורה בבית-החולים בשכם הופיעה אתמול בעמודים הראשונים של כמה מעתונות המרכזיים של בריטניה, בצרוף הערותיו של בעלה, מנהיג מפלגת העבודה הבריטית, אשר לא עמד בהבטחתו שלא לצאת בהצהרות לפני סיום ביקורו באזור. ה„טיימס", פירסם אמש מכתב של אדמונד דה רוטשילד המציע גישה חדשה ו„חיובית" לבעיות הצפיפות ברצועת עזה. במכתבו מציע אדמונד דה רוטשילד שהבנק העולמי ומקורות בינלאומיים אחרים יתרמו כספים כדי להפוך את האזור ליחידות חקלאיות, אשר יתפרסו על כל אזור אל ערוש הוא מציע לספק יחידות מגורים ושטחים חקלאיים ל-17,000 משפחות אשר יתפרנסו מחקלאות וישתמשו במים מותפלים מהים התיכון.

● אלימ ברוד אברהמי, המכהן בתפקיד ראש ענף ייעוץ וחקיקה בפקליטות הצבאית, יכנס בימים הקרובים לתפקידו במחלקת החקיקה של משרד המשפטים כממונה בכיר על חקיקה ויועץ לשר.

סניורה: מוכנים לויתור עצום — מדינה פלשתינית מכורזת לצדה של ישראל

מאת ארנון יפה,

כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — „אני הוסמכתי ע"י אש"ף לתווך בין הפלשתינים בשטחים לממשלות המערב, וכן לקיים יחסים עם ישראל", אמר אתמול חנא סניורה בראיון ל„נובל אובזרבטור".

סניורה אמר כי אש"ף הכיר בישראל בעקיפין, בסדרת החלטות. „אנו מבינים את פחד הישראלים וצרכי הבטחון שלהם, משום כך אנו מוכנים מעתה לשקול מדינה פלשתינית מפורזת לצד ישראל. זה ויתור עצום מצידנו", אמר סניורה והוסיף: „אנו חייבים לדמיין פתרונות שעד כה היו בלתי אפשריים. ארצות-הברית צריכה להכיר בזכות הפלשתינים להגדרה עצמית, וברית המועצות צריכה לשפר יחסיה עם ישראל".

סניורה לא פסל את רעיון האוטונומיה. לדבריו יש ליצור בכל מחיר תנאים של דו־קיום בשלום, וחילופים בין ישראל למדינה פלשתינית בעתיד. הבחירה היא בין אפשרות זאת לבין הרס הדדי.

● הארכיון בברלין, שבו

מרוכזים המסמכים של תקופת שלטון הנאצים בגרמניה, שנוהל עד כה על-ידי אמריקנים, יועבר לידי שלטונות גרמניה המערבית — על כך הודיע אתמול דובר הממשלה הפדראלית.

החשמו

עמון יומי

על מוסר
החשמו

המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל-אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3-43360-4

המען למכתבים: שירות שק-דואר נעול ת"א 61999

“AL-HAMISHMAR”

(The Daily Guardian) 2, Chama Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652

סניסים: ירושלים 94622 רח' כהן-הורו 2, בניין סנסור חדרים 102-121.
טל' 3-233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134
רח' פזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

20/2/88

לציונות-לסוציאליזם-לאחות עמים

על המשמר

יום ו', י"ז בשבט תשמ"ח, 5 בפברואר 1988 / שנה מ"ה מס' 13566 / המחיר 1.80 ש"ח כולל מע"מ

גינני כללי לישראל בוועדת

זכויות האדם של האו"ם

זכבה. — נציגי מדינות רבות גינו אתמול את פעולות ישראל בשטחים המוחזקים, במסגרת ריוניה של ועדת זכויות האדם של האו"ם שנערכו בלונדון. נציגי סין, צרפת, בריי"מ ובריטניה הצטרפו לגינויה של ישראל. נציגי ישראל, הציריזועץ ראלף ואלדון, אמרו: "זוהי התקפה של מדינות המקפחות את זכויות האדם בתחומיהן. מטרתן הסופית מוסיפה להיות — כפי שהיתה מאז ומתמיד — לא נסיגת הכוחות הישראליים מן השטחים, כי אם השמדתה הכללית של ישראל", אמר היועץ. (ע"ד)

חוסייין בכריס: לעולם לא אשתתף בשיחות האוטונומיה

אוסף עזרא ורדי
ארכיון אמות במחבב הציבור
The National Library of Israel
אוסף עזרא ורדי
ארכיון אמות במחבב הציבור
The National Library of Israel

תקף שמיר ואמר כי ביקורו בהתנחלויות שלשום היה פרובוקטיבי • מרפי יוצא למורת הרוח • יגיע לישראל ביום ג' • ד"ר נוביק יצא לשיחות עם עוזרי מובארק וחוסייין • מרק גולדינג לביקור נוסף באיזור • צרפת תמכור לירדן 20 מטוסי מיראז' 2000

242 שתפתור את השאלה הפלסטינית על כל הבטחה. חוסייין קרא שוב לכינוס ועידה בינלאומית כאמצעי להביא לסוף הכיבוש שלדבריו מסכן את שלום העולם. (סוף בעמוד 2)

משתפת עם ראש הממשלה הצרפתי זאק שירק, כי "לעולם לא אשתתף בשיחות על אוטונומיה בשטחים הכבושים. הדרך היחידה לשיחות שלום היא ועידה בינלאומית על בסיס

מאת ארנון יפה, כתב "על המשמר" בצרפת, דליה שחורי ואורי הרוביין, כתבי "על המשמר" פאריס. — חוסייין מלך ירדן אמר אמש במסיבת עיתונאים

עצומת 600 מרצים: הכיבוש מסכן ישראל

מאת שלמה סלוצקי כתב "על המשמר" השליטה הכפויה והמתמשכת מסכנת את מדינת ישראל. זהו המסר העיקרי של עצומת 600 מרצים מהמסורות להשכלה גבוהה בארץ, המתפרסמת היום, ובה קוראים התומכים לממשלה לנקוט צעדים מיידיים כדי להיכנס למ"מ מדיני עם הפלשתינים ומדינות ערב כדי להגיע לפתרון של שלום. אחד מיוזמי המכתב, פרופ' אמנון סלע, אמר שזו עצומת המרצים המרשימה ביותר שנחתמה בנושא פוליטי אירעם בישראל, מאחר שותומיה מהווים כשליש ממספר המרצים באוניברסיטאות בארץ. נוסח העצומה אומר, בין השאר: אין פתרון למצב אליו נקלעה ישראל, כל עוד נמשכת השליטה הישראלית הכפויה על אוכלוסיה ערבית בשטחים המוחזקים... אל לנו להשלים עם כך שצעירים מגויסים יאלצו לפתוח באש על נערים ואורחים מפגנים בני עם אחר, בשל אייכנותה של הממשלה להתמודד עם שורשי המשבר.

אישום שנמנעו עד כה מעצומות בין התומכים על העצומה ניתן למצוא גם שמות כמו אלו של פרופ' שמואל אייזנשטאט, פרופ' ניסן רונן ופרופ' אטינגר, שהם אנשים המוזהים עם המרכז הפוליטי בישראל, ושנמנעו עד כה מחתימה על עצומות מסוג זה. ההתרחשויות בשטחים — אומרים מארגני העצומה — הביאו חלק מחברינו, שנמנעו עד כה מפעילות פוליטית, לצורך אישי להורות בצורה ברורה ופומבית בדרישה להפסיק את המדיניות הנוכחית בשטחים ולדרוש מו"מ מיידי לשלום. לכתבנו נודע שפירסום העצומה עוכב במשך מספר ימים תוך ניסיון להשיג את חתימתם של מרצים המוזהים עם חוגים מתונים בליכוד, אך לשווא.

סיירת
מתנחלים
בכביש קריית
ארבע ים

מאת כתבי
"על המשמר" ונתיים
מכוניות של מושגרי הנוסעים

כתובת המערכת:

על המשמר, רח' חומה ומגדל 2, ת"א

העורך הראשון: בצלאל רב' ז"ל

עורך: ישראל זמיר

עורכת משנה: תאיר וכולון

מוכירות: רוני גופר

ניצוב גרפי: ארנון אבני

ביצוע גרפי: שושנה זילבר

התנרבות

המילואים לנשמים!

אריה מספר על אלוף-משנה א. מפקדה של הטיבה, בן קיבוץ שחור בתשובה והיום תושב ברמת-הגולן והיום, בתוקף תפקידו, מנחה את החיילים הצעירים ומנחיל להם אמות מידה מוסריות ודמויות להודות. אריה ממשיך ומספר על פקודה שניתנה באחד הימים לפתוח חנויות סגורות. "אנחנו המילואים" ניקים עשינו זאת על ידי שבת המנועלים. אך היו כאלה שחיברו את המנועל לולדה ועקרו את הוטרין'ה כולה. אפשר, כמובן, להמשיך עם סיפורי הידיים והרגלים השבורות. בשעות השמירה הארוכות היה לנו זמן רב לחשבון-נפש. היום אני מצפה להתנועות ההתיישבותיות שיקראו להיילי המילואים ללכת לשרת בשטחים. לחברה שלנו, אלה שאפשר לסמוך עליהם. הללו ידעו מתי להסיט את קנה הרובה ומתי לעצור. יש לפנות אליהם שיתנובו לשרת בשטחים, כרי שהנוכחות שלנו תהיה משמעותית וקבועה. אני חוזר משם עכשיו ויודע ששם נערך היום הקרב האמיתי והקשה ביותר על דמותה וצבינה של החברה בישראל. לכן, איננו יכולים להרשות לעצמנו את הלוקוסט לסרב ולהיות שם. למי נשאיר זאת, לאנשי גוש אמונים? ולבנינו בני ה'88 ו'89? בשום פנים ואופן לא עלינו להיות שם ולהיאבק, במקביל לפתרון המדיני על דמותה של המדינה שלנו."

"אני חוזר עכשיו משירות מילואים בתא-יונס עם קריאה נואשת: אל תתנו נבוסים לחיילים הסדירים. זה הורס אותם. זה הורס לנו את הדור הבא של האזרחים. חזרתי משם רק עכשיו, ואני קורא לכם: אם נחזק, קחו אותנו שוב, את אנשי המילואים".

אריה בירש, ממושב מולדת, זועק בשם קבוצת חיילי מילואים המשרתת כל חייה ביחידות קרביות, והיום ביחידת מילואים של הצנחנים. לפני מספר ימים הוא חזר עם חבריו מנצחים מנוחה לנפשים. הם כבר נפגשו מספר פעמים, התלבטו והחליטו לצאת לתקשורת. המראות והקולות עדיין מלווים אותם.

אריה אינו צריך שידוכו אותה: "המצב הזה הוא אסון, לנו כיהודים וכישראלים. זהו בומבראנג שיחזר ויפגע בנו קשות. אסור שהילדים-החיילים יסתוככו עכשיו במחנות הפליטים. אסור לנו כצבא העם, להסתתר מאחורי גבם של הילדים. זהו תפקידנו, אנשי המילואים, הבוגרים והמאוזנים יותר, שהשקפתם מגובשת ושקולה. איש מילואים כמוני, שילדיו חיילים או שהיו בקרוב חיילים פגיע הרבה פחות מבחינה נפשית מאשר ילד בן 18 או 19, המצווה להכות או לערוך חיפוש גופני באדם שיכול להיות אביו או סבו, זה מה שקורה שם יום יום, שעה שעה. זה משפיל את הערכי ומשחית את נפשו של היהודי. השירות בשטחים היום הוא קשה, בווי ופעמים רבות מסוכן, ולכן חובה להטיל אותו על חיילי המילואים".

מולדת

שלום עכשיו

● שלמה גלזר

הפעם:

כתבות

■ תכנית אלון

יצאת מן המגירה

שתי השקפות על תכנית אלון מאת עזרא אוריון, לוי מורב

5

■ במקל נועם

ישיבת עטרת כהנים - דיוקן מאת ירון זליג

6

■ הלחישה הרועמת

מפלגה חדשה בוקעת מאת אהוד דור

8

■ צוות-קרב משולב

ארבע שנים למפח"ש מאת אבי בניהו

10

■ בנו של 78446

תערוכת יחיד של חיים מאור במוזיאון ישראל מאת גיורא מנור

12

■ כל אנשי "כסית"

ספר כסית שנתגלה מאת חיה יוסף

14

■ כבודה האבוד

של גברת גולדשמיט

אוסף עזרא אוריון ארכיון אמנות במחנה

■ "בעזרה שהושטתי ליהודים הצלתי את נשמתו" פרופ ולדיסלב בארטובסקי בראיון לירחון "טריבונה" ראיין יורגן זרובקי

18

■ שיח התנים שלושה סופרים מראייתם זה את זה דברים במסיבה בבית-אלפא

20

■ מראה מקום תערוכת צילום של דוד מאסטרן

28

■ טורים ומדורים הלן חותם

4

נתן שחם - 2; זאב צחור - 2; שלמה גלזר - 2; אלי הכהן - 3; גיור - 3; עמירם כהן - 3; שמואל בונים - 4

■ כל יום (עיצוב: רחל דביר) 22*27

חזרה

מוסף על המשמר
מס' 7 (889)
12 בפברואר 1988
כ"ד בשבט תשמ"ח

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

אקספוזיציה
פאצות אלקי יצחק וצדק
לייזן בליק (באילוסטרציה)
עם כסיית

אוסף עזרא אוריון

ארכיון אמנות במרחב הציבורי

IP

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

משהו חיובי: יומן האורחים של "בסית" נפל לידינו. הפסקה קצרה לנוסטלגיה לפני
שחוזרים לשטחים. בעמודים 14-15-16

זכרון

שחור-לבן

חמש שנים לאחר הירצחו, התמעטה דמותו של אמיל גרינצוויג לכדי תמונה משופשפת מאותו לילה בו ניצב בשרשרת הגנה על מפגיני "שלום עכשיו" העושים את דרכם מכיכר ציון למשרד ראש הממשלה, בתוך המון מקל, יורק ומכה. פיו הפעור בקריאת מחאה או קריאת כיוון ליישור חקו ועיניו המלכסנות מבט לעבר תוקף אפשרי, חופכים לאיטם לסמל המחאה העיקשת. דמותו הנאחזת בזרועות חבריו, בספק נחישות, ספק פחד, מתקשרת בזיכרון של אותם ימים עם מיתוס המאבק של בני אור בבני חושך. אין עוד צורך בתמונה בעלת גווני אפור. אלה שמורים לבני אנוש. בכרוזים של "שלום עכשיו" מודפסת התמונה בקונטרסט – שחור לבן בלבד, כיאה לסמל.

חבריו וקרוביו רק הם יזכרו את אמיל האיש. לנו יישאר הסמל והקונטרסט. **● ארנון אבני**

הגליה היא העונש היחיד שיכול להרתיע אנשים אלה, הקשורים לאדמה הזאת בקשר נפשי עמוק מדיניות.

המכים, ולתת תשובות משיחיות לשאלות המכים, ולתת תשובות משיחיות לשאלות

הגליה היא העונש היחיד שיכול להרתיע אנשים אלה, שכן הם קשורים לאדמה זאת בקשר נפשי עמוק, אומרים חסידי חיד החוקה ואינם שומעים מה שהם אומרים, ומה ששומעים מרבריהם בניהם שגולים בגלל קלה אל מעבר לים. וכי זאת מה שלמדו מן ההיסטוריה של העם היהודי?

כדאי לזכור מה היתה תקוותה של התנועה הציונית: מדינה ליהודים ואור לגויים. דמוקרטיה נאורה. את התקווה שמאבר הנער הניצב מול שונא בסימטאות המוות של מחנות הפליטים מוצא היום הנער שמרים שם אבן.

באין חוון יפרע עם. גם באין תקווה. מעל בימה זאת צריכה לצאת הקריאה למתונים במחנה הערבי – אילו ידעתם לאשש את ההסכמה בין המפוקחים, היהודים כי אין פתרון אלא פתרון של הסכמה בשלום, כי עתה היתה הקריאה לשלום ודעות תקווה גם בה וגם בה. הקיצוניים בשני המחנות – אירוויה של הגורל: מדיניות חיד החוקה הצליחה לאחד לשעה את המחנות הניצים בלבנון – כאילו גזרו עלינו אלה גם אלה משפט שלמה: גם לי גם לך לא יהיה. אולם החכם מכל אדם חלל רק מולדת. מי שיידיע לזוהר תהיה לו לנסותו ביקש: מי שיידיע לזוהר את דינה בסוף רק חורבן יורע כאן. ומה שנורע הוא מה שנקצוץ.

לבי לנער העיוור מול שונא ונשק בידו. אחר מול אחר הם ניצבים זה מול זה. זה בנשק קר ובחימה עזה, וזה בנשק חם ובלי שנאה. הראשון פועל קבץ מתוך מניעים לאומיים וקבץ מתוך רגשי איבה, ואפילו רוח הספורט אינה חסרה. אם יפגע או לא יפגע יהיה גיבור. אם יפגע יהיה גיבור לאומי. יידיי האבנים מפלס לו דרך אל בית ההיסטוריה. הרובה הריק מפחיד שניים, אומר המשל הערבי. הרובה הטעון, במאבק חזק, מפחיד רק אחד: את נושאו. אם לא יירה – אפשר שייפגע. אם יירה – ווראי שיפגע. ואנחנו עמו. מי שהעמיד את הנער היהודי שם בלי לתת תקווה לא לזה ולא לזה ואמר לו להרביץ "בלי חכמות" ויתר על כלי הנשק היחיד, שבאמצעותו אפשר לפתור את הסכסוך הזה – בחכמה, בתפישת עמוקה של הכוחות הפועלים בהיסטוריה. חוששני, שמשפט ההיסטוריה יבוא מהר יותר מכפי שסבורים אלה המאמינים שהזמן פועל לטובתנו.

הערבי אינו מבין אלא את לשון הכות, אומרים חסידי חיד החוקה. העולם צופה בנו ורואה בתימהון איך משנה לשנה מתרחב מספר היהודים שאינם מבנים אלא את לשון הכות ואינם תופשים את הסכנה הכרוכה בשימוש נפרד בלשון הזאת. כאילו כל מה שלמדו היהודים מן ההיסטוריה הארוכה שלהם הוא שצריך להימנע בצד הנכון של המקל – לפרוש מן המכים ולהצטרף אל

דברים בעצרת "שלום עכשיו" בביתר מלבי ישראל

● נתן שחם

"תכנית אלון" יוצאת מן המגירה

שתי השקפות לגבי הרלוונטיות
של "תכנית אלון" ב-1988, בימי הרעות
הללו. האם יש בה עדיין משהו
המצדיק את שליפתה מן הארכיונים?
עזרא אוריון, פסל, נדרש לנושא
ותגובתו של לוי מורב

הפגנת אלפים בכיכר מלכי ישראל, "אם לא
שלום עכשיו אי מתי?" (23.1.88).
"מתקפת הסברה" של צה"ל השומר על
טוהר הנשק הקר — הפותח בסדרת
השתלמויות למפקדים בנושאי השתלטות על
שטחים בנויים מאוכלוסים אוכלוסיה עוינת...
תחזית: בקרוב יושלכו פריקים תורתיים
ומבצעיים בנושא זה בבי"ס למכי"ם ולקצינים,
בקורסי מ"פס, מג"דים ובמכללה לפיקוד
ומטה.
צה"ל פנה לאחרונה לתעשיות הביטחוניות.

לא "שלום עכשיו" אלא הגשמת תכנית אלון

השמאל המדובר, הפסימי, משרד זאת
באזוני עצמו. מה שחיוני כיום הוא מיפוי בהיר
של מטרת הציונות העובדת, על"פי תכנית
אלון ורעיונותיה.

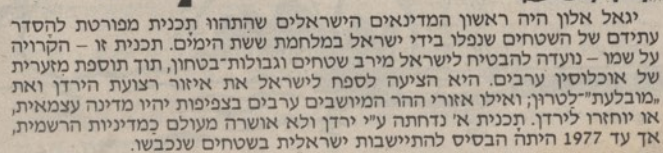
בקרבות שניהל במלחמת-השחרור ובמיוחד
ביתור הצבא המצרי במהלך מזהיר במבצע
"חורב" (כיצבא אברהם-עלה).

כל המחמאות הברורות שאני מרמז כאן על
האיש לא יכולות לטשטש את העובדה
שתכניתו לא היתה ראויה להגשמה, לא רק
בגלל שלא זכתה לכך (ואת הזמנה קטנה), אלא
מהסיבות הבאות: נקודת המוצא האסטרטגית
התכנית מבוססת על איזולות. הנתח
המוצא של התכנית, ההורות גם במאמרו של
אוריון, קובעת כאלו קיים מושג של "גבול
ביטחון", או כדבריו של שני הזמני לעמוד
— "תכנית אלון היא מפת ג'ט".

אזכיר כאן את תעלת ה'ש' הטובה ביותר
בעולם (תעלת סואץ) שהצבא המצרי חצה
אותה תוך שעתים. אזכיר כאן את תעלת
ה'ש' ששפחה ברמת הגולן והדליעה כמו
כוסות רוח. אזכיר כאן את תעלת לאמנש שלא
מנעה מצבאות בנות הברית לשחרר את
אירופה מהכיבוש הנאצי. בית הקברות של
ההיסטוריה מלא תעלות 'ש' מתות וגבולות
ביטחון מתים. אזכיר כאן כלל לטיעון
בנחשו דעה הקרב העתידית, על-פיה ארובי
סוחר, על נשק לא קונבנציונאלי. קטל, קבל,
רק לצורך הריכוז, את טענתו של עזרא אוריון
שהמלחמה הבאה תאופיין על-ידי שפע של
טנקים גנובים ושיטות משוריינים.

ביום בו חצה צבא המודולר (40) אלף איש
בכמה עשרות מילים) של הגיבועל את האלים
ונחת במקם הפו, מתו גבולות הביטחון מות
שיקוק, או את תוצרו, מתו לטול תרועת

הצעה ליישם בארזה חוצצדי את
תכנית אלון תכנית הגרולה של "שמאל"
בישראל תכנית זו יד מיכה דוממן מכפר
תבור ועוצה אוריון משרה בוקר ובצמרים
היתה ראויה ליחס של רופא נפש
לגורפוליסם (כיוונית) תכנית
אלון מתה וגברה עוד כטרס הוציאה את
מיה בשם סיטואציה, אפילו לא בקיבוץ
באחר לא היה מעולם לתכנית שום סיכו,
לפי הקלוש ביותר, להתקבל תכנית פעולה
מעשית או תכנית להצילה מדינת. ובדיון.
תכנית אלון ונסבל מכל הגרורות של
ראש שנהה אותה ויתת אותה. הכרת אישית
יגאל אלון בתקופה בה היית חבר בקיבוץ
מאותו (תניס הלה) ובמחזור בשנים בהן
יורו קומנר בשמלתל של המהות העולים.
ראש היה רב קסס וראוי לכל שבח ותמיכה
התנגדות למדיניות משה דיין ומרעיו
ורם"ה לפיסת הבטחון שלו והתנגדות
נגמרת והעיקשת ליוזנה הגרענית של
שארל. יתר על כן — לדעתי, וייתכן שאר
פאלו לחיסי כאן את המלה לעניני, היה
אלון גרול המפקדים הצבאיים של
שאל בעת החדשה שהיו, אולי, רק ליהודה
מכא. כל מי שעוקב אחרי היישום המקורי,
מבין והמוצלל של עקרונ הגישה העסקית

עוֹד יִשְׂבּוּעַ

רשות דיבור

לברופסור אבי רביצקי, מראשי תנועת "נתיבות שלום"

"כל הגוזל לגוי,

סופו שהוא גוזל לישראל"

צילום: אנדרה ברסמן

השבוע ביננו תנועות "נתיבות שלום", ו"עוז ושלום" — בינוס רב משתתפים בירושלים. משתתפי הבינוס, אנשים שומרי מצוות, ביטאו את מה שבינו, הכאב ובזיזת הפנים נוכח המצב העכשווי בשטחים.

אחד מראשי הדוברים היה הפרופסור אבי רביצקי שקרא בין היתר בדבריו לפשרה טריטוריאלית, לפשרת שלום ולהיחלשות עם כל מי שמובן להביר בישראל וזונה את הדרך המלחמה.

יום לאחר הבינוס שאלתי את פרופ' רביצקי האם על פי ערכי הדת היהודית שליטתנו בשטחים היא אכן בראש המלם כפי שטוענים רבים מעמיתיו שומרי המצוות?

שליטתנו בשטחים היא בפירוש לא בראש סולם הערכים היהודי. בראש סולם הערכים שלנו נמצא האדם כאדם והיהדות.

שליטה על חבל ארץ, ועוד כפיה, היא בניגוד למקורות והליכה כנגדם.

שבי ציון לאחר בית שני לא ראו, למשל, שליטה פוליטית בארץ ישראל כערך עליון. אם בסולם ערכים עסקינו, הרי שענישה קולקטיבית היא בעיה לא פשוטה. על פי המוסר הדתי ההוראה המפורשת היא: "לא יומתו אבות על בנים, איש בחטאו וימת". כך אנחנו צריכים לנהוג.

אך אתה מתייחס לנישוא מדינות, האללה?

כפי שצינתי הכאת אנשים כאמצעי הרתעה, או כאמצעי ענישה, אינה מקובלת מנקודת המוסר היהודית. איזו אירוגיה היא של הגורל היהודי. אחרי כל ההיסטוריה עמוסת הסבל שלנו, שבה הוכינו מכל כך הרבה כיוונים והפכת פתאום הכאת אחרים לפיתרון האידאלי שלנו. יש כאן סכנה מפורשת לרוח חיילינו ובחורינו. יש כאן חריגה מוסרית חמורה שעלולה, גם על פי המקורות, להפוך לבומרנג, שכן כבר נאמר: "כל הגוזל לגוי, סופו שהוא גוזל לישראל. וכל השופך דמים לגוי סופו שהוא שופך לישראל".

● אלי הכהן

מודל

איך לא תהיה מלחמה

אוסף עזרא אוריון
אמנות במרחב הציבורי
IP
מכון לחינוך פדגוגי
מחלקת פדגוגיה
מכון לחינוך פדגוגי
מחלקת פדגוגיה

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

מודל ימות. לקדחת יציאת שומרון ויהודה

ומדוע לא בעצם? כלומר, קבלו ארכה של חודש חודשים, שנתיים: להתארגן עם הפיצויים, להשקיע בבורסה, לבנות את הווילה. ואז בוסר אחד — ששט: הצבא שלה

ה"חלופות" הן טרנסספר של מיליון וחצי יורבים, או טרנסספר של שישים אלף יהודים. מהחשב בנתונים אלה, גם הליכוד, גם המערך יאלצו במקום או במאוחר להחליט

עם סגולה

קִיבוּצִיךָ עִם אֵלֶּה

עֵלֶּה אֵלֶּיךָ וְדַבֵּר

אחרי שכתבתי טור על ספרו של חיים באר, עת הזמיר התגלגל אלי יומן אחד הקיבוצים ובו ראיון עם חייל המשרת בשטחים. מתאוס היתה לי תחושה שלעסוק עתה בספרים וספרות זה כמו לנגן בכינור מול רומא העולה בלהבות. על כן במקום דברים שבעולם הרוח, דיבור ישיר של חייל על מה שקורה לו עכשיו, במרחק של חצי שעה מהבית.

... אני רוצה להגיד שכיבוש זה לא דבר נאור ואין צבא כיבוש נאור. מה שכתוב בעיתונים זה נכון, אך לא מבינים מה מאחורי זה. תראה לי גיבור, שעשירים נשים מתנפלות עליו באבנים ומקלות ומושכות לו את הנשק והוא אינו מרים בסופו של דבר את האלה ומכה בה עד שנחלץ. אותו דבר עם ילדים סקטים. אומרים לנו שנחיה הומאניים ומוסריים, איך אפשר! בסך הכל אנחנו עושים את העבודה עם הרבה כאב ומודעות לציבור שאנו נאבקים עמו, אך כדי לשרוד שם צריך להתנהג בצורה מאוד אגרסיבית - ואין לנו ברירה. זה קשה מאוד אך לומדים זאת במחיר של שחיקה מוסרית. מפסיק לכאוב לך, איכפת לך פחות - ואין מה לעשות. כל הזמן נמצאים בלחץ. אינך יודע מהיכן תבוא האבן. וכשהיא נזרקת לא יודעים מאיזה כיוון, וכשסוף סוף תופסים משהו שזרק ומזהים אותו בודאות, הוא חוטף את כל הלחץ והעצבים. אישית לא ראיתי שמשפילים אנשים, אך חיילים שמסתובבים 24 שעות וחוטפים אבנים מכל הכיוונים הופכים למתוסכלים.

שאלה: התקשורת - האם היא מציגה רק סקופים? מה עושה לכם ולחם הנוכחות של התקשורת?

ששמראים רק סקופים זה מתסכל, אבל מובן. אין אחד לא יקרא או יצפה בסיום שהולך לבשקט ומחזיק לילדים סקטים (וזה קיים) וכך יוצא שהתדמית נפגעת. אבל אני, אישית, חושב שהדבר שעויר לי להחזיק שם מעמד זו הידיעה שידועים בארץ מה קורה, אפילו דרך סקופים, ואפילו שזה לא בדיוק אובייקטיבי. מקווה שבסופו של דבר זה יוזז למערכת הפוליטית. יעזעז אותה ויתנו פתרון מדיני. החשיפה לתקשורת תעזור להבין שהפתרון אינו צבאי.

● **זאב צחור**

על הגנשים והטנקים והגזים עור; חוזרים לישראל. וגאולה לובל ולווינגר ויוסקה כבונקר של "התחיל" כאלון מורה, שומעים את השקט הפתאומי הזה ונשמטם יוצאת למצור, לצה"ל הצר והמגן. ואם לא יצאו מייד בהמוניהם יציאת שומרון ויהודה, הרי הם נמצאים שם עד היום הזה אורחים נאמנים למלך חוסיין.

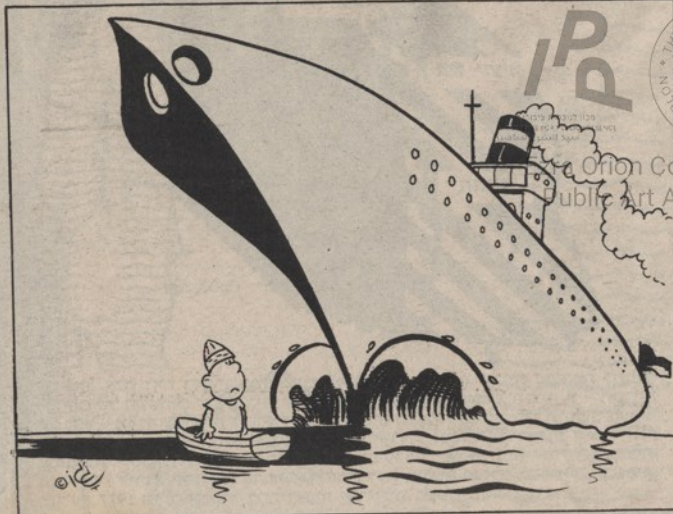
הגיסיון ההיסטורי מוכיח, שהשרירים שהמתנחלים עושים, בכל מקום בעולם, הם תמיד בחסותם של כירודי הצבא. כך היה באלג'יר עם "שחורי הרגלים", כינויים של המתיישבים הצרפתים באלג'יר, שגם להם היתה מחתרת (O.A.S.) והם מנו צאת יותר ממתנחלנו: מיליון מתיישבים רק בעיר אלג'יר עצמה. וכך היה בקניה, ברודויה, באנגולה, בהוריסין.

לפעמים כראי ללמוד משהו מהעולם.

● **עמרים כהן**

אני כבר מכיר את הראש של גאולה: כהן, רואה את. לעצור את הנסיגה בסיני" בגדול. שישה ירבו מתנחלים מתבצרים בהתנחלויותיהם, סוגרים את עצמם מאחורי התיל והגדרות והשערים המחושמים בידה עם מאתיים אלף לפחות, תומכים, בעלי כיפות וסחם ארץ ישראל שלמה המצטרפים לנוצרים את עצמם, וצה"ל אובד עצה: הרי ביהודה לא יורשים: לא באוויר, לא גומי, לא גז. גם אי אפשר להכריז על עוצר, למנוע מילדים יהודים מים, לחם וחלב.

ואם בכליאות יחליט צה"ל לפרוץ ולפנות, הרי יצטרכו ליותר ממיליון חיילים וחיילות בנחנה, שלכל מתנחל/ת יש ארבע גפיים. אני מחשבה אתה קדימה, מציע למתנחלים הצעה שהם יתקשו לסרב לה: תישאר חברה

מפה זו צריכה להיות קו העצירה של הציונות. מפה זו יכולה לאפשר לצה"ל, המוכר לנו על יתרונותיו ומגבלותיו, להיערך (ולו בתנאי הפתעה) ולהרוץ מתקפות שריון ורגלים משוריינים ומוצנחים בקניימיה שטרם הכרנו בדור האחרון.

מי שחושב ששדה הקרב העתידי יהיה רב שיח של טילים וקרני לייזר, או דיאלוג תרמור גרעיני — שוגה. מי שעלולות להכריע את המדינה הזאת הן מסות של אלפי טנקים ונגמשי"ם, אשר יחצו את הירדן ממזרח וינתקוה בין טולכרם לנתניה. תכנית אלון היא מפת נט. מורחית יכונית שפויה, הנשענת כאגפה הימני על חצי האי סיני המפורז, ובאגפה השמאלי על רפיפות לבנונית בשטח הררי קשה לעבירות.

יכולת להנהיג, לשכנע, להוביל, מותנה גם בכושר לתמצת את המורכבות לכדי מטרות פעולה ספורות, בהירות וחדות.

דרך פעולה

אם מיועדת תנועת העבודה להגשים במדינה זו חברה יהודית, חילונית, דמוקרטית ושוויונית, החותרת לשלום כולל במזרח התיכון העכשווי, עליה לאמץ, גיאופוליטית את מפת אלון כמפת מטרה: במזרח התיכון של מדינת ישראל ישולבו רמת הגולן, בקעת הירדן, מדבר שומרון, מדבר יהודה ודרום הר חברון. הקו יעבור בגבול של מטעי הזיתים של גב ההר: ממגדל בני פדיל במזרח השומרון עד בני נעים ממזרח לחברון ודהריה בדרומה.

● יבוצע פינוי צבאי חד-צדדי לאלתר, תוך מספר חודשים, של גב ההר המאוכלס ורצועת עזה. התנחלויות יהודה, שומרון וחבל קטיף שיבחרו להתפנות, יפוצצו: האחרות יישארו וישתלבו בישות המדינית החדשה ● יינקטו אמצעים לקיום פיקוח יעיל על פירום של השטחים שיפוננו.

● תאופשר בלוח זמנים קצר הקמת מדינה פלסטינית מפורזת בגב ההר המאוכלס וברצועת עזה, עם דגל, פרלמנט, ממשלה והמנון ובלי כוחות מזוינים.

שמאל ציוני, המיישב את מדבריות יהודה ושומרון, לא ישקיע מאמץ מופרז בהתרוצצות

מתי הוחלפה הקידומת "התיישבות עובדת" ב"הומאניזם?"

הימין חטף לנו את הכדור. הוא הקים את חניתה שלו על ג'בל כביר. אזורי יהודה ושומרון מתכסים בישובי וילות כמחלת עור. המאהלים של אימוני החורף ריקים כנגב. החי"ר "משליט סדר" בעזה ובחאן יוניס, במקום להתאמן בלחימה על מערך סורי מבוצר... השלטת סדר... יד חזקה... יד ברזל... אגרופ ברזל... שמאל צודק, יפה ותלוש...

הערכת מצב

אמר פעם אדם נבון: אתה צודק, אבל אתה לא משכנע.

נכון שמאז הפסקת האש במוצאי שבת, 10.6.1967 עובר על מדינה זו תהליך של השחתה, המתרחש בריזומנית ברמות שונות ובתחומים שונים, המסתעפים זה לתוך זה ומשפיעים הדדית. תהליך זה כולל גם את השחתת צה"ל, השחתת משמר הגבול, המשטרה והשב"כ.

נכון שבשנים 1967-1977 שלטה במדינה זו ממשלת השמאל המתון והיא אשר החמיצה את אותו עשור בלתי חוזר לעיצוב מציאות גיאופוליטית הומאניסטית ממערב לירדן.

נכון ששום רשות בינלאומית לא הסמיכה אותנו לשלוט ולהשליט סדר בגדה וברצועת עזה, וכי אנחנו שולטים בהם על-פי מודל אפגניסטני משחית. לא צה"ל שוגה בהם באופן פעילות, שוגים בהם, באופן חמור, שרי הליכוד והאגף הימני של המערך. אך לא נכון שצריך לסגת מכל "השטחים" ולאפשר הקמת מדינה פלסטינית חמושה עם גבול מזרחי פתוח לשריון ירדני, סורי, עירקי ואירני. לא די שאתה מתריע על פצצת הזמן הדמוגרפית, שמשמעותה רוב ערבי בארץ-ישראל לקראת אמצע המאה הבאה. עליך להציג אפשרות גיאופוליטית לקיום חברה יהודית הומאניסטית במזרח התיכון אלים זה. הוויכוח על ועידה בינלאומית כמבוא... הוא משני. זהו ויכוח מערפל. הוא שולי להגדרה מחדש של מטרת הציונות עכשיו.

מפת יער

הה שחסר לשמאל בדור האחרון היא יכולת להתוות מחדש את מפת היעד של הציונות, של ההתיישבות העובדת. זכותו הגדולה של יגאל אלון היתה התוויית תכניתו הגיאופוליטית שהציע בסתיו 1967; ומחדלו הגדול של אלון היה חוסר יכולתו לכופף את ממשלות אשכול-גולדה-גליל-רביני, לבצעה בשנים 1967-77. מהותה של מפה זו היא סינתזה בין מיצוי הפוטנציאל של שטחים להתיישבות יהודית באזורים רילי אוכלוסיה ערבית; של אחיזה איתנה בשטחים חיוניים להגנתה של מדינה זו; ושל שליטה מזערית בשטחים המאוכלסים ערבים בצפיפות.

אחרי נציגי אש"ף בכירות אירופה ולא ימתין בקוצר רוח 20 שנה בחרר ההמתנה של חוסיין. את המשא ומתן עם הפלסטינים ועם הירדנים יש לנהל כשכנים ולא כשליטים, לאחר פינויים החריצדרי של "השטחים", כפי שפינינו לא מזמן את בחמדון, את הרי השוף, את צור ואת צידון. עם מפה זו ומצע אופרטיבי זה יש ללכת לבחירות הקרובות ומעבר להן.

● עזרא אוריון

• 20 שנה במדרשת שדה בוקר. פסל מדברי, מג"ד חי"ר מילואים ברוב שנות ה-70.

מה שמכונה הנס על המארן. במלחמת העולם השנייה לא קרה שום נס, הריינוס לא עצר את הגרמנים מביצוע מזהיר של תכנית שליון וגם הצבא הצרפתי לא היה שם כדי למנוע את התבוסה.

לכן תכנית אלון לאחזקת שטח לאורך הירדן היא מגוחכת. וכך גם המרכיבים האחרים, כמו האמונה התמימה שהערבים יסכימו לתכנית. ירדן, מצרים והפלסטינים שללו ושוללים את תכנית אלון מכל וכל. היא אינה יכולה להיות אפילו בסיס להסדר או לפשרה. לכן אין בה שום דבר שיכול להוביל להסדר של פשרה, הכרה הדדית ושלוש. גם הנוחים לא הסכימו לקבל את התכנית, מכיוון שישנן בה המגרעות משני קצוות הקשת הפוליטית: מצד שמאל היא סיפוחיסטית מדי ומצד ימין ותרנית מדי — וכך היא נפלה בין הכיסאות לבלי קום.

עזרא אוריון טוען שבתכנית יש אתגר אמיתי לשמאל הציוני, בהציעה שטח ריק מאוכלוסיה פלסטינית להתיישבות יהודית. כאילו הגליל והנגב כבר יושבו וצופפו כל כך עד שאין לאן להפנות את המרץ ההתיישבותי אלא דווקא לבקעת הירדן. בתכנית אלון יש רק נקודה אחת חיובית, פרט לכך שהיא לא הוגשמה, וזאת — שהיא הבטיחה שליטה מיוערת באוכלוסיה פלסטינית. אבל גם בכך אין רבותא. דוד בן-גוריון, שקבע את גבולות ישראל ב'49, עשה זאת בדיוק על פי המטרה הזאת — מקסימום שטח, מינימום ערבים.

● לוי מורב

הפילים המותשים. חניבעל לא היה היחיד. האי כרתים, ובירתה קנוסוס, היו במשך 1,500 שנה (בין 3,000 ל-1,450 לפני הספירה) ללא חומות וללא ביצורים. מגן האי היה הצי האדיר שלה וכוחה הכלכלי והפוליטי. ספרטה היתה עיר ללא חומות. בשעת מבחן הגן עליה צנאה המאומן והמחושל. אני יכול להביא כאן דוגמאות לא-ספור.

ולטריה עזרו החומות נגד יוליסס אגממנון ואכילס? ולצור עזרו החומות נגד אלכסנדר הגדול? ולקרת חדשת (קרתגו) עזרו? הלא גורלה נחרץ ברגע שצבא הובס בקרב ואמה בשנת 202 לפני הספירה. והנה, במחצית השנייה של המאה העשרים קמים אנשי צבא ומדינאים ומסבירים לנו שהירדן הוא גבול ביטחון ותעלת נ"ט.

סיפוחיסטית מדי וותרנית מדי

גבול הביטחון של ישראל הוא צה"ל. לא קו בר לב ולא תעלת סואץ. מי שלא מבין את זה איננו מבין מאומה, אפילו אם הוא מג"ד חי"ר במילואים. בשיאה של המהפכה הצרפתית הכריז מנהיג הג'ירונה בריסו שהריינוס הוא "גבול הביטחון" של צרפת. 77 שנים מאוחר יותר, ב'1870, הוכיחו הפרוסים את איוולתה של ההכרזה. הצבא הצרפתי הובס ואז לא עזר להם לא הריינוס ולא השמיינוס. מה שעצר את המיתקפה הגרמנית ב'1918 לא היה הריינוס אלא הצבא הצרפתי שחולל את

הגשמת תכנית אלון לאלתר

אינני מכיר את לוי מורב, כך שחסר לי הרקע לזהויה מקורות ההתייחסות שלו לגישתי (חותם 12.2.88) אך ניתנים לזהויה פטרונו וסרקאום הנושבים מתגובתו: "...תכנית בלון... מתה ונקברה... אפילו לא בקיבוץ המאוחד... לא היה מעולם לתכנית שום סיכוי... לא היתה ראויה להגשמה... מבוססת על אולות... כוסות רוח... בית הקברות של ההיסטוריה מלא תעלות נט. מתות וגבולות ביטחון מתים... טרויה... חניבעל... קנוסוס... ספרטה... המהפכה הצרפתית... מלחמת 1770... הגס על המארץ 1914... מי שלא מבין את זה איננו מבין מאומה (!)... תכנית ממוכנת... האמונה ה' מימה שהערבים יסכימו... סיפוחיטית מרי... איכלוס הגליל והנגב" (גמר ציטוט).

הפקת לקחים —
הגורת ביטחון

אני פוסח באורך רוח על לקחים שמישהו כיום בוחר להפיק מלחמת טרויה (!) ממסע חניבעל דרך האלפים אן מן "הגס על המארץ" ומתבסס על כמה מלקחי מלחמת יום הכיפורים ומלחמת לבנון. מי שראה, לאחר שנהרס הסוריה מרמת הגולן, את הטנק הסורי נהטש בראש מעלה גמלא, מעל חוף הכנרת, ואת הטנקים הסורים השרופים ליד מחנה אל-עלי; מי שהפנים את המשמעות הגיאורצבאית של בלימת ההבקעה הסורית, דרך גורת חטיבת השריון הסדירה 188, והגעעת עד מחנה נפח ועד איזור קצרין, יעריך נכונה את חשיבותה הקיומית של רצועת קרקע בולתית זו, שרוחבה המרבי (באיזור תל-אפרס) כ-15 ק"מ, כתגורת ביטחון חיונית בתנאי לחימה

אכזריים של צבא מילואים מופתע ומתגייס תחת לחץ.

מי שהפנים את לקחי הצליחה המצרית באוקטובר 73, לא יציע את צה"ל בלבד כגבול הביטחון למדינת ישראל. זוהי תפישה חלקית של הבעיה, המשקפת חוסר תפיסת שטח.

לא השתמשתי במושגים "גבול ביטחון" או "תעלת נט." זהו ציטוט מטעה. השתמשתי, ואני מאמין, במפת נט. של ההגשמה הציונית. והכוונה היא לשילוב אופטימלי של גורמי שטח — מערך סדיר — מערך מילואים ועורף אורחי הומאניטרי — לא התיקושת לאפיק הירדן כשלעצמו אלא להגורת ביטחון שרוחבה כ-15 ק"מ מערבה ממנו עד גבול מטעי הזיתים — בקעת הירדן, מדרב שומרון ומדרב יהודה. מה שאפין את הערכות צה"ל ערב צליחת תעלת סואץ היה ביטוי צבאי לקונצפציה של "סבירות גמוכה" ואופוריה לאומית של מעצמה מזרח תיכונית מס' 1.

תפיסת "צה"ל" כערך ביטחוני אבסולוטי הוא שיטחית ושגויה. צה"ל הוא תהליך, הוא איגוף ומשולב במארג התהליכים המחמיר על ציר הזמן שבו נתון העם הזה.

אינני נכנס ללקחי מלחמת שרון בלבנון (בכך עסקו רבים). אני מתייחס ללקחי הפינוי המדורג ממנה, בפקידור של ר"ל משה לוי וללקחי קיומה, זה מספר שנים, של רצועת הביטחון בדרום לבנון. צה"ל כבש את יהודה שומרון ועזה מהר יותר משהגיע עד ביירות. נסיגתו מלבנון, בלא משא ומתן, ללא ועידה בינלאומית, ללא שיחות עם אש"ף, יכולה לשמש מודל מנחה לאשר מוצע לבצע חדי צדדית ולאלתר בגב ההר המאוכלס ובחבל עזה.

לעובדה ש-אפילו בקיבוץ המאוחד לא היה מעולם לתכנית שום סיכוי... וכך גם בממשלות אשכול-גולדה-רבינבגין איננה הוכחה שהיא שגויה...

הטעות הבסיסית

נקודת הכשל בתפישתו של השמאל הציוני ב-20 השנים האחרונות היא ההתניה המוחלטת, האקסיומית, של כל שינוי במציאות הגיאורפולטית כארץ זו — בסכמתם של מדינות ערב. התניה זו היא המקפת לשיתוק ב-20 השנים של מלמול אינסופי, של פגישות חשאיות וכו' וכו'. התניה זו הפכה אותנו לתלויים תלות מוחלטת כיום בצונו הרופף של חוסיין (להערכתי רצונו לא שתנה בשנים הקרובות). הגיעה השעה לערער על האקסיומה הזאת. הציונות לא היתה מתגשמת ללא נחישות לבצע את המירב האפשרי גם ללא הסכמה כרוזנית של שכנינו הערבים. כושר זה אבד לנו אישם לאורך

הדרך. אפשר להמשיך לזמר זמירות על הצורך לדבר עם... ועם... ולדבר על מה? — על "שלום תמורת שטחים" — איזה שטחים? מהי מפת היעד? מזה 20 שנה אנחנו תופרים חליפות למשא ומתן עם חוסיין וכנהוג במזרח התיכון מערפלים את מפת הכנסת שלנו. מתחת לניסוח "ללא תנאים מוקדמים" מונחת עמימות הומאניסטית המקלה על הימין לעצב את התרמית שלנו כתבוסתנים, מבוהלים ואשפייסטים. כמה צריים בכנסת צריך לקבל כהנא עד שהשמאל הציוני יתפוס שהוא טועה? לא כתבתי על תעלת נט. אלא על מפת נט. מי שרוצה להישרר כחברה יהודית-חילונית, הומאניסטית במזרח התיכון הנוכחי והעתיד,

אל תוך האלף הבא חייב להיערך קרקעית וצבאית גם לאפשרות בסבירות גבוהה של מתקפה כוללת של חיילות היבשה הערביים.

תכנית פעולה

1. פרישה מיידית של המערך ממשלת הליכוד הלאומי.
2. הקמת חזית שלום וביטחון של השמאל הציוני והמרכז על בסיס מפת היעד של אלון.
3. מסע בחירות בחיר ונמרץ ואם נצליח בו נוכל לעבור לסעיפים הבאים:
4. פינוי שלב א' של יו"ש ורצועת עזה, והיערכות צבאית בנקודות מפתח וביישובים היהודיים לקראת נטישתם. פריסת מערך מודיעין יעיל. ביטול המימשל הצבאי ב"שטחים".
5. פינוי שלב ב' של יו"ש ורצועת עזה והיערכות צבאית עלי-פי תכנית אלון.
6. הקפת שטחים אלה ב"גדר טובה", בקו בני פדיל — בנגליים — דהריה. 6. החלטת יישובי יו"ש וחבל עזה על גורלם במסגרת מדינה פלסטינית מפורות. 7. הסדרת מסדרונות דרסטריום לירדן בצירי ירושלים המזרחית — יריחו — גשר אלנבי ושכם — ג'יפטליק — גשר דמיה. 8. פתיחת שלב נוסף של תהליך מדיני על בסיס היערכות חדשה זו בנושא: פירוק יו"ש ועזה — "עצמאות מינוס כוחות מזוינים", ירושלים כעיר דרלאומית קשרי כלכלה ותרבות וכו', עם חוסיין ו/או בלעדיו, כמעטה פורום בינלאומי ו/או בלעדיו. 9. משך שלב א' — 3 חודשים. משך שלב ב' — כנ"ל.

ומלה אחרונה ללוי מורב. במקום לדקלם בתליאבי על איכלוס הנגב — בוא ניפגש שם.

● עזרא אוריין

1870

20/2/88

22.2.88

שלום לך

קראתי את צדריך במוסף "חמש", הקולאים למחנה השמאל בארץ
כאלה את תוכנית. אאלץ כחלק מהסדר שלום עם מדינות ערב והפאליטיים.
הינני למדיע תמוכה ולמאה קרעין לה, ודך.

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

אליעזר טל
מ' שביטח דג
מקלות

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

אליהו שני

רח' שמואלה 27

רח' אלה

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

מכון לזיכרון ופיתוח
מסגרת לזיכרון ופיתוח
מסגרת לזיכרון ופיתוח

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

על כרטיס אלקטרוני

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

או

מרכז המידע לציבור
מרכז המידע לציבור
מרכז המידע לציבור

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

ארכיון אמנות במרחב הציבורי

33 העלם

הלם השטחים

כמה ימים לפני פרוץ ההתקוממות שיבח גורן את המדיניות בשטחים, המאפשרת שליטה ישראלית בטוחה באמצעים מינימליים

אוסף עזרא אוריון

קראפי תרם 1.5 מיליון

הפליט הפלשטיני במחנות עזה ותגדה לא סבל מרעב בימי העוצר הארוכים של חודש ינואר. מנהיג לובי מועמר קראפי, תרם 1.5 מיליון דולר לטובת האינתיפאדה, כדי לאפשר לפליטים להתקומם בבטן מלאה. הצ'ק הלובי הגיע למשרדי סוכנות הסעד והתקומה לפליטים של האו"ם (אונ"פ) בוונינה ומסע הייסר למסדר הראשי של אונ"פ, בשכונת שייח'ג'ראח בירושלים.

היריעות על רעב, בעיקר במחנות עזה, שהושמו בעוצר במשך תקופה ארוכה, הריצו ממשלות ואירגונים מכל רחבי העולם לתרום מזון וכסף לפליטים. הראשונים לתרום היו ערביי ישראל. פקידיו האו"ם בירושלים רכשו בכסף שהצטבר כמויות גדולות של מצרכי יסוד. כשאלה הגיעו לירושלים הם מויינו במחסני אונ"פ והועברו במשאיות הכחולות, נושאות סמל האו"ם, למחנות עזה ובגדה.

"השבח לאל", אומר דובר אונ"פ בירושלים, "המחסנים שלנו מלאים עד אפס מקום. אנוטו נאלצים אפילו לערום את שקי המזון מחוץ למחסנים ולסכות אותם ביריעות פלסטיק".

מפירסומו אונ"פ מותר, כי כוונת תרומה חמישה מיליון דולר, איטליה מיליון, הקהילה האירופאית 800 אלף ואוסטרליה - 142 אלף. דרפת הסתפקה בתרומה סימלית - 38 אלף דולר. אש"ף לא מוכר ברשימה הארוכה, אולם נאף חוותאמה, מראשי האירגון, טען: "אנונו נעזרים באונ"פ כדי להעביר כספים לשטחים".

בראשית ספטמבר 87 הגיע שר הביטחון, יצחק רבין, לביקור בגדה המערבית.

"בנסים בבלאטה" שאל את הקצינים שהתלו אליו. רבין לא ידע, או לא זכר, את מה שידעו במינהל האזרחי של איזור יהודה ושומרון: מתנהגות הפליטים בלטה שליר שכם, הגרול בגדה, נשלט זה מספר חודשים על ידי אנשי ה"שאביבה", תנועת הנוער שבחנות אש"ף.

אתה בטוח? תמרה הקצינים, "הלרים זורקים אבנים..." וכן, שלושה חודשים לפני מהומות, מצא עצמו שר הביטחון ניצב על גג בית, משקיף על בלטה במשקפת - ואל המחנה לא נכנס.

■ ■ ■

שלושה חודשים לאחר מכן, בתחילת דצמבר 87, הוזר שירות הביטחון הכללי, כי בקרוב תידרש לפרוץ בשטחים הפרוטים סדר בקנה מידה רחב. אלא שהאזהרה ריברה על הפרוטים, לא על התקוממות עצמית.

די היה באזהרה זו מצד השב"כ, והערכות פנימיות אחרות, כדי להביא את צה"ל להחלטה, בחודש לפני ההתקוממות, להקים צוותי חשיבה. הצוות אמר היה לבדוק את גוהלי הפעולה בשטחים ואת הפקודות הקיימות, במטרה להתאימן למצב שבו יצטרכו החיילים לספל בהפרוטים.

אלא שצוותי החשיבה זה לא היה בו כדי לשרת את הקונספציה. אותה תפישה שהלכה ונתקבעה במערכת הביטחון במשך עשרים שנות הכיבוש בשטחים:

למרות ההתמרמרות והתיסכול הגוררים של אוכלוסיית השטחים עקב תנאי חייה והעדר התקווה לפתרון מדיני, מסוגלת ישראל להשליט את ריבונותה בשטח ללא קושי של ממש וללא הקצאת כוחות ניכרים. אומנם, מדי פעם ישנם גלים עולים של התפרעויות או מעשי טרור, אך בהם ניתן לספל על ידי הגברה של פעילות השב"כ וצה"ל בשטח, עד לדעיכתם בעקבות לכידתם או הריגתם של המבצעים והמסייתים הראשיים.

מחוך קונספציה זו פעלו מורכא כי הטרור הגרול ברצועה עזה, בראשית שנות ה'70, וכך רוכא גם גל בקבוקי התבכרה בשנה שעברה.

יצחק מרדכי חכך רגע ברעתו ואחר כך הורה לטייס לשנות כיוון ולהנחיתו סמוך לעזה.

האלוף לא היה מופתע. האירועים ברצועה, מתחילת אותו שבוע, היו ממש מירשם שחמין הפרוטים, וג'באליה הייתה מועדת לכך, שלושה ימים קודם לכן נוצח בשוק של עזה שלמה סקל, סוחר מבתיים. איש אירגון "הג'יהאד המוסלמי" דקר אותו בסכין ונעלם. כרגיל במקרים אלה, הגברה הפעילות הביטחונית ברצועה. אלוף הפיקוד צפה אפשרות של מהומות בעקבות הפעילות המוגברת, ותיגבר את כוחות העסקה ברצועה בלתי פלוגות.

ביום שלישי, ה'8 בדצמבר, על הכביש הראשי של הרצועה, בין צומת ג'באליה לבית חנון, איבד נהג סמיטריילר ישראלי את השליטה על רוכבו. התאונה בה נהרגים ארבעה ונפצעים שבעה מתושבי ג'באליה, מתרחשת לעיני מאות תושבים, שחור מעבודתם בישראל.

נהג הישראלי נעצר לחקירה, אולם בבלוקונים של ג'באליה ובמסדרונות בית החולים שיפע שבעות, כבר פועלת חרשת השמועות כמלוא הקיטור. רבים מעדיי הראייה לתאונה נשבעים בזעם, כי הנהג טסה מנתיב כוונה, כנקמה על רצח סקל. מישוה גם ידע לספר, כי הנהג הדרוסן הוא אחיו של הנהג (שמועה חסרת יסוד).

השמועות מוצאות אנונים קשובות אצל כ-650 אלף תושבי הרצועה, מתוכם כ-400 אלף תושבי מחנות פליטים, עניים וממומרים. כבר בחודשים שקדמו לרצח ולתאונה תססה הרצועה אחרי סירות ההגנשויות בין כוחות הביטחון לבין הקנאים ההתיים המוסלמים.

במשך יותר מעשר שנים ראו אנשי המימשל הצבאי בגורמים ההתיים ברצועה גורם חיובי, העשוי לשמש משקל-נגד לאש"ף ולאירגוני הטרור האחרים. משום כך העלימו עין מכספים שורמו ממדינות ערב למיטגרים ולעוברים בראשם, ואף התירו את הקמת המיכללה האיסלאמית בעזה. המיכללה הפכה לחממה לכל הגורמים הקיצוניים ברצועה, ובה נפגשו ונוצרו הדפוסים הראשונים של שיתוף פעולה בין המוסלמים הקיצוניים לבין אנשי אש"ף. אלה הדפוסים המשרתים היום את האינתיפאדה ומנהיגותה.

בתחיל אוקטובר 87 רגנו אנשי כוחות הביטחון ארבעה מאנשי "הג'יהאד האיסלאמי", שברחו מהגדה לבתי שבתם וציידו רימונים.

בתקוממות בשטחים, חודש הראשון לקומות
מייצגה המובקע של הקונספציה הזאת היה מתאם פעולות
הממשלה בשטחים, שמואל גורן.

■ ■ ■

לפני קרוב לשנה, בחגיגת נישואי בתו של איש העסקים יעקב
נמרוד, ב-בית הלבן בסביון, גיגש עיתונאי לגורן.
גורן, משיעשע: "לעולם לא, שום מרד".
אחרי כחודש במה שאתה אומר? התעקש העיתונאי.
גורן: "רצצה להתערב".

שמואל גורן, בן 59, והחודש מלאו ארבע שנים לכהונתו בתפקיד
המתאם. רוב חייו עברו עליו ב"מוסד". עד לפני זמנך נחשב
כמועמר רציני לתפקידים בכירים בקהיליית המודיעין. התקוממות
בשטחים פגעה קשות במעמדו. כלשכת שר הביטחון יל שו עתה
שמות של "ניסבל", לא יותר.

בראיון ל"מוניטין", שישה חודשים לפני פרוץ ההתקוממות, קבע
גורן: "בעיית השטחים אינה בסדר עריפויות ראשון מבחינת
העריפויות הלאומיות שלנו".

ימים ספורים לפני פרוץ ההתקוממות בשטחים, נשא גורן הרצאה
לפני הניכיו קורס בכיר של קהיליית המודיעין. את רוב ההרצאה
הקדיש לשבחים מפליגים על המדיניות בשטחים, כנותנות המעיד על
עיסות. "מדיניות זו", טען המתאם, "מאפשרת בהקצאת אמצעים
מגייסים שליטה בטוחה של ישראל בשטחים".

כוחו של גורן נבע, במידה רבה, מכך שהפוליטיקאים הבכירים
בישראל שמחו להפקיד את ניהול השטחים בידי המתאם. הצעד
המשמעותי האחרון שנקט פוליטיקאי ישראלי בשטחים היה החלטתו
של שר הביטחון, שמעון פרס, 1976, לקיים בחירות לעיריות. מאז
ועד היום נוהלו השטחים כמעט ככוח האינרציה. המנהיגים

מחסה - פוטצומומים מספר אחד כך עזה השב"כ על מצבור נשק
גדול של הג'יהאד, ויצעו חמישה מראשי פעיליו.
הג'יהאד" הגיב בנובמבר בהפצת כרוזים, שקראו לצעירי
הרצועה "לאחוז בנשק ולהכות באויב הציוני". הראשונים להיענות
היו אנשי ג'יבאליה.

ג'יבאליה הוא הגדול במחנות הרצועה. חיים בו 30 אלף
פליטים בתנאים קשים. מאז ומתמיד היה אחד ממוקדי התסיסה
והטרור, שנתנו את הטון ברצועה כולה. כך היה בתחילת שנות ה-70.
כך גם היום.

רוב המפרנסים במחנה עובדים בישראל. כל יום ניתנת להם
ההודמנות להשוות את תנאיהם, את הצפיפות ואת
חוסר-השירותים, לחיים בתל-אביב וברמת-השרון. על רקע חופש
התנועה, חופש המתאם, חופש ההתארגנות הפוליטית, שהם רואים
בישראל, ניראה מצבם כעושים - חסרי זהות פוליטית, ללא דרכונים
- משפיל. החיפושים על הגוף, היחס המבוה אליהם כמחסומים
בדרכם לעבודה וממנה, עוד הגבירו את המרירות.

האכזבה מאש"ף ומיחס המתנכר של מדינת ערב, חוסר-ההקווה
לשינוי המצב המדיני ותנאיהם, וגורם חשוב נוסף - הצלחת
מהפכת הקיציניים המוסלמים באיראן - כל אלה הריצו רבים
מצעירי המחנה לדורעות מטיפי הדת ואידיגוני הקנאים המוסלמים.
ההתפרעויות והשבחות הלימודים, שכאו בעקבות כרוזי
הג'יהאד" דוכאו בקושי, רק אחרי שהוטל סגר על ג'יבאליה. אולם
גם אחרי כך נמשכה התסיסה כל חודש נובמבר, ואף גברה, כשהאלוף
מדיכוי הציא צו גירוש נגד שיח' עוזי אבריעודה, מנהיגו הרוחני של
הג'יהאד", תושב ג'יבאליה.

יד המקרה, שזימנה את הרצח והתאונה לג'יבאליה, תקעה את
הנפץ, בדיוק שטני, בלב הריכוז הגבוה ביותר של חומרנפץ חברתי
ופוליטי בשטחים. וכך, למעשה, נקבע העיתוי ומקום פרוץ
האינתיפאדה.

הפוליטיים כלל לא הכירו את מציאות החיים בשטחים. היחס
לשטחים, גם אצל הפוליטיקאים וגם אצל רוב אורחי ישראל היה
אחר משניים: או כאל. נחלת אבות" שיש לשמור אותה בדינו, בגלל
זכויות הסטוריות וצרכי ביטחון, או כ"קלף מיקוח" במרמ המדיני
העתיד להפתח פעם. מה חושבים אורחי השטחים, מה הם רוצים? זה
ניראה כעניין מישני לחלוטין. עובדה למשל, כי גם ה"יונים"
בישראל, ברובם, תמכו בהעברת השטחים לחוסיין, הצעה פסולה
לחלוטין בעיני הרוב הגדול של תושבי השטחים.

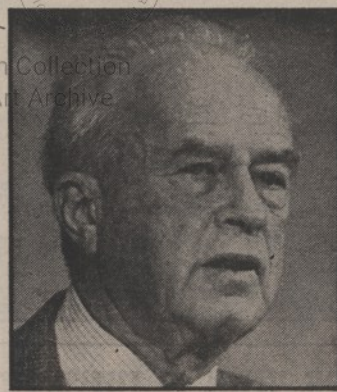
הפוליטיקאים קיבלו באהבה את הגנוורו שהטיל גורן על
פגישותיהם עם מנהיגים מהשטחים. אם עוד יויצמן רוצה להזמין את
פרייג' מבית-לחם לארצות-הבריים בביתו בקיסריה, הוא פשוט לא
יכול. אפילו שמעון פרס קיבל בהכנעה את הווטו של גורן, וידע
שרשימת האנשים שעימם נפגש עברה טיפול "גורני", כלומר
הושמטו ממנה שמות הפראידש"פיסטים המתונים, ונתווספו אליה
שמות של מקורבי המימשל.

למען ההגינות צריך להוסיף: גורן לא המציא את הקונספציה.
קודמיו בתפקיד לא ערערו עליה, אבל הוא טיפח אותה והעניק לה
מעמד של אידאולוגיה.

■ ■ ■

בשעת בוקר של יום רביעי, ה-9 בדצמבר, עשה מטוס צבאי קל
את דרכו מעל לערבה, אליו: פיקוד דרום, יצחק מרדכי, היה בדרכו
מהנגב לריון במרכז הארץ.

לפתע מבקשים במסר את האלוף. מהפיקוד מרווחים על
התפרעות חמורה במחנההפליטים ג'יבאליה שברצועת עזה. סיור
של גדוד המילואים במחנה נקלע לאירוע המוני. נורקו
בקבוקי-תבערה, והחילים נאלצו לירות כדי להחליץ. צעיר מקומי
נחרג ויש למעלה מעשרה פצועים.

(מימין) יצחק רבין: לא היו
בידנו כלים לקבוע מתי תהיה
ההתפרצות. (במרכז) דן שומרון;
אפילו כוחות גדולים מאוד לא
היו עוצרים את הממונים.
(משמאל) שמואל גורן: בעיית
השטחים אינה בסדר עדימויות
ראשון אצלנו

88 (4/1)

הלם השטחים

תחקיר מיוחד של צוות "ידיעות אחרונות" על
שלווה וחצי חודשי המהומות בשטחים: המחדל
המודיעיני ומבוכת הדרג המדיני והצבאי

„אני מתערב שלעולם לא יהיה מרד בשטחים“, קבע אשתקד
מתאם הפעולות, שמואל גורן • שר הביטחון ביקש להיכנס
למחנה בלאטה ולא ידע שהמחנה נשלט על ידי ה„שאביבה“ •
בתחילת דצמבר התריע השב"כ על הפרות סדר גדולות, לא על
התקוממות עממית • איציק מרדכי היה באוויר כאשר החלו ההתפרעויות במחנה ג'אבליה.
הוא הורה לטייס לחזור מיד לרצועה • „גל התפרעויות חמור אך חולף“, העריכו בדיונים
אצל הרמטכ"ל ושר הביטחון בתחילת ההתקוממות • שמיד גילה התעניינות באירועים,
אך לא נידב הנחיות • מודעי
הציע לסלק את התקשורת:
„שיצלמו נופים ועצי זית“ •

בהתססה – האשמה
 שנתגלתה כחסרת יסוד; מאוחר
 יותר חזר בו מהערכות נוספות
 והודה שלראשונה מאז 1948
 מובילים הפלשתינאים את
 המאבק • עד היום לא נערך
 בממשלה ובקבינט שום דיון
 שנועד לגבש מדיניות לטווח
 הארוך • "יותר ממאה כבר
 נהרגו", אומרים תושבי
 השטחים, "לא נצא בידיים
 ריקות מהאינתיפאדה"

רון בן ישי, ענת מלישיר, רמי טל,
 עוזי מחניימי, רוני שקד

המוסף לתרבות ספרות ואמנות • עמוד 22

תצלום: ג'ים
 הולנדר, רויטר

מבינה מסב

כסא קש,

עבודה

ערבית

כסא קש וחור
שקנה על שפת כביש
(עבודה ערבית מעזה)
שצבעתי בצבע לבן
איש -
שהיה כסא ג'ולא-מכאן,
שביא מרחבים, ארצות אחר...

אם אפשר מצדפת,
אם אפשר מתוך או בית-נפש
שנשאר מתחת סתנה
ועדן זורם לו בפנים
אותו נהל,
מצגל את אותם קמורים
ונשף באותה התנה מספרים
מבטלים

כסא-ש מתקלף שהצבתי
לציר בלבן את הדשא
לחם את עצמו כמו תוא
של מכרז
מתדרדר

או שרטוט מאות על מתול -
הליתי היום אל תדרי
הגבו
שאפשר לעמוד בו ישר
רק מתחת לשיא הגבנון

והשענתי על כנף החלון
שהכפיל את כסאי כמו מים
ורשבתי עליו
וגשגגנו

תענועו

המשך מעמוד 24

בהתחלה, אבל אחרי כמה זמן הם התחילו כזה להלחץ. יאללה, לך, יא מצוץ, היו אומרים לי. בוא הנה, תתרחק ממני, אתה שומע, היו אומרים. אתה מסריח כמו גויה, יא תרא. דברים כאלה. אני עברתי כזה לישון בקצה של הדריף והוא ושפירה הייתי עושה ראשון ולבד, כרי שיוכלו התורה לישון בזה? ובכלל! והן מתרחקות ממני כמו ממצרע. אבל אני, מה, לא התרגשתי מזה במיוחד. אפילו הייתי כזה מנסה לעשות מזה צחוק. רק שאותם זה כבד לא להצחיק ופעם אחת כשרק נדרמתי, אז הם כזה התאספו מסביבי, עציון, ארנון רובינסקי, רני פרץ ופרץ דניאל ואלהם, והחזיקו אותי, ארבעה, בכות, שניים בידים ושניים ברגליים כשעציון הבן-העולה, החבר הכי טוב שלי, משפשי לי ככה, בכות, את הפנים עם פלגלית רטובה, הקוסי-ההאמא-שלו. צחוק הם חשבו שהם עושים.

אבל מה? זה לא צור להם הרבה. כי הבננו אחרי כזה לאמביציה והאמת היא, שבעצמי כזה קצת התפלאתי על עצמי כזה. לא ידעתי שאני כזה, יעני, קצת עקשן. ורואה מצאתי חן בעיני עצמי. לא ידעתי למה. בכלל, כל העניין לא היה מתוך לי כזה. בכל אופן, אחריו שעברו עוד כמה ימים, הם התחילו לדחוף מזה ולתרגז ולשמוץ את המירון מתחתיו וכל זה. או המספיק וזהו! אחריהם במבית-האחלה, מהיטפול מהפציעה בסכין של האשף ההוא, בכנס לצדדיו וריחח כאלו הוא מגלה את זה בפעם הראשונה - מה, אני יודע שמישהו מחבריה הלשין לי - ושאל מה זה הסיכון הזה, והחברתי די מרד סיפרו לו ועזי אמר לי, בוא הנה, הילי, מה הכעית שלך? אתה מסתד ממיס? כן, המפקד, אמרתי. המים במקלחות כאן קרים לגמרי. אבל מישהו מהתורה צעק כזה, שיש פעמים שבסבוב מקלחות חמה. אני שחקתי ועזי אמר, רגע, מה, זה אצלך עוקרין כזה. לא להתרחץ? ואני אמרתי, מה פתאום עוקרין? ולחמן הדוס אמר, עוזי, תשמע, היהודי הזה משתמש בזה כנשק, למחאה. אני אומר לך. שביחתי-ליכלוך. הוא רוצה להביע בזה את המהא שלו על מה שקורה. אני מכיר אותו. כזה קטן, אבל ממור. ואני רציתי לשים לו טטירה מרוב עצבים שהוא מסכסך. מה פתאום מתאה, יא תראה אתה ראתה אותי מוחה פעם? מה, המפקד עוזי, אתה ראתה אותי פעם מסרב פקודות? מה הוא משקשש בתחת, הדוס המאונן הזה? כל לילה, המפקד, הוא מאונן. אני ראתי. די, אמר רבט עוזי בהבעה כזאת של גועל. לא מעניין אותי מה ולמה. אתה הולך הערב לעשות מקלחת ושאי לא אשמע על זה ויחיה. זה גם לא בריא לך וגם מסכן את הבריאות של התחבים שלך. תפסתה?

המפקד, קרא מישהו כזה בהתנהות, מה חבד שלו בכלל? כולם צחקו ואני לא עניתי וגם לא הלכתי למקלחת, מפני שזה התחיל להרגיז אותי באמת, וידרתי על הלחמן הזה כאסאת עד שכולם הפכירו אותו כזה. בלילה השני כבר התגנבו ועשו לי שמירה, מה שקוראים יעני, שם

כשהלכתי, קצת צולע כזה, להתלונן למספך עוזי, הוא קודם-כל ביטל לי חופשת-שבת אחרי שלושה שבועות שלא יצאנו, ודווקא לא היה איכפת לי במיוחד. ואז הוא התחיל להיות עסק שלם. המספך ברוך קרא לי והוריד לי, בוא הנה, צידון, מה אני שומע עליך? הפגנות אתה עושה לנו? שביחתי-ליכלוך? חבורות החרא אז מזה מעכשיו אתה מתרחץ כל לילה, כשהחורים למחנה. כן? בפקודות! אמרתי, מסרב פקודות, המפקד. תראה לי בפקודות מטבל איפה כתוב שמוכרחים להתרחץ, המפקד. זה מוגדר לעקרונות! את, הוא אמר לי, וזרק בכך עין, חצי משועשע כזה, אז בכל זאת זה עניין עקרוני? כן, המפקד, אמרתי. מה העיקרון שמאחורי זה, צידון? הוא שאל, זה שאנחנו עמוק בובל ועד שלא יוצאים ממנו אז אתה לא מתרחץ, או מה המספך, אמרתי לו. והוא תיכף התחמם כזה וצעק, אתה לא תגיד למה שאני לא מתרחץ. כן? ואל תתחיל לי בפוליטיקה, מפני שאני יודחך לך תיכף ומיד תלונה ואתה תיכנס ישר למישפט מסיים? כן? והעונש, אל תשמח לי כל-כבר, העונש יתחיל לך אחרי שנצא מכאן. שקודם תאכל את התרא הזה עד הסוף, כן? כן, המפקד, אמרתי לו, אבל רגע, זה לא פוליטיקה-מה-פוליטיקה. אני לא מבין שום דבר בפוליטיקה. זה עניין אישי, המפקד, הוא חימם אותו עוד יותר. יא אלהה, מה שהוא שפך עליי את, לא נקניק, אתה חושב אותך חכם עליי אתה חושב שאני הומאניסט פחות ממך? מה התחלה לפחות את הפה? מספיק עניינים עשית לנו עד הצילום ההוא בטלוויזיה. אז מה אתה קופץ לי עכשיו, יא קטין? קל מאד להיות יפה-נפש ולהגיד פה-הם כפצוץ-שמפנים. אז מה, תיחור שאני לא יעלה לי הראש לרם, כן? יש לך מול שחיית עד עכשיו בסדר. עכשיו עוף למקלחת! אתה קרחת הוא תפתח את הפה לענות לי, צידון אחילאי. אל תנסה להתווכח אתי, כן? ויכוח אסור בזהל, כן? ויכוח זה פוליטיקה, כן?

מה יוכלתי לישפץ? שחקתי ואמרתי לנכס, כמו תמיד, כשאני רוצה לחזק כזה את עצמי, שנה שחשבו לי להישראלי גורמילא בכל מצב בלתי נכון ולחכות באילו להתחלף אבל המקלחות היו קרות כמו קרח ולא היה באותו שבוע מקלחות חמות וכל ההרתה הזה בכלל תפס תאוצה אחרת, כי שמו לי מישפט מסיים. מה, המפקד? לא הכניסו במישפטים אף אחד מהאלה הראויים שהתעללו והרביצו יותר מדי לערבים מצד אחד, וגם אף אחד מהסרבנים האלה, שהם רצו לחתום אלות או להרכיב כזה, מה שני, כי עניינים כאלה הם גומרים כזה במישפחה. זה בכל אופן מה שאני חושב. אותי, דווקא שפטו ושילחו אותי למעצר ולהסתכלות, מה שהלחץ נורא את האבא שלי.

ואחר-כך, כבר שום דבר לא היה כמו שאפשר היה לחשוב שהיה.
★
(מתוך "תענועוץ" שיופיע בהוצאת "בתר")

שירים וסיפורים בשביעי של פסח

בין המסתתרים בגיליון שביעי של פסח של המוסד לתרבות, ספרות ואמנות ויופיע בתוך המגאזין "זימס" בשירה - קא. ברחיני, נתן וינתן, אריה סיון, איל מגד, עודד סברדוליק, עוזיאל קאופמן, מסיפור - יותם ראוני, רורית פלג, יצחק ברונו. שלמות גיגול-דלגובע ואחרים.

פרשת השבוע

פסח

מאת מנחם בקר

הנהגת תפוחי מלך שאר חגי השנה בכך, שלא יד לו לאדם מישראל בקיום מצות החג אלא חייבים לספר לקבוצת את המסע והתפילות, נעשו לאבותינו כימי יציאת מצרים. ככתוב: "והגדת לבנך ביום ההוא לומר: עבדתי ה' (ג) בגלל שאני רבדים בן שומרים את מצותיו" עשה ה' לי (כל הנסים והנפלאות) בצאתי מצרים" (שמות י"ג ח).

בזמן הזה, שאין בית דין מקדש קיים ואין מקדשים קרובים, מצות ההגדה לכנים היא אחת משתי המצוות, שאנו חייבים לקיים מן התורה כליל ה"סדר" (השניה היא מצות אכילת מצה כליל החג). ככתוב: "וערב תאכלו מצות" - שמות י"ב י"ח. שאר מצוות הפסח אנו חייבים קיים ממדרי חכמים בלבד (וכן) אכילת קידוש.

טובא משמו של הא"י הקדוש (רבי יצחק לוריא אשכנזי, גדול המקובלים במאה ה'ט"ז למניין הנוהגים)

הספר מעניין ללבוש המוסר בחד הפסח על מצוות ההגדה: "פסח" - אומר הא"י - בשמי: פה פסח (פסח מדבר). שכן בזמן שאבותינו היו שקועים בגלות מצרים, היה גם הדבור שלהם שרין בגלות המפרכת ולא היו מסוגלים לפצות פיהם ולומר לפני ה' דבור הראוי לשמו (משום כך נאמר על בני ישראל כבדים: "ואנח" או "והקצף" ולא נאמר עליהם "והתפללו", כי לא יכלו להתפלל בראי לפני ארון העולם). וכן שנגאל ישראל ממצרים, נגאל גם הדבור שלהם, אל החלל יוצאי מצרים לרועים מפניהם ובריק קדושה ונתקיים בהם. פה פסח.

במסע זה זכה חג הפסח למצווה מיוחדת: לספר באזני הבנים עולות הבורא יתברך בעת יציאת מצרים. וכל המאריך בדברים שארעו ושהו (ובציאת ישראל ממצרים), הרי זה משובח (רמב"ם, הלכות חמץ ומצה). ואף שאר המצוות, שאנו מקיימים כלל ה"סדר" - אכילת מצה וקידוש ושתית הארבע כוסות - יש פה: כי כליליה הוה. נגאל! הנה הדבור של ישראל.

ממדרשו חז"ל

אליהו בעצם היום הזה הוציא ה' את בני ישראל מארץ מצרים (שמות י"ב ג')

מה ראה הכתוב לומר: "בעצם היום הזה" לפי שהיו מצרים אומרים: מכך וכך (לשון שבועה), אם אנו מרגישים בהם (ובכני ישראל היוצאים ממצרים), אין אנו מניחים אותם (לצאת מן הארץ); ולא עוד, אלא אנו נוטלים סימנים (הרבות) ואנו הורגים בהם. אמר הקדוש ברוך הוא: הריני מוציאם בחצי היום (אני) מוציא את בני ישראל ממצרים באמצע היום, ולענין כל מצרים; וכל מי שיש בו כוח למחות (להתנגד) - יבוא וימחה.

חסידים מספרים

מנה אחת אפס ל"משכיל" ששנה ופרש באחת הקצוות במדור אירופה התנור. "משכיל" אחד, שפצותו ללחות והבחורות חשב ספסלי בית המדרש, אל ששתפס ל"השכלה" שנה את אורח-חיי מן הקצא אל הקצא, ואת תלבושתו החסידית המיר בבגדים מודרניים. במקובל אצל ה"חיים".

חולשה מיוחדת היתה לאותו. משכיל. ששנה ופרש את הקצות את משכילי ברכים: דור שעות היום זה מעין כספרי וקדוק עברי, ואף מצא לו פרנסה עזבה כמדה לשפ"ק ערב לכמה מילייל העיירה.

שבעה הגדול נקא הרב דרשה כהלכה ובאגדה

בבית המדרש שלו, והתעקב בין השאר על ארבעת הבנים בהגדה של פסח: החכם, הדרשן, הקם שאטני ודוד לשאול

נגש ה"משכיל" אל הרב לאחר הדרשה ואמר לו: ימים רבים אני תמה על כך, שבעל ההגדה נטפל לדרש, שרואים את עצמו מן הכלל. באמרו: מה העבודה הזאת לעול? הרי גם הבן נהנה כפינו בכך. באמרו: מה תלמוד? והחוקים והמשפטים, אשר ציווה ה' אלקינו אתכם? ולא אמר: אשר ציווה ה' אלקינו אתנו? הרב הכיר היטב את ה"משכיל". שנה את לימוד התורה והמצוות והעוסק כל היום ב"בדרוקין עניות" של לשון הקדש. משום כך השיב לו תשובה שגונה. שרמה בה על המהפך לרעה שכל בכך-שיח: הבן החכם יושב כל היום על תלמודו ואינו מתמצא ב"בדרוקין הלשון, משום כך אינו בקי גם בהבנה הלשונית שבין. אתכם? לבין. אותנו? וכאשר שואל את אביו: מה העדות והחוקים והמשפטים, אשר ציווה ה' אלקינו אתכם? - הוא כולל בכך גם את עצמו. איש רע? זה, ששנה ופרש ומתעסק כל היום ב"בדרוקין הלשון, מבחין היטב בין "למש" יבין "למי". וכאשר היה שואל: מה העבודה הזאת לכם? - הוא מוציא את עצמו מן הכלל ומגלה ברכים שואל כופר בעיקר. לכן צריכים להקדוה את שנינו ולגלות את חופתו קבל קצ' ועודה. כי שרהפיותו יתרחקו ממנו ולא ילכו חלילה ברישות הפרושה...

הנהגת ההתקוממות. אכל את הדברים צריך לראות מנקודת-ראות נוספת, העלולה להתברר כמחמה ביתר: הנזק הגדול ביותר, אולי, שנגרם לישראל, הוא הכיסוס בכוסר ההתעלה על דור, כח תחושה, שבאה באחרונה לירי ביטוי ככלי תקשורת בסוריה ובמצרים, כי המדינה הציונית מתחילה לקפח, ודורשה קר ודמעה קלה, כדי להשליש לים. למי שאינו יצר - תחושה כזו שורה בהפסד ערב בשנים 67-68, ודומים ידוע, כי היא תרמה רבות לתהליך שהביא את מלחמת ששת הימים.

הולם השמחים

הנהגת ההתקוממות. אכל את הדברים צריך לראות מנקודת-ראות נוספת, העלולה להתברר כמחמה ביתר: הנזק הגדול ביותר, אולי, שנגרם לישראל, הוא הכיסוס בכוסר ההתעלה על דור, כח תחושה, שבאה באחרונה לירי ביטוי ככלי תקשורת בסוריה ובמצרים, כי המדינה הציונית מתחילה לקפח, ודורשה קר ודמעה קלה, כדי להשליש לים. למי שאינו יצר - תחושה כזו שורה בהפסד ערב בשנים 67-68, ודומים ידוע, כי היא תרמה רבות לתהליך שהביא את מלחמת ששת הימים.

בנקונסלציה מסוימת, שבה משולבים שחיקת מעמדה הבינלאומי של ישראל, ערעור יכולת ההרתעה, ותחושה במדינות ערביות, כי קיים ססע בחברה הישראלית, עלול לעלות רעיון, אולי ברמס, אולי במקומות אחרים, כי הגיעה השעה לנסות שוב את דרך המלחמה.

זה לכמה הפעם בשלושה חצי תורחיים האחרונים כמעט את כל הסנקציות האפשריות כהענשה. נותרו עדיין שתי סנקציות שטרם הופעלו: מנידת גשוי הירדן ומניעת יציאת פועלים ערבים לעבודה בישראל. כי מרשמי מערכת הביטחון כאלה המבוטחים, כי הלחץ הכלכלי על תושבי המדינות הוא שביא בסופו של דבר לניסיון ההאיתפארה.

למשך כך נקט צה"ל במדיניות מחמירה בכל הקשור להכנסת כספים לשטחים. הסכומים המתורם להיבאר דרך גשוי הירדן צומצמו. נאסר על חלפנים לצאת לירדן. הוגבר הפיקוח על העברת כספים דרך בנקים ישראלים ונעשו סידורים למנוע את העברת הכספים באמצעות ערביי ישראל. אם יתגברו ההמומות והיה צורך בלחץ חזק, תופסק עבודת פועלי השטחים בישראל.

אבל הפלשתינים בשטחים נחשבים: את המאבק אל נסיים ללא הישג. יותר מהאם מאיתנו כבר נהרגו. אל ביובונו מאבק דום כדי להפסיק את האיתפארה! בידיים רכות.

בעוד שהמינהל האזרחי יעשה היום, תוך שימוש בשיתוף המקל והגור, כדי להחיות לעצמו את הפיקוח המלא על השירותים וסדרי השלטון בשטחים, ינסו מנהיגי ההתקוממות להפוך ל"פליטים האמיתיים" בשטחים. להוכיח, כי ההחוק והסדר לא חייב צה"ל והמינהל האזרחי אלא בירידה. כך הם מתכוונים להשיג דה"לגטימיזציה של השלטון הישראלי בשטחים, אולי - בשלב מאוחר יותר - תמיכה בינלאומית בתביבה. ששמיטה.

מחירה להגנה על משתפי הפעולה, ובאמצעות אחרים שעצרו את התופעה, או לפחות יצמצמו אותה. לעומת זאת נחל צה"ל בשלום מוחלט בנסינו לשבור בכוח את שביטת המסחר בגדה. בניגוד לרעוע של שר הביטחון והרמטכ"ל, כבר מוצע, כי יש לנסות ולאלץ את המסחר לפתוח את תנויותיהם, כדי להוכיח למתפרעים כי האדון בשטח. רבין ושמרון התנגדו. אחרי תקופה מה נאלץ גם אלוף פיקוד המרכז להודות כי טעה. כיום מונעים כוחות צה"ל את פתיחת התנויות בשעות שבת מתיירים ואת מנהיגי ההתקוממות. מקורים שהלחץ הכלכלי יעשה את שלו.

אם חושב מישור שחייב יש לצהל"ל, לממשלה, לגורמים האזרחיים, מדיניות ברורה ומנוכשת יותר. הרי הוא טועה. עד היום, כמעט ארבעה חודשים לאחר פרוץ ההתקוממות, לטווח הארוך. הממשלה ולא הקבינט דיון שנועד לגבש מדיניות לטווח הארוך. הממשלה והקבינט שמעו סקירות, דיווחים, הצעות של הגדול נשלף מהמומן. לא מעט מקדירות הללו נוצלו לצורך גינוח מלפניה, העיסוק החביב ביותר על השרים. ובנושא זה, יש להניח, לא נשמעה עדיין היעלה האחרונה. כל השמינה המרמזים על כך, שבבחיירות הקרובות תהיה ההתקוממות בשטחים אחד הנושאים המרכזיים, שכלכל צד מאשים את הצד השני באחריות למחדל המודיעיני ולטיפול הכושל.

כיום, שרואים העיקריים של הים האיתפארה הוא תושבי יהודה ושומרון. המגמה המסתמנת היא שגם בשטחים היא מעבר של המתקוממות מתפרעיות המונית ורצופת לרועים ממשלתיים.

חיילי צה"ל כיום אינם מראים סימני שחיקה, וגיראה, כי הם הסתגלו למצב החדש. אולם הפגיעה בהתמכרות למלחמה עקב גיוס המילואים הגדול מעוררת דאגה במטכ"ל.

האינתיפאדה בשטחים מציבה את כושר העמידה של מדינת ישראל באחד המבחנים החמורים ב-40 שנות קיומה. היא גם תחייב את ישראל, ככל הנראה, לקבל הכרעה גורלית, ממנה התחמקה עשרים שנה מה לעשות בשטחים.

מסוגלת לשלוט בהם. רמז ראשון לכך ניתן באזהרה החמורה, שהייתה כלולה בכרוז מס' 11 לעבריינים הפליליים, לא לנצל את העדר השוטרים.

כוונת מנהיג האינתיפאדה, כך מתברר הולך, היא לעבור למצב של "מדינה בדרך", כאשר הסמכויות הפורמאליות נמצאות עדיין בידי שלטונות הכיבוש, אך השליטה המעשית בתושבים נתונה כיד

תושבי השטחים את השימוש בנשק חם ובחומרי נפץ. רצח חייל צה"ל בבית-לחם לא היה הטרגדיה הראשונה בכיוון זה, וכוונתו גם לא האחרונה. מאפיין בולט נוסף, אולי החשוב ביותר, יהיה המאבק על השליטה בחיים השוטפים, היומיומיים. במילים אחרות - מי השליט בשטח.

בנק ישראל

הודעה על תוצאות מכרזים

ביום 30.3.88 הוצעו לציבור אגרות חוב באמצעות מכרזים. להלן פירוט הסדרות שהונפקו ותוצאות המכרזים

סדרה	הצמדה	מחיר המכירה	שעור החקצאה ב"ש	הכמות שנמכרה במליוני ש"ח
"שגיאה" 4223'	מדד	101.5	55.11	20
"גליל" 5603 ד'	מדד	96.0	5.37	30

הזמנות במחירים הגבוהים ממחיר המכירה סופקו במלואן. הזמנות במחיר המכירה סופקו בחלקן לפי שעור החקצאה הרשום לעיל. הזמנות במחירים נמוכים ממחיר המכירה לא סופקו.

א.א. בידוד ואיטום מוצחים לזיכוב גגות
סיד ובידוד נגד חום

מבצע!!!
50% במזומן
+ 5 תשלומים ללא ריבית

לקבלת יעוץ חינם והזמנות: 03-769320
איתורית - 7549111, מנוי: 71643

יום שישי, י"ד ניסן, ערב פסח תשמ"ח - 14.1988

★ סיוע מועדף ומקסימלי של משרד השיכון
★ זוגות נשואים עד גיל 55

במחירים החל מ-84.650
כולל מע"מ - לא כולל פיתוח

ק צ י ר
קציר ישוב קהילתי בנהל עירון
על הר אמיר (בין חדרה לעפולה)

מכון תרבות וידע
ארכיון אמנות ותרבות
מרכז המחקר והמחקר

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

קציר קורא למשתתפות עם הדון. בואו להגשים צורה חיל אחרת, חיי קהילה שלווים בנוף מרהיב ביופיו של מרחב טבעי מרהיב. בצפון עד גוש דן בדרום.

אנו בשלבי בניה, קיימת אפשרות לפיתוח תעשייה במקום. דבר פרטים, נא לפנות לועדת קליטה. קציר ד.ב. מנסה. טלפון 06-351116, 3511141.

עפולה ←

(ואדי ערה)

→ חדרה

מבצע קליטה!

ייעדך ב-3, 4, 5 אפריל
(חול המועד פסח)
בשעות 10.00-14.00
טלפונים
06-351316
06-351141

עמוד 30 ידיעות אחרונות

הלם השמיים

המתנחלים: הקצנה ימינה

גם המתנחלים בשטחים נידהמו מפרוץ האינתיפאדה. זמן רב, יחסית, חלף עד שהחלו להתארגן, להגביל ולוויזם. אחד החששות העיקריים של מפקדי צה"ל בשטחים הוא עימות בקנה מידה גדול בין ערבים מיידו אנבים ובקבוצות בעצרה, לבין מתנחלים. היום יודעים הפלסטינים כי מכללהתם עם הצבא יש כלי משקח. הם יודעים מתו ורום חיילים קדורי גומי, מתי רימוני גז, ומתי אש חיה. אבל, אצל המתנחלים, הם אומרים, אין כללים.

המתנחלים, לעומת זאת, אינם מסתירים את חששם, כי "הרוב הרום" במדינת ישראל אינו מצויד באורזיות קדוש בן יהואז מול הפלסטינים. הם מכינים חשש, כי מה שקורה עכשיו ברצועת ובגדה יקבע את עתיד השטחים.

עקרונות גנונים, כך, שבעבר לא ייצגה אלא מיעוט בקרב המתנחלים, הופכים למקובלים יותר ויותר. מעורבותם ופיקודם על מוצבים, מניעת דלק מערבים ומשמרות חמושים, העוברים ביישובים ערבים, מתבצעת על פניו של צה"ל.

אחרון דומם, מראש המתנחלים בקרקע ארבע: אנו חייבים לצאת נגד הדרג המדיני. הפעולות העצמאיות שלנו נעודו להשפיע על הדרג המדיני. שרפת המכוניות הערביות בחלחול היתה איתות ברור לדרג המדיני.

הימים בקרית ארבע, באריאל או עימנואל אינם דומים היום לחיים שם לפני רצחמרי. דומם: "אשתי נוסעת פעמים בשבוע לירושלים באוטובוס. אין אוטובוס שלא חוסף היום אנבים. אני בהחלט לא שקט". בזמן האחרון הוא עורך יותר מיטווחים ומקפיד לתפוס את קדחתו האישית: "אני יכול להרביץ ולכנס", אבל יש לי בעיה מצפונית, נפשית, לירות בבן אדם. אם אתה נאלץ לירות, אז צריך לירות כדי לפגוע".

האם היו עויבות ביישובים היהודיים? זה הוא שברח מאורי, משיב דומם כננות. "על שולחן הדיונים, השאלה לא עמדה".

שוכן בערו הרצועה והגדה, וצה"ל נאלץ להתמודד שוב במשחק

דרשה ה"מפקדה" את התפתחות השוטרים הערבים, התפטרות החברים הממונים במועצות המועצות, הפסקת תשלומי מיסים, שיבוש אורחיהם הסדיר בשטחים על ידי כבית המסחר ממוסכת, החרמת תוצרת ישראלית, פגיעה במתנחלים ובחיללים, ופגיעה במשתפיעול עם המימשל.

הוראות ה"מפקדה" ניתנו בצורה מתוכננת ונכונה. הן נעודו לאלער להמשיך בחיים סדירים, עד כמה שאפשר, וגם ליצור תנופה הדרגתית בהחרפת המאבק, כך, למשל, ההוראה המתירה את פתיחת העסקים למשך שלוש שעות כל יום הקטינה מאוד את סכל הציבור כמות שמכרו קודם לכן, אך בזמן קצר יותר.

מי זה חברי ה"מפקדה המאוחדת"? למעשה, זו שאלה ללא תשובה. שכן, אילו היו השלטונות יודעים מי הם חברי ה"מפקדה", הם היו נעצרים, ואז, כמיר להניה, היו אחרים באים במקומם.

בארץ בעולם נהגו לראות כמנהגי השטחים את הקבוצה שכללה את תלמי הנחמה, פאזי אבו רחמה, אילאס פרייז, סעיד כנען, ר"ר סרי גוסייה. אין ספק שהללו נהנים מיוקרה והשפעה. אם יחיה מר"ם מדיני, חלקם ייקראו לייצג בו את תושבי השטחים. אבל בשום אופן אין הם מנהיגי ההתקוממות, ואין להם כל השפעה ישירה על האינתיפאדה. התנהגה הדרשה מורכבת מאנשים עצירים יותר. במרכז הניחוח מצויים את המפקדים החדשים, כסמלים או רס"רים, ש"טפסו מידר".

אחד המיכונים להצלחת ה"מפקדה", היה המאמצים ששעתה "להחזיר למיטב" משתפיעולה עם ישראל. רצח בקטייה היה רק אחד המקרים שבזם הצליחו.

"יתכן שבעתיד יתגלה, כי ההישג הגדול ביותר של ה"מפקדה" היה ביכולתה למשוך את המהומות. להוכיח כי יש "בעלצבית" שלטחים - זה אינו השלטון הישראלי. יצחק שמיר טען, כי יוזמת שולץ לא הייתה באה לעולם, אלמלא נמשכו המהומות ולא רוכאו בארצות. מה תביא היוזמה האמריקנית לפלסטינים - מוקדם להעריך שכלה זו, אך אין ספק, שהאינתיפאדה היפנתה מחדש את הורקורים לעבר הסיכסוך הישראלי-פלסטיני. הדיעה הכללית היא, כי גם אם יתחיל יוזמת שולץ, לא יוכל המימשל האמריקני הבא להתעלם ממה שקורה בשטחים.

גל השני של ההתקוממות החל ב-3 בינואר, בעקבות ההחלטה לגרש תשעה מראשי המסיתים. בדיונים שקדמו להחלטה על הגירוש נחלקו הדיועות על מספר המגורשים הרצוי. כדי להשיג הרתעה מירבית דורש האלוף יצחק מרדכי, גם לשנות את ההוראה לגבי המעצרים המנהליים. הוא רוצה סמכות לערוך מעצרים כאלה, בלי שצטרכו לעבור את כל המערכת המשפטית המורכבת. את מבוקשו זה יקבל רק כעבור חודשים.

החלטה הגירוש גרמה, לראשונה מאז החלה ההתקוממות, להתערבות אמריקנית גלויה. גירושים מדיקים תמיד אורות אדומים אצל האמריקנים, משום שלטענתם, הגירושים מנוגדים לאמנת ז'נבה לגבי שטחים כבושים, ש"ישראל תחומה עליהם האמריקנים הפעילו לחץ מאסיבי. ביום ב', 28 בדצמבר הופיע

צריך להיכנס במתפרעים בכל הכוח", הייתה הדיעה הכללית. רבין הקשיב.

למרות כינס שר הביטחון את פורום השטחים. הוא העריך, כי הצלחת המתפרעים לגייס לטובתם את רעת ההקהל העולמית בגל הראשון, הביאה אותם לנסות את כוחם בגל השני. על סמך לקוח גל ההתפרעויות הראשון קיבל השר את המלצות צה"ל לפעולה, שתצריך פחות שימוש בירי, אך תרגיש את היוזמה ההתקפית. בהנחייה היוצאת מטעמו לצבא אחרי אותה ישיבה, מורה רבין לכוחות צה"ל לפעול בשלושה מאוויים:

עוצרים נרחבים במרבית מחנות הפליטים. פיזור בכוח רב ובתקיפות של כל הפגנה, גם אם איננה חוסמת ציר ראשי. והכאת המתפרעים באלות תוך כדי פיזור ההפגנה, וגם כעת המירוף אחרים.

לעומת זאת הודגש, כי שימוש בנשק חם יוגבל אך ורק להגנה עצמית.

■ ■ ■

זו, למעשה, הייתה הראשונה. "מדיניות המכות". בהוראה הכתובה, שניתנה לצה"ל, לא דובר במפורש על מכות, אך רבין לא הותיר ספק: הוא ריבר על "להיכנס בהם". דבריו שודרו בטלוויזיה האמריקנית, וגרמו לזעזוע קשה ברעת ההקהל.

בשבת תורגמה מדיניות זו, ששפעה החל מן השבוע השני של ינואר, לפעילות אלימה מאוד, שחייבה מצד פנים-אלים עם המתפרעים, והביאה לתרגים רבים. חיילים לא מעטים פרקו את כל התיסכול והזעם שהצטברו אצלם על מי שנלכדו במהלך ההתפרעות או אחריה. בכתייהתולים החלו להופיע עשרות ומאות תושבים, שצולעויהם וגופים שבורים מהנכות.

העוצרים המכות והמעצרים המהונים הביאו רי מהר לרגיעה, בעיקר ברצועת עזה. גם הלחץ הכלכלי, בעקבות איהיציאה לעבודה בישראל השפיע קשות על הותנים, שבמצב הכלכלי גרוע מזה של ערביי יהודה ושומרון. זו הייתה ענישה כביכולית, שכמעט לא הבחינה בין מתפרעים ומסיתים לבין האוכלוסייה הנבוכה והמתלכטת. רבים בין מקבלי החלטה השחק, כי בסופו של דבר, תביא מדיניות זו להצטרפות מהססים אל ההתקוממות. אולם עם ההצלחה קשה להתוכח.

רבין חשב, כי הכאת המפגינים לא תעורר ברעת ההקהל העולמית תגובות כה נועזות כמו הירי. קו חודשים אחרי כן נאלץ להודות, כי טעה בשיקולו. מחיר כבד, אולי קשה מנשוא, שולם ברעת ההקהל העולמית, ובנורמות ההתנגות של חיילי צה"ל.

מדיניות המכות גררה ביקורת קטלנית, הן בציבור הישראלי והן בתקשורת העולמית. אולם החיילים נשטח - חלקם לפחות - נשמו לרווחה. סוף סוף קיבלו אישור לפרוק את התיסכול שנצבר אצלם בעקבות מדיניות ההבלגה. היו חיילים שהיוו לתיאבון, רבים אחרים, שכלדו ממדיניות זו, והשתרלו להתחמק מהצורך להכות.

תגובות התקשורת, שכל איחורה לבוא, גרמה לוויכוח במערכת הביטחון. סרט הסי.אס. שבו נראה חייל חוזר והולם באנן על ורועו מתפרע, התריע ויכוח זה. חל מירדש להגביר בצורה חדה, כי אין להכות אחרי המתפרע חלל להתנגד, או הפסיק לברות. אחרים העריפו הגררה פחות ברורה, וביקשו להשאיר לשיקולם של החיילים

המפקדים בשטח מההפסקה להכות. לבסוף אומצה הגישה המשאירה מקום נרחב לשיקול-דעת בשטח. בסופו של דבר לאחר פירסום המקרים התריעים, התערבות היועץ המשפטי לממשלה, והתגובות הנועמות, הוציא הרמטכ"ל פקודה,

ביום רביעי, 6 בינואר, מסיר רבין ברצועת עזה, ונמשך עם מפקדים בשטח. כבניין משטרת המחנות שבמרכז הרצועה הוא שומע מפי הקצינים המופקדים על הכוחות בשטח ביקורת נוקבת על מדיניות ההתאפקות. במילים כוטות הם מטיחים בשר הביטחון את תיסכוליהם והשגותיהם. רבים מתוכם דורשים להפעיל אגרוף ברזל.

השגריר פיקרינג בלשכת רבין, ודרש ממנו בשם המימשל האמריקני שלא לגרש. ישראל התלבטה. לבסוף המליץ משרד הביטחון לגרש תשעה: המישה מעזה, ארבעה מהגרה. הקבינט אישר את ההמלצה. פירסום ההחלטה הביא, כאמור, לפרוץ הגל השני של ההתפרעויות, שעצמתו לא הייתה פחותה מזו של הראשון.

המינהל האזרחי
וצה"ל עושים ככל
יכולתם כדי
לשמור עד כמה
שאפשר על מהלך
החיים התקין של
האוכלוסיה
הרוצה בכך
צילום: אום 77

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במחנה הביטחון

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

הערביסטים במישלים ינקו את המידע שלהם משתכיי פעולה ומחנפנים – ולא עמדו על הלך הרוחות של צעירי הגדה

אוסף עזרא אוריון

ארכיון אמנות במרחב האינטרנטי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

הקובעת חרמשמית, כי ההכאות אינן צורה מותרת של ענישה. הן מתורות, קבע, רק במקרה שהן נחוצות לפיזור ההתפרעות, או תוך כרי מירדף.

האחרות, כי צה"ל מאבד את רמתו ואופיו, הגיעו את הצבא ליום סקר מקיף לבדיקת הנחת אלה. בניגוד לציפיות קבע הסקר, שערך מרדכי ההתנהגות בצה"ל, כי הנזק הנפשי שנגרם לחיילים עקב הצורך להכות אינו כה חמור. אומנם, 70 אחוזים מקרב מאות החיילים שרואינו לסקר ביטאו קעס ותיסכול על הפעילות שהם נאלצים לבצע בשטחים, אולם כמעט כולם הסכימו, כי פעילות זו נחוצה ויש לעשותה. ההכרה כי כאן מדובר בכמעט מלחמה נגד דינאמית ישראל ולא בהתפרעויות סתם, חדרה לשורות ויצרה קונצנזוס אצל החיילים.

ממצא מעניין ביותר, מבחינת הצבא, היה שִׁי"א אחוזים מהמשרתים בשטחים המהירים, כי התחוק אצלם האמון במפקדיהם הישירים (רגי מ"פ ומ"מ) ובשיקולי הדעת שלהם. 38 אחוזים מהבחינו בתופעות של התנהגות חריגה וגסה אצל חבורה, ואילו 54 אחוזים ידעו לציין תופעות של התנהגות הוגנת כלפי האוכלוסייה.

לסקר צירפו עורכי ספר המלצות, שאומצו ללא דיווחי עלי-רי המטכ"ל ויושמו במהירות. כבר בתחילת פברואר קיבלו החיילים הוצאות לפעילות בשטחים הכנה מקיפה, שכללה:

- הסברים מפורטים ואימון בשיטות ובאמצעים לפיזור הפגנות;
- הרצאות לשיפור הכרת השטח והאוכלוסייה;
- הסברים על מות האזרחים בשטחים וסיבותיהם;
- הגדרה והסבר ברורים של משימות צה"ל בשטחים, וכיצד ביצוען משתלב בקונצנזוס האלאומי הרחב.

בעת הפעילות עצמה הושם דגש מיוחד על תדריכים לפני ביצוע המשימה ועל תחקירים שלאחריה. באופן זה קוצר משך הזמן שבו למדו יחידות חרשות בשטח להתמצא במצב, ומספר השיגאות צומצם.

ברור לכל דרוש אירוע קשה אחר כרי ללמוד את המלאכה, אמר לפני ימים אחרים מ"פ ביחידת שדה המשרתת בשכם. אבל היום, עם ההכנה שאנו עכברו, אפילו זה לא היה דרוש. כשהם מתחילים להתפרע, אנו יודעים כיצד לאגף אותם ולבוא עליהם מאחור, ולא לרוץ סתם ולחפש את הדת. הם הבינו את זה, והם מוחות נועזים היום."

רק בפברואר פתח אלוף פיקוד המרכז בסדרת פעולות, שה לחזור את הריבונות הישראלית הפורמלית גם לכפרים אלה. כוחות של צה"ל עורכים, זה שבועה שבועות, כמעט מדי ביומו פשיטות על כפרים אלה, ועוצרים את ראשי המסתתרים לעיתים נערכות חמש או שש פשיטות כאלה במהלך יממה גרוואל לרוב מתחילה הפשיטה בלילה או עם שחר, וגמשיכת אל תוך במקרים רבים נתקלים כוחות צה"ל בהתנגדות אלימה, ולעיתים בירי וברימונים. הניתקוליות הללו הן הגורם העיקרי לכך, שם מדי יום במהלך פברואר מארס היו הרגוים ופצועים מקרב התושבים הפעילות היומיה לסוגיה הביאה לכך, שגם בגדה כמעט ואין כיום הפגנות המוניות. מרבית הניתקוליות נוצרות עקב פשע יוומה של צה"ל, או כאשר קבוצת צעירים מחליטה ליידידת או ולהניח מחסום בכניסה לכפר או לשכונה עירונית. האמצע החרשים לפיזור הפגנות המוניות, שפיתח צה"ל בעצמו, או שפיו עברו התעשייה הבטחונית, עומדים רוב הזמן ללא שימוש. אמצע אחרים נמצאים עדיין בפיתוח.

מציאות זו, שבה דוידך והלך השלב ההמוני של האניתפאליה הביאה את מנהיגיה לחפש שיטות מתוחכמות יותר לשמור תנפות. חלק מהדריך לחיפוש שיטות אלה בא מחוץ – מארגון המחבלים החוששים, כי לא יוכלו לקצור את פירותיה המדיניים להתקוממות.

דווקא אנשי מחקר באמ"ן, שהערכת!
המתרחש בשטחים אינה בתחום
אחריותם הישיר, הימרו על אפשרות
של מהומות גדולות בשטחים. כחצי
שנה לפני שההתקוממות פרצה חובר
באמ"ן מיסמך, שהתריע על אפשרות
כזו. אולם האמת היא, כי התרעה זו
נבעה יותר מנטיית אמ"ן לכסות עצמ

מכתב

יו"ר

החברים

אילן

החברים

החברים

החברים

החברים

החברים

החברים

החברים

החברים

החברים

החברים

החברים

החברים

החברים

החברים

החברים

החברים

החברים

החברים

הגרעיה היחסית, שהושגה בעזרת באמצע ינואר, נשמרת למעשה עד היום. אולם בתחילת פברואר עבר מוסד התחזוקות לגדר. בניגוד לעזרה, הצופה והקלה יחסית לשיטתו של יו"ר מוסדות צבאית גדולות, מפורשים היישובים בגדר על פני שטח גדול וקשה לשיטתו. כ-4300 כפרים, שחלקם מרוחקים מכל צד תנועה ואי, פזורים בשטח וקשה להגיע אליהם או להחזיק בהם כוחות דרך קבע. ברים כמפרים אלה הכריזו על עצמם כמנהל התחזוקות כשטח משוחרר, והגדר, שהיה עוסק במחנות הפליטים ובערים הגדולות לא התמנה לטפל בהם.

הקבינט התכנס ב-13 בינואר ושמע סקירות מרבין, שומרון וברק. יצחק מודיעי ב-76 טענה את המהומות ב-76 קסבה בשכם, עילידי כך שהשלבנו לרוח את הרהיטים בבתי המסתים. היכנו אותם בביתם. זה עבר. מודיעי מציע להגלות מסתים ימדי: לסלק את התקשרות מהמסתים (שילוב צלם נופים, ויתים ופרחים) להרוס בתים במקרים של מצד חור.

רבי: יוצרים ויוצרים, ואין מקום להחזיק את כולם... מודיעי, בחריפות, ושרון, באיפוק, הם החידים בקבינט המבצעים

השתתפו בהכנת הכתבה: מירב ארלוזורוב וצבי זינגר

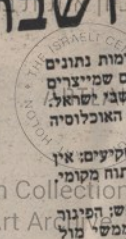
ישראל יושבת על הברזים

אולם גם שם, שליש מן התושבים מתגוררים בצפיפות של שלושה אנשים ויותר לחדר אחד (בארץ צפיפות דירור כזאת כבר אינה קיימת). סלוויה צבעונית אחת על תריסר משפחות. תמותת התינוקות כפולה מבישראל. גם שם אוצר הטבע היחיד, מוצר היצוא העיקרי, הוא כות דולר לשנה. זו היתה תוספת של 25 אחוזים להכנסה הפלסטינית ביהודה ושומרון; בלעדית הם לא רעבו, אך היה להם קשה מאוד לחיות.

היבוא מישראל לגדה, עד לפני ההתקוממות, הסתכם בכ-500 עד 600 מיליון דולר בשנה. זה כבר שוק רציני, וגם עלול להפוך לנשק כלכלי בידי הפלסטינים. אכן, היתה קריאה פלסטינית למרי של עבודה וצריכה, אך הגושים משני צידי הקו הירוק לא היו מוכנים. אצלנו מאפשים, וימצאו, אלטרנטיבות (חלקיות) לצרכנים המחרמים ולעוברים החסרים: עסקים אין מה ואיפה לחפש. המדיניות הישראלית של אנטי-תייעוש ושל דיכוי הפיתוח הממשי גרמה לכך, שלא רק בעזה, אלא גם בשכם, בחברון ובג'נין אין כאן ועכשיו תחליף ממשי לתלות ביצרן ומעסיק ישראלי.

מה יהיה הלאה? אם יימשך המלחמה הכלכלית בין ענק לננס, המשק הישראלי יידהף להאטה ויחשף לסכנת אינפלציה. השטחים ייידרדו לעוני מוחשי. צפוי להם יותר סבל מעבר לכך, כל גירוש הוא מסוכן.

לחץ כלכלי - ועכשיו ישראל היא הלוחצת - עשוי לצנן את הרוחות, אבל עלול גם להתסיס ולהלהיט. ההיסטוריה אינה מלמדת על הצלחות של חרם וסנקציות. להיפך. אין גבול לכלכלי לכוחס הסיפגה וההסתקפות במועט: קיבתו של עם הרבק במאבק לאומי יכולה להתכווץ כאבן. גם זו דרך להתגבשות לאומית.

והשטחים הם ננס כלכלי מול המשק הישראלי. למרות שיש בעיות באיסוף ובאימות נתונים סטטיסטיים, מקובלת ההנחה, כי התוצר המקומי - כלומר ערך השחורות והשחורות שמייצרים תושבי השטחים באזורים - מגיע ל-2.5 אחוזים בלבד מן התוצר המקומי של תושבי ישראל. ויש לזכור כי בשטחים חיים קרוב לשני מיליון אנשים, כלומר כ-45 אחוז מכלל האוכלוסיה בקו הירוק.

התעשייה בשטחים היא רק מלאכה ועזירה. החקלאות מתקשה להתפתח: אין משקיעים: אין יומים. ממשלת ישראל, המפקחת על כל אמצעי המדיניות הכלכלית, ראתה לאי-פיתוח מקומי תחת שליטתנו הפכו השטחים לשרת כלכלי של המשק הישראלי.

גבול הרצועה הוא גבול הרעב: עשר שנים לא גרלה שם ההכנסה הריאלית לנפש: הפינוך סנקציות ורצועות עזה יכולת תיקור כלכלית עצמית ולא מרחב עמירה ממשי מול צחייה, הוועקת למי השקיה, המאוכלסת בצפיפות נוראה (אולי הגבוהה בעולם) וחוסרת כל אוזרות טבע. כ-550 אלף תושבים משלמים שם את הכנסתם המקומית הדלה, פחות מעשית מההכנסה לנפש בישראל, עילידי מכירה מאסיבית של ידיהם העובדות.

ישראלית. ישראל היא הקונה והמכור הגדול היחיד. קונה עבודה ברבע מיליארד דולר, מוכרת סחורה בחצי מיליארד דולר, ונהנית מן הערך. וישבת על כל הברזים.

גדר התמונה שונג. רמת התוצר (1.2 מיליארד דולר תוצר מקומי) ורמת-החיים לנפש כפולה לעומת הממוצע ברצועה. המיגור עסיקי אומנם חלש, אבל נאבק על חייו. ההקלאות בגדר יותר מתקדמת, התעשייה יותר מפותחת, התשתית יותר עירונית. התושבים לא רק פליטים סבילים, גם יצרנים פעילים.

הלם השמים

בבית-סוריק הכריזו על עצמאות

ביום 17 לאינדיפנדנס הכריזו על עצמו הכפר בית סוריק, הסמוך לירושלים, כשטח פלשתיני משוחרר.

עם קריול, תושבי הכפר: הדויע העממי של הכפר, שבו מתגוררים כ-4,500 איש, הדויע לתושבים על הכרזת העצמאות. לקראת יום העצמאות הדויע על עמודי החשמל ודלתות החנויות כרוזים, שקראו לתושבים להתכונן לקראת ההתקוממות. נאמר על תושבי הכפר לצאת לעבודה בישראל, והם התבקשו לאגור מזון למקרה של עוצר ממושך. סיסמאות ניתבו על הקירות והגדרות. אספו אבנים ובקבוקים. היתה אווירה של מלחמה.

חברי הדויע הביאו בד בציבעי הדגל הפלשתיני, וארבע נשים ישבו ותפרו יותר מ-50 דגלים. בלילה הם הונפו על עמודי החשמל ועל מיבני הציבור. דגל גדול הונף על המיסגר.

בשעה 10:00 בבוקר מוקדמת נשמעו קריאות "אללה אכבר" מהמקל של המיסגר. כמה דקות לאחר מכן החלו כמעט כל התושבים לבנות מחסומי אבנים. בכניסה הראשית לכפר העקמו מחסומים לאורך יותר מחצי קילומטר. למחסום הגדול הבאנו חמש מכוניות אפניות, מקדריים ישנים, מטות ברזל ואבנים. מוטות גדולות. העבודה ארכה כמה שעות. באותו זמן ישבו הנשים והקשישים ליד המיסגר, שרו שירים והשמיעו קריאות לאומניות.

בשכר נחם, התאספו ליד המיסגר. אחד הצעירים לקח מיקרופון והכריז על עצמאות הכפר. כולם הריעו וצעקו. ההתלהבות גברה, והתחלו לצעוד לעבר הכניסה הראשית של הכפר, לעבר הצבא.

ראשונים לערו הצעירים. אחרים המבוגרים ומאוחר הנשים. כשהגיעו אל מול החיילים ורקנו אבנים, בקבוקים ומה שבה ליד. קראו לשחרור פלשתינ, החיילים.

הקרב עם הצבא ארך כשעתים. מנצח השיר, שפיר את ההפגנות, מספר, כי זה היה כמו קרב של ממש: "איגוף מימין, אחר-כך משמאל, אחר-כך הסערות אל עבר קבוצת צעירים וגם התבססות ומכות, שבמהלכן שלפו הערבים סכינים".

בארכה אחר הצהריים פנו המחמושים, והתושבים חזרו לכפר. דווקא אז פרצה תיגרה גדולה בין תומכי פלג אברמוסא כ"פתח" לבין תומכי "יריבו", עטאללה עטאללה - שיער מה"פתח", נשבע אמונים לחוסיין והצהיר, כי את ההסכך צריך לפתור במר"ם באמצעות ידו.

עבר קריול, דווקא אבנים, בקבוקי-בשר, וגם סכינים נשלפו. 15 מתומכי עטאללה נפצעו, ומאשי הפתח - ארבעה. אחד התושבים יצא לכיוון הכניסה הראשית והדויע לקעין זהל כי יש פצעים בכפר בגלל המריבה. הקעין אמר: "לפני שעתים נלחמנו נגדו וקעשנו אתם דורשים שנעשה ביניהם שלום".

בשעות הלילה הגיעו חזל לכפר. מוקדמו נסע לפני החיילים ופינה את המחסומים. הדגלים סולקו, הסיממאות נמחקו. אנשי הביטחון שלפו שריונות ועצרו כמה צעירים.

קריול: "הימים בכפר חזרו למסלולם. אבל עד היום, שבועיים מאז הכרזת העצמאות, ממשיך להתנופף דגל פלשתיני מעל גג הילדים. הצבא שחזר להוריד אותו. והילדים הקטנים מתנבאים לחיות עם דגל פלשתיני מעל לראשם".

שבמינהל היו רק ארבעה קצינים שעסקו בכך בצורה שיטתית ובתפקיד עיקרי: שניים בעזה ושניים ביהודה ושומרון. ליד משרד מתאם הפעולות בשטחים, השוכן בקריה בתל-אביב, הייתה יחידה נוספת, ובה אלוף-משנה ועוד כמה קצינים. לרשותם לא נמרו מקורות מידע עצמאיים. הם היו מסומים על שולחן של השב"כ.

בהעדר אמצעי איסוף עצמאיים רציניים, לא יכלו אנשי המתאם והמינהל האזרחי לראות מעבר לאפס. הערכיסטים במימשלים ינקו את המידע שלהם מפסגות משתפיי-פועלה, חנפנים ובעלי אינטרסים למיניהם. הלאומנים הצעירים בשטחים בוז למשרתי המימשל הצבאי, ובשעה שהוריהם שתו קפה וריכלו אצל ראשי המינהל האזרחי חלמו הצעירים על התקוממות. וכשרדע המתאם הגיע התפרץ הריגז, מפתיע בעוצמתו הידוע וערבים כאחד.

מאוחר יותר, בחודש השני להתקוממות, כבר דובר בדיונים פנימיים במטכ"ל ואצל שר הביטחון על הצורך להקים גוף מודיעיני, שיעסוק בהערכות-מצב ובהליכרות שטחים. גוף כזה כבר פועל היום. לא בדיוק מה שהמפקדים בשטח חלמו עליו, אבל יותר טוב מלא-כלום. עד כמה די בנוף זה כדי למנוע מחילים מודיעיניים חדשים - קשה להעריך.

אגב, דווקא אנשי מחקר באמ"ן, שהערכת המתרחש בשטחים אינה בתחום אחריותם הישיר, "הימרו" על אפשרות של מהומות גדולות בשטחים. חצו שנה לפני שהתקוממות פרצה וחבר באמ"ן מוסק, שהעריך על אפשרות כזו. אולם האמת היא, כי התרעה זו נבעה יותר מנטיית המעריכים באמ"ן - ירושה עוד מימי מחול יום-הכיפורים - לכסות עצמם מפני כל פורענות, מאשר מתוך מידע וגינות כל האירועים.

הפלשתינים עצמם מזהים שלוש סיבות עיקריות, שיצרו את התהליך להתפרצות האלימות-פארה הראשונה היה העתקת מרכז הכובד של הפעילות הפלשתינית לשטחים, תוצאה של הריסת תשתית המחבלים בלבנון ב-82 וגירוש מה אש"ף במבירות לטוניה, שהחלישו מאוד את כוחה של הנהגת אש"ף.

כסיבה שנייה מביאים את ייאושם הגובר של הפלשתינים בשטחים מהסיכון לפתרון נעיתם על-ידי האומה הערבית. את החלטות פיסגת רמת-עמון, ערב ההתקוממות, פירשו תושבי השטחים

רבין: "המגע הביסי הזה, שהחיילים נאלצים לראות הערבים את הלבן בעיניים, מחשל אותם. זו הכנה למלחמה שלא העזנו לחשוב עליה"

מלחמת העולם הראשונה רבים הגיעו למסקנה שתוך כמה עשרות שנים ייווצר רוב ערבי בארץ ישראל, וישראל תיחלץ למצב של נחיתות. למעשה, כבר בנובמבר היו השטחים בשלים להתפרצות הגדולה. את ההשקאה נתן סייס הנילוסון של אירגון ג'בריל, שהרג שישה חיילים לפני שנהרג בעצמו. הוא הפך לגיבור לאומי של הפלסטינים. אחד מסמלי ההתקוממות.

המתחל המודיעיני וההתפתה לא היו נחלתה של ישראל לבדה. לא פחות מופתה היה יאסר ערפאת. ערב הפיגה ברבת-עמון, בראשית נובמבר, היה מנהיג אשף וקוק יותר מאיפעה לחובתה. כי השטחים הם, שלח. הוא קרא לתושבים להתקומם. לעשות משהו. איש לא יצא להצלה.

בשבות הראשון של ההתקוממות גם ערפאת היה משובע, כי זהו גל חולף. כשעבר עוד שבות תפס - מור יותר מישראל - כי הפעם מדובר בשטח עמוק וחזק יותר. כשאצלנו האויבים באחריות למהומות פנים את איראן, פעם את סוריה, את הקנאים המוסלמים לבכות את אשף, הבין כבר ערפאת, כי מה שקורה הוא התקוממות ספונטאנית של תושבי השטחים. עוד הוא הבין, כי בשביל לשבור עליו להשתלב במהומות באירופה. במאמץ אירגוני מרשים חיוק ערפאת את קשרי היוזמים עם תושבי השטחים, וכיום ניתן לומר, כי הפעם ליצור מידה מסוימת של תיאום בין הגנה אשף לבין ההנהגה המקומית של תיאום איראן.

ערפאת, אותו "נחום תקום" של המורח התיכון, שערכ ההתקוממות נראה כמעט כמחול, הוא אחד המורחים הגדולים בהגדרת האינתיפאדה. אין מכלי שקנה כרטיס... ויקרות עלתה. אחרים גם נשמעים מרים, בניתיים מוטסים, כי יתכן שצריך להפסיק את המהרה עם אשף, ובאור כזה ניתן לראות את הפניה שקיים שולץ בשבת עם שני הפלסטינים אמריקנים, חברי המועצה הלאומית הפלסטינית, המוכרת כפרלמנט של אשף.

גם מנהיגי מדינת ערב לא היו מוכנים להתקוממות. לגמרי לא במפתיע היה נשיא סוריה, אסד, זה שקלט ראשון את משמעות המהומות של שטחים. זמן קצר אחרי תחילת האירועים הפעיל את תחתית של ג'בריל, המשרת לתושבי השטחים.

קצת אחרי התעורר חסיין והסיל פישת המור על הפלסטינים "שלו", תושבי מחנות הפליטים באזור רבת-עמון. חסיין, כידוע נמצא במצב ערין מאור: לרמות שהוא ראה את עזה כמקל הפלסטינים, או כעני, כי הם מהווים איור רציני על השושלת האשכנזית בירדן, מדינה זו, מצבו קשה יותר מזה של ישראל, שמטרה הפנימי אינו עומד בסכנה כתוצאה מתסיסה פלסטינית.

ההתקוממות, איפוא, הפתיעה את כל המימסדים בישראל, במדינות ערב, אפילו באשף. אבל מחוץ למימסדים לא מור כאלה שהיו את ההתמרדות הקדמה. אלוף (מיל) שלמה גותי, ראש אמ"ן ומתאם הפעולות בשטחים לשעבר נהג כספיח. המקל הגור, שפורסם ב-1985: "למצב זה של מובי טחום הוא בלתי-ניסבל, ולא יהיה אפשר

אחר שחזר והתריע על ההתקוממות המתקרבת היה מירון בנבנישתי, איש עיריית ירושלים לשעבר, וכיום ראש מכון מחקר עצמאי, שפרסם בסוף 1987 תחזית קודרת, בה צפה בדיק מעורר והיה גם הלורד מווינצ'לסי, איש המפלגה הליברלית הקטנה בבריטניה, שסייר בשטחים בסוף נובמבר 1987. בראש משלחת של מפלגתו. בשבוע הארבע כתב מיכאל גרנט לראש-המשלה מרגיש תאצ'ר, על התריע על. ההתקוממות אחרת בלתי-מוזינת המתרגשת לבוא בזמן הקרוב ביותר, ואשר תפיל חללים רבים. הפלסטינים, שחופש הביטוי שלהם מוגבל ביותר, הצליחו מיד פעם להעלות על הכתב בדברים שהיו יכולים להעיד על הבאות. אילו, כמובן, טרח מישור לשם לב אליהם.

עדאן דמירי, כיום במעצב מינהל, כתב בשנת 1985 בעבודת-גמר לתואר ראשון באוניברסיטת אלג'נצ'א בשכסם: "רעיות הדור הצעיר מתאפיינת בנחישות, ובחוסר רצון להישען על ארצות ערב בפתרון הבעיה. אישית הדור הצעיר מתרבות סביב רצונם ליטול תפקיד בסיום הכיבוש".

דמירי, אחרי ההתקוממות: "האינתיפדה" לא הייתה הפתעה עבורי. כל צעיר ערבי משכיל ידע כי היא תבוא. השאלה הייתה רק מתי יבוא הפיצוץ".

בירושלים המורחית ישב באותו זמן ר"ר מובארק עוואד, שהחל להתבלט כאדיאולוג מרכזי של הפלסטינים בשטחים. עוואד, אורח ארה"ב שקיבל את השכלתו באמריקה, פיתח את התיאוריה של התמרדות בשלטון הישראלי. קריבוס לא-לא-לימו. הוא הבין, כי אם מדינות ערב לא הצליחו לכפות את ישראל בכוח צבאי, הסיכוי הפלסטיני להבוא לכך הוא אפסי. לכן החל עוואד להטיף להתקוממות בלתי-אלימה, דומה במקצת להתקוממות של גאנדי בהודו. הוא ריב על חס מכילי על סחורות ישראליות, וכן נסיעות, יום הדיגל הפלסטיני, וכן עבודת האדמה, שבתות תחבורה.

האם היה זה מתחל מודיעיני והוא-האם מתאכסם לכך. רק בשבתות פרטיות, כהפצה, הם מורים כי אולי אפשר היה לעשות יותר.

Ezra Orion Collection

שר הביטחון, יצחק רבין, טען בלאת-השלוש הורשים הפרוז ההתקוממות: "אנחנו לא מאמינים בדיקני כלים לקבוע מתי תהיה התפרצות, כי זה לא היה פרי החלטה של אדם, אלא ספונטאני". ואולי הוא דורך. יש תוענים, כי גם אילו היה מודיעין טוב יותר, ואולי היה צה"ל מגיב בצורה אחרת, אולי היה מרכא את ההתפרצות בראשית דצמבר. אבל לכל היותר היה משיג פסק-זמן של ששט מתוח למספר שבועות או חודשים.

אלא שבאותו שני ישיבות, אצל הרמטכ"ל ואצל שר הביטחון, ב-19 בדצמבר, היום השני למהומות, עדיין לא חשב איש במושגים של מתחל מודיעיני. הקונפסיה הישנה עדיין הגנה, והשאלה הדחופה הייתה - מה יל לעשות, כדי לרכא במהירות את מה שגיראה או ככל מומות נוסף.

רן שומרון הדגיש, כי יש לעשות הכל כדי להימנע מירי וחרג מפגנים, הגורמים לליכוי המהומות. לשם כך, הנהגה, יש להגדיל

ההגנה, ולפעול רק אחרי שמגיעה תגבורת המאפשרת לשפל בכביעיה. אחר-כך עלתה לדיון שאלת תיגבור המחות שידרשו לבצע את המשימה.

מיצע העריר, כי יוכל להתמודד עם הבעיה גם ללא תוספת כוחות, אולם מרכז דרש כוחות נוספים - והרכה אחרי התבונות אנשי המילואים בנבאיהם טוח מרכזי להגיש: אני מבקש מדייקים, לא מלואי-מיניקים.

שומרון ומגנן, בלחץ אהוד ברק, הסכימו, כי יש לתגבר את הרצועה בכוח מדי, אך לא בהיקף שדרש מרכזי. תיגבור מאסיבי של הרצועה בכוחות סדירים, הם טענו, יביא בהכרח לפגיעה בתוכנית האיומים והלימוד של היחידות וחניי הקורסים שיוחשו לתגבור.

הסיכוח שהתקבל: לעזא יישלחו מספר יחידות: אלוף פיקוד הדרום יוכל להשתמש כראות עיניו באנשי היחידות האורגניות של הפיקוד, לאחד חטיבת החר"ר "גבעתי". כמבט לעתיד טוענים כמה ממשותפי אותו דיון, כי ההחלטה פאלא לשגר הרצועה כוחות גדולים באותו שלב, הייתה טעות מסאטלית. אילו הייש חילץ לרצועה כוחות בהיקף גדול, אומרים אותם קצינים, ניתן היה לרכא את גל ההתפרצויות בתחלתו. וזאת באותן שיטות - בוצעו, כמות, מועדים נרחבים, שהביאו לכיבוש (יחסית, כמובן) הרצועה, ודורש לאחד כמן.

סיעה זו נדחה על-ידי הרמטכ"ל, הסבור גם היום, כי אפילו כוחות גדולים מאוד לא היו מסוגלים לעצור את המוניהם המשולבים, המורכבים מתוכנן את כל האגרניה, שהשתחררה ברצועה בימים הראשונים של ההתקוממות. טוען שומרון: כי כוחות גדולים מאוד היו נאלצים לירות כדי להחליץ, אילו יצאו מול האלפים שפרצו באותם ימים לרחובות.

מי צודק קשה להכריע. מכל מקום, בדיון סובב על טקטיקה של תיגבור מתוח של הכוחות ומגיעת חיבור רב מדי כי כוחות צה"ל לבין האוכלוסיה. זאת בתקווה שזו תירגע אחרי שתפרוץ את התלהבותה; להניח למוניהם בלנשם, כל עוד אינם חוטמים צירים ראשיים, או מפריעים לתנועה בתם.

בדיון אצל שר הביטחון עלתה להאשנה בעייה נוספת, העתירה להפוך ללאת תגבורות הרגישות ביותר: אבטחת התנועים. סוכם, כי תושבים יהודיים בשטחים ייתנו ליווי בתנועה בצירים הראשיים.

באשר לאוכלוסיה המקומית סוכם, כי המינהל האזרחי וצה"ל יעשו כל שביכולתם, כדי לשמור עד כמה שאפשר על מחלף החיים התקין של האוכלוסיה הרדצה בקה. המגנה הייתה ברורה: למנוע מכך שרוב התושבים, שברדך-הטבע אחרים את המפגנים הצעירים, אך אינם-נוטים לקחת חלק פעיל בהתפרצויות, יצטרפו אל הגרעין הקשה של המתפרעים.

ועוד סוכם, כי יש לרכוס גם במפעלים בארץ ולהזמין מתחל כמיוות גדולות נוספות של מיינע גאז, כדור גומי, וקסיות עם מגן שקוף לפנים, שיגנו על החיילים מפני האבנים. באותו לילה יצא ורבין לארה"ב. הוא עתיד לשהות שם עשרה ימים מתימים, שידע היום מעורבות מתימה לא טנה. עם הרמטכ"ל ריבך שלפון, בערך אות ליומיים, על כל הגושאים - ביניהם על

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

IPQ

מרכז תרבות וחינוך
במרחב הציבורי
במסגרת תוכנית
המחשבה הפתוחה

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

יש מי שטוען, כי אילו מיהר המינהל האזרחי בעזה לבקש מקול ישראל בערכית להכביר, כי התאונה הייתה מקרית, ניתן היה למנוע את מה שהתרחש אחרת. אולי. השמועות, כי התאונה לא הייתה אלא קטנה על רצח סקל, הגיעה, כמובן, לאזניהם של אנשי המינהל, אבל לא יחסו להן חשיבות מיוחדת, ואפילו לא טרחו לרדוף עליהן לראש המינהל ברצועה ולאחלף הפיטר.

מחול קטן, אולי גם לא כל כך חשוב, אך טיפוסי מאוד לחוסר ההגישה, ההתעלמות, והרדקנות בקונספציה המוסעית, שאיפיינו את יחסם של הגורמים המופקדים על השטחים להליכי הדיווח בקרב האוכלוסייה התנונה לפיקוחם.

בבוקר שלמחרת התאונה ירדו ילדים בג'יבאליה אנשים על סיוח יכוב של אנשי מילואים במחנה. מפק הסיוח, קצין וטוס, הוריד את חיילי המוקדמור, שאחד מהם נשחט לשמור עליו, והקבוצה החלה לרדוף את הילדים, שנעלמו כסימטאות.

כשחור המפקד לרכב כבר התגורר סביבו עשרות נערים וילדים. כמה מהם ניסו לחטוף את נישקו של החייל השומר. מטר האבנים הגבר, של בקבוקי הבקעה והשכול על הרכב. המזון הלך וסגר על אנשי הסיוח. הקצין, שאחד מהם נשחט פתח באש, נערך בן 17 נהרג במקום. 16 מחבירי נפצעו. אחד מהם מת אחר כך בבית החולים. אנשי הסיוח התגוררו להחלץ.

מאזנו יותר הגיעו מאות מתושבי המחנה לבית החולים. הם הספו את גופת הנהרג, ואני התלחמתי אבל המחנה, שעד מהרה הפכה להשתוללת פורענה. אנשי המילואים, שישבו במאוזן שבתוך המחנה, מצאו עצמם חסרי אונים מול אלפים. רימוני הגזא וכדורי הגזמי נבלעו תוך זעקות האיסחב אל יאדה.

בסופו של דבר מפקד הסיוח נגנף ועל מאה הפליטים הוטל סגר. אלף ההידר הוליס לבורד את ג'יבאליה ובכך למנוע התפשטות ההתפרצות לשאר חלקי הרצועה.

■ ■ ■

היום יודיע הכל - ישראלים ופלסטינים גם יחד - כי אותו יום יריבי, 9 בדצמבר, סימן את תחילתה של תקופה חדשה בשטחים. תקופה של מאבק אלימ אף לא המוס נגד הכיבוש הישראלי בשטחים.

להפתעת הכל, ניצוץ המלחמה ניצת ללא פקודה, ללא התראה מוקדמת, מבלי שנקבע לו מועד, מבלי שהוכנה לו מייפקדה, ללא נשק מצייתו. היו נערי הכיבוש, הצעירים הפלסטינים שגרלו מול צבאות יחידה אחת הכירו - הכיבוש הישראלי. רובם בוגרי תיכון, חלקם אף בוגרי אוניברסיטאות, שנבלל מחסור בתעסוקה הולמת, מצאו עצמם שוטפים כלים במסעדה תל-אביבית או מעמיסים ארגוני פיתוח במחסני תנובה.

בקנאה ובסינאה התבוננו - נערי הכיבוש - בחברה הישראלית המסובבת אותם. וכשתחו למפריהם, הם ראו כדרך את ישובי המתנחלים היהודיים, שהוקמו בתקציבים משפחתיים אדירים, מתפשטים על פני הקרקע שהם רואים אותה כמבוללת. מציאות עמומה זו גתמה לכך שכאשר הגיעה ההתפוצצות, לא היה צורך במאמץ כדי להדליק את נצרי הכיבוש' לרחובות, ליכירות, למסגרים ולמתסמי האבנים. הם היו עם מכונית של תחושה פנימית שאמרה, 'לנו אין מה להפסיד. אנחנו כבר עם הגב אל הקיר'.

■ ■ ■

להפתעת הכל, ניצוץ המלחמה ללא פקודה, ללא התראה, ללא מייפקדה, ללא נשק, מצייתו היו נערי הכיבוש. צעירים פלסטינים, רובם בוגרי תיכון, שמצאו עצמם שוטפים כלים במסעדה ומתבוננים בשינואה בחברה הישראלית

למחרת, יום חמישי, 10 בדצמבר הצטרף מתנהג הפליטים בתאיוונס למהומות. עד מהרה היתמר עשן צמיגים שחור מעל הרצועה כולה. מכונות בעלות ולוחות ירישו ישראליות נרגמו באבנים. יצחק מרדכי הטיל סגר על מתנהג הפליטים בתאיוונס, והסם את הציאות לכביש עזה ממנהג הפליטים שבמרכז הרצועה.

באותו יום התחילו המהומות להתפשט גם למסרונות. תחילה היו הפרות סדר במנהג הפליטים קלנריה שבאיוור ירושלים. אחר כך הפגנה המונית בשכם. עריין לא אלפים, אולם גם 1500 הצעירים, שהגיעו משמאות הקסבה' בשכם, היו הזמן גדול מרי עבד סיוח של חמישה חיילים.

וסוב חוצ על עצמו התחלף הוצבה: סיוח קטן של צנתנים סדירים מאז עצמם בתוך המון צעירים, המשליכים עליו אבנים ובקבוקי הבקעה מנגנות הקסבה'. מפיקי הסיוח פעל עליו פקודות הקבוע: כשהגיע למסקנה, כי נשקפת סכנה לחיי חייליו, הוא ירה מרובה הסוטור'. צעיר נהרג שניים נפצעו.

הנהרגים והנפצעים מוצגים את הגדה. בתי החולים הופכים למוקד עלייה לרגל: תושבים נועמים באים להביע הודות עם הפצועים. ההתקוממות צוברת תאוצה.

לפנות ערב מלכנס בתל-אביב הרמטכ"ל דן שומרון, ריוח חפוז כמצב. לאלופים ולאנשי המינהל האזרחי הנאספים כלשכתו הוא מסביר, כי זהו ריוח מקדים לקראת ישיבת פורום שטחים' זו תיערך מאחר יותר אצל שר הביטחון יצחק רבין. אולם ללכך לכיכור בוושינגטון.

פורום שטחים' הוא הפורום המקצועי המלכדי ביותר לענייני השטחים בישראל. המשתתפים הקבועים בו הם הרמטכ"ל, סגנו, אלופי הפיקודים, מתאם הפעולות בשטחים ויועצו לענייני ערבים, נציג השב"כ, הפרקליט הצבאי הראשי, נציג א"ן, ראש המינהל האזרחי, היועץ המשפטי של משרד הביטחון, ונציג אגף כוחאדם במטכ"ל.

לדיון אותו ערב אצל הרמטכ"ל ולישיבת פורום שטחים' אצל רבין הייתה חשיבות מכרעת. בהם נקבעו הטקטיקה ושיטות הפעולה שבהן מפעל צה"ל בשלבים הראשונים - הקריטיים - של ההתקוממות.

הגת'היידור, שאיש לא עירער עליה בשני הדיונים, הייתה שהו גל ההתפרצות תמור - אך חלקו. עניין של כמה ימים - שבוע, לכל היותר שבועיים.

הכיוון הכללי, שהתקבל על דעת הכל, היה של לפעול בתקיפת כלפי. מיעוט המסיתים, ובמקביל לעשות מאמץ כדי לא לפעול בריקמת החיים התקינים'.

הביטחון, למדורב כאן בתופעה חדשה. הקונספציה ששטח ישראלי, תיאורית, שמדורב כאן בתופעה חדשה. הקונספציה ששטח הכירה באפשרות כזו.

■ ■ ■

שנת 1967, מייד אחרי כיבוש השטחים, התעוררה השאלה מי יהיה אחראי לריוח המודיעיני שמש. טיבעי היה לחטל את האחריות על אגף המודיעין במטכ"ל. לאנשי א"ן היו יתרונות רבים, ביניהם, העובדה שצה"ל המקיים את המלכדי הצבאי בשטחים, החזק מקורות מידע ומודיעין בשטח זה, עוד כשהיה בירי ירדו.

אולם שר הביטחון דאז, משה דיין, חשש, כי מי שיהיה אחראי לאספקת מידע מן השטחים שנכבשו, יהיה בהכרח מעורב גם בחיוב הצבירי בין חסידי ארץ-ישראל השלמה לבין מתנגדיה. לכן הוציא את הטיפול המודיעיני בשטחים מדי א"ן, והעבירו לשב"כ. יש האומרים, כי לריוח היו גם שטחים אחרים, פוליטיים בעיקרם, בהחלטה זו.

השב"כ, שהוקם עם קום המדינה, במטרה לשמור על ביטחון הפנים במדינת ישראל, ראה את משימותיו העיקריות בשטחים בסיוול מיעוץ טורו, למסכת אמצעי לחימה ולכידת מבצעי הפגזים. מאמץ מיעוץ הוקדש לפעולת אחר החשודים בהסתה ובתרגות פוליטית.

אנשי השב"כ הקרישו אך מעט - אם בכלל - תשומת-לב להלכי הדור של האוכלוסייה, כפי שבאו לירי ביטוי בשיחות, או בעיתונות הערבית בשטחים. לזכותו ציוין, שאיש גם לא דרש זאת מהם. אנשי השב"כ היו 'מכלי השטח'. לכל איש שב"כ גירות אחריות משלו. אין יוצא ואין בא מבלי שאיש השב"כ יידע.

רצית רשיון בניה המינהל האזרחי יאשר ארץ. שיתאם עם איש השב"כ בשטח. רשיון יוצא לשמוריון לא לפנות למינהל האזרחי והוא יכרוז עם אנשי השב"כ. קרוב נפטר בירדו ואתה רוצה לצאת לשם עוד היום? הליך דומה.

מכוניות אנשי השב"כ צוברות קילומטראז' עצום בדרכים המשובשות של הגדה והרצועה. אנשי השב"כ נחשבים כעניי תושבי השטחים לישרים כאן כמחמם. לא ניתן אפילו לחשוב לבוא בהצעת שוחד לאיש שב"כ, אומר יצואן אבן גדול מאיוור אליכירה. מה עם האחרים? האיש מחייך במכומו.

רשת מקורות הצפורה שהפעיל השב"כ ברצועה ובגדה הפכה את הגוף הזה למסד המידע חשוב ביותר על ערביי האיוור. מיי הגנה נחשפו מלשונות עשרות חליות-חבלה פלסטיניות. מאמצי הנהגת אירגוני הטרור בגולה להפוך את החיים בישראל לגיהנום, נכשלו. השב"כ שלט בשטח. הגדה והרצועה נזק מהטרור הפלסטיני. מדי פעם הופיעו על לוחות המודעות במסדרי השב"כ מכתבים של המנהלים לאנשים המועלים שטחו: ברכות לרגל חוליות חליות. בלהיותם המועלים אובססיות בשחפת פליות, ובצעד הם מתרכזים בפגישות עם מקורותיהם, התעלמו אנשי השב"כ מהליכיהורח של התושבים. ב'9 בדצמבר האחרון התעוררו לפתע וגילו, כי מול עיניהם צמחה לאומנות מלשית.

מי שאמור היה להיות קשוב להליכיהורח היה המינהל האזרחי בשטחים, שבא במגע יומיומי רצוף ומתמשך עם האוכלוסייה. אלא

מאי 1976 נוהלו השטחים כמעט בכוח האינרציה. הפוליטיקאים התייחסו אליהם כאל "נחלת אבות", או כאל "קלף מיקוח"

ישראל, אלא להקים לצידה מדינה פלשתינית עצמאית. שיח' עבראללה נימך דררויש.

אני אומר שאני פלשתיני אורח מדינת ישראל. אפילו אם תקום מחר בבוקר מדינה פלשתינית מעבר לנחל, אני אשאר כאן. ואז אהיה משתורר מלחץ נפשי למען אחי. תנו לנו להשתחרר נפשית."

בשלב זה של פתיחת השבוע השלישי להתפרעויות, שיטות הפעולה הבסיסיות של צה"ל היו עדיין אלה שעליהן הוחלט כבר בליל ח'ולס השני להתפרעויות, אולם האלוף מרדכי נטק ביחזמות משלו. הוא ביקש וקיבל את אישור הרמטכ"ל להעלות את דרג המפקדות המחזבות בשטחים. הוא קרא לתא"ל מ. ומינה אותו למפקד הכוח הצבאי כעוה, במקום הא"מ ששרת בתפקיד עד אותו זמן. את מפקדי הגפנות בשטח מחזלים מפקדי עוצבות בכירים.

**יש מי שטוען, כי אילו מיהר המינהל
האזרחי בעוה לבקש מקול ישראל
בערית להבדיר, כי תאונת
הסמיטריילר בג'באליה הייתה
מקריה, ויתן היה למנוע את מה
שהתרחש אחריה. השמועות, כי
התאונה הייתה נקמה על רצח סקל
הגיעה אל אנשי המינהל, אבל הם
אפילו לא מרחו לדווח עליה לראש
המינהל ולאליוף הפיקוד**

כמעט על כל מתנהגות פלשתינית יושבת מפקדת גדר ומפעילה את הכוחות בתוכה. העלאת דרג המפקדים והצמדת קצינים בכירים לכוחות בשטח הגדילה את ביטחון החיילים ושיפרה את איכות ההחלטות המתקבלות בעת שפורצות המהומות בשטח. אחרי שבועיים של תעיייה ותהייה, בעיקר עקב הדבקות בקונספציה הנהוגת, אימץ לעצמו הפיקוד הכביר בצה"ל הערכת מצב מפותחת יותר. והחל להתיר לשטח את חירותו של שטח

מנהיגי ערביי ישראל חוששים מההקצנה, העלולה להביא להתפרצות אלימה, שתערער את האונון הרוסי בלארבי ביחסי יהודים-ערבים בישראל.

שיח' עבראללה נימך דררויש, מכפר קאסם, ראש הורם האיטלאמי של ערביי ישראל, מתבולטים במנהיגי הדור החדש. רוב הציבור הערבי בישראל מרגיש בעקבות האינתיפאדה, כי הוא יותר פלשתיני. זה לא רק ענין של סולידריות, אלא הרגשה שאנחנו חלק בלתי נפרד מהעם המדוכא בשטחים. אבל האינתיפאדה האלימה עדיין לא הגיעה לערביי ישראל, ואני מקווה שהיא לא תגיע. אף מנהיג ערבי אינו מעוניין באלימות. הדרוהת עם אחינו הפלשתינים - כן. אלימות - לא."

המנהיגים, החוששים מהערב מתפרצות שתביא לשפיכות דמים נוסח שטחים, קוראים לציבור להתפרצות שתביא לשפיכות דמים נוסח שטחים. הפלשתיניות החדשה. אבל הצעירים עצמם שונים בדורבן מערבי השטחים.

בטייוס ההדרוהת של ערביי ישראל עם האינתיפאדה התחילו במשולב עשרות משימות המון למחנות הפליטים, והסתיימו בצורה חריפה יותר. בטיבה נכתבו על קירות הבתים סימטאות כגון "עמנו לא יכרע ברך", "טיפת דם נבואת המכפה". ביישובים רבים הונפו דגלים פלשתינים. בטיבה נבואת אלפאחם היו נסיונות להתנכל לתחנות המסטר. לתחנות הגדולות ביותר וכו הניסיונות להתנכל לתנועה בכבישי ישראל, בעיקר בעורק התחבורה החשוב בוואי ערה.

פרישת ח"כ עבר אלוהב דראושה מסיעת המערך גם היא נחשבת לאחד מסממני האינתיפאדה. לא יכולת להישאר בסיעה שנחנה גיבוי למדיניות של רבין בשטחים, הוא אמר. היום כבר מדברים במערך על הפסד של לפחות שני מנדטים בכחירות הבאות, בשל הברחה הצפויה של קולות הערבים.

להקצנת העמדות בישראל הייתה, כמובן, השפעה על הרוחב הערבי-ישראלי. ואילו חסן, 26, תושב באקה אלגריבה:

"אני לא מרגיש נוח כשאני יוצא לבלות בתל אביב או בנתניה. אני חושש מהמחטמים. אפילו כשאני אומר שאני אזרחי ישראל, זה לא עוזר. זה מרבה מאור."

פגועים היית יושב עם יהודי, והוא היה מסתכל עלי כעל אורח ישראלי. היום, ככל שונה. חששנו עבר שבועיים לעצב שנהיה בצורה מוכוורת. היקטנו הרבה מאצפים. התברר לנו עכשיו שהכל נשבר. ההקצנה ימינה בישראל עלולה לגרום אותנו לאלימות. ואם תהיה אלימות בתוך חסן הירוק, הוא לא חתה כל שטח

הביקורת החמורה שהושמעה בעולם, בעיקר בארה"ב, על השימוש שעושה צה"ל בנשק חם נגד מפגנים, המריצה את רבין לחפש שיטות פעולה אחרות. פחות קטלניות. מדוע בדרום-קוריאה אפשר לפזר הפגנות פרועות של אלפי אנשים, ללא הרוגים, ובישראל אי-אפשר? שאלו אמצעי התקשורת בארה"ב. מאוחר יותר יביא קרמחשבה זה את רבין לפיתוח וניסוח מה שמכונה היום "מדיניות המכות". אולם באותו דיון עדיין לא דובר על מכות. לעומת זאת הוטל על סגן הרמטכ"ל, האלוף ברק, לכנס את נציגי התעשיות הבטחוניות ולרובו את נושא פיתוח אמצעי-הלחימה הדרויים לטיפול בהפרות-סדר המוניות.

ב-12 הימים הבאים משתררת רגיעה יחסית בשטחים. עדיין מבקיעים צמיגים ומיידים אבנים, אבל בהיקף מוצמצם הרבה יותר. מה-22 בדצמבר ועד ה-3 בינואר אין אף הרג אחד בשטחים. אפילו יום השנה להקמת אש"ף עבר ללא הרג. גל ההתפרעויות הראשון חלף, והיו רבים שהשתעשעו באשלייה, כי לא יבוא שני בעקבותיו. ההתפכחות מאשליה זו לא תאחר לבוא.

הצעירים המשכילים בשטחים הבנו, מייד לאחר ההתפרצות הספונטאנית והעממית, כי צריך לתת תנופה והמשכיות לאינתיפאדה על-ידי ארגון הכוחות של הפעולות. תשתית להתנהגות קיימת בשטחים גם קודם-לכן. בכל כפר ומתנהגות פלשתינית היו ועודות נפרדות של השאביה" (שלמעשה ייצגו את ה"פח", של אירגוני חבלה אחרים, של המפלגה הקומוניסטית ושל האגודות האיסלאמיות. תחילתן בשטחים. גם ככלל, היה רופף, ולרוב הייתה בגון יריבות. לעיתים אלימה. פילוג חריף זה גם היה אחת הסיבות לאמונה במערכת הביטחון, כי לא יוכל לפרוץ מדר בשטחים.

אבל עם פרוץ האינתיפאדה, נוצרה כמעט בדרך פלא הסכמה בין כל הגופים. הוחלט על שיתוף-פעולה. כך צד הגוף המזרחי, המכונה עצמו "המפקדה הארמית המאוחדת לענייני ההתקוממות". "המפקדה" הוקמה כשלושה שבועות לאחר פרוץ ההתקוממות. על הקמתה נודע מכרז שהופץ ברחבי השטחים. גם תחנות הרדיו של אש"ף בנג'רד ו"אל-קידס" המדיות שידרו על הקמתה. תיאור השפעה משיגה. המפקדה" על-ידי הכרויים שהיא מפגינה נסיונות להשליטות לסכל את ההפצה נכשלו. שיתופי אמצעים נכשלו.

הם הכרויים ולא האנשים שמאחריהם. גם אם הם ייעצרו עלייך ישראל, יהיו אחרים שימלאו את מקומם.

הכרויים הראשונים הופצו כמעט בגלוי, ברבבות עותקים. צעירים הגיחו אותם בפתח כל בית, ליד כל חנות, על שמשות המכוניות. אחר כך פתחו צה"ל והמשטרה בפעולות למניעת הפצה. בתידפוס שבהם הודפסו הכרויים נסגרו. "המפקדה" לא התרגשה: תוכן הכרויים הבאים נמסר לרדיו אש"ף ולרדיו "אליקורס", ששדרו אותם ללא הרף. כאשר הוחל בשיבוש שידורי רדיו "אליקורס", הועברה מלאכת הפצת הכרויים לרדיו מונטהקארלו, הנמצא תחת השפעת אש"ף.

מתחילת פעולתה קבעה "המפקדה" יעדים אסטרטגיים להתקוממות ולצידים מטרות טקטיות. יעד האינתיפאדה, המופיע בכל כרוז, הוא הקמת מדינה פלשתינית עצמאית. לצורך זה קבעה "המפקדה" דרכים להובלת האוכלוסיה בשטחים למרי אורח. ההוראות דרשו כירסום חיטתי של היחסים בין האוכלוסיה לבין השלטון הישראלי על כל שלוחותיו. כך

אמצעים אלה, שנקט מרכזי, נתנו את אותותיהם ביום ההודעות. ברצועת עזה לא היה אף הרג, לעומת ארבעה ביו"ש. במוצאי "יום ההודעות" חזר רבין מארה"ב, ולמחרת, ב־22 בדצמבר, כינס בלשכתו דיון רב משתתפים, שנושאו - גיבוש מדיניות לגבי ההמשך.

באוני הנאספים מורה שר הביטחון, כי טעה בהערכת המצב הראשונה שלו. הוא מכיר בעובדה, שלראשונה מאז 1948 מובילים הפלשתינים את המאבק.

ההחלטה בדיון היא להיעדר להתמודדות ממושכת. בעיקר עליי הורמת כוחות גדולים לשטח. ההערכה, שהתאמתה מאוחר יותר, הייתה, שאחרי יום ההודות תחול רגיעה בשטח. אולם, כך הוחלט, אם יתחשו המהומות בהיקף נרחב, יקשיח צה"ל את הטיפול במתפרעים, ויפעיל כוחות גדולים לפיזור ההפגנות בכל מקום. כמו כן יוטלו עוצרים נרחבים, ייעצרו מסיתים בהמוניהם. רבים מהם יגורשו. אולי מאות.

היהודים, מצידם, ממורמרים לא פחות. רון הראל, יו"ר ועד מושב שדהחמד, סמוך לכפר הגדול גלגוליה שבמשולש: "האינתיפאדה" הגיעה גם לשכנינו, ערביי ישראל. היום, אחנו חייבים לתת ליווי לכל אוטובוס בו נוסעים ילדינו לבית הספר האזורי, או ממנו. וזה בשטח מדינת ישראל".

ר"ר אחמד טיבי מטייבה, יו"ר אגודת האקדמאים הערביים: "האינתיפאדה" על כל גילוייה תחזור לרחוב הערביהישראלי. זו רק שאלה של זמן. כל סוציולוג יודע כי זה תהליך בלתי נמנע. הכוחות נמצאת על הקיר. לא צריך משקפים כדי לראותה. הערבים בישראל מרגישים היום פלשתינים, כפי שלא הרגישו מעולם. יש הרגשה של אחדות גורל, וברגע זה נוטה הנפש המפוצלת לצר הפלשתיני".

עם זאת, מדגישים מנהיגי ערביי ישראל, אין בכונתם לחסל את

המספרים

סך כל הפצועים הישראליים - 365
סך כל ההרוגים הערביים - 111
סך כל הפצועים הערביים - 980

ארועים ביהודה ושומרון:

הפגנות, אבנים ושריפת צמיגים - 4831
מקרי ירי - 5
מטעני נפץ - 4
פיגועים בנשק קר - 12
זריקת בקבוקי תבערה - 348
הצתות - 92
זריקת רימונים - 10

ארועים בעזה:

הפגנות, אבנים ושריפת צמיגים - 1379
מקרי ירי - 4
מטעני נפץ - 12
פיגועים בנשק קר - 5
זריקת בקבוקי תבערה - 121
הצתות - 21
זריקת רימונים - אין
סך כל האירועים - 6,840

יהודה ושומרון:

חיילי צה"ל:
הרוגים - 1
פצועים - 167
אזרחים ישראלים:
הרוגים - אין
פצועים - 123
אזרחים מקומיים:
הרוגים - 80
פצועים - כ־700

חבל עזה:

חיילי צה"ל:
הרוגים - אין
פצועים - 64
אזרחים ישראלים:
הרוגים - אין
פצועים - 11
אזרחים מקומיים:
הרוגים - 31
פצועים - יותר מ־300

סך כל ההרוגים הישראליים - 1

מחקי מעצר ביהודה ושומרון:

כלא טול-כרם: 103 עצורים. אין שפטים
מתקן מעצר פרעה: 492 עצורים. שפוט אחד.
סך הכל - 493
מתקן מעצר עופר: 187 עצורים. 13 שפטים.
סך הכל - 200
כלא חברון: 42 עצורים. 47 שפטים. סך הכל - 89
מתקן מעצר דהרייה: 531 עצורים. 4 שפטים.
סך הכל - 535

מחקי מעצר בעזה:

מתקן מעצר חוף עזה: 548 עצורים. 17 שפטים.
סך הכל - 565
מתקן מעצר קצינות: 543 עצורים. 32 שפטים.
סך הכל - 575

מחקי מעצר בישראל:

כלא עתלית: 566 עצורים. 181 שפטים. סך הכל - 747

סך כל העצורים והשפטים - 3,307

פריצת המהומות ועד ל-23 בדצמבר, שבועיים תמימים, לא התכנס הקבינט אפילו פעם אחת.

בשטח, בינתיים, הטקטיקה של הימנעות מחיכוך עם האוכלוסייה אינה מוכיחה את עצמה. פעם אחר פעם נקלעים החיילים למצבי מצוקה, ולעיתים קרובות הם נאלצים – או חשים שהם נאלצים – לירות על־מנת להיחלץ. ועל כך יגיד תא"ל ל. מפקד כוח סדיר בשומרון: "יש חייל, שכמצב מסוים, יהיה בטוח שנשקפת סכנה לחייו, והוא חייב לירות. אחר, באותו מצב, לא יחוש סכנה רצינית. אבל אם תחושת שניהם היא אמיתית וכנה, לא אוכל לבקר או להעניש את זה שחשב שהסכנה היא גדולה ומיידית, ופתח באש".

מספר ישראל, מפקד בכיר בגירות שכם, שנקלע להתפרעות המונית:

"הם יצאו משתי סימטאות ב'קסבה' של שכם. סדר-גורל של 100 עד 150 צעירים. זרקו עלינו מכל הבא ליד. אנבים, מטילי ברזל, בקבוקים. כמה מהם השתמשו במקלעי גומי, 'דוגטקות', כדי לירות בנו שכבי מחכת וגולות וזוכיות. מן הגנות זרקו עלינו אנבים וסלעים, שאילו פגעו יכלו להרוג. הם הניפו רגלי אשף וצעקו לעברנו קללות וסימטאות שאני מתבייש לחזור עליהן. הרבה מאוד בעברית.

בתחילה לא הגבנו. היינו מספר מצומצם של חיילים, ונאלצנו להתאפק ולא 'להיכנס כהם'. אחר כך, כשהגיעה התגבורת, רצנו קדימה, תוך ידי באוויר. אחרים מאיתנו ידו גאו מרמיע וכדורי גומי, שלא היוו להם. המשכנו לדרוך אחריהם לתוך 'הקסבה', עד שנעלמו כאילו בלעה אותם הארמה. לבסוף תפסנו שניים מהם ועצצנו אותם, ואו השתרר שקט לכל היום.

אינך יכול לתאר לך איזה תיסכול גורמת לחיילים וגם לי הפעילות הזו. פוגעים בכבוד המדינה והצבא והם נאלצים להבליג ולהתאפק. החיילים מכירים בכך שזה צורך השעה, ועל זה יש קונסנזוס, אבל אני חושש שהפעילות הזאת תביא בסוף להקצנה פוליטית. התיסכול מזה שאינם יכולים לתת פורקן לזעם פוגע להם כמוטיבציה ומוליך אותם להתבטאויות קשות".

בורה הפוליטית מתחילים להישמע הקולות הראשונים הטוענים, כי תושבי השטחים רק עושים הצגות לתקשורת. הישראליים והזרה. אם נמנע את סיקור האירועים, הם יירגעו תוך זמן קצר. הימין עט כמובן על ההצעה. שמיר, כוהריות אופיינית, משמיע התבטאויות שמהן ניתן להבין, כי לא היה רוחה הצעה כזו על הסף.

הרמטכ"ל רוחה את ההצעה: "זה לא מעשי. לא נצליח לבצע זאת, ורק נקומם עלינו עוד יותר את התקשורת ואת דעת-הקהל העולמית". דן שומרון מודע היטב לנוזקים שנגרמים לישראל בדעת-הקהל העולמית, והוא משתדל לעשות הכל כדי לצמצמם, באמצעות הסברה וסיחות עם מפקדים בשטח.

בינתיים עוברת ההתקוממות גם למורחיירושלים, האזור היותר שנכבש ב-67 וסופח בחוק למדינת ישראל. כבוקר סגרירי של שבת, ה-19 בדצמבר מגיעים צעירים מן הכפר ג'בל מוכאבר למסעדת

רשת המקורות הצפופה שהפעיל
השב"כ הפכה את הגוף הזה למקור
השירות המרכזי למידע על ערבים

בשבוע השני של ינואר הופעלה מדיניות חדשה שהביאה למעילות אלימה מאוד, והביאה לחריגים רבים. חיללים תצלום: טייצ

מה שקורה בשטחים. עם המתאם, גורן, לא שוחא אפילו פעם אחת. הוא לא נשאר שם לנפוש, אמר גורן לאנשיו, ואין שום סיבה לדרוש את חזרתו לארץ. חוץ מזה, מי אני שאומר לרבי'ן לחזור? שיגידו אחרים.

ביום שישי ה-11 בדצמבר, יום אחרי יציאת רבי'ן, מציינים הפלסטינים את יום השנה להקמת ארגונו של 'גורן' חשב, ההחיות העממית לשיחור פלשתי'ן. הארץ, שברד'כל רק מעטים זוכרים אותו, די בו הפעם כדי ללבוש את המהומות.

במחנה הפליטים רפיח משתללים אלפי צעירים. אלוף הפיקוד מטיל סגר מרכזי, המוראא מהשימוש בנשק חם, ובקציע מהשפעת החרושים על האוכלוסיה המקומית, משנה הוראה קודמת, ואוסר על במשך הלילה קיבל מרכזי את פלוגות התיגבור שהובטחו לו, אולם זה נבלע בלג הפעילות וכמעט כל הלילה הורגש.

באותו יום עבר מוקד הפעילות מעזה לגדה: מתנה הפליטים הגדול בלאטה, ליד שכם. 1,500 פגזים מוסתים, שיצאו מפתילות יום השישי הקודש למסולמים, תוקפים את אנשי משרה הבול. מאש השוטרים נדריים שלושה. 11 נפצעו ומועברים לבית החולים.

בבית החולים האמריקאי נשכם. בחילום עולים המונים לרגל לבית החולים. צמיגים בוערים מאירים את מחסומי הדרכים, שהקימו צעירים רעולי פנים כמעט בכל פינות העיר.

בתקופה שקדמה להתקוממות, היה בלאטה ליהודה ושומרון מה שהיה מחנה ג'יבאליה לרצועת עזה. אלא שבניגוד לרצועה, שבה בלג הגורם האיסלאמי, בלאטה בלטה תנועת הנוער של ה-פתח - ה-שאביבה.

אנשי תנועה זו הצליחו, למעשה, להשתלט על המחנה, ואף להכריזו עליו כעל 'שטח משורר הדפאקטי'. יאמר לזכותם, כי מייד עם השתלטותם יצאו למלחמה בלתי נמשכת במסגרת ובכוחות, וקצרו הצלחה מרשימה. מתגוררים של ה-שאביבה' ניקו את השמיטאות, שיפצו מיבני ציבור, ואירגנו את חיי החברה של הנוער.

השוטרים הערבים, אנשי המינהל האזרחי התבקשו להשתלח. את מקומם מילאו קבוצות של אנשי 'שאביבה', בתצלוח רבה. אלא שלצעד הפעילות החובית העלית ה-שאביבה' משטר של טרור במחנה. מצעו בעיקר כל צורה של שיתוף פעולה עם השלטון הישראלי.

למעשה, הפך מחנה בלאטה לשטח של אוטונומיה פלשתינית, שנשלט באמצעות טרור אלם. הוא, אגב, לא היה המחנה היחיד בגדה, בו הגיעו ה-שאביבה' להישגים.

כחודש לפני ההתקוממות החל פיקוד המרכז בפעילות יוממה נגד אנשי ה-שאביבה' בבלאטה. פעילות זו בוצעה גם לפי בקשת 'הרוב הדומם' במחנה, שסבל מן הטרור של ה-שאביבה'.

זמן קצר לפני תחילת המהומות נכנסה לבלאטה פלוגת מג"ב.

השטחים. מדי שנה נחשפו עשרות חוליות חבלה. השבכ שלט בשנות אלא שבלה החשיפה, התעלמו אנשי השבכ מהליכיהרוח של התושבים

'משכנות הרועים', סמוך לארמון הנציב, תוקפים אותה באבנים ומעלים אותה באש. תוך זמן קצר מתפצטות המהומות לכל חלקי העיר. בשעות הצהריים מוצעים עשרות צעירים מוסתים לרחוב הראשי של מורחיה העיר, צלאל אידין, מנתצים את חזיתות סניפי הבנקים, ומעלים אותם באש.

בפיקוד המשטרה - תורהמ. הלם. המפכ"ל קראוס מוזעק מביתו בשפלה לירושלים. שוטרי הבירה, שלא ציפו ליותר מההצגת השבת' במירדף חסר תוחלת אחרי המתפרעים. ראש העיר, טדי קולק, יודה מאוחר יותר: 'באותו יום חשתי שדור קיום מת'.

הרמטכ"ל שומרון מגיב יום קצב גיחותיו לעזה ולגדה ונפגש כמעט יום יום עם אלופי הפיקודים. בשבוע הוא נועץ בסגנו, אהוד ברק, ושניהם מגישים הערכת מצב.

התוצאה מתהליך מתמשך זה של הערכת מצב ניכרת בישיבת המשלה ב-20 בדצמבר. שומרון מבקש את רשות היריבור ומורה בפה מלא, כי הערכת המצב הראשונית התבררה. יש להיערך עתה לקראת התמודדות ממושכת עם מצב של התקוממות עממית בשטחים.

הרמטכ"ל מרגיש, כי הבעיה היא לא רק לרכז את ההתפרצויות, אלא גם להחזיר את הרתעה כלפי תושבי השטחים, שכנראה אברה לצלח. 'זו מדרגה רחשה', הוא אומר לשרים. 'זה לא ישוב להיות מה שהיה קודם, וצריך שיהיה יסודיים גם עם הרתעה'.

הכוחות הרמטכ"ל בממשלה נובעת עם מההערכה, כי כשלון הרתעה בשטחים יפגע גם בהרתעה שיש לצלח כלפי מדינות ערב, וסוריה בראשן.

אל ברג מרואנים הרמטכ"ל ואנשי השבכ ב-21 בדצמבר - יום ההודות' עם תושבי השטחים, שעליו הכריזו ערביי ישראל. לקראת יום זה מורים המפכ"ל כוחות גדולים לשטחים. ביום ההודות מוכפלת כמות הכוחות ביו"ש. כנעה כמות הכוחות היא פיו שלושה ויותר מרגיל.

יום ההודות' נתן ביטוי גלוי לנפש התצויה של ערביי ישראל. הללו, ישראלים באוחרותם, פלשתינים בלאומיותם, מצאו עצמם בדילמה עם פרוץ האינתיפאדה. לרבים ברוח, כי ההתקוממות מחקה סופית את הקו הירוק. אחרים רואוהו ממסגנת המוות, אך גם הם יודו, כי בעקבות האירועים בשטחים גברה מאוד הודות ערביי ישראל עם העם הפלשתיני.

היא השליטה בו סדר, והחזירה למעשה לכוחות הביטחון את השליטה במחנה. אולם השימוש בכוח רב והמעשים החריגים שביצעו, רק חידרו את זעם והמרירות במחנה. תחילת ההתקוממות נתנה ל-שאביבה' הודות לכבוש מחדש את אודת ההמון. וכך, באותו יום שישי פרצה בבלאטה ההתפרצות, המוכרת כיום כתחילת האינתיפאדה בגדה.

שומרון ריווח בטלפון על האירועים בבלאטה לראשי המשלה שמיר, שמילא את מקומו של רבין בהערה. שמיר התעניין, אך לא נירב הנחיות. למעשה קיבל את קריה הפעולה עליו הוחלט בלילה הקודם, בדיון אצל רבין.

כדור שמיר רבוע, החל עור וייצמן מתמלא דאגה מההשפעה הפוטנציאלית של האירועים על השלום עם מצרים. וייצמן, המנהל שירות סדירות עם שגריר מצרים בירושלים, מוחמד כסיני, יטלפן בימים הקרובים למרמטכ"ל, ויספר לו - מפי כסיני - עד כמה מוראג הנשיא בוכאריק מן המצב בשטחים.

בישיבת המשלה ביום ראשון, ה-23 בדצמבר, עדיין מעריכים בצני השבכ' ומתאם הפעילות בשטחים, ליהמחשבות ידועות בתוך זמן לא רב. אין, לדעתם, ית' מבונת בדרוה' צלח' שכל קמצנ: תיתכן תהיה לקראת יום השנה לייסוד ה-פתח, ב'ו בינאר.

מה אתה צופה', שואל אחר השרים את הרמטכ"ל. שומרון: זה עניין של ימים. ברגע שיתברר שהתאונה במחסום ארז, שגרמה להתלקחות, לא בוצעה במכוון, הכל יתקוף.

כולם מסכימים שאין זה פרוץ אוסח'. לאחר מציגי השבכ' יש הוכחה תוחתת: אם העסק היה מאורגן - היינו צריכים לעלו פראש. לנוכח דרישות מספר שרים לגלות יד' תקיפה', מסביר הרמטכ"ל: צלח' יכול להפעיל ללא קשר את העוצמה שבידו. אנו יכולים להפעיל טנקים ואש, לירות ולהרוג. אבל זה יפגע בגורמות של צלח' ויכריח אותנו להחזק ולמסגרת חזות' צלח' אצנ' מלחץ לפעול כך'.

רענו מתקבלת עליון הובאשקיה. ב-15 בדצמבר, ערב תחילת הלום השישי למחשבות, חוגר השר אריאל שרון את ביתו בירובע המוסלמי בירושלים העתיקה. הירדה הואת מגיב את ביטחון היהודים במקום, הוא מכריז. מאוחר יותר יטען ריבוי של שרון, כי בירד זה הייתה פרובוקציה, שתרמה את חלק לליבי אש ההתקוממות.

רבין, עדיין בבושינגטון מצהיר, כי מאחורי התסיסה בשטחים עומדות סוריה ולוב. הצהרה המתבררת כחסרת כל בסיס. למחרת הוא משחק טניס עם פראנק קארלוץ', שר החוץ החדש של ארה"ב. לשוב ארצה: הוא אינו רואה צורך בכך. לזכותו ייאמר, כי איש מעמיתיו בקבינט הכחונני, ובראשם ראשי המשלה שמיר, הממלא בתקופה זו גם את מקומו של שר הביטחון, וגם את מקומו של ממלא מקומו ישר החוץ ומבלק צלח' שמעון פרס, החרש בימים אלה את דרום אמריקה, אינו חושב אחרת: עובדה היא, כי מיום

12.7.88

לנחום ברנע
"כותרת ראשית"

שלום -

תכנית אלון עכשיו

יושר כוח על קשת העמדות "הפתרון הפסימי" בגליון 6.7.88.
בגליון 27.4.83 פרסמתם את "לא שלום עכשיו, כן לתכנית אלון"
שלי (תצלום מצורף). בפברואר שנה זו פרסמתי שני ניסוחים
ב"חותם" בנושא זה (מצורפים).

עמדתי איננה נכללת ב"חשיבה הפוליטית החדשה" ולא נזקקה
לאינתיפאדה כדי להבחין בדרך הפעולה הדחופה החייבת להיבחר
על-ידינו. אוסף עזרא אוריון

ארכיון אמנות במרחב הציבורי
עמדתו של יצחק בן-אהרן משנת 1972 ודאי שאיננה נכללת
בהגדרה זו אלא בהגדרה "העידונו של הרץ למרחקים ארוכים".

מה שחסר להנהגת המעורבות מזה תום מלחמת ששת הימים היא מפת יעד
מעורכנת של הציונות. דרכה מאז היא בטרור מקומם לכך. מאז ממשיכה
הנהגה זו להתחפר ברחוב ללא מוצא של תהליך מדיני, אופציה ירדנית,
ועידה בינלאומית, מסעות הידלדלים של שולץ בן - זה 21 שנה.

Ezra Orion Collection

Public Art Archive

* תהליך מדיני ללא מפת יעד הוא תהליך דו-ק
* אין ולא היה "פרטנר" לתהליך
* מפת היעד הגיאופוליטית של תנועת העבודה צריכה להיות תכנית אלון
התבססות במדבר שומרון, בקעת הירדן, מדבר יהודה ורמת הגולן. פינאי
גב ההר המאוכלס ורצועה עזה, תוך אבטחה צה"לית שוטפת של פירוס.

דרושה לנו יותר מכל כיום שיבה למנטליות של "המדינה בדרך" - שילוב
של הגשמה מבצעית חד-צדדית עם דרך מדינית - תוך מתן קדימות לראשונה.

*
מפת אלון היא מפת הנ"ט של הציונות. הערכות על-פיה תאפשר שליטה
במינימום אוכלוסייה ערבית בארץ-ישראל ויכולת ריאלית של הדיפת מתקפות
שריון מסיביות ממזרח.

* נא - טנקית

על-פי מפה זו יש להערך חד-צדדית לאלתר בלוח זמנים קצר וללא תלות ב"פרטנר" כלשהו. כפי שנסווגונו מלבנון.

ההמתנה ל"רגיעה כלשהי" בשטחים שבה נתון גד יעקב, היא המתנת שווא.

החרדה הפטרונית שמבטא אפרים סנה מ"קריסת שירותים ותוהו ובוהו" בגדה וברצועה, היא משנית בחשיבותה. חסור לעין ערוך הוא תהליך ההשחתה של כוחות הבטחון ושל החברה הישראלית כתוצאה מהתמשכות המצב הנוכחי.

לקראת מערכת הבחירות הקרית המתקרבת, יש לעבור מהפך חשיבה משמעותי. "שלום ובטחון", "שטחים תמורת שלום", "אופציה מדינית" - הן סיסמאות מעורפלות של תנועה מהססת. את תכנית אלון יש להציב כפקודת מבצע למהלך גיאופוליטי כולל לראשית 1989. את מפת המבצע הזאת יש לשכפל ולתלות על כל דלת.

כך אפשר להביס את הליכוד ואת גוריון.

זוהי הדרך ההומאניסטית להבטיח את קיומנו במזרח-תיכון אלים זה.

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

עזרא אוריון
מדרשת שדה-בורק

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

מפה זו יש להיערך חד-צדדית לאלתר וללא תלות בפרטנר כלשהו, כפי שנסוגנו מלבנון. ההמתנה לירגיעה כלשהי בשטחים, שבה נתון גר יעקבי, היא המתנת שווא. החרדה הפטרונית שמבטא אפרים סנה מ"קריסת שירותים ותהו ובהו" בגדה וברצועה, היא משנית בחשיבותה. חמור לאין ערוך הוא תהליך ההשחתה של כוחות הביטחון ושל החברה הישראלית כתוצאה מהתמשכות המצב הנוכחי.

לקראת מערכת הבחירות הקריטית המתקרבת, יש לעבור מהפך חשיבה משמעותי. 'שלום וביטחון', 'שטחים תמורת שלום', 'אופציה מדינית' — הן סיסמאות מעורפלות של תנועה מהססת. את תוכנית אלון יש להציב כפקודת מיבצע למהלך גיאופוליטי כולל לראשית 1989. את מפת המיבצע יש לשכפל ולתלות על כל דלת.

כך אפשר להביס את הליכוד ואת גורויו. זוהי הדרך ההומאניסטית להבטיח את קיומנו במזרח תיכון אלים זה.

עזרא אוריון, מדרשת שדה-בוקר

מי פיסל את האריה

במדור 'מכתבים' ('כותרת ראשית' 292) פורסם מכתבם של דיירי הסמטה הפלונית בתל-אביב, המזמין לבוא ולראות את פסל האריה המפואר שבסמטתם. פנייתם באה בעקבות הכתבה 'ישראל היפה של שנות ה-80' (גיליון 286) שבה הופיע אותו אריה.

מן הראוי לברר מהיו אותו פסל שיצר את הפסל, ולא לפרסם כבעבר את שם הצלם שצילם אותו.

רפי מאירי, קבוץ גשר

בספר 'תל-אביב 75 שנה לאומנות' (עורך: יונה פישר, הוצאת מסדה) מצויין שהפסל נעשה על-ידי י.ד. גורדון בשנות ה-20.

לגבריאל ציפרוני גירסה אחרת: הפסל, אומר ציפרוני, נעשה בבית-החרושת של האחים סגל ב-1924. אברהם מלניקוב (יוצר אנדרטת טרומפלדור הידועה), נקרא לשפץ אותו. יש הטוענים כי האחים סגל יצרו תן, ומלניקוב הפך אותו לאריה — יצר את השאגה, המבט האלים והחיתיות.

אשם בהמרדה

ברצוני להגיב על מאמרו של גבי ניצן, המלגלג משום מה על החוק למניעת המרדה ('כותרת ראשית', גיליון 291). כאזרח פשוט אני מניח שהחוק נועד למנוע מאנשים להסית ולהמריד נגד השלטון החוקי של המדינה. על רקע המאמר, אני חייב לומר שאני אובד-עצות: או שאתם לא מבדילים בין נקיטת עמדה והבעת דעה נגד השלטון לבין המרדה והסתה ביוזעין נגד החוק, או שאתם חושבים שקוראים ממש טיפשים והם לא יכולים להבדיל בין ביקורת לגיטימית לבין התבטאות שהיא בבחינת עבירה על החוק. דב ירמיה (סא"ל במיל', כמדמוני), קרא והסית בפירוש להפרת חוק ולסירוב לשרת בשטחים. לפי הפירוש הלגלגני שלכם, קריאתו מוצדקת. לכן, אם יקראו לי מחר למילואים להגן על גבול הצפון או המזרח, ליד קיבוץ של 'השומר הצעיר',

כוונות טובות

מנסיון של יותר מחמישים שנות חיים בקיבוץ אני יכול להעיד בלב שלם, כי בתנועה הקיבוצית שנים אנשים כשרוניים ומשכילים, הן בתחום הרוחני והן בתחום הגשמי. אנשים שהם משכמם מעלה, ישירי דרך ונקיי-כפיים, ללא רבב. לצערנו, לא תמיד דעותיהם מקובלות על הציבור, גם אם כנסים בין-לאומיים הם זוכים להקשבה דרוכה להערכה רבה. הקיבוצים מבורכים גם באנשי נמל, אשר אינם יודעים מתי נגזר יום העבודה — בשמש הלוהטת, בבוץ, במים הקרים בכריכות זדגים. יש גם חברים בעלי כשרון טכני ברמה הנדסית גבוהה ביותר, עם תואר או בלעדיו, שמסירותם וחריצותם אינן יודעות גבול. ויש חברים מהשורה.

גם ה'בינוניים' עושים את מלאכתם נאמנה וגם הם הוכיחו את עצמם, לא פעם, בריכוז ענף זה או אחר ותורמתם גדולה גם לחיי החברה. כאשר חבר כזה מתנסה בכמה תפקידים, הוא שואף, בצדק, למעלה מזה. והיכן הוא יכול למצוא פורקן לשאיפתו אם לא במפעלים האזוריים? כאן מתחילה דינאמיקה שאיש אינו מסוגל לעצור אותה. הכל מתחיל ללכת בגדול, ואין עוצר. המפעלים האזוריים, מצריכים ידע מדעי רב, שחסר לרבים. אבל לפעמים נדמה לחבר שגם המפעל האזורי נעשה לו צר, והוא מוצא את עצמו עד מהרה מתפקיד ניהולי באחת התנועות הקיבוציות. העסק גדול עליו, אבל הוא ממשיך בהתאם להרגלים שרכש קודם, ולא מודע לכך שהקורס המזורז שעבר באחת המכללות לא מספיק, ושהחריצות והכוונות הטובות לא יעזרו.

לאיש לא היתה כוונה רעה, רק תמימות. מה לעשות שבין התמימים חודרים כמה ערמומיים, ורק בין תמימים יכולים לחדר רמאים-ערמומיים. הבינוניות, החובבנות, התמימות והמגלומאניה — להם חלק הארי במשבר שאליז נקלענו, מלבד המדיניות הממשלתית וחוסר התיכנון. ואם כל זה לא מספיק לנו, באה המפלה ב'כור', בתוספת המפלה ב'מילואות', בזמן ש"הבנק העולמי מתריע מפני סכנות מיתון ודעזעזע לכלכלת העולם" (דבר, 7.7.88). בתנאים אלה, ועם תחזית פסימית זו, האם נוכל אי פעם לצאת מהברץ?

צבי ארזי, כפר בלום

תוכנית אלון עכשיו

ישר כוח על קשת העמדות, 'הפתרון הפסימי' ('כותרת ראשית', גיליון 292). מה שחסר להנהגת המערך מאז תום מלחמת ששת-הימים היא מפת יעד מעודכנת של הציונות. הנהגה זו ממשיכה להתחפר ברחוב ללא מוצא של תהליך מדיני, אופציה ירדנית, ועידה בינלאומית, מסעות הדי-לוגים של שולץ וכו'. אלא שתהליך מדיני ללא מפת יעד הוא תהליך ריק; אין ולא היה פרטנר לתהליך כזה. מפת היעד הגיאופוליטית של תנועת העבודה צריכה להיות 'תוכנית אלון': התבססות במדבר שומרון, בקעת הירדן, מדבר יהודה ורמת הגולן. פניו גב ההר המאוכלס ורצועת-עזה, תוך אבטחה צה"לית שוטפת של פירחם.

יותר מכל דרושה לנו כיום שיבה למנטאליות של 'המדינה בדרך' — שילוב של הגשמה מבצעית חד-צדדית עם דרך מדינית, תוך מתן קדימות לראשונה. מפת-אלון היא מפת היעד של הציונות. היערכות על-פיה תאפשר שליטה במינימום אוכלוסיה ערבית ויכולת ריאלית של הדיפת מתקפות שריון מאסיביות ממזרח. על-פי

■ כוונות טובות

מנסיון של יותר מחמישים שנות חיים בקיבוץ אני יכול להעיד בלב שלם, כי בתנועה הקיבוצית שנים אנשים כשרוניים ומשכילים, הן בתחום ורוחני והן בתחום הגשמי. אנשים שהם משכמם מעלה, ישרי דרך ונקיי-כפיים, ללא רבב. לצערנו, לא תמיד דעותיהם מקובלות על הציבור, גם אם מכנסים בין-לאומיים הם זוכים להקשבה דרוכה להערכה רבה. הקיבוצים מבורכים גם באנשי נמל, אשר אינם יודעים מתי נגמר יום העבודה — בשמש הלוהטת, בכרך, במים הקרים בכריכות דוגים. יש גם חברים בעלי כשרון טכני ברמה הנדסית גבוהה ביותר, עם תואר או בלעדיו, שמסירותם וחריצותם אינן יודעות גבול. ויש חברים מהשורה.

גם ה'בינוניים' עושים את מלאכתם נאמנה וגם הם הוכיחו את עצמם, לא פעם, בריכוז ענף זה או אחר ותרומתם גדולה גם לחיי החברה. כאשר חבר כזה מתנסה בכמה תפקידים, הוא שואף, בצדק, למעלה מזה. והיכן הוא יכול למצוא פורקן לשאיפתו אם לא במפעלים האזוריים? כאן מתחילה דינאמיקה שאיש אינו מסוגל לעצור אותה. הכל מתחיל ללכת בגדול, ואין עוצר. המפעלים האזוריים, מצריכים ידע מדעי רב, שחסר לרבים. אבל לפעמים נדמה לחבר שגם המפעל האזורי נעשה לו צר, והוא מוצא את עצמו עד מהרה בתפקיד ניהולי באחת התנועות הקיבוציות. העסק גדול עליו, אבל הוא ממשיך בהתאם להרגלים שרכש מזה. ולא מודע לכך שהקורס המזורז

מפה זו יש להיערך חד-צדדית לאלתר וללא תלות בפרטנר כלשהו, כפי שנסוגנו מלבנון. ההמתנה ל'רגיעה כלשהי' בשטחים, שבה נתון גר יעקבי, היא המתנה שווא. החרדה הפטריוטית שמבטא אפרים סנה מ"קריסת שירותים ותוהו ובוהו" בגדה וברצועה, היא משנית בחשיבותה. חמור לאין ערוך הוא תהליך ההשחתה של כוחות הביטחון ושל החברה הישראלית כתוצאה מהתמשכות המצב הנוכחי.

לקראת מערכת הבחירות הקריטית המתקרבת, יש לעבור מהפך חשיבה משמעותי. 'שלום וביטחון', 'שטחים תמורת שלום', 'אופציה מדינית' — הן סיסמאות מעורפלות של תנועה מהססת. את תוכנית אלון יש להציב כפקודת מיבצע למהלך גאופוליטי כולל לראשית 1989. את מפת המיבצע יש לשכפל ולתלות על כל דלת.

כך אפשר להביס את הליכוד ואת גרוריו. זוהי הדרך ההומאניסטית להבטיח את קיומנו במזרח תיכון אלים זה.

עזרא אוריון, מדרשת שדה-בוקר

■ מי פיסל את האריה

במדור 'מכתבים' ('כותרת ראשית' 292) פורסם מכתבם של דיירי הסמטה הפלונית בתל-אביב, המזמין לבוא ולראות את פסל האריה המפואר שבסמטתם. פנייתם באה בעקבות הכתבה 'ישראל היפה של שנות ה-80' (גיליון 286) שבה הופיע

שעבר באחת המכללות לא מספיק, ושהחריצות והכוונות הטובות לא יעזרו.

לאיש לא היתה כוונה רעה, רק תמימות. מה לעשות שבין התמימים חודרים כמה ערמומיים, ורק בין תמימים יכולים לחדור רמאים-ערמומיים. הבינוניות, החובבנות, התמימות והמגלומאניה — להם חלק הארי במשבר שאליו נקלענו, מלבד המדיניות הממשלתית וחוסר התיכנון. ואם כל זה לא מספיק לנו, באה המפלה ב'כור', בתוספת המפלה ב'מילואות', בזמן ש"הבנק העולמי מתריע מפני סכנות מיתון ודעזוע לכלכלת העולם" ('דבר', 7.7.88). כתנאים אלה, ועם תחזית פסימית זו, האם נוכל אי פעם לצאת מהכרך?

צבי ארזי, כפר בלום

■ תוכנית אלון עכשיו

יישר כוח על קשת העמדות, 'הפתרון הפסימי' ('כותרת ראשית', גיליון 292). מה שחסר להנהגת המערך מאז תום מלחמת ששת הימים היא מפת יעד מעודכנת של הציונות. הנהגה זו ממשיכה להתחפר ברחוב ללא מוצא של תהליך מדיני, אופציה ירדנית, ועידה בינלאומית, מסעות הדי-לוגים של שולץ וכו'. אלא שתהליך מדיני ללא מפת יעד הוא תהליך ריק; אין ולא היה פרטנר לתהליך כזה. מפת היעד הגיאופוליטית של תנועת העבודה צריכה להיות 'תוכנית אלון': התבססות במדבר שומרון, בקעת הירדן, מדבר יהודה ורמת הגולן. פינוי גב ההר המאוכלס ורצועת-עזה, תוך אבטחה צה"לית שוטפת של פירחם. יותר מכל דרושה לנו כיום שיבה למנטאליות

ארתור אריה.

מן הראוי לברר מיהו אותו פסל שיצר את הפסל, ולא לפרסם כבעבר את שם הצלם שצילם אותו.

רפי מאירי, קברץ גשור

בספר 'תל-אביב 75 שנה לאומנות' (עורך: יונה פישור, הוצאת מסדה) מצויין שהפסל נעשה על-ידי י.ד. גורדון בשנות ה-20. לגבריאל ציפורני גירסה אחרת: הפסל, אומר ציפורני, נעשה בבית-החרושת של האחים סגל ב-1924. אברהם מלניקוב (יוצר אנדרטת טרומפלדור הידועה), נקרא לשפץ אותו. יש הטוענים כי האחים סגל יצרו תן, ומלניקוב הפך אותו לאריה. — יצר את השאגה, המבט האלים והחייתיות.

■ אשם בהמרדה

ברצוני להגיב על מאמרו של גבי ניצן, המלגלג משום מה על החוק למניעת המרדה ('כותרת ראשית', גיליון 291). כאזרח פשוט אני מניח שהחוק נועד למנוע מאנשים להסית ולהמריד נגד השלטון החוקי של המדינה. על רקע המאמר, אני חייב לומר שאני אוכד-עצות: או שאתם לא מבדילים בין נקיטת עמדה והבעת דעה נגד השלטון לבין המרדה והסתה ביועצין נגד החוק, או שאתם חושבים שקוראים ממש טיפשים והם לא יכולים להבדיל בין ביקורת לגיטימית לזו המכחישה את ערכיה על החוק.

■ כוונות טובות

מנסיון של יותר מחמישים שנות חיים בקיבוץ וני יכול להעיד בלב שלם, כי בתנועה הקיבוצית שנים אנשים כשרוניים ומשכילים, הן בתחום רוחני והן בתחום הגשמי. אנשים שהם משכמם מעלה, ישרי דרך ונקיי-כפיים, ללא רבב. לצערנו, לא תמיד דעותיהם מקובלות על הציבור, גם אם כנסים בין-לאומיים הם זוכים להקשבה חרוכה להערכה רבה. הקיבוצים מבורים גם באנשי נמל, אשר אינם יודעים מתי נגמר יום העבודה — בשמש הלוהטת, בבוקר, במים הקרים בבריכות הדגים. יש גם חברים בעלי כשרון טכני ברמה הנדסית גבוהה ביותר, עם תואר או בלעדיו, שמסירותם וחריצותם אינן יודעות גבול. יש חברים מהשורה.

גם ה'בינוניים' עושים את מלאכתם נאמנה וגם הם הוכיחו את עצמם, לא פעם, בריכוז ענף זה או אחר ותרומתם גדולה גם לחיי החברה. כאשר חבר כזה מתנסה בכמה תפקידים, הוא שואף, בצדק, למעלה מזה. והיכן הוא יכול למצוא פורקן לשאיפתו אם לא במפעלים האזוריים? כאן מתחילה דינאמיקה שאיש אינו מסוגל לעצור אותה. הכל מתחיל ללכת בגדול, ואין עוצר. המפעלים האזוריים, מצריכים ידע מדעי רב, שחסר לרבים. אבל לפעמים נדמה לחבר שגם המפעל האזורי נעשה לו צר, והוא מוצא את עצמו עד מהרה בתפקיד ניהולי באחת התנועות הקיבוציות. העסק גדול עליו, אבל הוא ממשיך בהתאם להרגלים מורשתיים ולא מודע לכך שהמורס המזורז

מפה זו יש להיערך חר-צדדית לאלתר וללא תלות בפרטנר כלשהו, כפי שנסוגנו מלבנון. ההמתנה לריגיעה כלשהי בשטחים, שבה נתון גר יעקבי, היא המתנת שווא. החרדה הפטריונית שמבטא אפרים סנה מ"קריסת שירותים ותוהו ובוהו" בגדה וברצועה, היא משנית בחשיבותה. חמור לאין ערוך הוא תהליך ההשתתף של כוחות הביטחון ושל החברה הישראלית כתוצאה מהתמשכות המצב הנוכחי.

לקראת מערכת הבחירות הקריטית המתקרבת, יש לעבור מהפך חשיבה משמעותי. 'שלום וכי' חוץ, 'שטחים תמורת שלום', 'אופציה מדינית' — הן סיסמאות מעורפלות של תנועה מהססת. את תוכנית אלון יש להציב כפקודת מיבצע למהלך גאופוליטי כולל לראשית 1989. את מפת המיבצע יש לשכפל ולתלות על כל דלת.

כך אפשר להביס את הליכוד ואת גורריו. זוהי הדרך ההומאניסטית להבטיח את קיומנו במזרח תיכון אלים זה.

עזרא אוריון, מדרשת שדה-בוקר

■ מי פיסל את האריה

במדור 'מכתבים' ('כותרת ראשית' 292) פורסם מכתבם של דיירי הסמטה הפלונית בתל-אביב, המזמין לבוא ולראות את פסל האריה המפואר שבסמטתם. פנייתם באה בעקבות הכתבה 'ישראל היפה של שנות ה-80' (גיליון 286) שבה הופיע

שעבר באחת המכללות לא מספיק, ושהחריצות והכוונות הטובות לא יעזרו.
לאיש לא היתה כוונה רעה, רק תמימות. מה לעשות שבין התמימים חודרים כמה ערמומיים, ורק בין תמימים יכולים לחדור רמאים-ערמומיים. הבינוניות, החובבנות, התמימות והמגלומאניה — להם חלק הארי במשבר שאליו נקלענו, מלבד המדיניות הממשלתית וחוסר התיכנון. ואם כל זה לא מספיק לנו, באה המפלה ב'כור', בתוספת המפלה ב'מילוואת', בזמן ש"הבנק העולמי מתריע מפני סכנות מתון וזעזוע לכלכלת העולם" (דבר', 7.7.88). כתגאים אלה, ועם תחזית פסימית זו, האם נוכל אי פעם לצאת מהברך?

צבי ארזי, כפר בלוס

ארכיון אמנות במרחב

■ תוכנית אלון עכשיו

ישר כוח על קשת העמדות, הפתרון הפסימי ('כותרת ראשית', גיליון 292). מה שחסר להנהגת המערך מאז תום מלחמת ששת-הימים היא מפת יעד מעורבנת של הציונות. הנהגה זו ממשיכה להתחפר ברחוב ללא מוצא של תהליך מדיני, אופציה ירדנית, ועידה בינלאומית, מסעות הדי-לוגים של שולץ וכר'. אלא שתהליך מדיני ללא מפת יעד הוא תהליך ריק; אין ולא היה פרטנר לתהליך כזה. מפת היעד הגיאופוליטית של תנועת העבודה צריכה להיות 'תוכנית אלון': התבססות במדבר שומרון, בקעת הירדן, מדבר יהודה ורמת הגולן. פיניו גב ההר המאוכלס ורצועת-עזה, תוך אכטחה צה"לית שוטפת של פירחם.
יותר מכל דרושה לנו כיום שיבה למנטאליות

אותו אריה

מן הראוי לברר מיהו אותו פסל שיצר את הפסל, ולא לפרסם כבעבר את שם הצלם שצילם אותו.

רפי מאירי, קברץ גשר

בספר 'תל-אביב 75 שנה לאומנות' (עורך: יונה פישר, הוצאת מסדה) מצויין שהפסל נעשה על-ידי י.ד. גורדון בשנות ה-20.
לגבריאל ציפרוני גירסה אחרת: הפסל, אומר ציפרוני, נעשה בבית-החרושת של האחים סגל ב-1924. אברהם מלניקוב (יוצר אנדרטת טרומפלדור הידועה), נקרא לשפץ אותו. יש הטוענים כי האחים סגל יצרו מן, ומלניקוב הפך אותו לאריה — יצר את השאגה, המבט האלים והחייתיות.

■ אשם בהמרדה

ברצוני להגיב על מאמרו של גבי ניצן, המלגלג משום מה על החוק למניעת המרדה ('כותרת ראשית', גיליון 291). כאזרח פשוט אני מניח שהחוק נועד למנוע מאנשים להסית ולהמרוד. נגד השלטון החוקי של המדינה. על רקע המאמר, אני חייב לומר שאני אובד-עצות: או שאתם לא מבדילים בין נקיטת עמדה והבעת דעה נגד השלטון לבין המרדה והסתה ביוזעין נגד החוק, או שאתם חושבים שקוראים ממש טיפשים והם לא יכולים להבדיל בין ביקורת לגיטימית לבין התבזאזות ושהיא בבחינת עבירה על החוק.

גורם צבאי בכיר: האינתיפאדה זו מלחמה שכבר הפסדנו בה

אומר ל"על המשמר": מעגל השנאה הולך וגדל, חפים מפשע נהרגים ללא צורך — אש"ף הנציג היחיד של הפלשתינים ויש לדבר עמו — ישראל איבדה כוח ההרתעה בשטחים ודברי שרים בממשלה (מודעי למשל) כי ניתן להסל התקוממות, מנותקים מהמציאות — נשחקה אמינות הדיווח הצה"לי

אבי בניהו

המשמר" גורם צבאי בכיר, לדבריו האינתיפאדה המתמשכת הינה "סרטן בגוף המדינה", כאשר מעגל השינאה גובר והולך ומדי יום, ללא כל צורך, נהרגים נשים וילדים חפים מפשע. "יקח שנים ארוכות עד שהפעמים יגלירו ואלו אנשים (סוף בעמוד 2)

האינתיפאדה זו מלחמה שכבר הפסדנו, והתמשכותה בכך צורה שהיא תהיה לטובת אש"ף. עלינו להשתחרר מהתפיסה, ובעיקר מההכרזה, שלא מרבית עם אש"ף, ולהתחיל לדבר שלום אם אויבנו". כך אומר ל"על"

(סוף מעמוד ראשון)

שבסופו של דבר נצטרך לחיות איתם בשלום. על קברניטי המדינה להכריז שאנו הולכים לסיום את העניין. לדבר עם אש"ף, שלכל הרעות הוא הנציג היחיד של העם הפלשתיני, אולם טען ש"אין להפגין נגדו". מאוד נגר מי שמישיר לידות בקבוקי הנפץ.

אבר מן הציבור הרחב הציבורי

לדברי הקצין הבכיר איבדה ישראל כשטחים, מאו ראשית האינתיפאדה גם את כושר ההרתעה, את ההתראה וגם את ההכרעה, והדבר ממזין לעולם הערבי. בעצם מוכרחים למצוא דרך להבנה, התפיסות של חלק משרי הממשלה, כפי שכאן ידוע כימיו, למשל, להכריז על השק מודעי, אנו תאמות למציאות. בעוד שבראשית שנות 80' אין בעם מתחמים ממשלתיים להתייחס לעניין כאל מספר חלליות מחבלים. את ההרב הזה כבר הפסדנו וכל צעד שנעשה כעת יתפס כצעד מתוך חולשה, הרכבות, תחנות, בתי, שווקים באמונת הדיווח

בהתייחסו להשמעת המוצג על צה"ל אמר הגורם הצבאי הבכיר: "החיילים נמצאים במצב בלתי נורמלי, הם אינם יכולים להפגין, הם חששו מהתפתחות מצב". כך למשל דאמינות בדיווח שהיה בבסיס עוצמת צה"ל מאו נשמתי, הולכת Public Art Agency בעבר יצאנו לשכרים ממת שראנו. דיווח מצר' גרמיון מורחי, הערבים כבר יצאו מזה, אולם אצלנו זה מתרחב ומעמיק, קובע הקצין הבכיר.

H המשמר
29/7/88

בגשם רוח סערה

עדות על המתרחש במיתקן בדהרייה, נמסרה
מפי חסן ג' מכפר עין-יברוך שנעצר ל-11 יום
בעשרה לפברואר השנה ושוחרר מבלי שהואשם
בדבר. במהלך שהותו בכלא עבר, לטענתו, השפלות
ועינויים קשים ועדותו נמסרה במקומון "כל העיר"
מיום 22.4:

"הכלא עצמו שוכן בבניין ישן ששימש את
אורות המשטרה הבריטית והירדנית. ביום
הראשון ובמשך כל הלילה הוחזקנו בחוץ, בגשם,
קשורים עם הידיים מאחורי הגב. השומרים
הכריחו אותנו לצעוק: יאסר ערפאת חרא, מניאק
וכדומה. מי שהפסיק לצעוק היכו אותו, לפעמים עד
אובדן הכרה.

באחת החקירות הכניסו אותי לחדר וחיברו לי
את הגפיים לחוטי חשמל. מרוב פחד עשיתי את
צרכי במכנסיים. ממכות החשמל התעלפתי והיה
צריך לשפוך עלי מים כדי שאתעורר. אחר כך אמרו
שצריך לבדוק כמה הראש שלי קשה וחייל אחד
עמד עליו. באחד הימים הדריך חייל אחד את חברו
איך מרביצים נכון על הבטן שלי, כאילו הייתי שק
איגרוף".

תגובת דובר צה"ל: "צה"ל עדיין לא משתמש
בשיטות של אלימות פיסית כלשהי בבתי הכלא. כל
תלונה של עציר על התנהגות בלתי הולמת של
חיילים תיבדק."

חאג'ה 6/5/88

"ה' תשס"ח 14/10/88

ידידי חזר מאנסאר

כעת שמעתי שעצרו אותו שוב, אחרי ששוחרר. "כל הזמן היו ויכוחים על המצב. רבים מאיתנו היו נייטרליים ביחס ליהודים עד למעצרים, והם באמת נעצרו סתם. כעת הם שונאים את היהודים. היו מעטים — ואני בתוכם — שאמרו: 'החיילים האלה אינם כל היהודים. יש יהודים טובים שאיתם אפשר לחיות'. אבל הנה קשה לנו לעמוד מול היתר — כל הזמן הוכיחו לי את המכות שקיבלתי בדרבה.

"גם החיילים התווכחו. שמעתי פעם שני חיילים מתווכחים. אחד אמר: צריך להרביץ להם, כי הם זורקים אבנים; השני אמר: אילו יכולתי, הייתי משחרר את כולם עכשיו."

מ.ד. לא יצא בריא מן המחנה. הוא סובל כיום מכאבים קשים בגב — תוצאת התנחלות הקשות בנסיעות באוטובוסים וההתייבשות' בשמש. מ.ד. אומר: "אני מכיר את ההיסטוריה של היהודים, ואני יודע מה עבר עליכם בשואה. אני מרגיש סימפטיה אליכם בגלל הרדיפות שעברתם בהיסטוריה העצובה שלכם. אבל מהו הלקח שלכם? שתעשו לנו מה שעשו שונאיכם לכם?"

פנחס עוגרי

מחזורים רק מחזור אחד היה אנשי, הודות לקצין שבאמת ריחם עלינו והשפיע לטובה על חייליו. הוא ניסה לקבוע כללים קבועים שיעזרו לנו, אבל לא הצליח. בימיו הרגשנו בטחון, והמחנה היה רגוע.

"סדר היום היה נוקשה: ארבע פעמים ספירות. הארוחות הוגשו בשעות מוזרות — בתשע ארוחת בוקר, צהריים בארבע, ערב באחת-עשרה — כך שלא יכולנו לנוח או לישון, כי או שהיו ספירות, או טרטורים או ארוחות. הטרטור העקרי היה להוציא אותנו להתייבש בשמש הקופחת במשך שעות, כשידינו קשורות מאחורי הגב. "היתה בעיה עם המים — לא יכולנו להתרחץ או לכבס את בגדינו. העליבו אותנו כל הזמן. התייחסו אלינו כמו אל פושעים. היו מכים את חברינו מול עינינו, והדבר היה מרתיע את הדם. לאט לאט התחממה האווירה, והיינו צועקים, אללה אכבר! זה היה מרגיז את הסוהרים, והם היו זורקים עלינו גז מדמיע.

"כמעט כל אחד בינינו הוכה בשלב כלשהו — באנסאר, או באוטובוס בדרהיה. איש מאיתנו לא ידע למה עצרו אותו. היה בינינו משוגע, שסבל מאוד, ואנחנו סבלנו יחד איתו. כל הזמן פחדנו שמא יקרה לו אסון, או שבגלל יקרה אסון לכולנו.

קשה על חברי העצורים. "אחרי שלשה ימים רעים בדרהיה לקחו אותנו לאנסאר. הושיבו אותנו בצורה משפילה, כיסו את עינינו, כופפו את ראשינו אל מתחת לחלון, וקשרו את ידינו גבוה מאחרי הגב — וכך נסענו לגב. בדרך היו החיילים מכריחים אותנו להעליב את אש"ף ואת ערפאת. חברים שלנו שבאו באוטובוסים אחרים סיפרו כי החיילים שליוו אותם הכריחו אותם לקרוא קריאות גנאי גם נגד פרס. היתה אווירה של טרור — היינו בטוחים כי מוציאים אותנו להורג. כמובן, החיילים לא התאפקו מלתת לנו מכה פה ושם. כאשר הגענו לאנסאר אמרו לנו החיילים: לכו לירדן, או למצרים. אמרנו: לא נלך, זאת הארץ שלנו.

"הכניסו אותנו למכלאה, והחליפו לנו את בגדינו בבגדי אסירים. אחר-כך שוב קשרו אותנו, והושיבו אותנו על הארץ עם הראשים למטה. מי שניסה להרים את הראש, צעקו עליו. אחרי כמה שעות של התייבשות' הכניסו אותנו לאוהלים — נפלנו עליהם תשושים לגמרי. היחס היה קשה, אבל הרגשנו כי היחס איננו תוצאה של פקודות אלא בגלל השנאה של החיילים. "הבעיה היתה שכל חודש בערך התחלף מחזור, ועד שהצלחנו לרכב מחזור אחד, היינו צריכים להתחיל עם הקשיחות של המחזור החדש. משישה

מ.ד. וא הוא ידיד ותיק שלי, מורה בכפר בשומרון. כמו רבים אחרים נעצר מ.ד. במעצר מנהלי לחצי שנה באנסאר 3, ובימים אלה, כאשר מלאו למעצר שישה חודשים, הוא שוחרר (בינתיים?). מיהרתי לראות את פניו, לפני שחלילה ייעצר שוב.

מ.ד. סיפר לי, כי כאשר נעצר שהה יומיים שלושה בנקודת איסוף, היחס אל העצירים היה טוב, אבל כבר בדרך למחנה דהריה השתנה היחס לרעה. הנסיעה נערכה בלילה, ועיני כל העצירים היו מכוסות. העצירים נשארו באוטובוס עד הבוקר, ולא הסירו את הכיסויים מעיניהם. בערך בשמונה בבוקר שמע את הקצין שליווה אותם מדבר עם אחד החיילים ואומר כי צריך להכות כמה עצירים. החייל לקח שלושה עצירים, ומ.ד. בתוכם, אל מחסן, ושם היכה אותם בהפסקות במשך ארבע שעות — עד 12 בצהריים.

"התעלפתי" — אומר מ.ד. — "הוא היכה אותנו באלה ובעט בנו בנעליו. לפעמים הביא עוד שניים מחבריו שיעזרו לו. אמרתי לו שלא עשיתי כלום — וזה לא עניין אותו. כאשר התעלפתי, שפכו עלי מים, אבל היו לי כאבים נוראים. הצעקות שלנו נשמעו בכל הסביבה, והשפיעו

"שוטרי מג"ב התחילו להכות את הפועלים הערבים באכזריות
והתעללו בהם -

הם מרחו משחת נעלים על הרצפה ופיזרו עליה סוכר -
הם דרשו מאחד הערבים לזחול על ארבע וללקק -
ומאחר הם דרשו לאונן ולשיר - "

("דבר", 11.5.88)

"צעירים ערבים שעברו בשער שכם בירושלים הועמדו ליד אחד

הקירות ברחוב סואן -

נצטוו לפשוט מכנסים, לפשוט תחתונים -

ובמשך 20 דקות הועמדו וערוותם גלוייה -

אח"כ נתבקשו להתלבש. לא נדרשו להזדהות -

לא נחקרו ונשלחו לנפשם."

אוסף עזרא אוריון

ארכיון אמנות במרחב הצי ("הארץ", 11.5.88)

מכון תרבות וחינוך
מוסד לאמנות ותרבות
מרכז למחקר ופיתוח

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

לחם ב...
- לא...
*...
...
(...)

- ב ל מ " ס -

צבא הגנה לישראל

יהדות ד.צ. 01466

תשמ"ט 3 26

1988 12 33

ל * 1075

א.ג.נ.

הנרדן: ספר החרמון

חסיבת החרמון מעוניינת בספר שינציח את חולדותיה.

ספר שיונצחו בו העבר, וההווה שיהפוך לעבר.

את ההווה תכתוב קצינת החינוך והוא ימשיך ויכתב.

בבואנו לחפש מקורות על העבר נחלקנו בחוסר חומר כתוב.

כמי שחרס לקיים את החסיבה ולהגיע לזמן הזה, נשמח לקבל

ממך כל חומר מהימן (בכתב או בע"פ) על גלגוליה השונים

של החסיבה. נשמח לקרוא ולשמוע סיפורים על "אנשי החרמון"

וכן נרצה להפגש עם סאלג.

נודה אם תענה למכתבנו זה, ותמשיך עוד פרק, פסיק,

כתובת, עובדה או סיפור על דפי ספרנו - ספרנו.

את החומר יש לשלוח עבור:

קצינת חינוך

ד.צ. 01466

צ ה " ל

טלפונים:

06 - 977523

06 - 977395

לבקש את

משרד החינוך

495

בתודה מראש,

רן נקלסן
פ. ח. נ. ר

אלן
אמיחי

23/3

- ב ל מ " ס -

22.3.89

לרויטל יפה

ק. חינוך

ד"צ 01466

שלום -

ספר החרמון

עקב נסיבות אישיות אני עונה באיחור על מכתבך מ-12.12.88.

אכן שרתי בחטיבה בשנים 84-1980 בעיקר באימוני השלגים.

ארכיון אמנות במרחב הציבורי

אשר לספר, אוכל לתאר רק בקצרה במסגרת "סיפורים על אנשי החרמון" על ביצוע שקדם בהרבה להקמת החטיבה והוא מסע אל פסגת החרמון נ"ג 2814, הצופה אל מבואות דמשק, ב-24.6.67 של סירת חטיבה 609, שהייתי מפקדה שנים רבות.

היינו יחידת צה"ל הראשונה שבוצעה זאת מאז ביצועי הפלמ"ח של שנות ה-40 הראשונות.

אוכל לכתוב על זה 2 עמודים, אם תחליטי כעורכת שיש לזה מקום בספרכם.

ניתן יהיה לזה מקום בספרכם.

ב ב ר כ ה,

סא"ל (מיל.) עזרא אוריון

הנציח ד"ר קורט שלינגר

אחד המצועים אמנון סטרלין, מובא לבית"ח איכילוב. צילום: נרי אברמוביץ.

22/3/89 נהרי

שרים על הכחשת שמיר: הוא לא דיבר אמת

הערכת המצב הלאומית קובעת למעשה שמי שמבקש לדבר עם מנהיגים בשטחים - צריך לדבר עם אנשים הקשורים עם אש"ף

הגורפת של ראש הממשלה, שטען כי אינו מכיר כלל חוות דעת מודיעינית. הם טענו כי ראש הממשלה לא אמר אמת. לדבריהם, ניצל ראש הממשלה את העובדה שבכמה כלי תקשורת הוב"א או המסקנות כהמלצות של אגף המודיעין, עין, בעוד שאגף המודיעין הביא רק

המשך בעמוד 2

מאת אילן בכר

הערכת המצב הלאומי שנמסרה לק"בנט ואשר הפרסומים שדלפו ממנה הוכחשו אתמול נמרצות על ידי ראש הממשלה, אכן אינה כוללת שום המלצות אופרטיביות. שרים הנמנים עם הקבינט המדיני, הגיבו אתמול בתמיהה על הכחשתו

תחדש היום הדו שיח ב: לא נפסיק לתקוף

לבטחונה של ישראל אבל קיימים חילוקי דעות = נאיף חוואתמה יעמוד
ענת יפארה לא תיפסק; מוכנים לדבר עם ישראל באמצעות צד שלישי

ערב סיבוב הדיונים המתחיל הבוקר בתווך ניס. במקביל, הופיע אתמול שר החוץ האמריקני ג'יימס בייקר בפני ועדה על גב"ע הקפיטול, וחזר על הצהרתו שאין להי"ציא מכלל אפשרות את הצורך בדיונים בין

המשך בעמוד 2

סופי של השטחים. זאת, בתמורה לכך שאש"ף יסכים בתקופה הקרובה, לאפשר נציגים פלשתיניים בשטחים להשתתף - תוך תיאום איתו - בדיונים על הסדר בין שים בגדה המערבית וברצועת עזה. מקורות בקונגרס שמסרו על כך אתמול, הסתמכו על שיחות עם פקידי הממשל